

(Innehåller fidd. 305—336.)

Pietisten.

Trettiondetredje årgången,

innehållande

Predikningar öfver våra nya högmessotexter.

Fjerde Häftet.

December 1874.

Stockholm,

tryckt hos A. L. Normans Boktryckeri-Aktiebolag, 1874.

Undertecknads adress är hädanefter Gefle.

P. Waldenström.

Emedan förra häftet innehöll fem ark innehåller detta endast två.

Bref.

Käre broder! Att du klagar och jämrar dig deröfwer, att du till ingenting duger utan är såsom en trasja, det ljuder i Guds öron utan twifwel wida bättre, än om du berömdes dig af att något duga. För resten är det wäl icke sagdt, att trasor icke äro till någon nytta. Åtskilliga år tillbaka läste jag uti en tidning berättelsen om, huru under ett pågående krig trasor uträttade mer till en stads förswar än kanoner och murar. Saken war följande: den ifrågakwarande staden anfölls af en flotta nya och wäldiga krigsskepp. Staden hade en fästning och war wäl försedd med kanoner och allt, hwad till ett förswar hörde. Men krigsskeppen woro byggda efter en ny uppfinning så starka, att stadens kanoner mot dem ingenting kunde uträtta, hwaremot skeppens nya kanoner woro af den kraft, att fästningens murar och wallar icke kunde uthärda deras skott. I denna förtwiflade belägenhet tog man sin tillflykt till — trasor. Trasiga nät och andra trasor bundos på snören i stor mängd samt nedlades i farwattnet wid inloppet till staden. När nu de fiendtliga skeppen kommo, snodde sig trasorna omkring propellerhjulen; maskinerna slogo stopp, flottan war reblös och staden räddad. Se der: medan murarna sågo wäldiga ut och kanonerna låto om sig men uträttade intet, lågo deremot trasorna i det tyfsta, sågo ingenting ut, låto icke om sig, men gjorde slag i bataljen. Och så der tror jag det går i Guds rikes strider. Det är trasorna, de elända syndare, hwilka rifwa Guds kraft ned från himmelen till jorden — det är de, som göra slag i saken, medan de karske män låta om sig såsom kanoner och uträtta intet. Gud gifwe, att bland dem, som höra den stridande församlingen till, det gifwes flere trasor och färre kanoner.

Du frågar om syndaförlåtelsen och rättfärdigheten — huruwida det kan sägas, att Gud gifwit hela werlden syndernas förlåtelse och rättfärdighet. Den saken har jag föreställt mig under följande bild: Om Gud hade gifwit ett läkemedel, som ofelbart botade alla sjukdomar, då skulle man säga, att Han i det samma läkemedlet gifwit hela werlden helja och lif. Dermed wore nu icke sagdt, att hela werlden hade helja och lif; nej hwars och ens helja och lif berodde ännu derpå, att han intoge det läkemedel, i hwilket Gud gifwit alla menniskor helja. Så har nu och Gud i Kristus gifwit hela werlden en ewig nåd, syndaförlåtelse, rättfärdighet, lif och salighet — derföre annamma Kristus! Då har du allt det, som Gud i Honom gifwit hela werlden. Annars har du det icke.

Beträffande den saken, om en kristen ännu i wijs mening kan sägas wara förbannad, beror allt uppå, huruwida det någonstädes i Guds ord står så skrifwet. Står det så i Guds ord, då måste man låta det wara rätt; hwarom icke bör man låta det fara. Och ännu har jag icke sett i Skriften, att en kristen kallas förbannad. Jag ser wäl ofta, att Skriften kallar dem, som äro i Kristus, wälsignade (Jer. 17: 7, Matth. 25: 34), älsflige (Ps. 108: 7, Col. 3: 12), o. s. w. men aldrig förbannade.

Att de Andens werk, som äro werkade i de kristna, icke medverka till deras rättfärdiggörelse inför Gud utan äro från början till slut frukter af denna rättfärdiggörelse, derom äro wi alldeles ense. Den som lefwat i Kristus tiotal af år, den i hwilken Andens werk öfwerflödat i alla herrliga frukter — han behöfwer ännu dagligen rättfärdiggöras af lifaren och fri nåd, genom lifa owilkorlig syndaförlåtelse som den dag, då han först kom från det fremmande landet till Jesu kors. Hwarhelst derföre Andens werk till bättring och tro eller Andens frukter till kärlek och helgelse eller Andens gåfwor till församlingens uppbyggelse — hwarhelst dessa eller något annat, ehwad det wara må, sättas såsom ett tillägg till nåden eller såsom trosgrund eller såsom bigrund för tron jemte Kristus, der felar man om sanningen. Ty så står det skrifwet: "Ingen annan grund än den, som är lagd — Jesus Kristus". Widare: att det icke finnes en lära om synd för de otrogna och en annan för de trogna, det är allt rätt anmärkt i ditt bref, och de skriftlärdas många indelningar af synderna hafwa med all sin wetenskapliga grannlåt werkadt mycket ondt. Synd som synd — Skriften wet icke af åtskilnader, utan "den som syndar på ett, han är saker till allt" — det är hwad hon wet. Ja, skulle man göra någon åtskilnad, då wore det den åtskilnad, som Rosenius gör, då han säger: "Hela werldens ogudaktighet är ibel fromhet i jemförelse med hwad jag syndar", ty werlden har icke det ljus, som en kristen har. Derföre behöfwer en kristen ännu dagligen lifa brottslig som första gången komma fram till nådastolen för att finna nåd och så barmhertighet. Der wid nådastolen skall och en mångårig, erfaren, trogen kristen icke begära ligga till höger om den, som nu för första gången kommer från syndaorenligheten med det ropet: Gud misfunda dig öfwer mig syndare. Nej, det ordet att blodröda synder wid nådastolen blifwa syndwita — det är för honom lifa behöfligt den fifta dagen som den första — ja wäl mer. Sådant måste predikas med kraft och eftertryck dels till werthelgonens förtrofsande dels till sådana syndares upphjelpande, hwilka för sin grusliga syndaorenlighets skull äro färdiga att uppgifwas och mistrosta om Guds nåd, efter som de aldrig blifwa bättre.

Men detta allt oaktadt fallar Skriften icke de trogna för förbannade. Hwad du säger, att det är i sig de äro förbannade, medan de deremot i Kristus äro wälsignade; det kan ju i wiß mening wara riktigt, nemligen om dermed förstås, att äfwen de bästa kristna icke äro bättre än så, att om de skulle dömas efter hwad de i sig äro, så skulle de wara fördömda, men nu träffar dem ingen sådan dom, eftersom de äro i Kristus. När du deremot menar, att en kristen i werkligheten såsom kristen är i sig förbannad — "förbannad och åt helwetet wänd med allt, hwad han i sig har" — då är det icke öfwerens med Skriften. Du tycker, det är underligt, att en kristen kan sägas wara syndig och brottslig o. j. w. men deremot icke på samma gång förbannad och fördömd, samt menar, att skälet hwarföre man erkänner det förra men förnekar det sednare, är det, att det förra låter bättre. Men det är nog icke rätt tänkt. Ty wäl äro, såsom nyss sädes, en kristens synder ingalunda mindre wederskyggliga än den ogudaktiges, men det är skilnaden, att en kristen icke är i sina synder, utan att hans synder äro så långt ifrån honom, som öster är ifrån wester. Och då träffar honom wäl näpst men aldrig i något afseende förbannelse. "Ja, säger du, det erkänner jag också, men detta är blott den ena sidan af saken, nemligen huru han har det i Kristus. Dermed är ju alls icke upphäfdt, hwad han är i sig själf, ty i sig själf är han lika wißt ännu förbannad till hela sin person, som han i Kristus är till hela sin person wälsignad, eftersom han i sig ännu är syndig lika wißt, som han i Kristus är rättfärdig." Nuwäl, det skulle ega sin rättighet, derest nemligen en kristen wore både i sina synder och i Kristus. Men nu är förhållandet det: är han i Kristus, då är han icke i sina synder, och är han i sina synder, då är han icke i Kristus. Ja, Paulus säger: Jag lefwer, dock icke nu jag, utan Kristus lefwer i mig. Att på samma gång wara i Kristus och i sina synder, det är icke möjligt, och derföre icke heller det att på samma gång wara wälsignad och förbannad. Annars skulle man ju också lika wißt och rätt kunna säga, att en kristen i sig ännu är ett djefwulens barn. Men der vill du ju icke wara med. Desså talar Skriften aldrig på det sättet, hwarföre det icke är rätt att säga, att hon framställt dessa "båda sidor" för oss att enfaldigt tro. Hon kan ju icke sägas hafwa såsom ett föremål för enfaldig tro framställt det, som hon aldrig framställt.

Den bild, som du använder, då du säger, att "det wore en dålig trygghet den benådade dödsfången innehade, som måste förneka sin dödsdom efter lag med hwad han i sig själf wore, för att kunna lefwa fri och trygg på en af konungen honom gifwen benådningsdom" — den bilden passar icke rätt bra, ty werkliga förhållandet är, att konungens benådningsdom icke blott, såsom du säger, "erkänner den lagliga dödsdomen" utan också upphäfwer den, så att så snart konungens benådningsdom fallit, så har dödsdomen upphört att wara gällande. Båda kunna icke gälla på samma gång. Annars skulle konungen och lagen wara emot hwarandra. Hwem konungen benådat, den måste lagen betrakta och behandla såsom rättfärdig. Öfwer honom kan från lagens sida ingen dom widare hwila. När du derföre fattar Rom. 5 så, som menade Paulus, att förbömmelsesdomen af Adam och rättfärdiggörelsedomen af Kristus bestå jemte hwarandra på samma gång öfwer samma person, så är det utan twifwel misstag. En kristen skulle då wara under två motsatta från Gud utgående domar. Nej, inplantningen i Kristus genom tron försätter menniskan under rättfärdiggörelsedomen, och dermed är hon med allo ute ur hela den förbömmelsesdom, som genom Adam kom.

Men, säger du: "När det heter: Förbannad ware hwar och en, som icke fullkomnar alla lagens ord, så måste också en kristen wara förbannad, eftersom han icke fullkomnar lagen". Derwid glömmar du dock Pauli ord: Allt hwad lagen säger, det säger han till dem, som under lagen äro. Men nu äro de kristna icke under lagen, och då angår den förbannelsen dem icke. Lagen är nu en tjänare i det hus, der de äro barn, en tjänare som skall ju mer och mer uppenbara deras synder samt dermed dagligen drifwa dem till Kristus o. j. w. Men med någon förbannelse kommer han icke åt dem; nej med förbannelsen måste han tåla, när han är ibland barnen. Will han icke det, så måste man, såsom Luther säger: "slå honom på munnen" och säga: jag är nu icke vidare under dig (Gal. 3: 25). Och se blott på din egen erfarenhet, så skall du finna, att der föddelsen af Gud är, der är syndens uppenbarande mäktigt nog att drifwa själen till Kristus, äfwen fastän hon wet, att ingen förbannelse träffar eller ens angår henne. Ad, du wet ju wißt själf, huru detta skiljer barnen så wäsentligt från trälarna.

Hwad angår Rosenius och Luther, så tror jag aldrig, att de med de af dig anförda uttrycken welat säga annat än det, att om en kristens salighet skulle stå på andens werk i honom, så wore de bästa kristna ewinnerligen fördömda, men nu äro de uttagna ur den domen. Atminstone har jag för min del, när jag läst, hört eller själf brukat dylika uttryck, aldrig fattat dem annorlunda. Att jemte rättfärdiggörelsedomen i Kristus ännu en lagens förbannelsedom skulle bestå öfwer en kristen, det hafwa dessa

män nog lika litet tänkt, som Augustinus tänkte, att synden war något saligt, när han utbrast: "Åh saliga synd, som skaffat oss en sådan frälsare". —

Wet du, jag tror, att denna sammanblandning beror derpå, att man icke nog stiljer på synden och syndaren. En fader kan wäl affsty och fördöma sitt barns synd utan att affsty och fördöma eller förbanna det syndande barnet. Ja, hwilken stark skilnad Paulus, när det gäller en kristen, gör mellan synden och syndaren, det kan du se i Rom. 7, der han säger: Om jag nu gör, det jag icke will, så gör icke jag det utan synden, som är i mig. Deras skall man också rätt förstå, hwad du i ditt bref mycket träffande kallat: vårt personwårde för Gud. Märk: midt under det wi woro fallne i synd, war dock vårt personwårde för Gud så högt, att Han icke åttade det wara för mycket att för vår frälsning utgifwa sin enfödde Son.

Hwad som gör bruket af sådana der för Skriften fremmande ordafätt ledsamma, är det, att de wäcka strid bland Guds barn. Ju ifrigare striden blir, desto wigtigare blifwa de der ordafätten för dem, som hålla på dem. Så småningom utbildar sig ur dem en hel teologi, och knappt wet man ordet af, förrän man förlägger hela evangelii kärna uti desamma ordafätten. Deras följer då ändtligen parti, så att man har swårt att i sådana kristna, som sätta sig emot dylika uttryck, se några sanna Guds barn eller i deras motstånd något annat än affall från evangelium, bråk o. s. w. Jag wet wäl, att du genom Guds nåd är långt ifrån sådant finne, men framför mig ligger just nu ett bref, som på fullt allwar sätter lif och död på det, huruvida man håller eller icke håller den be-
kännelsen, att en kristen i sig med allt, hwad han har, är "förbannad och åt helwetet wänd". Men att sätta evangelii wäsende i sådant, som ingenstädes står strifwet, det är en teologi, som wi må lemna åt de "striftlärda".

Och nu till sist, käre broder, Herren gifwe dig en god jul. Låt oss folket i byg-
berna der du far fram, weta, att oss är födt ett barn, som borttagit all werldens synd. Säg dem också, att de hafwa rättighet att glädjas, ja storligen fröjas, och att Gud gerna will se syndare glada öfwer det, som Han har gjort. Tänk en sådan Gud, som från den stund, då wi föllo, aldrig har umgåtts med andra tankar, än huru Han måtte frälsa oss, hwilken också fördenskull gjort allt, som göras kunde, så att när wi "efter menniskofätt" hade kunnat wänta ogunst och wrede, så fingo wi den enfödde Sonen och det icke till en domare utan till en frälsare och broder. Gudsware Herren ewinnerligen. Amen.

P. W.

Pietisten utkommer, will Gud, äfwen år 1875 efter samma plan som hittills. Pre-
numerationens villkoren blifwa oförändrade 1 Krona 25 öre, postbefordringsafgiften deri in-
beräknad. När minst tio exemplar tagas på en hand, kan prenumeration ske direkt hos
Expeditionen, i hwilket fall prenumeranten erhåller hwart elfte exemplar gratis.

Missionstidning för Israel utkommer också, will Gud, under år 1875, redigerad af
pastor Aug. Lindström och undertecknad. Planen blir oförändrad. Prenumerationspriset
är å postanstalt 1 Krona 10 öre postbefordringsafgiften inberäknad. Prenumeration på
5 ex. eller derutöfwer sändes till Redaktionen af Missionstidning för Israel, Stockholm,
eller till Pietistens Expedition der sammastädes, då Red. betalar postbefordringsafgiften
samt lemnar ett friex. på hwart 10:de ex.

P. Waldenström.

På Pietistens expeditions förslag

hafwa utkommit följande arbeten:

Bredningar öfwer första årgången af Swenska Ayrans nya Högmesstexter af
C. O. Rosenius och P. Waldenström. 2 delar. Pris första delen 3,25, andra delen 3
kronor. Bunden i tvenne delar, wälskt band, kosta de 8,25, halfr. 9,25; halfr. med
cloth 9,75 etc.

För dem, som det önska, finnes ett mindre antal exemplar tryckta på glättadt
papper till ett pris af 8,25 för begge delarne häftadt, bundet i tvenne delar fint
cloth. 11,75.

Kristi öfwerstepræsterliga förbön, betraktelser öfwer Joh. 17 kap. af P. Waldenström.
Pris 50 öre; bunden i wälskt b. 75 öre, dito fint cloth. 1,25.

Nåd för de förlorade, utläggning af historien om den förlorade sonen. Pris 12 öre.

Om försönningens betydelse, andra tillökta upplagan. Pris 50 öre.

Wid kontant handel i expeditionen för minst 15 kr. lemnas 25 % rabatt, i
kommission och fast räkn. 20 %.

N:o 11.

Första Söndagen efter Trettondedagen.

Text: Matth. 12: 46—50.

Wid Han ännu talade till folket, si hans moder och bröder stodo utanföre och wille tala med Honom o. s. w.

1. Swad angår anledningen till den händelse, som här omsformäles, berättar Marcus, att en stor hop människor hade samlat sig i huset, der Herren war, så att de icke ens hade tid eller rum att äta. När nu hans moder och bröder fingo höra detta, gåfwo de sig åstad för att taga wara på Honom. Wid sin ankomst funno de Honom ännu talande till folket, såsom ock här står hos Mattheus. Alldenstund de för folkträngselns skull icke kunde komma in (Luc. 8: 19), läto de genom någon, som war inne, gifwa Honom bud, att hans moder och hans bröder stodo utanföre och sökte Honom. Men då swarade Herren, såsom här står: Swem är min moder, och hwilka äro mina bröder? Och sedan räckte Han ut handen öfwer sina lärjungar och sade: Si min moder och mina bröder.

2. Först märka wi här, att när det talas om Jesu bröder, menas dermed Josef's och Marias barn, Herrens verkliga halfbröder, hwilket bland annat framlyser, dels deraf att i hela nya testamentet intet ord finnes, som antyder, att med det ordet "bröder" här wore att förstå kusiner, såsom den påswiska kyrkan har uppdiiktat, hwarom mer är sagdt i predikan på juldagen § 28, dels ock deraf, att de såwäl här som annorstädes (t. ex. Joh. 2: 12; Apg. 1: 14) nämnas tillsammans med Jesu moder, ja Matth. 13: 55 äfwen tillsammans med Josef såsom både deras och, enligt folkets tro, äfwen Jesu fader.

3. Vidare se vi här uti ett lefwande exempel, att hos Herren är intet anseende till personen. När det gäller hans verk och embete, då vill Han icke weta af moder, bröder eller hwad personer som heldst. Då måste alla wara lika inför Honom. Såsom vi också höra, huru Han wid bröllopet i Kana säger till sin moder: "Qwinna, hwad hafwer jag med dig?" Dermed vill Herren icke säga, att Han icke frågar efter sin moder. Nej, det se vi väl, när Han från korset antwardar henne åt Johannes. Utan det vill Han säga, att när det gäller hans embete, då har Han allenast med sin himmelske Fader och hans wilja att skaffa. Och då får hans moder icke ligga Honom närmare än andra syndare.

4. Detta är sagdt också till både tröst och lärdom. Ty om vi än icke ligga i de påswissas willfarelse att tillbedja Maria eller helgonen, så är det dock icke fritt, att vi äro behäftade med någon dermed beslägtad surdeg. Sålunda är det icke annat än wanligt, att själar i känslan af sin egen uselhet tycka, att Gud icke kan bry sig om dem, åtminstone icke så mycket som om den eller den, hwilken är frommare och på alla wis bättre. Deras kommer, att de se efter sådana fromma och suda: Ad, den som wore såsom de. Och det icke blott i den meningen, att de såsom kristna gerna wille efterlifna deras exempel, utan så att de mena, det också Gud i sådant fall skulle mer nådigt wårda sig om dem. Ty det är omöjligt för förnuftet att finna sig derwid, att icke Maria, Petrus, Paulus och Johannes skulle inför Herren betyda mer än du och jag och annat simpelt folk, så att t. ex. icke deras bön skulle inför Herren gälla mer än vår o. s. w. Därföre må sådana exempel som detta lära oss att låta våra egna tankar fara, så att vi i stället bekänna sanningen och säga: Gud ware pris! Sådant kan jag jemsföras med hans moder Maria icke heller med hans apostlar, dock vill Han ickeakta mig ringare än dem, vill icke se på mig med lifgiltigare ögon än på dem, vill icke höra min eländiga bön mindre än deras, vill icke wara owilligare att hjälpa, upplysta, bära och frälssa mig än dem. Gud ware pris!

5. Så bör nu också detta vidare tjena också till exem-

pel, att och wi måtte göra så som Herren här, "att wi i de saker, som Gud och hans tjenst tillhöra, icke böra känna hwarken fader eller moder, såsom och Moses säger 5 Mos. 33: 9: "Den som till sin fader och till sin moder säger: jag ser dem intet, och till sina bröder: jag känner dem intet, desamma hålla dina ord och bewara ditt förbund". Det är wäl intet rättmätigare och billigare herrawälde på jorden än faders och moders, dock gäller det icke, såsnart Guds ord och werk deraf skulle förhindras. Ty i guddomliga ting bör hwarken fader eller moder, än mindre biskop eller någon annan människa, utan Guds ord allena lära och leda" (L.). Sådant menar och Herren, när Han säger, att den, som skall wara hans lärjunge, måste hata fader och moder d. ä. låta de aldra närmaste band brista, såsnart de skulle stå Herren och hans sak i vägen. Ty här gäller att mer lyda Gud än menniskor.

6. Utterligare hafwa wi i denna text den rätta, stora hufwudlärdomen, hwilken ligger i de orden: **H**wilken som gör min Faders wilja, som är i himmelen, han är min broder och syster och moder. Dermed will Herren hafwa sagt, hwad det är, som allena gäller inför Honom, nemligen det att en gör hans Faders wilja. Men att göra Fadrens wilja, dermed menas här att tro på Sonen. Ty här är icke fråga om de eller de gerningarna, hwilka lagen befäller, utan om Guds wilja i det, att Han sände sin Son i werlden, hwilken wilja war, att menniskorna skulle tro på Honom. Detta lära oss äfwen alla Skriftens exempel. Se hwar du will, och alltid skall du finna, att hwad som någonsin gjorde någon till en Herrens Jesu lärjunge och broder, det war allenast tron på hans namn. Aldrig blef någon en Jesu lärjunge derigenom, att han företog sig att göra några fromma gerningar efter lagen. Nej, då hade Herren fått sina flesta lärjungar i den hopen, der Han nu fann sina bittraste fiender. Men hwarheldst någon med sin nöd och sina synder kom till Jesus och trodde på Honom, der war han genast en lärjunge. Aldrig wisades en sådan tillbaka, aldrig gallrades han ut. Wißt höra wi Herren tillrättawisa och straffa sådana, men aldrig sade Han, att de skulle gå

finna färde samt söka att på någon annan väg komma till Honom eller blifwa hans lärjungar. Nej, woro de än skröpliga och felaktiga lärjungar, så woro de dock rätta lärjungar, till arten rätta fastän till graden ofullkomliga. Men att de woro rätta, det visade sig alltid deri, att de höllo sig intill Honom såsom sin Frälsare och aldrig wiste, hwart de skulle taga vägen, om de icke fingo wara hos Honom. Såsom Petrus sade: "Herre, till hwem skola wi gå? Du har ewiga lifwets ord."

7. Nu torde emellertid någon säga: Wisar sig då icke lärjungaskapet uti lydnad för Guds bud, eller kan wäl någon wara Jesu lärjunge och ändock lefwa i synden! Svar: Märk, hwad här är fråga om! Huru lärjungaskapet yttrar sig i lefwerne, det är en annan sak. Der är det alltid sannt, att det yttrar sig i ett heligt lefwerne. Men derom war här icke fråga, utan här war frågan den, hwarpå lärjungaskapet beror, och hwaraf det kommer. Och der måste allt, hwad gerningar och lefwerne heter, wita, ty der gäller allenast ett, nemligen födelsen af Gud genom tron på Jesus. Detta är ock nödigt att weta, dels på det ingen må gå och bedraga sig dermed, att han har ett fromt lefwerne, samt tänka, att han derföre är en Kristen, dels ock på det de enfaldiga, rätta Kristna icke måga blifwa bedragna af djefwulen, då han med anledning af all den skröplighet och uselhet, som de ännu känna, söker beröfwa dem deras tröst i Kristus, sägande: Du kan ingen Kristen wara, du får icke wara hos Kristus, sådan du är; ty att du tror, det är idel bedrägeri o. s. w.

8. Alltså måste man här göra denna åtskillnad: Hwar någon är, som icke kan lefwa utan Jesus, som dagligen och stundligen behöfwer Honom, behöfwer ho hos Honom, ja äta och dricka Honom, lefwa af Honom, der är en sådan alldeles otwifwelaktigt en Jesu lärjunge. Och han är det just genom detta förhållande allena. Ehwad han för tillfället känner sig mer eller mindre usel, ser mer eller mindre synd på sig, ehwad han är starkare eller swagare, så ändrar det icke den stora saken, att han är lärjunge. Petrus war icke alla stunder lika stark, Paulus war icke alla stunder lika frimodig. I Antiochia syndade Petrus så, att Paulus måste offentligt straffa

honom. När Herren war död, syntes icke en enda smula wara qwar af lärjungarnas tro o. s. w. Men huru olika stunder de än hade, huru olika de än inbördes woro, så war dock alltid ett gemensamt och alltid sig likt, nemligen att de woro lärjungar, ty det war en sak, som icke hwilade på deras egen starkhet. Hvilket och wi böra taga till lärdom. Ty hwad som gällde dem och gällde då, det gäller och dig och gäller nu, så att du icke behöfwer säga: Ja, det tror jag wäl, att deras lärjungaskap icke rubbades, men det är annat med mig o. s. w. Nej, icke så skall du säga: det är annat med mig, utan så: det är samma med mig. Ty du är icke bättre du än de, och din frälsare är icke sämre Han än deras. Samma frälsare, samma slags syndare och samma nådeförbund nu som då, Gud ware lof!

9. Men se och här vidare, hwilken oändlig ära, Herren tillsäger sina lärjungar, då Han säger, att de äro hans rätta bröder och hans rätta moder. Och att detta ord hos Honom icke war ett wackert talesätt allena utan fullt guddomligt allwar, det visar Han på påskmorgonen, när Han sänder sina bröder den helsningen: "Jag far upp till min Fader och eder Fader, till min Gud och eder Gud". Sådan helsning uttrycker ett verkligt broderskap. Hör: min Fader och eder Fader! Om du hör någon säga så till en annan: Jag far till min och din fader, då kan du genast af dig sjelf säga: Nuwäl, då äro de ju bröder.

10. Men är nu här icke fråga om ett sådant broderskap, såsom när menniskor komma öfwerens att falla hwarandra bröder, fastän de icke äro det, utan verkligen om ett sådant broderskap, som beror på födelsten af samma fader, då innebär broderskapet med Kristus först och främst barnskap hos Gud, och deita så verkligt att man icke allenast får säga: "Fader vår", utan att man och får i hjertat hålla Gud för sin rätta fader samt tillförse sig af Honom allt, hwad någonsin ett barn får tillförse sig af sin fader. Ty Gud har icke fördensfull tagit faders-titel på sig, på det Han dermed skulle gäcka oss, utan på det att wi skulle weta, att Han är fader öfwer allt, hwad fader heter i himmelen och på jorden.

11. Nu weta wi, huru ett barn har det att tillförse sig af sin fader, att fadren skall gifwa det mat, kläder, hus och hem, skydda det för skada och fara, uppfostra det, dagligen fördraga, förlåta och rätta, ja, dagligen lesa icke för sig utan för barnet. Ty der en rätt jordisk fader är, der skall du weta, att näst Herren röra sig alla hans tankar, arbeten och sträfwanden omkring barnet. Har barnet det bra, så lider och försakar gerna han. Träffas barnet af något lidande, o huru gerna wille han icke taga det på sig; är barnet lydigt och snällt, så utgör det hans hjertas fröjd, är det olydigt och styggt, så tänker han åter dag och natt uppå, huru han må rätta det; är barnet wälskapadt och friskt och gör goda framsteg, så är det hans fröjd, är det wanskapligt eller sjukligt, så tänker han uppå, huru han måtte finna bot eller kunna samla något åt det barnet, att det också framdeles efter hans död må hafwa något att lesa af. Korteligen, huru det nu må wara med barnet, alltid är fadrens hjerta riktadt på detsamma, och detta icke för löns skull, icke i tanke att framdeles, när barnet uppvuxit, så något igen, nej utan blott för det, att det är barn. Och detta är så naturligt, att om du ser någon öfwerösa en annan med all godhet och förundrar dig deröfwer och frågar efter orsaken och får weta, att det är hans son, så försvinner straxt din förundran, ty du wet, att det hör till saken, att en fader så gör emot sitt barn.

12. Alltså böra wi nu lära oss tänka och i hjertat hwila derwid, att detta barnskapet hos Gud hafwer detsamma med sig allenast med den skilnad, att det sker i så oändligt högre mått och grad, att allt, hwad en jordisk fader kan göra, icke kan på något sätt dermed jemföras. Alltså skall en Kristen weta, att han af Gud, sin himmelske Fader, har att tillförse sig allt, hwad han behöfwer och som kan wara honom nyttigt, mat, kläder, hus och hem, nåd, förlåtelse, hjälp, råd, tröst, frid, kraft, salighet. Sådant vill ju Herren, att wi också skola weta, talar därför ofta derom i sitt ord äfwen med allehanda ljufliga och sköna bilder. Därföre är det icke ödmjukhet utan rent af från djefwulen, att du sätter dig i en wrå, lägger armarna i kors och tänker: "Ho är jag, att Gud

"Skulle fråga efter mig?" Ty det är wäl rätt, att du erkänner dina synder, enligt hwilka du twertom förtjent att blifwa bortkastad. Men om du med dina synder will göra Guds ord och löfte, Guds fadersnamn, hjerta och gerning om intet, det är för mycket. Ty att så der draga dig undan, det är detsamma, som om du rent ut sade: Herre Gud, hwad är ditt namn och ditt löfte, att det skulle något betyda emot hwad jag tycker? Det woro ju en mycket wacker bekännelse eller huru? Nej, Gud bewara oss, att wi då äntligen icke måtte låta oss förföras.

13. Fördensfull bör jag heldre tala så här: "Käre Herre Gud, hwad jag har det wäl stäldt ändå i all min uselhet! För allt hwad jag syndat och syndar, har dock ännu ditt ord aldrig felat; ja, äfwen de dagar, då jag icke trott en bokstaf deraf, har det ändå warit sannt; äfwen de dagar, då jag warit som otacksammast, har du ändå tänkt derpå, att du war min fader, har och handlat med mig alldeles twert emot allt, hwad jag förtjenat, samt på det hjertligaste låtit dig wärda om mig, att mig icke måtte något godt fattas". Det wore då att rätteligen prisa Gud samt hålla detta Kristi broderskap för sannt och wißt. Ty will du icke tala så till Gud, hwart will du då göra af med detta ordet, att Kristus fallar dig för sin broder? Du kan wäl icke heller gifwa dig till att straffa Honom för lögn i det ordet?

14. Men, säger du, mina synder äro dock så grusliga, att det icke will rimma sig, att jag skulle wara Guds barn och Kristi broder. Swar: Will det icke rimma sig, så får det wäl låta bli att rimma sig, och du får hålla dig wid det orimliga. Ty här gäller framförallt Guds eget ord. Så har det och till detta broderskapet kommit icke på den wägen, att du swingat dig upp dertill, utan på den wägen, att din Herre Kristus stigit ned dertill. Men om du nu känner, att det förra wore likaså omöjligt som att stiga upp till solen, så må du dock icke för den skull räkna det sednare omöjligt eller orimligt. Och har Han stigit ned dertill icke detsföre, att du war from, såsom hade Han om dig sagt: "Si

der går en, som är from, till honom vill jag stiga ned och blifwa hans broder" — utan derföre, att du war en syndare, såsom sade Han: "Si der går en, som har gruslit syndat; han kan icke hjälpa sig — jag måste stiga ned, blifwa hans broder och taga hans synd på mig" — si då hör du och icke bete dig, såsom hade du något deremot, att Han så gjort, utan fastmer prisä Gud och säga amen.

15. Men till detta broderskapet med Kristus hör icke allenast det, att du under det jordiska lifwet skall få tillförse dig all den hjälp, tröst, råd och nåd, som du behöfwer ware sig andligt eller lefamligt, utan och att du skall wara hans medarfwinge till det ewiga lifwet. Ty bröderna skola i allting wara lika räknade, om det skall gå rätt till. Med samma ewiga kärlek, hwarmed Fadren älskar Sonen, älskar Han och Sonens bröder, såsom och Herren säger i Joh. 17: 23: "Du älskade dem, såsom du och mig älskade". Samma ewiga huldhet, omsorg, hjälp, som Fadren bewisade Sonen, när Han wandrade i mandom, skall äfwen hwila öfwer, omfatta och följa den Sonens bröder. Och slutligen, såsom nu sagdt är, skall samma ewiga herrlighet, som Fadren gifwit Sonen, äfwen tillhöra bröderna, såsom Herren sjelf säger: "Jag hafwer gifwit dem den herrlighet, som du mig gifwit hafwer" (Joh. 17: 22). Och åter: "Fader, jag will, att der jag är, der skola de och wara med mig, som du mig gifwit hafwer, att de skola se min herrlighet, den du mig gifwit hafwer" (v. 24).

16. Men hurudan denna arfwets herrlighet är, deraf kunna wi endast fatta en ringa och obetydlig del, såsom Rosenius säger: "Om wi än på allwar hålla det för sannt och guddomligt, så kunna wi dock icke få det in i hjertat; det förefommer oss såsom en skön dröm eller dikt; wi weta till slut icke, om något häraf är werklighet och sanning. Och dock wilja wi icke hålla Kristus och hans apostlar för ljugare". Ja så är det. Man will och kan icke släppa det och kan dock å andra sidan icke hålla det, ja det är, som tordes man icke hålla det, emedan det är alltför stort. Ty det att wara arfwinge med Kristus, det är dock något alldeles omätligt. Här nå-

gon ärfwa två eller tre millioner riksdaler, då blir ju den personen genast något märkwärdigt, så att när man möter honom på gatan, man wänder sig om och ser efter honom och säger den ena till den andra: Si der går han, som är så rik. Men det är allt idel uselhet emot den rikedom, som Jesu bröder hafwa att ärfwa en gång. Huru rik en menniska än må wara, måste hon dock dö och lemna ifrån sig allt. Men den rikedom, som Jesu bröder hafwa, är ett ewigt, owanfligt och oförgångligt arf, hwilket derjemte är förwaradt i himmelen, dit inga tjufwar nå att stjåla, der ingen rost eller mal är, som något förderfwar.

17. Om detta arf säger Johannes: "Wi warda honom lifa, ty wi få se honom, sådan Han är. Wi skola då icke mer skåda såsom i ett mörkt tal, i en spegel, utan ansigte mot ansigte. Och denna klarhet skall icke då, såsom den klarhet, hwilken wi här kunna bekomma, omwexla med något dunkel, några mörka dalar. Ingen owisshet, intet twiswel, ingen ofunnighet skall wara der, ty Jesu bröder skola stå framför thronen och se Gud och Sammet i fullkomligt ljus. Så skall nu der icke heller wara någon synd, ingen oro, ingen nöd, ware sig andlig eller lefamlig. Nej, allt skall wara saligt, ewigt saligt, allting rent, heligt och fullkomligt. Det första är förgånget — det första med all dess synd, nöd, jämmer, oro och död. Och wi skola warda förklarade uti hans beläte från den ena klarheten till den andra.

18. Här om säger Rosenius: "Såsom wi hafwa burit den jordiskas liknelse, så skola wi också bära den himmelskas liknelse (1 Cor. 15: 49). Vårt hjerta skall då icke wara såsom nu en outtömlig källa af synd och qwal, utan Kristi helighet och kärlek skola bo uti oss. Vårt förstånd skall då icke mer wara omhöljdt af den fallna naturens mörker utan uppsyllt med ljus af Guds eget ljus. Vårt samwete skall då icke mer hafwa denna oro, anklagelse och rädsla uti sig, som här alltid plågade oss, utan det skall då wara alldeles lugnt och fridsfullt i Guds kärlek och känslan af vår då inneboende helighet. Wi skola då aldrig mer synda emot vår Gud, aldrig mer föra denna flagan: Det goda, som jag will, det gör

icke; det onda, som jag icke vill, det gör jag, utan wi skola då wara fullkomligt goda, fromma och heliga. Vår kropp skall då icke mer wara behäftad med skadliga begärelser eller sjukdom eller swaghet utan alltid ren och skön, frisk och stark och lätt, ty den skall nu wara Kristi förklarade lefamen lif. Herren säger uttryckligen: Då skola de rättfärdiga skina såsom solen i deras faders rike".

19. Ja, hwad behöfwa wi mer weta än det, att wi skola wara Kristi medarfwingar (Rom. 8: 17). Ty det måste ju wara en öfwer all mätta wigtig herrlighet, som enfödde Sonen skall hafwa. Och den der winner, han skall sitta med Honom på hans stol (Uppb. 3: 21). Nu synes det wäl icke på oss, som wore wi ämnade till en sådan ära och salighet, men det beror endast derpå, att wi ännu icke hafwa ögon att se det. Men wänta litet! Ett år till eller två eller några flere, ja kanske icke ett år heller, och budskapet skall komma om förlofning från detta lifwet; och Kristi bröder skola samlas. Då skola de så se, hwad de här trott, ja mycket mer än de här kunnat tro. Stå för Gud och Sammet, ewigt skåda Guds herrlighet, ewigt höra och deltaga i den oräkneliga skarans lofsång, icke störd af något bittert minne, af någon fruktan för framtiden, af någon syndens känsla — det är arf, som duger. Och den der winner, han skall få allt detta att ega.

20. Sådant bör jag nu begagna mig af i alla handa måtto. När det är bittert och mörkt både utwändigt och inwändigt, bör jag tala till mig sjelf här om och säga: "Gud ware lof, det har dock ingen nöd! Litet mörkt nu, blir wäl ljusst sedan! Gud ware lof, jag är Kristi broder, och bröder skall ske lika både här i nöd och der i herrlighet, såsom Paulus säger: Om wi annars lida med Honom, att wi också med Honom komma måga till herrligheten (Rom. 8: 18). Dersöre wore ju det en skam, om jag icke wille sådant lida, som Han låter öfwer mig komma". Och sätter djefwulen det emot mig, att jag dock med egen synd sådant förskyllt att lida, så bör jag åter säga: "Att jag syndat, det wet jag wäl, will också deröfwer beklaga mig inför min käre Fader, wet

och, att jag icke är värdig detta broderskap, men att Han sjelf kallat mig sin broder, det råder jag icke för, och att Han är sannfärdig, det kan jag icke ändra, vill icke heller hafwa det ändradt utan låter det gerna bestå, som det är, Gud ware lof". Så måste då djefwulen wila.

21. Går det mig åter wäl, så att ingen ferskild nöd trycker mig, då bör jag och åter bruka detta broderskapet mig till gagn, så att jag icke blir trotsig, somnar in och förgäter, att mitt borgerkap icke är här utan i himmelen. Ty vårt hjerta är nu engång så bestaffadt, som profeten säger: icke blott försagdt, när nöd är å färde, utan och trotsigt, när det går wäl. Såsom och David säger: "Jag sade, när mig wäl gick, jag skall aldrig omfull ligga". O ja, får wälgång länge wara, då will det snart blifwa tystare med bönen och den outsägliga sudan, då will det och blifwa mindre angeläget med Herrens fruktan, och hjertat ser icke mer åt hemmet med sådan lust som annars. Der gäller det då, att jag brukar Kristi broderskap och säger: Här ser wäl grönt och wacker ut rundt omkring; dock får och kan jag icke dröja här, ty jag är Kristi broder, har ännu något stycke hem, så att jag måste skynda, innan det blir qwäll. Gud ware lof, grön fläck war ljuflig att wandra på en stund, dock heldre hem genom törnen än stadna och sätta sig ned på det gröna i fremmande land.

22. Sammalunda när synden kommer och will fresta mig och draga mig med sig i allehanda onda och skadliga begärelser, bör jag och göra mig Kristi broderskap till godo, så att jag besinnar, huru jag derigenom är ämnad för himmelen, och att det detsamma icke skickar sig, att jag följer och tjänar synden och werlden. Det rimmar sig ju icke, att en stor konungs son eller broder går in på låga och dåliga ställen eller uti dåligt sällskap. Gör han det likwäl, så förundra sig alla deröfwer och finna det synnerligen anstötligt. Men ännu mycket mindre passar det barnen till Honom, som är konung öfwer allt, att wandra i synden. Swillet och till och med de ogudaktiga känna. Ty de finna det alltid synnerligen anstötligt, när de se, att en kristen försyndar sig. Tycka de än på ett sätt, att det är bra, när

de få se sådant, emedan de sjelfwa deri finna ett stöd för sin egen säkerhet samt en skärm emot det ljus, som annars oroar dem, så ligger dock just i detta ett vittnesbörd derom att de weta, att det icke passar dem, som tro på Kristus, att lefwa i synder. Ty att en annan, som icke tror på Kristus, gör de samma synderna, deröfwer förundra de sig icke utan finna det till och med sällsamt, om han upphör dermed, ja de kunna och hana honom därför.

23. Derföre bör du nu flitigt till hjelp mot synden bruka detta Kristi broderskap, så att du säger henne: "Nej, nej, jag kan icke följa dig, ty jag är Kristi broder. Hwi skulle jag så mycket synda och illa göra mot min färe Jesus, hwilken fördensfull blifwit min broder, att Han skulle twå mig ren från alla mina synder? Nej, gå bort! jag har nu i detta broderskapet det, som bättre är än den lust, som du förespeglar, med den död, som derunder lurar". Detta är en hög och herrlig konst mot synden, hwilken konst Mose lärjungar icke förstå utan mena, att det är det rätta förhållandet, att sedan Kristus hulptit oss till nåd, så är det Mose, som skall hjelpa till goda gerningar och ett heligt lefwerne. Och är det ju icke underligt, ty eftersom de sjelfwa aldrig erfårit kraften af Kristi broderskap utan endast drifwas af Mose hot, så kan det icke wara möjligt, att de skulle förstå, hwad det är att bruka Kristus till helgelse. Wißt bruka de orden och säga: Kristus är oss äfwen gjord till helgelse, men när det kommer till stycket, att de skola använda det, så stadnar det derwid, att det att bruka Kristus till helgelse blir intet annat än att jaga själen med Mose lag. Eller göra de af Kristus en ny lagdrifware, hwilken håller sina lärjungar till ett heligt lefwerne derigenom, att Han sitter färdig att taga sin nåd tillbaka och icke vidare förswara dem emot Gud, dereft de synda. Sådant är naturens ljus, hwilket måste blåsas ut, om det skall kunna komma med oss till ett heligt lefwerne.

24. Utterligare när du har med bröder att göra, hwilka äro skröpliga, swaga och felaktiga, ware sig i förståndet eller lefwerne, så låt nu och detta Kristi bro-

derfkap regera dig till fäktmodighet, tålmod, fördragsamhet, ödmjukhet o. s. w., så att du icke lyfter foten emot dem eller wänder dem ryggen utan skyndar dem till undfättning, böjer dig ner och twär deras fötter, öfwerfkyler och till det bästa uttyder o. s. w. Sägande fälunda: "Si de äro Kristi bröder. Gud beware mig, att jag skulle trampa på dem! Hafwa de än på det eller det fättet syndat och fallit eller äro ströpliga — hwad mer? En annan gång lærer jag falla på samma eller ändå swårare fätt, om icke Gud bewarar mig. Ho är då jag att, medan Herren Kristus twär mina fötter, jag icke skulle wilja hjälpa honom att twär mina bröders fötter". Såsom apostelen säger: "Om någon menniska råfode falla i någon synd, I, som andliga ären, upprätten honom med fäktmodig ande och se uppå dig sjelf, att icke du också frestad warder".

25. Kortligen: fälunda skulle jag nu i allehanda omständigheter öfwa mig i användningen af Kristi broderfkap. Och sist när jag lägges ned och skall dö, att jag då kan säga: Gud ware lof, Kristus är min broder; det är hans eget werk, icke mitt, och blir derföre ewigt fast. Gud ware lof, jag somnar nu på detta broderfkap fäligt in.

Så, så hjälpe oss Gud nådeligen att alltid och allestädes genom enfaldig tro och ett heligt lefwerne prisja hans dyra nåd. Amen.

N:o 12.

Andra Söndagen efter Trettondedagen.

Text: Luc. 19: 1—10.

Och Jesus drog in och gick igenom Jericho. Och så der var en man benämnd Zachæus; han var en öfwerste för de publikaner och var rik o. s. w.

1. Herren förbarme sig nådeligen öfwer oss och hjälpe oss till en rätt ensald. Ty Guds ord är den aldra ensaldigaste predikan, hwilken oss derföre vill blifwa med ett rätt ensaldigt sinne annammad. Hon kommer icke med höga och konstiga ord såsom menniskors funder utan föraktar allt sådant, går förbi dem, som äro wisa och förnumstiga, samt går in till dem, som äro såfunniga, för att lära dem den hemliga wissheten. Medan de wisa anstränga sina krafter för att komma ju längre och längre in i mörkret, kommer denna dåraktiga predikan till syndare, rådlösa syndare, och talar till dem Guds salighet, ja bär och leder dem in i den ewiga herrligheten, trots alla deras synder, trots all deras otro och fruktan, trots allt hwad de skriftlärda och fariseer hafwa att deremot säga.

2. Sådant ser man synnerligen i denna sköna berättelse om Zachæus. Det är för alla uppenbart, att Zachæus icke är någon from eller lärd man utan rätt och slätt en publikan, ja t. o. m. en öfwerste för de publikaner. Men publikanerna hafwa varit grofwa, ogudaktiga syndare, så att man oss ändtligen i allmänhet gifwit en oförbätterlig syndare det namnet publikan, i hwilken mening äfwen Herren brukat det i Matth. 18: 17. Derföre hafwa dessa publikaner äfwen varit djupt för-

aktade bland folket, så att ingen, som icke welat draga dåliga misstankar öfwer sig, har funnat gå in till dem eller äta med dem. Ja, fariseerna hafwa och haft det till en tackfägelse inför Gud, att de icke varit såsom dessa publikaner. Det har för dem varit klart, att publikanerna skulle till helwetet.

3. Deremot ser man här ett helt annat förhållande hos Herren Jesus. Han tager sig denne publikanen an såsom en Abrahams son, frälsar och hjälper honom ifrån alla hans synder, från döden och djefwulens wäld, förbrår honom icke hans misgärningar, adorderar icke heller med honom om betalning nu eller framdeles, aktar icke heller, att han genom sin gerning kommer i dåligt rykte hos de heliga och skriftlärda bland folket. Men huru det har tilldragit sig det ena efter det andra, det wilja wi nu se.

4. Herren Jesus war stadd på wandring till Jerusalem, der Han då skulle korsfästas. På wägen gick Han genom Jericho. Der tilldrog sig denna händelse wisseligen icke af en tillfällighet utan genom Guds ledning. Ty med sådana gerningar wille Herren riktigt wisa, huru man skulle förstå hans lära. Alldeles såsom en läkare, hwilken undervisar andra i läfekonsten, icke allenast undervisar dem med ord utan och genom sitt eget exempel visar dem, huru de skola tillämpa de lärdomar, som han gifwer dem. Och tänk, hwad nåd det är att så se Herren Jesus sjelf tillämpa det ewangelium, som Han predikade. Ett enda sådant exempel är ju mer wärddt än alla de reglor, som de wisa hafwa uppfunnit. Kan jag blott weta: "Så och så har Herren sagt och så och så har Han wisat, att man bör använda det" — då kan jag ju wara wida wissare, än om jag kan säga: "Så och så mena alla öfwersteprester och skriftlärda".

5. I Jericho war då denne Zacheus. Han hade wäl mycket hört om Jesus och wille nu se honom. Nuwäl, deri låg ingenting så serdeles för de utwertes ögonen. Ty det war wäl mången annan, som och önskade se honom. Men hos Zacheus war der något mer. Han kunde kanske icke sjelf utreda, hwad det war, men det war något annat än nyfiken-

het och skådeluft. Han hade blifwit oren i sina egna ögon. Och så snart man blir oren, då ser man genast med andra ögon än förr på Jesus. Något så orimligt som att bjuda Jesus hem till sig, det hade han ju aldrig kunnat tänka på. Nej, men han måste få se den mannen. Han visste kanske icke, att Jesus wille hafwa att göra med publikaner, och visste han det, så war det icke underligt, om han tänkte: Ja, det är med wanliga publikaner, men jag är den förnämste bland dem, jag är en öfwerste för de publikaner; och med sådana will Han förwisso icke inlåta sig.

6. Nu wille han alltså se Jesus, men eftersom han war liten till werten och Herren desutom war omgifwen af en stor skara menniskor, lopp han i förwäg och klef upp i ett träd för att derifrån få se den förbiwandrande mästaren. Icke anade han då, hwad som skulle hända. Och de som sågo den rike öfwersten klistra upp i ett träd, icke kunde de wäl annat än förundra sig öfwer sådant beteende, hwilket ju icke passade för en fullwuren och dertill rik och fin man. Men ad, der war nu detta hjerta, som kände sig draget till Jesus och som behöfde åtminstone se efter honom, derest icke mer war möjligt att få. Det war Fadrens dragande, som förde Zacheus upp i trädet, ehuru ingen förstod det, ja icke ens han sjelf. För menliga ögon såg det ut, som war det blott nyfikenhet. Det bör nu också wara of till lärdom. Ty wäl är det sannt, att nyfikenhet ofta är det, som drager menniskor till att höra evangelium, men det må icke göra of modstulna. Gud allena wet, huru många Han dragit till sin Son, der wi icke trodde, att de drogos af annat än nyfikenhet. Och när du sjelf gick till det ställe, der du fick det afgörande stygnet, visste du wäl då, att det war Gud, som drog dig dit? Hade någon i wägen frågat dig: Swarföre går du dit? så hade du kanske swarat: Jag skall wäl höra, hwad det är; huru den och den talar o. s. w., men icke hade du wetat att swara: Gud drager mig. Nej, det förstod du först efteråt.

7. Så sitter då Zacheus der uppe i trädet och väntar att få se Jesus. När nu Jesus kom till den platsen, såg Han upp och fick se honom. Det låter, som hade

allt skett af en händelse allenast. Men det är allt beskifwet, efter som det ofta ser ut. Herren wiste väl af Zachæus förut, ehuru ingen förstod det. Icke heller låtsade Herren sjelf om det, förrän stunden war inne. Men då, när Han kommer till trädet, då ser Han upp, då stadnar Han, och då måste hela den Honom omgifwande skaran stadna. Och tänk, detta för en publikans skull. För en myndig fejsare eller öfwersteprest hade Herren icke så gjort, men för Honom war en fattig syndare något oändligt mycket mer än alla fejsare och konungar. Will blott syndaren stadna för Honom, icke skall Han wara sen att stadna för syndaren. Hwarje steg Han tager, går Han efter syndare, och då är det för Honom såsom en hwila, att syndaren stadnar. Ja, det är då alldeles omöjligt, att Han skulle kunna gå förbi. Honom är väl gifwen all makt i himmelen och på jorden, men makt att gå förbi en syndare, som stadnar, det har Han icke. Nej, då skulle Han förneka både sig sjelf och sin Fader.

8. Men hwilka känslor som måste hafwa genomforsat Zachæus, när han fick se Jesus lyfta sina ögon upp och stadna, det kan wist icke beskifwas. Men när Herren sade: Zachæus, stig snarligen ned, ty i dag måste jag gästa i ditt hus, då har wisseligen hans hjerta blifwit öfwer fullt. Om Herren allenast hade vänligt nickat åt honom wid förbifarten, så hade det väl varit nog för att göra Zachæus lycklig för många dagar. Men det hade icke öfwerensstämt med Herrens hjerta och sätt. När Han gör något, så måste det alltid wara grundligt, wara öfwer all förwäntan. När publikanen i templet beder: "Gud misskunda dig öfwer mig, syndare", då måste han förklaras rättfärdig, när tjenaren, som war skyldig tiotusen pund, beder: "Haf tålmod med mig", då måste hela skulden efterskänkas, när röfwaren på korset beder blott: "Tänk på mig", då måste han få det swaret: "I dag skall du wara med mig i paradiset". Och sammalunda här: när Zachæus önskar att få se Herren i förbifarten, då skall han få Honom till gäst. Alltid skall det, som Herren gör med syndare, wara utöfwer all förwäntan, utöfwer allt, hwad de kunna begära eller tänka. Hwifket och är skrifwet of till lärdom. Såsom Paulus säger, att

den outgrundliga Guds nåd war på honom, den förnämligaste syndaren, förnämligast bewisad, dem till efterdömmelse eller föresyn, som skulle komma att tro, nemligen att de på det, som Gud gjort med Paulus, skulle se, hwad de rätteligen med afseende på sig sjelfwa hade att tänka om Guds nåd. Dersöre när sådana exempel föreställas dig i evangelium, skall du icke säga: "Ja, det war Zacheus det!" Nej, hwad Han gjort Zacheus, det har Han gjort alla dem till eftersyn, hwilkas hjertans suckan är denna: Åh att jag finge se Herren.

9. Men att Herren säger: Stig snarligen (eller: skyndsamt) ned, dermed tillkännagifwer Han sin iswer om Zachei frälsning. Hade Han winkat och sagt: "En annan gång Zacheus!" så hade ju det varit nåd. Hade Han sagt: "När du först varit i Jerusalem, Zacheus, och offrat för dina synder och gjort en riktig bättring! Du må icke tro, att det är så lätt heller att komma till mig" — då hade Han talat efter de skriftlärdas sätt. Men Herren säger: snarligen, i dag måste jag gästa i ditt hus. Ty när Han förnam, att Zacheus wille se Honom, då blef Han förwisso icke mindre glad, än Zacheus blef, när han märkte, att Herren wille se honom. Dersöre är det wisserligen icke i Herrens skola de hafwa gått, hwilka till syndare, som wilja se Jesus, säga: "Hasta icke för mycket, afstå dig att tro för snart, det går icke så lätt och hastigt att komma till Jesus, om det skall gå rätt till" o. s. w. Sådant står ingenstädes i Guds ord skrifwet. Nej, Han har aldrig gifwit någon i uppdrag att en enda minut från Honom tillbakahålla en syndare, som suckar efter Honom. Snarligen, säger Herren, stig snarligen ned, och af apostlarna war ingen, som tillade: "Dock icke genast, Zacheus!" Hade ock någon sagt det, så hade denjamme fått med Herren att göra.

10. I dag måste jag gästa i ditt hus, säger Herren. Och låtom oss märka det ordet "måste". Hwad war det wäl, som twang Honom, som gjorde, att Han måste? Swar: intet annat än Fadrens wilja, som Han war kommen att göra, och som war, att Han skulle frälja syndare. Icke så till förståendes, som hade Han sjelf haft något deremot, ty Han gjorde ju sin Faders wilja gerna,

ja så att det också var hans mat att göra Fadrens vilja. Men sålunda talar Herren för att gifwa oss en desto mer öfwerflödande wißhet, så att wi kunde säga: Wille Han än icke, så måste Han likwäl icke för vår wärdighets skull men för Guds befallnings skull. Och dock — Han vill ju äfwen sjelf. Såsom en menniska icke kan lefwa utan mat, så kan icke heller Han lefwa utan sin mat, som är att göra Fadrens vilja. Tänk närmare på, hwad det betyder! Du frågar kanske: Kan Herren wilja ännu förbarma sig? Stuwäl, Han måste göra det. Det är så beskaffadt hans hjerta. Det brister af förbarmande, så att man kunde säga: Wille Han än tillbakahålla sin barmhertighet, så skulle hans hjerta brista och barmhertigheten ändå taga sig ut genom resworna till syndare. Wi tala efter menniskosätt. Herren Gud kan i långmodighet hålla sin wrede tillbaka, men nåden kan Han icke tillbakahålla, hon låter icke styra sig, nej, hon måste ut uppenbarligen eller hemligen. Sag måste i dag gästa i ditt hus.

11. Gästa, säger Herren. Det ordet betyder egentligen qwarblifwa och är samma ord, hwarmed Johannes döparens lärjungar tilltala Herren i Joh. 1: 39, när de säga: "Rabbi, hwar wistas du?" (d. ä. hwar har du ditt herberge). Herren säger derföre så mycket som: Sag måste taga herberge i ditt hus. Herren skulle alltså blifwa qwar i Jericho öfwer den natten och det för en publikans skull. Zacheus trodde aldrig, att Herren skulle annat än gå igenom Jericho, och allraminist trodde han, att Han skulle taga in hos honom. Hwad som derföre här sker, det sker alldeles oförwäntadt för Zacheus. Och du som lefwer i Jesus, skedde det icke sammalunda med dig? När Jesus först tog in till att blifwa i ditt hjerta, icke skedde det den dag du wäntade, nej Han kom alldeles oförwarandes öfwer dig med sin nåd. Du satt kanske och hörde evangeliets predikan eller gick och tänkte på något evangeliskt språk och tänkte: o huru ljusligt måste det icke vara för dem, som så tillegna sig sådant! Och si, du wiste icke ordet af, förrän Herren steg fram till dig och sade: Hos dig vill jag blifwa. Ty det berget, dina synder, som du icke kan stiga öfwer för att komma till honom, det berget kan ännu Han stiga öfwer för

att komma till dig, ja det berget har Han i sin död trampat ned till jernn väg, så att det är blott för dina ögon det qwarstår. Hvad Herren har borttagit, det är då riktigt borta.

12. Men se och här, huru ensaldigt Zachæus beter sig. När han hör ordet, gör han genast så, som ordet säger, och undfår Herren i sitt hus med glädje. Käre Zachæus, skulle du icke hafwa bugat dig och gjort ursäkter och betygat, att du ännu icke war nog förtrodd o. s. w.? Men nej, sådant förstår nu Zachæus icke. Det ordet: jag måste taga herberge i ditt hus i dag — det ordet har alldeles öfverwäldigat honom, så att han icke kommer sig före med något annat än att genast lyda och tro. Deruti är nu Zachæus för oss en rätt förträfflig läromästare. Ty det är trons stora konst, att hon beter sig ensaldigt. De skriftlärda hafwa arbetat allt hwad de kunnat, för att göra tron så konstig som möjligt, så att man af deras lärdom aldrig kan blifwa rätt wis uppå, hwad tron är eller huru man skall kunna komma åt den under så många reglor, förbehåll och kännetecken undangömda perlan. Men sätt du deras menniskofunder på hyllan och gå till denne publikanen, han skall lära dig saken bättre än alla sofister. Ty när han här hör ordet, tager han det på det aldra ensaldigaste, såsom det låter, tänker icke alls på, huru han skall tro, utan allenast huru Herren talar, mäter icke heller ordet efter sin egen wärdighet, bättring eller tro utan låter det wara hufwudsaken, att Herren så har sagt. Swilket och ställes oss för ögonen i alla de exempel af tro, som wi hafwa i den heliga Skrift.

13. Deremot ser du här en annan hop, som icke är glad åt, hwad Herren gör, utan förtörnades deröfwer, att Han ingår för att blifwa hos en syndare. Detta är den hop, hwilken wi alltjemt möta i evangelium såsom Herrens wärsta motståndare. Och wißt är det underligt, att de se ondt derpå, att Herren är så god. Men huru underligt det än ser ut, har det dock wisat sig i alla tider, att ingen predikan warit i stånd att mot sig uppreta en sådan fiendskap som predikan om den fria, oförfyllda nåden. Ty det är ingenting, som för den menskliga naturen är swårare att lida än det, att all vår förtjenst skulle wara utelydt, och ingen predikan är, hwilken

så fullständigt gör ända på den egna förtjensten, som just nådens predikan. Den predikan, som lofvar nåd såsom slut på redlig bättringskamp, syndaförlåtelse såsom frukt af allvarliga tårar, fortsatt nåd såsom lön för trohet mot nåden, tålmod och öfverseende med hwad som brister — det är den predikan, som behagar den sjelfrättfärdiga naturen, ty der får ännu den gamla Adam lefwa och behöfwer endast byta om kläder. Men der nådens predikan kommer och går med dom förbi dem, som synas heliga, men går med frid och syndaförlåtelse in till dem, som äro syndare, der blir buller och knot. Sådant är nu och uppenbart för allas ögon och borde icke förföra någon. Dock ligger deri en stor förförelse, emedan sådana omgifwa sig med ett stort sken af nit om Guds ord och ett heligt lefwerne, ja kunna wäl äfwen förargas på dessa Judar, som knotade mot Kristus, derföre att Han gick in till Zacheus. Alldeles såsom Judarna fördömde sina fäder, för det de dräpit profeterna, och umgingos dock under tiden sjelfwa med planer att förgöra Herren.

14. Dock bekymrar sig Herren alls intet om deras knot, ty Han är icke kommen till werlden, på det Han skall låta sig regeras af menniskor, håller och ingen rådsläpning med dem, som omgäfwö Honom, utan ser allenast på Fadrens wilja, som är, att Han skall hjälpa syndare. Att en förlorad syndare ser efter Honom, det är i hans ögon det wigtigaste och största, som tilldrager sig på jorden. I jemförelse dermed betyda alla wisas wisdom, alla frommas fromhet, alla konungars stormerkning. Derföre låter Han nu sin omgifning knota, bäst den kan, och följer under tiden med Zacheus till hans hem. Såsom och än i denna dag sker. Medan de lärda och fariseer predika och skrifwa deremot, att evangelium predikas för fritt ut ibland syndare, så frågar Herren icke alls efter, hwad de skrifwa eller hwad reglor de wilja sätta för Honom, utan går, deras böcker till trots, här och der in till allehanda publikaner och syndare med salighetens evangelium, ja glädes och att hos dem få taga herberge.

15. Nu heter det vidare i texten, att Zacheus steg fram till Herren och sade: Si Herre, hälften af mina egodelar gifwer jag de fattiga, och om jag hafwer någon

bedragit, det gifwer jag ihradubbelt igen. Der ser man nu, hwad frukt det skaffar, att Herren går in till en syndare. Hade Herren sagt: "Zacheus, om du gifwer de fattiga hälften af dina egodelar, så skall jag gå in till dig" — då hade väl näppeligen Zacheus gjort det, men nu när Herren utan adord om gerningar går in till honom, då följer den gerningen fritt och ledigt efter det ordet: "När du mitt hjerta tröstar, då löper jag dina budords väg". Detta är också det aldra bästa swaret mot den beskyllningen, att det fria evangelium skulle föda af sig ett lösaftigt lefwerne. Ty väl är det sannt, att många taga endast skummet af evangelium samt under evangelii bekännelse förfalla i lösaftighet, men dertill är evangelium så mycket mindre skulden, som sådant just beror deraf, att de icke taga evangelium utan endast skenet deraf. Swarest Kristus blir annamman, der födes nu såsom hos denne Zacheus ett nytt, heligt sinne, som är beredwilligt, att också något göra och offra för Herrens skull. Och när evangelisten anmärker, att Zacheus war rik, så angifwer han dermed, att Zachei offer har warit stort. Ty ju mer man har, desto swårare är det att offra hälften deraf.

16. Men af detta må wi nu icke blott i allmänhet lära det, att ett nytt sinne födes genom nåden, utan äfwen lära något om denna serskilda Andens frukt, som kallas gismildhet. Ty Herren ser efter denna frukt hos dem, som sjelfwa af Honom så mycket fått. Ja det heter: "Gud älskar en glad gifware" (2 Cor. 9: 7). Huru är det ibland också med gismildheten? Du har kanske penningar nog att offra på din egen beqwämlighet, pennningar nog att förse dina rum med dyrbara möbler eller ditt bord med dyr mat och fina winer eller din kropp med dyra kläder, penningar nog att hålla dyrbara bjudningar eller gifwa dyra presenter åt sådana, som icke behöfwa din mat eller dina gåfwor utan kunna bjuda lifa dyrt igen. Men när Herren lägger de samligen elända i din väg, huru gör du då? Då kanske du går ur vägen, klagar öfwer dyra tider, förluster, som du redan gjort eller framdeles möjligen måste hålla dig beredd på, o. s. w. Med tilltagande inkomster werer kanske icke din lust och flit att gismildt hjälpa utan din lust att blifwa rik

eller att offra desto mer på dig själf, din beqwämlighet, ditt anseende.

17. Men, säger du, får då icke en fristen, om Gud gifwer honom råd dertill, lefwa godt, hafwa fint o. s. w.? Swar: Wi tala nu icke om sådant, ty här är icke fråga om bud och lag, icke heller är Kristi sinne det att fråga, med huru liten försakelse af dig själf du må slippa undan och ändå kunna vara en fristen, utan wi fråga hwad Jesu kärlek i detta afseende hos dig uträttat, Han som blef fattig för din skull. Men, säger du, man kan icke hinna till för alla fattiga. Swar: Hinner du till för några? Der gifwas ju också sådana, som hafwa så mycket be-
 mer deröfwer, att deras hjälp behöfves på så många håll, att de icke hinna till att på något håll vårda sig om de fattiga. Gifwa litet här, litet der, kan väl blifwa af, merändels med flagan deröfwer, att man blir så mycket anlitad, men att i Jesu sinne vårda sig om de fattiga och göra det med glädje samt räkna det såsom en nåd, att man får vara Herren till tjenst — huru är det med den saken? "Säll är den, som låter sig vårda om den fattiga" (Ps. 41: 2). "Han lånar Herren" (Ordspr. 19: 17). Men, Gudi flagadt, hwar finner sådant tal hörande öron? Och dock, vill du weta, huru mycket Herren ser derpå, så kom ihåg de ord, som engång skola möta dig: Jag war hungrig, jag war törstig, jag war hus-
 will — säg, hwad gjorde du då?

18. Det wore godt, att wi flitigare ställde oss sådant för ögonen och ransakade oss derefter. Ty det är fara värdt, att wi för vår Gud offra mindre än werlden för sina gudar, ögonens begärelse, köttets begärelse och ett högfärdigt lefwerne, för att icke tala derom att kanske många, som wilja vara fristna, offra mindre åt Herren Jesus än åt verdens gudar. Eller tänk efter! Hvilket drager mer penningar ur din pung: begäret att lefwa för Jesus eller begäret att i kläder, prydnader och annat dylikt icke stå efter dina gelikar bland denna verdens barn? Sådant kan vara en mycket vigtig fråga. Och gå den icke för hastigt förbi. Men, säger du, ja det är grusligt, hwad wi genom Adams fall blefwo förderf-
 wade; o huru långt äro wi icke ifrån, hwad wi borde

wara? Nuwäl, icke så min wän! Säg icke "wi" utan "jag"! Stid dig icke undan i den stora hopen af "wi", utan stig fram, som funnes ingen mer syndare än du, och säg: "O Herre, jag, jag är den mannen, den qwinnan, som här är brottslig". Men låt det icke derwid bero utan afstå och vidare derpå, att Herren will, att det skall blifwa annorlunda med dig. Börja och på allwar bedja om nåd och hjälp att häruti kunna bättra dig. Ty när Herren förlåter dig din synd, gör Han det, på det du må stå upp ifrån henne och börja wandra i ett nytt lefwerne. Och reser sig än köttet deremot, gif dock icke wika utan blif i öfningen, och Herren skall wälsigna dig.

19. Men vidare säger Zacheus: "Och om jag har någon bedragit, det gifwer jag syradubbelt igen". Dermed bekänner Zacheus öppet inför Herren sina bedrägerier, hwilka han kanske förut hade betraktat såsom goda eller lyckliga affärer. Här ser du derföre åter, hwilken gudaktighet det föder af sig, att Herren ingår till en syndare. Desförinnan lärer wäl Zacheus icke hafwa welat gifwa det stulna igen, ännu mindre syradubbelt. Men när Herren kommer in i huset, då will han ingen orätt behålla; då skina de mindre wäl bekomna penningarna icke så som förr; nej nu äro de så wederstyggliga, att ehuru han wäl hade funnat hålla sig till 3 Mos. 6: 2 ff., der det befalles att gifwa, hwad man "med orätt slagit under sig", igen jemte en femtedel af des värde deröfwer, eller efter 2 Mos. 22: 7, som befäller tjuften att gifwa dubbelt igen, så dömer han likwäl sig och sin gerning efter hwad som står om swåraste grad af stöld i 2 Mos. 22: 1. Sådant gör nu det rena sinnet, att han fritt tager på sig det värsta, som lagen säger om sådana gerningar. O huru precis detsamma som ännu sker, hwarheldst Jesus finner ingång.

20. Detta Zachai exempel är nu mycket lärorikt och gifwer wiktiga erindringar. Ty här ser du, att såwidt någon will vara en fristen, går det icke an, att han behåller orättfånget gods. Derföre må den, som med sådant gods i sina händer söker Herren, icke förundra sig deröfwer, att han icke kan komma till någon sann frid. Huru mycket evangelium han än öfer öfwer sig, huru

mycket han än må flaga öfwer anfäktelse och frestelse af otro, så blifwer det dock derwid: han får ingen frid; der ligger något i dörren, som hindrar friden att ingå, nemligen det orättfångna gods. Och griper han än saken an på det sättet, att han gifwer till missionen eller för Herrens sak i öfrigt så mycket, som han orätt bekommit eller mer, så hjälper icke heller det. Herren är icke den, som vill gömma orättfånget gods. Det får och själen förnimma derigenom, att hon får ingen sann frid. Nej, orättfånget gods skall bäras till den, som egde det, eller dens arfwinge, om han sjelf är död. Först der sådant icke är möjligt, skall det bäras åt Herren (4 Mos. 5: 7, 8).

21. Vidare gifwer också Zachari exempel här dem, som verkligen äro fristna, wiktiga lärdomar om rättfärdighet i handel och wandel. Sådan lärdom behöfwes också. Ty det sker otroligt lätt, att en blifwer frestad att icke alltid så sannt och så redbart handla med sin broder, som han skulle; att han t. ex. blir frestad att genom hwarjehanda förewändningar, förtiganden, halfta sanningar skaffa sig högre betalning, än han skulle få, om han talade full sanning, eller å andra sidan att på samma sätt skaffa sig lägre pris eller slingra sig undan rättmätiga förbindelser, eller att begagna tillfället af en annans nöd och förlägenhet för att göra winst, korteligen: att i ett eller annat afseende handla så, som han sjelf i verkligheten icke wille blifwa behandlad. Si der gäller då, att i Herrens kraft stå sådan frestelse emot, men hwar man fallit, stå upp igen, förödmjuka sig, bekänna sin synd och bära det igen, som man orätt bekommit. Försök då icke att uppleta förewändningar och ursäkter till att lugna ditt samwete med — annars torde Herren ändtligen till din egen försöffning låta dig finna sådana — utan gif dig skyldig och handla efter Guds ord. "Säll är den, som lagar så sina saker, att han ingen orätt gör, säger Herren Gud".

22. Och här måste wi serskildt märka, att somliga fristna hafwa det så för sig, att det är mindre noga, huru de förhålla sig mot bröder i tron än mot andra. Att icke på något sätt, genom någon orätt blottställa Herrens namn inför de ogudaktiga, det kan wara dem en wiktig samwetssak, men med bröder i tron tycka de

icke, att det är så noga att vara ordentliga, pålitliga, ordhålliga och trogna i handel och wandel. Men sådant är ju alldeles emot Guds ord. Ty är någon din broder, så bör du desto mer handla med honom, såsom hade du med Herren Kristus att göra. "I gören orätt och skada, och det emot bröder", säger Paulus (1 Cor. 6: 8). Se der! Han säger icke: "Och det kan icke betyda så mycket, när det är emot bröder!" utan: "Och det emot bröder", liksom wille han säga: "och det är ju aldra bedröfligast, när det är mot bröder, I sådant gören". Såsom han också i 1 Tim. 6: 1, 2 förmanar de fristna tjenarena att hålla sina herrar i all ära samt vara dem tjenstaktiga, och det isynnerhet när de hafwa troende husbönder. Korteligen: med bröder skall du handla, såsom handlade du med Kristus, och med de ogudaktiga såsom handlade du inför Kristi ögon.

23. Nu sade Herren till Zachæus: I dag är detta hus frälsning wedersjaren. Ty det är frälsning, att Herren Jesus ingår i ett hus. Ingenting annat kan heller kallas frälsning. Att rikedom ingår i ditt hus, det är icke frälsning, att ett annat, ett frommare lefnadssätt införas i ditt hus, det är icke heller frälsning. Nej först den dag, då Herren Jesus drager in, kan man säga, att frälsning wedersfarits ditt hus, och ingen dag i hela ditt lif är så vigtig som den dagen. Ty den dagen har du funnit allt. Hwar Han är, der måste synden vara borta och i dess ställe vara idel rättfärdighet, der måste döden vara borta och i dess ställe vara idel lif, der måste fördömmelsen vara borta och i dess ställe vara idel salighet. Der är rikedom, oändlig rikedom. Man ser det wißt icke alltid utanpå — stundtals skymtar det wäl fram, men merändels är det fördoldt, dock är saken densamma. För ögonen är der merändels fattigdom, ofta stor fattigdom, men kom ihåg: solen är större, än hon ser ut. När du ser på henne, får du ju icke säga: "Tänkt, hwad hon är liten!" utan så: "Tänkt, hwad de ögonen kunna be- draga!" Ty hon är ju mer än en million gånger större än hela jorden. Så också här! Säg icke: O hwad jag är fattig! utan: O hwad jag har dåliga ögon! Hela himmelen har flyttat in i mitt hus, och jag ser dock knappt en skymt deraf. Jesus bor förwisso här, och det är för

mina ögon så, som hade Han på länge icke ens tittat in genom min dörr. Gud gifwe mig bättre ögon!

24. Men när sker det, att Jesus ingår i ett hus? Swar: så snart en syndare, såsom Zacheus här, ser efter Honom och suckar: "Ack, Herre, misskunda dig öfwer mig, syndare!" "Men, säger du, si jag har nu länge stått i dörren och ropat efter Honom, men till mig är Han ännu icke ingången". Swar: Det är icke sannt. Ty Han säger: "Förrän de ropa, vill jag svara". Och åter: "Om wi bekänna synderna, så är Han trofast och rättwis, så att Han förlåter synderna". Det är derföre alldeles wißt: Den samma stunden du först såsom en syndare såg efter Honom, gick Han in. Och gick Han icke in genom den dörr, der du stod, så att du såg Honom, så gick Han in genom någon annan dörr, någon hemlig bakdörr. Korteligen: den som bekänner sina synder, han skall weta, att han har syndernas förlåtelse, icke för sin bekännelses skull utan för Guds ords skull, som säger det och som aldrig kan swika. Går du ändock och grämer dig öfwer dina synder, så är det wißt illa för dig och mycket onödigt, ty saksförhållandet rättar sig efter Guds ord. Will du icke tro, hwad du har, så qwälj dig sjelf, men att det är onödigt, det skall du förwisso weta. Herrens ord blifwer ewinnerligen. Och ingenting är onödigare än det att qwälja sig med att icke tro det, som ändå är sannt.

25. Widare säger Herren: Efter han är också en Abrahams son. Med dessa ord kan Han hafwa en twåfaldig mening. Antingen kan Han mena, att Zacheus war en ättling af Abraham i lefamlig måtto (jfr. Luc. 13: 16), och will Han då säga de knorrande: "Huru stor syndare än Zacheus må wara, är han dock en lem af förbundsfolket, en Abrahams son, hwilken också Abrahams wälsignelse tillhör; derföre knorren I mot Guds ord, när I knorren deröfwer, att jag ingår till honom". Eller också menar Herren: "Eftersom han också i likhet med Abraham tror på mig", såsom wille Han säga: Salighet är i dag detta hus wedersfaren, eftersom Zacheus tror på mig. Hwilkendera meningen wi än omfatta, hafwa wi deraf en god lärdom. Af den sednare meningen hafwa wi den lärdomen, att ehö som tror på Jesus, hafwer ewin-

nerligt lif, äfwen om han är den förnämligaste bland syndare, ty rättfärdigheten är genom tron efter Abrahams exempel, och med rättfärdigheten följer saligheten såsom ljuset med solen. Af den förra meningen hafwa wi den lärdomen, att Herren aftar sitt ord och förbund med Abraham högre än alla Zachei synder. Men att Zacheus har warit en Jude, det synes af sjelfwa hans namn, som är ett hebreiskt och icke ett grekiskt namn.

26. Slutligen tillägger Herren: En menniskans Son är kommen till att uppsöka och frälja det, som förtappadt war. Dermed fäller Han den rätta slutdomen öfwer deras knorrande. Såsom wille Han säga: Hwad är det för resten, att I disputeren med mig? Är Zacheus en syndare, då är ju hans hus ett af de hus, der jag förnämligast bör gå in och wara. En jag är kommen att uppsöka det förtappade, och hwar skulle jag då heldre ingå än der, hwarest I sjelfwa sägen: "Der bor en förtappad syndare", ty dermed sägen I ju: "Der bor en af dem, som du är kommen att uppsöka".

27. Detta är nu den riktigt wäldiga anfargrunden för syndares tröst. Det är icke något tillfälligt, att Herren ingår till syndare, utan det är en nödwändig följd af hans embete. I och med detsamma Han icke gjorde det, uppgåfwe Han hela sitt embete. En Han är för det ändamålet kommen, att Han skall uppsöka det förtappade. Sådant borde wi dock mer besinna, än wi göra. En så snart jag verkliggen behöfwer nåd för synder, då vill det straxt förekomma mig, som wore det icke med säkerhet att påräkna, att Herren skulle wilja med nåd ingå till mig, utan der ljuder i mitt hjerta ett ständigt: "ho wet?" Men att mina synder sålunda göra mig owis, det beror derpå, att min natur aldrig vill blifwa wid, hwad som står skrifwet, utan vill nödwändigt göra sig en egen text, hwilken lyder så: Herren är kommen att frälja de fromma. Der sammanbinder jag då Herrens kommande med min egen fromhet, och när jag ingen fromhet har, blir det genast twiswelaktigt, hwad Herren vill göra. Nuwäl, jag läser wisseligen: "det förtappadt war", men så tänker jag, att det der, att wara förtappad, skall också wara någon from egenkap, som jag måste hafwa; och så tänker

jag: "Den egenskapen har jag icke, o om jag blott wore riktigt förtappad!" Frågar nu någon, om jag då icke är det, så svarar jag: jo, i verkligheten, förstås, är jag det nog, men så tycker jag — ja jag wet icke, hwad jag tycker, men det förefommer mig, som wore meningen, att jag skulle wara förtappad, men icke i verkligheten utan i någon from känsla. Korteligen: Herren kan icke mena de verkliga förtappade, tycker jag.

28. Här borde jag nu se upp öfwer ett sådant språk som detta. Ty när Herren talar om de förtappade, så menar Han verkligen de förtappade. står jag då jer, att det är förtappadt med mig och allt mitt, då borde jag fatta fäste i det, att det war hela meningen med Herrens ankomst, att Han skulle frälja de förtappade. Då bör jag tänka: "Se, Gud ware pris, ett är ännu qwar. Min Herre Jesus lærer förwisso icke hafwa affsagt sig sitt embete eller uppsagt sitt förbund med sin Fader, enligt hwilket Han för Fadrens räkning åtagit sig min frälsning. Har jag nu fallit och syndat — o ja Herre Gud, du wet det, mot dig allena hafwer jag syndat — dock har min synd icke kunnat rygga Guds ord. Ja, ehwad jag än mände taga mig före, lærer Herren dock behålla det embetet att frälja de förtappade". O ja, aldrig förundrade sig en skeppare deröfwer, att hälleberget höll, när hans skuta gick i qwas. Ja, Gud ware lof! När all min fromhet brast, då stod den klippan fast, Guds ewiga frälsningsråd.

29. Si, sålunda skulle du nu hålla ett sådant Guds ord för ditt samwete, så att du kunde upprätta dig dermed, när du ser, huru alldeles ute det är med dig och allt ditt. Men, säger du, ja om jag blott kunde rätt allwarligt söka Herren, så wet jag wäl, att Han will frälja mig. Nuwäl, du läser icke rätt! Eller står det här, att du skall söka och Han skall frälja. Nej, här står, att begge delarna tillkomma Honom både det att söka och det att frälja. Och se, huru Han gjorde! Sætte Han sig i Jerusalem och lät kungöra, att Han mottog besök. Nej, Han gick omkring öfwerallt och sökte, icke guld och perlor, icke fromt folk utan förtappade syndare. Och der Han fann någon, der tog Han upp ho-

nom, twådde honom ren, gladdes, ja talade äfwen om, att der war glädje i himmelen för Gud och hans änglar. O Herre Gud, hwem will icke börja lesa upp igen, när du har gifwit en sådan frälsare! Hwar håller vår arma tro till, när wi så sällan och så litet afstå ditt ord!

30. Dock, säger du, det står i alla fall annorstädes, att wi skola söka Herren, så will Han och låta sig finnas. Rätt så! Det skall du och finna hos denne Zacheus. Först kommer Herren genom Jericho för att uppsöka honom, och då passar han på tillfället och klifwer upp i ett träd, för att se efter honom. Vär deraf det rätta förhållandet mellan hans sökande och ditt sökande. Uti dig är ingen begynnelse utan det, att Han kommer till dig uti evangelium, klappar på ditt hjerta o. s. w. Der är då hans sökande, och det förutan skulle du aldrig komma till att söka honom. Men när Han nu sålunda söker dig, så stadna du och ropa: "Herre Jesu, här är jag, Gud misskunda dig öfwer mig syndare!" Det är då ditt sökande. Och om en moder hade förlorat sitt barn samt wore ute för att söka det, och hon, der hon ginge, finge höra sitt barns röst: "o moder, o moder!" nog förstår du, huru hon då skulle blifwa till mods. O huru hon skulle skynda dertill! Men om barnet då lupe undan och sade: Nej, jag kan ännu icke falla i din famn, ty jag har ännu icke med nog fullt allwar sökt och ropat efter dig — då skulle hon förwisso jätta sig ned på första sten och gråtande klaga: O mitt arma barn, som och har förlorat förståndet!

31. Korteligen: Som det står skrifwet, så står det, och will du göra någon annan text, så skall säkerligen Herren icke handla efter densamma. Ty Han låter icke skrifwa för sig utan will sjelf skrifwa. Och när Han har skrifwit, då är det bäst, att du låter det stå, som det står. Deraf skall du och hafwa största nyttan, ty utan twifwel är det för dig helsosammast, att Han uppsöker det förtappade. Annars finge du kanske icke wara med, och säkerligen icke någon annan heller.

Ja, Herre Gud, dig ware tack och pris, att du har sändt oss en sådan frälsare! Hjelp oss till en rätt tro och ett heligt och rättsskaffens lesverne. Amen.

N:o 13.

Tredje Söndagen efter Trettondedagen.

Text: Matth. 8: 14—17.

Och när Jesus kom i Petri hus och såg, att hans swära lög och hade skälswojot, då tog Han på hennes hand, och skälswojoten öfswergaf henne o. s. w.

1. Denna text framställer för oss Herrens Jesu godwillighet, makt och outtröttlighet att hjälpa. Den innehåller alltså ingenting nytt, som icke wore att läsa nästan i alla texter, men den innehåller en ny påminnelse om samma sak. Och Gud ware lof för hwarje ny sådan påminnelse! Den som wet, hwad det vill säga att stå uti trons öfning, han wet också, hwad dylika påminnelser duga till. När det för samwetet gäller den frågan: "Är det wißt, duger det att dö på?" då är det, som den frågan: "står det också så skrifwet?" får sin rätta wigt, och då kan man aldrig få för mycket af sådana texter, som genom gerningar bära vittne om Herren Jesus.

2. Andamålet med sådana texter är derföre icke allenast att öfwerbewisa de otrogna utan också att stärka och befästa tron hos dem, som redan tro, på det de måtte deri ju mer och mer tillwaga, tills de också kunna genom henne öfwerwinna döden och allt ondt. Såsom wi se, att äfwen Herren Kristus har brukat det sättet att peka på sina gerningar icke blott emot de otrogna utan också för sina lärjungar. Sammalunda hänwisade Han också till sina gerningar, när Johannes döparen lät fråga, om Han war den, som skulle komma, eller om man skulle wänta någon annan. Och i sanning, intill dagarnas ända skola alltid gerningarna blifwa de rätta hörn- och grundstenarna för Kristi kyrka. Uti dem är det, som lä-

ran har det fäste, hwilket gifwer henne hennes öfver-
swinneliga kraft. De äro de omedelbara uttrycken af
hans person, och på hans person kommer allting an.
Derföre är ock det summan af det fristliga lifwet: Wara
funnen i Honom — icke i den eller den åsigten utan i
Honom, inplantad i Honom. Det är salighet.

3. Här se wi först Herrens Jesu godwillighet att
hjelpa. Marcus och Lucas, hwilka ock omtala denna hän-
delse, berätta, att Herren kom direkt från synagogan, der
Han hade botat en, som war besatt. I Petri hus*) låg
nu Petri swärmader sjuk. Och, säger Lucas, de bådo
Honom om henne (Luc. 4: 38). Hurudan denna bön
warit, kunna wi förstå af Marc. 1: 30, der det heter:
"Och straxt sade de Honom om henne". Ty i detta tillsä-
gande låg deras bön, alldeles såsom Maria och Martha
blott sände bud, som sade: "Si den du får hafwer ligger
sjuk" (Joh. 11). I detta är Herrens godwillighet rätt
herrligt utmålad, der behöfdes endast att låta Honom
weta, att hjelp war af nöden. Sedan war alls icke fråga,
att ju hans eget hjertelag dref Honom wida kraftigare,
än allt trugande från menniskors sida kunde draga Ho-
nom. Och ställde Han sig stundom så, som war Han
sjelf lifgiltig och måste trugas, då war det för deras tros
skull, som bådo Honom.

4. Detsamma se wi ock i det följande af berättel-
sen. När aftenen bles, buro och förde de till Honom
alla, som hade ondt (Marc. 1: 32) i allehanda sjuk-
domar (Luc. 4: 40), och många, som woro besatta med
orena andar. Och alla stod Han till tjenst. Aldrig
hörde man Honom sucka eller knorra deröfwer, att folket
föll Honom till besvär, eller att de woro för många, som
kommo. Nej, det war hans mat, hans hwila, hans
lif att så hjelpa. Han gick omkring, gjorde wäl och hjälpte
alla — det war summan af hans lif. Aldrig såg Han
heller efter något annat. Man skall aldrig i den ewan-
geliska historien kunna upptäcka en rad, som antyder, att

*) Då det i Joh. 1: 45 står, att Petrus war från Bethsaida,
så strider det ingalunda emot detta ställe. Petrus war wäl bördig
från Bethsaida men wid den tid, som här omtalas, bosatt i det när-
belägna Kapernaum.

Herren någonsin umgicks med någon annan tanke än den att tjena, hjälpa och frälja. Hans bekymmer war aldrig det, att menniskor kommo till Honom, utan twertom det, att så många woro, hwilka icke wille komma.

5. Så ser du och Herrens Jesu godwillighet i det, att Han hjälper alla dessa för intet. Ingen sätter heller någon betalning i fråga, ty de känna alla, att Han hjälper för intet. Nej det allena begär Han, att de måtte låta sig hjälpas, samt att de måtte prisa Gud för den hjälp de fingo. "Utan penningar och för intet" — det är den öfverskrift, som alla Herrens gerningar hafwa. Man bara kastar de sjuka framför hans fötter, så att Han får se dem, så hjälper Han dem och låter dem gå i frid. Widare ser du och här hans makt, i det Han allenast med ett ord botar de sjuka, som kastas framför Honom. Derom säger och annorstädes höfwidsmannen i Capernaum: "Sag är icke wärd, att du ingår i mitt hus, utan säg allenast ett ord, så blifwer min tjenare helbregda." Aldrig förefom ett fall, der hans makt icke förslog. Att bota den, som warit blind af födelsen, att genom klädsfällens widrörande bota en qwinna, som under tolf år förstört alla sina egodelar på läfware, att med ett ord bota en, som warit borttagen i tretioåtta år, att med ett ord uppväcka en död, att med ett ord få fem bröd till att mätta fem tusen, allt war det lika lätt för Honom. Ty hans makt war icke en menniskas utan Guds. Derigenom framstår Han och, såsom den der är utgången och kommen af Gud.

6. Densamma makten har och Herren i alla tider bewisat. Många gånger har det sett ut, som hade hans sak warit förlorad, men der allt förnuft icke funnat bestå, der har Han ännu bewisat sin makt. Måttiga konungar och kejsare hafwa sammanswurit sig mot Honom och hans rike, de hafwa gjort förtwiflade ansträngningar, de hafwa utgjutit ohyggligt med blod och de hafwa fallit och blifwit till stoft, men Herrens högra hand har behållit segren. Honom är gifwen all makt i himmelen och på jorden. Intill dagarnas ända skall det ena riket efter det andra sammanstörta, blott icke Kristi rike. Om än hafwet rasade och swellade, så att för des bullers skull bergen omfull fölle, likwäl skall Guds stad lustig blifwa

med sina brunnar, Gud är när dem derinne (Ps. 46), Herren Zebaoth den allsmåldige, hwilfens är riket, makten och herrligheten.

7. Så lärer du oss här, huru det redan i gamla testamentet war skrifwet, att Herren Kristus skulle wara en hjälpare äfwen mot lefamligt elände. Ty ehuruwål det språk, som Mattheus här anför ur profeten Esaias, i sig har en djupare betydelse — hwarpå wi oss sett ett annat exempel i predikan på trettondedagen — så ligger dock i detta språk enligt Matthei tydning äfwen det, att Herren skulle bära våra lefamliga sjukdomar, så nemligen att Han skulle hjälpa oss deremot. Ty såsom all sjukdom, död och allt elände är en följd af synden, så wore wisserligen frälsningen icke fullständig, om wi icke oss wore frälsta från alla syndens följder. Men nu, Gud ware lof, är allt fullständigt. Såsom sjukdom, död och all förbannelse hafwa med synden wandrat in i werlden, så hafwa de oss fått med synden wandra ut ur werlden. Ty när Herren tog synden bort, så måste de följa med, emedan det är på synden de lefwa. Der hon icke är, der kunna icke heller de wara. Dersöre ser du oss här, att så snart de sjuka komma i beröring med Honom och hans ord, så måste sjukdomen genast fly.

8. Sådant böra wi nu använda till vår nytta, så att wi besinna, att Herren är densamme i går, i dag och i all ewighet. Ty om wi allenast läsa det såsom en gammal berättelse, då hafwa wi deraf intet annat, än att wi kunna säga: "Så underligt! Tänk så lyckliga de woro, som lefde på den tiden i Judalandet!" Men läsa wi det rätteligen, så att wi deraf lära känna den Frälsare, som wi hafwa, då skall det tjena oss till sann tröst och tillwext i tron. Då skola wi kunna säga: O Herre Gud, hwad är det wi gråta och jämra oss efter, när wi hafwa en sådan hjälpare! Men deri felar det oss: wi tro icke, att det, som är skrifwet, är skrifwet oss till lärdom. Hade wi fått skrifwa bibeln, så hade wi skrifwit henne helt annorlunda, och dersöre, när wi nu icke fingo skrifwa henne, så taga wi det igen dermed, att wi tyda henne efter det fått, hwarpå wi skulle hafwa skrifwit henne, om wi det

hade fått. Och dock huru väl behöfwa wi icke just det, som nu står.

9. Skåda wi på tillståndet i denna werlden, o huru mångfaldig, huru bitter nöd få wi då icke öfwerallt bewittna! Huru många äro icke de, som täras af grusliga, hjertslitande sorger, af sjukdom och nöd och allehanda elände. Gå wi in i ett hus: der ligger fadren eller modren eller något barn i dödschwanda och hela huset är försänkt i sorg. Gå wi in i ett annat hus: der är fattigdomens nöd, der hungrar och fryser man, der will en faders eller moders hjerta brista, då de se, huru deras barn måste lida, och öfwer allt detta måste de kanske bära det medwetandet, att det är genom eget förwållande de kommit derhän, eller måste de se, att den, som beröfwat dem deras egodelar, nu gör sig goda dagar, äter, dricker och är glad. Gå wi in i ett annat hus: der se wi kanske ett helwete af dryckenskap, swordom, otuft, misshandlade makar och barn. D är der icke nöd, utsäglig nöd? Jo, säger du måhända, men låtom oss gå in annorstädes, der icke sjukdom, icke fattigdom, icke dryckenskap eller sådant är, utan der man werkligen har det bra och är lycklig! Nuwål, wi följa med och finna många sådana ställen, som du kallar lyckliga, men när wi djupare skåda derin, hwad se wi? Jo, Herren Gud bor icke der. I de fina rummen, i de wackra kläderna, i den skenbara wälmågan gå och lesa menniskor, som icke känna Herren, andligen döda, de der genom all denna så kallade lyckan wandra bort emot den ewiga döden. Och om dessa skulle man säga, att de hafwa det bra? Der är nöd, gräslig nöd!

10. Se nu, här står Herren Jesus wid alla sådana dörrar och klappar för att få ingå med sin hjelp. Ty sådan är hans hjertas godwillighet, att der man icke söker Honom, der söker Han sjelf upp nöden. Huru står Han der icke dag efter dag och bidar att få wara nådig och hjelpa. Men det är nu det förfärliga, att Han merändels får wänta och klappa förgäwes. På det ena stället wet man ingen nöd af och frågar derföre icke efter Herren. På det andra stället lider man och lider grusligt, och hjelparen står för dörren, och man wet det icke, ja man will icke weta det. Sa wi se ju ofta, att menniskor

kunna lida till den grad, att de ock i förtwiflan göra ända på sitt lif, heldre än de lyfna till Honom, som frågar: Hwad vill du, att jag skall göra dig? O hwarföre bären I icke eder nöd fram till Jesus? I söken hjelp hos den ena menniskan efter den andra — men hwarföre icke hos Jesus? Han vill ju bära eder och eder nöd, Han vill aflysta eder nöd. Och I — hwad gören I? Gud öppne edra ögon! Det kunnen I weta: det skulle wara hans lust, att Han finge göra eder godt.

11. När man sådant betraktar, då vill ju hjertat nästan gifwa sig wid tanken på alla dessa millioner menniskor, som icke wilja låta sig hjelpas. Och frågar man dem: hwad tänken I på? så får man höra, att de flesta tänka ingenting utan låta det gå på måfå. Andra åter tänka: hwad kan Herren göra i denna vår ställning? Och wi fråga dem åter: Hafwen I försökt Honom? Eller hafwen I hört några andra säga, det de hafwa försökt Herren men icke funnit någon hjelp? Eller hafwen I sett, att Gud någonstädes i sitt ord sagt så? Derpå måste de åter svara nej, men de finna det helt naturligt, att Han ingenting kan göra. Andra bära i djupet af sitt samwete en dom, som gör, att de icke wäga nalkas Honom, emedan de mena, att Han icke bryr sig om dem. Men wi fråga dem: När Herren Jesus gaf sitt blod för eder, gjorde Han det då derföre, att Han icke brydde sig om eder? Derpå kunna de intet svara, men de finna det alldeles tydligt, att Han icke frågar efter dem. Andra åter äro så bundna af werldens gunst, att de heldre lida allt, än de skulle wända sig till Jesus om hjelp samt derigenom ådraga sig werldens begabberi. Sålunda går den ena här, den andra der utan hjelp, och för allt hwad Herren Jesus trugar och nödgar, blifwa de dock så, som emottaga hans hjelp. O hwad skall Han mer göra, det Han icke allaredan gjort hafwer?

12. Men förnämligast skola de, som werkligen äro fristna, lära af denna text. Ty det hörer till saken, att de skola lida bedröfwelse. Genom mycken bedröfwelse skola de ingå i Guds rike. Det hjälper icke, huru de än bete sig, ehwad de wilja eller icke, så måste de deran. Derföre heter det ock om dem, som stå för Lammets thron,

att de äro komna utur stor bedröfwelse. Ja Gud ware lof, att man i begynnelsen icke fullt förstår, hwad derefter kommer. I början synes allt blifwa så ljust och lätt, att man tycker, att man wäl aldrig mer skall twifla på Herren. Men hwad det lider, får man göra en annan erfarenhet, så att man mer än en gång stadnar och frågar, om Herren har förgätit att wara nådig och tillyft sin barmhertighet för wredes skull. Ja, det skall wäl kunna gå så, att du skall få erfara, hwad David menar, när han säger: "Mina ben äro förfalnade". Det är i himmelen beslutet, att Guds utforade icke skola hafwa något paradys här.

13. Fördensfull hwarheldst man ser på de fristna, skall man aldrig finna någon, som icke drages med någon ferskild nöd, det ware nu lefamlig eller andlig eller begge delarna. Der finner du en, som lider af sjukdom, så att hans hus är nästan ett ständigt sjukhus. Ur ut och är in är der samma elände. Der åter lider en annan af fattigdom, så att han alltid har smått om brödbitarna för sig och de sina. Huru han än arbetar och beder, synes det, som frågade Herren icke efter, hwad han har att äta. Der åter finner du en annan, som lider af swåra familjeförhållanden, olyckligt äktenskap, olyckligt förhållande med barnen o. s. w. Der åter ser du en annan, som är hvars mans afhugg, ett föremål för begabberi, lögn och allt ondt, som menniskor kunna tillsoga en annan. Ja, Gud som allting ser och som har reda på allt, Han wet, huru det är för hwar och en.

14. Der behöfwes nu Gud. Till Gud är det ju och de bära sin nöd, allt skall Han bära, och deröfwer är Han icke missnöjd. Men här inträda otaliga frestelser att mistänka hans hjertelag. Det ser ju grusligt besynnerligt ut, att Han kan skåda på all denna nöden utan att aflysta den. Man wore ju nästan färdig att säga: Hade jag den makt, som Gud har, så skulle snart saken wara hjälpt, liksom wille man säga: Det är makten, som fattas mig, hjerta har jag nog bättre än Gud. Håller jag mig då icke till ordet, så är det förloradt.

15. Men här kommer nu Guds ord och föreställer mig Herren helt annorlunda. Ty så säger det: "All eders omsorg fasten på Herren, ty Han har omsorg om eder".

Och åter: "Sen på fåglarna under himmelen — Gud föder dem! Sen på liljorna på marken — Gud kläder dem! Såsom en fader förbarmar sig öfwer barnen, så förbarmar sig Herren öfwer dem, som frukta Honom". Se wi och på Herrens gerningar hela Skriften igenom, så se wi idel förbarmande. Tänk på Agar, till hwilken Gud sände en ängel för att utwisa en wattungälla, och det ehuru Han hade befallt, att hon skulle utdrifwas ur Abrahams hus. Tänk på enkan i Sarpat, till hwilken Gud sände profeten Elia, på det att henne ingenting skulle fattas under den allmänna nöden. Ja, hwad tala wi om serskilda exempel. Hela Skriften bär detta vittnesbörd: "Herren är allom god och förbarmar sig öfwer alla sina verk". Derföre säger och David: "Godhet och barmhertighet skola följa mig alla mina lefnadsdagar" (Ps. 23). "Herrens godhet sträcker sig så widt som skyarna gå". Och åter: "När bedröfwelse på färde är, tänker Gud på barmhertighet" (Hab. 3: 2).

16. Ja, säger du, detta allt wet jag wäl står i Guds ord, men nu ser det ut, som om Gud icke vidare tänkte på alla dessa sina ord. Men hwad säger du? Ser det! verkfligen så ut? Eller står du och ljuger på Gud? Har du icke haft bröd till i dag? Det har kanske varit hårdt, men säg efter sanningen: Har det varit hårdare än ditt hjerta? Det har kanske varit knappt, men säg: Har det ännu varit så knappt som din tro? Nej, din tro har varit som ett senapskorn liten, ditt hjerta har varit så hårdt som sten, men så litet och så hårdt har aldrig det bröd varit, som Gud gifwit dig. Men huru kan du då säga, att det ser ut så, som hade Gud förgätit sitt ord? Ja, säger du, nog har jag haft bröd, förstås, men o hwad bekymmer jag haft derför! Bekymmer, säger du, hwem har bedt dig bekymras? Icke rår Gud derför, ty Han har ju gifwit. Men har du plågat dig sjelf med bekymmer, så är det din ensak, hwarom Herren Gud wäl måst säga: Si, dagligt bröd har jag lofwat och dagligt bröd har jag gifwit det barnet, och likwäl är der blott flagan och bekymmer, och tårar falla jemt på det bröd jag räcker; det wore wärdt, att jag aldrig gåfwe en bit mer; dock för mitt löstes skull kan jag icke aflåta dermed, will man

icke tro mig, så måste jag dock förblifwa trofast — men nog wore jag mer tadt wärd.

17. Detsamma kan nu också sägas om allt Guds barns lidande. Der t. ex. tager Gud bort en make eller ett barn. Det swider grusligt — den som försökt det, wet det, och der uppstiger ur djupet af hjertat denna fråga: Hwar är nu din Gud? Men hwad har Han då gjort, eftersom du ser så ond ut? Han har varit i ditt hus och hemtat din make, din hustru, ditt barn, din moder eller fader till den ewiga herrligheten — säg icke war wäl det så grusligt illa gjordt? Men jag, säger du, som blifwit ensam utan stöd, utan make, utan fader o. s. w.? Hwad höra wi? Talar du sanning eller står du och ljuger igen? Hwem har wäl ur din bibel utstrufit de orden: "Si, jag är när eder alla dagar intill werldens ända; jag skall icke lemna eder faderlösa, jag skall icke öfswergifwa eder utan blifwa när eder" — hwem har utstrufit de orden ur din bibel? Kanske stå de qwar? Och du will ändå påstå, att du är ensam? — Så är nu åter der en annan, som från att hafwa varit rik, blifwit bragt i armöd, deraf är han kommen i sorg och tycker, att Herren icke bryr sig om honom. Att hans granne varit fattig i många år, det har han wäl alltid sett men ändå trott, att Herren frågat efter honom, men nu när det gäller hans egen person, då får grannen tro, om han will. Men se nu hwad som händt! Mammon hade kanske lagt sig i dörren och wext och wext, så att han höll på att uppsylla hela dörren, själen fick så mycket att göra i kassakistan, att hon glömde bort nådestolen. Då såg Herren dertill och warfunnade sig och wälte mammon ur dörren — och icke war wäl det så illa?

18. Men, säger någon, på det sättet resonnerar du bort all nöd från Guds barn, men det går icke. Nuwäl, Gud ware lof, att det icke går, ty ginge det, så hade jag ju också resonerat bort dem från barnskapet, ty ären I utan aga, så ären I icke barn. Nej, nöden blifwer wäl qwar, huru mycket wi än predika. Men wi wille, att Guds barn skulle lära sig att i nöden se Herren, ja weta, att nöden är den dräkt, i hwilken Herren kläder sig, när Han skall bära de sina öfwer några riktigt farliga ställen,

der de behöfwa hålla sig hårdt intill Honom. Och det är wißt: en förunderlig kraft har nöden att draga själen intill Herren. Är blott något som riktigt pressar, då är det, som toge man hårdare tag i Herren. Man beder då icke för ro skull eller för det, att det hör till saken. Nej, der blir annat af, wißt icke långa böner men outhärliga suckar, såsom när Mose suckade wid Röda hafwet. Så trycker Herren de sina intill sig medelst nöden. Och af dem, som äro öfwade deri, kan man få höra sådant tal som följande: "Medan jag war i den eller den nöden, o hwad jag då hade mycket med Herren att göra; men nu när Herren lossat den bördan från mina skuldror, då wet jag icke, huru det är: jag känner mig så död och kall för Honom, så att jag nästan kunde önska mig tillbaka i den der nöden, huru mycket jag än flagade, medan den stod på". Si efteråt förstår man saken bättre.

19. Alltså, det är summan: Herren är barmhertig samt låter sig på det aldra hjertligaste wårda om de sina, att icke ett hufwudhår må onödigt falla af deras hufwud. Den nöd, som de icke behöfwa, låter Han dem icke komma uti; när ock en pågående nöd icke vidare behöfwes, så hjälper Han derur, men der nöd behöfwes, der hjälpa inga böner deremot. Då är Han barmhertig på det sättet, att Han stoppar sina öron till för allt oförståndigt rop. Ty att i sådant fall rätta sig efter wår bön — det wore obarmhertigt. Dersöre kan intet orättwisare mot Herren sägas än det, att Han har förgätit någon af de sina. Hwad ock Herren swarar på sådan anklagelse, kunna wi läsa i Es. 49: 14. Zion säger: "Herren hafwer öfswergifwit mig, Herren hafwer förgätit mig." Men Herren swarar: "Männe ock en qwinna kunna förgäta sitt barn, så att hon icke förbarmar sig öfwer sitt lifs son? Och om hon än förgäte honom, så will jag dock icke förgäta dig". Och åter: "Si uppå händerna hafwer jag tecknat dig". Dersöre är det trons gyllene konst, att hon kan, när nöd ualkas, säga: Herre, det är likwäl du, fastän din klädnad är underlig.

20. Nu weta wi wäl, att många skola säga: Ja, det är lätt sagdt detta, men den, som sitter i klämman, wet, att det icke är så lätt gjordt. Ack, det är ju alldeles riktigt. Men blir det icke sagdt, så blir det då bestämdt

aldrig gjordt. Swar det åter säges och säges om igen, der blir det alltid ändå någon tillstymmelse till öfning, så att man tänker deröfwer, beder deröfwer, ja wisja stunder kan känna dig så styrkt, att man är nära deran att tro, att det är sannt så, som det står skrifwet. Så uppehåller då ordet den arma själen, såsom profeten säger: "Ditt ord håller oss uppe, när wi det så". Och åter: "Hade icke ditt ord varit min tröst, så wore jag längesedan förgången i mitt elände".

21. Men icke blott när utwertes nöd är å färde, böra wi sålunda trösta oss med Herrens Jesu godwillighet och barmhertighet, utan äfwen i den rätta wäsendtliga nöden, nemligen syndanöden. Ty det är hos Guds barn en gruslig nöd att alltjemt dragas med synden och känna denna syndens lag i lemmarna, hwilken strider emot den lag, som är i deras håg och griper dem fångna så, att de icke göra, hwad de wilja. Paulus har blifwit stenad, stupad med ris och lidit allehanda nöd, men i sådan nöd ropade han aldrig: "Jag arma menniska, hwem skall lösa mig från denna dödens kropp?" Men när han kände syndens lag i lemmarna, då ropade han så. Men huru David i densamma nöden har klagat, derom bära hans psalmer vittnesbörd. "Jag ryter för mitt hjertas oros skull — mitt lif är hardt när helwetet" — det är ord, som wisja, hwad nöd Guds heliga kunna komma uti och lifwäl wara älsfliga barn.

22. Der gäller det nu framför allt, att man behåller den rätta bilden af Herren Jesus, så att man wet, huru Han är sinnad och i hwad ärende Han kommit till jorden. Ty i sådan nöd passar djefwulen på och säger: Si det är allt rätt, hwad der står i Guds ord om Herren, derom är ingen fråga, men omöjligt kan det öfwerensstämma med Guds rättfärdighet och Skriftens ande, att den, som går på och syndar såsom du, skulle så lesa på nåd. Sådant låter nu för samwetet lika klart, som det för hufwudet är klart, att två gånger tre är sex. Men wakta dig, att du icke genast följer med allt, som låter andligt, utan att du också ser efter, om det står så skrifwet. Då skall du också finna, att Herren Gud i himmelen icke följer alldeles samma räknebok som ditt sam-

wete. Ty när du säger: "det är slut", då måste du ju också redogöra för, hvad det är, som är slut. Är det slut med din fromhet, din tro, din gudaktighet — derom wilja wi icke disputerä, men går du ett stäp vidare och säger, att det också är ände på Guds nåd, då måste wi säga: Du wet icke ännu rätt, att just der det är riktigt slut med dig, der tager Guds nåd riktigt wid. Guds nåd är ewig och att komma till ände på ewigheten, det lærer icke wara så lätt. Deremot torde det icke wara så långt till änden på din tro och gudaktighet.

23. Men, säger någon, will du då predika bort tron? Swar: Gud beware mig för det, men jag wille gerna predika bort henne från det ställe, der du ställt henne. Ty du har förwändt Guds ordning. Efter Guds ordning skulle du säga: Om Gud är nådig, så will jag tro och frukta Gud, men nu säger du i stället: Om jag tror och fruktar Gud, så will Gud wara nådig. Korteligen: när du skulle sätta din tro på Guds nåd, så will du i stället sätta Guds nåd på din tro. Men att du då blir utan nåd, det är icke underligt, ty Guds nåd är alltför dyrbar, för att Han skulle sätta henne på så flen fot, som din tro är. Dersöre skall också hans ständiga regering med dig gå derpå ut, att hans nåd får blifwa A och din tro B och hans nåd C och din helgelse D och hans nåd E och så vidare, tills det blir ewig salighet af alltsammans. Det blifwer intet annat af. Tycker du, att det är dåraktigt, så blif då en dåre. Det är bättre att blifwa frälst på "Guds dårskap" (1 Cor. 1) än gå förlorad på egen wisshet.

24. Alltså när synden plågar och ansäktar ditt samwete och det genom Guds nåd kommit derhän med dina ögon, att du ser, att det icke förslår mot henne sätta din bättring, tro, eller någon din gerning, så se noga dertill, att du icke försmädar Gud och räknar hans nåd lika usel som din tro, utan att du ännu låter Honom wara större än du, så att du kan säga: Gud ware lof, att hans nåd är ewig och oändlig. Skulle jag lesa på min egen gerning eller gudaktighet, då wore det redan ute; men när ännu något annat finnes att lesa på, nemligen Guds ewiga nåd, då wore det wisst dåraktigt af mig att lägga

mig och dö. Och har nu Herren den omsorgen om min kropp, att Han föder och kläder mig, ja om alla fåglar, blommor och allt, huru skulle Han då kunna se förbi det, att jag behöfwer hjälp emot mina synder? Aldra heldst som Han är till den ändan kommen, att Han skulle taga mina synder bort. Nej bort du leda otro! Jag vill wisa mig för Herren med mina synder. Han skall icke skicka mig tillbaka.

25. Si det låter wäl dristigt, ja öfwerdådigt att på sådant sätt emot alla sina synder trotsa på Guds nåd. Men det kan icke hjälpas. När nöden är riktigt på färde, har man ingen annan utväg, men den utvägen har man, Gud ware lof. Och det språk, som evangelisten anför utur Esaias 53, har ju i denna del wiktiga ting att lära oss. Ty i sig har det, såsom wi redan sagt, en mycket djupare mening än den, hwari evangelisten här använder det. Evangelisten använder det nemligen om lefamlig frankhet, men i djupet handlar det om synden själf, såsom också Petrus använder orden i 1 Petr. 2: 24. "Sannerligen Han bar vår frankhet och lade uppå sig vår sweda", säger profeten. "Herren fastade allas våra synder på Honom". Och huru apostelen Paulus uttyder detta, weta wi. "Honom, som af ingen synd wiste, har Gud gjort till synd för oss". Det är det stora undret af Guds nåd. När wi hade syndat, gjorde Gud sin Son till vår synd. Alla våra synder woro i Honom lika wist, som de någonsin hafwa warit i oss. Så är Han också derigenom worden vår rättfärdighet inför Gud, så att jag emot alla mina synder kan berömma mig af hans gerning, hwarigenom Han plånat min synd ut och försonat mig med Gud. Dersöre när lagen kommer på den ena sidan och vill döma mig för mina synder, så måste jag gifwa honom rätt och bekänna mina synder, dock så att jag nu också å andra sidan gifwer evangelium rätt, att min Herre Kristus plånat min synd ut. Will då djefwulen ännu anfakta mig och säga: Si dina synder äro dock qwar hos dig, så måste jag swara: För mina ögon ser det wäl så ut, men i ordet står det annorlunda, och ordet är säkrare än mina ögon. Dersöre gå bort, Herrens ord blifwer ewinnerligen.

26. Men, säger du, jag känner lifwäl synderna. Svar: Men Herren Gud känner dem icke. Han har utplånat dem och sagt, att Han icke kommer dem vidare ihåg. Om ett barn syndat mot sin fader och fadren förlåtit det, så kan wäl barnet gå och inför sig sjelf gälla såsom ett olydigt barn, men inför fadrens ögon gäller det såsom ett fromt och lydigt barn. Ty den olydnad, som war, den plånade fadren genom förlåtelse ut, och han kunde göra det, emedan det war mot honom, som barnet hade syndat. Sammalunda har ock vår himmelske Fader i Kristi blod gifwit oss en förlofning, som heter syndernas förlåtelse, i hwilken Han så fullkomligt plånat vår synd ut, att hwar och en, som nu blott i tron annammar Kristus, genom detsamma gäller inför Gud rättfärdig. Der står ingen synd vidare i wägen mellan Gud och den själen. Därföre bör du icke fatta saken så, att Gud i dig ser en syndare, hwilken Han dock för Kristi skull icke will straffa, ty det är alldeles för litet. Utan så bör du se saken, att Gud i dig icke skådar någon syndare vidare utan en rättfärdig, ren och helig menniska. Ty genom den syndaförlåtelse, som är i Kristi blod och som du i tron annammar, har Han gjort dig icke allenast strafflös utan ren i sina ögon, såsom det heter: "Jesu Kristi Guds Sons blod renar oss från alla våra synder". Tackom och lofwom Herren. Halleluja.

27. Slutligen må wi ock här af Petri swärmoder taga en lärdom. Ty när hon är botad, stiger hon genast upp och tjänar. Det har ock evangelisten icke behöft säga, att hon tjänat med gladt och hurtigt mod, så att hon icke tänkt: ack om de nu ginge sin väg, så att jag sluppe tjena vidare. Nej, det är uppenbart, att hon skulle hafwa ansett sig tillbakastött och blifwit sorgsen, om hon icke nu hade fått tjena. Så låter ock Herren hennes tjänst sig wäl behaga och har förwisso icke låtit den wara utan lön. Ty ehuru hon wäl har räknat hans wälbehag för en öfwerflödande lön, så har det icke warit nog för **Honom**, utan Han lofwar sjelf desutom en ewig nådelön.

28. Sammalunda will ock Herren, när Han helat oss från våra synder genom förlåtelse, att wi då stå upp ur dem och börja tjena **Honom**. Såsom ock apostelen

säger: "Om wi nu lesa i anden, så låtom oss också wandra i anden". Men huru du må tjena Honom, derom skall du icke döma efter ditt eget förnuft utan efter Guds ord, hwilket visar dig med din tjänst till bröderna och till alla menniskor, att du dem till godo må uppoffra dig själf, din egen wilja, begärlighet m. m. samt ibland dem wandra i hjertans ödmjukhet, barmhertighet, vänlighet, rättrådighet, trohet o. s. w. Swar Han då finner dig i sådan öfning, der skall Han hafwa sitt synnerliga behag dertill, ja också gifwa dig en öfwerflödande lön. Ty hwad du för hans namns skull gör, det räknar Han såsom gjordt åt sig.

29. Ja, säger du, jag wille gerna tjena Herren, men jag kan icke alltid göra det med gladt mod utan ofta sker det med olust, att jag för hans skull korsfäster mitt kött, offrar något af mina egodelar eller något annat. Swar: Blif dock i öfningen! Det är blott vissa stunder, som goda gerningar gå fram såsom af sig själfwa, nemligen sådana stunder då du mer lifligt får smaka Herrens ljuslighet. Andra stunder åter skall du så stå en het kamp med ditt kött för att kunna göra Guds wilja. Ty om än anden är willig, stretar dock köttet häftigt och ihärdigt deremot. Såsom Paulus säger, att köttet har begärelse emot anden. Deras kommer den olust, som du känner. Men låt icke skrämma eller förwilla dig, utan blif i öfning. Ty att du der kämpar mot köttets olust och öfwerwinner det, dertill skall Herren wisserligen icke hafwa mindre behag än dertill, att du i de ljusa och glada stunderna löper hans budords väg. Ja lydnaden pröfwas bäst der, hwarest det kostar strid att lyda, troheten, ödmjukheten, tålmodet och andra Andens frukter pröfwas bäst der, hwarest det kostar kamp att wara trogen, ödmjuk, tålig o. s. w. En jordisk fader älskar ju en hurtig och glad lydnad hos sitt barn, men han värderar wisserligen icke mindre den lydnad, der han ser, att det kostar barnet en allvarsam kamp mot ett motwilligt kött att lyda.

Ja Gud gifwe oss ett rätt förstånd om tron och goda gerningar, så också nåd att flitigt öfwa oss i dessa stycken hans namn till ära. Amen.

N:o 14.

Fjerde Söndagen efter Trettondedagen.

Text: Matth. 14: 22—36.

Och straxt dref Jesus sina lärjungar, att de skulle stiga i skeppet och fara framföre utöfwer, så länge Han skilde folket ifrån sig o. s. w.

1. Detta är åter en skön och älskelig berättelse, i hwilken wi se, huru Herren lefer med sina lärjungar samt låter dem komma i förskräckelse, ja rent af förtwifla. Icke så som wille Han öfwergifwa dem, eller såsom wore det Honom kärt att sålunda plåga dem, utan Han gör det, emedan Han will lära dem dessa två så swårlärda ting, nemligen först att ingen hjelp är utan Honom, för det andra att Han alltid är tillstädes för att hjälpa, der nöd är. Ty det ligger nu i all vår natur, att wi först wända öf till våra egna krafter, för att dermed hjälpa öf, samt när dessa äro krossade, då först till Herren, dereft wi icke rent af förtwifla och gifwa allt förloradt.

2. O det är ett underligt ting vårt arma hjerta! Äro wi uti någon liten nöd — då tänka wi: "Hwad kan Herren bry sig om så små och ringa ting?" Sådana ting mena wi, att Han lemnat åt öf sjelfwa, medan Han deremot i de stora tingen will wara vår hjälpare. Nuwäl, så kommer någon stor nöd öfwer öf, och då äro wi alltid lika när. Då tänka wi: "Hwad kan Herren här göra?" och då se wi på dem, som äro i någon ringa nöd och mena: "Dem kan Herren hjälpa, men med mig är det allt förloradt". Och der gå wi med bibeln full af löften samt öfwerfullt i hufwudet af tro på dessa löftens sanning, men i hjertat så alldeles förwillade från enfalden, att om der än är någon begynnelse till tro, denna dock icke ännu är så stor som ett senapskorn. Ja, skulle wi uttala vårt hjertas tankar, så skulle det ofta

blifwa så: "Herren är wisserligen en nödhjelpare, så länge blott ingen synnerlig nöd står på; kommer nöd, så få wi hjälpa oss sjelfwa, ty de små tingen frågar Han intet efter och i de stora tingen förmår Han ingenting". Det är sannt, wi tala aldrig så groft, men skulle någon i ord tolka vårt hjertas förhållande till Guds löften, skulle det låta ungefär så der.

3. Derföre måste Han här taga oss i skola, och denna skola består deri, att Han genom allehanda nöd och frestelser krossar och gör om intet vår naturliga tillit till egen kraft samt genom allehanda hjälp wänjer oss att i all nöd hålla oss intill Honom. Wille wi allenast låta lära oss med ord, så skulle wi slippa dessa bittra erfarenheter, men när icke orden ensam hjälpa, då måste Herren på sådana vägar lifasom intwinga sitt ord i våra hjertan. Sådan nöd är då ingenting annat än hans svar på den bönen: "Herre, föröka oss tron". Såsom wille Han säga: "Tro mig, det är icke af hjertat jag plågar dig; kunde jag blott slippa, så wore jag mer glad än du, men det kan nu icke ske annorlunda; du är icke af sådan art, att du låter lära dig med mindre." Och se huru det är i ett hus! Der kan ju modern gråta med, om barnet klämmer sitt finger, stöter sig eller lider annat ondt. Men är det nödvändigt för lifwet, att läkaren tager af barnet en arm eller ett ben, då låter hon det ske. Barnets skrik kan wäl skära i hennes hjerta, men barnets lif är henne dyrare än allt. Ja, tycker än barnet, att hon är hård och obarmhertig, som så låter plåga det, så kan icke heller det hjälpa. Ty huru bittert det än må wara för henne, att barnet har sådana oriktiga tankar om hennes hjerta, så lider hon t. o. m. heldre det, än hon gifwer barnets lif till spillo. Och Gud ware lof, att Han icke heller i den delen är sämre än en moder!

4. Det se wi nu i denna berättelse. Händelsen inträffade omedelbart, efter sedan Herren hade spisat de fem tusen männen. Der hade lärjungarna fått wara wittnen till ett under, som de aldrig hade wäntat, uti hwilket Han hade låtit dem skåda sin guddomliga makt samt sin barmhertighet. Och märk nu, straxt efter denna

herrliga uppenbarelse skola de sättas på försök, huruvida de deraf något lärt, eller på det de måtte lära. Ty det är alltid Herrens sätt. Först wedergwicker Han de sina genom uppenbarelsen af sin nåd och makt, sedan skola de ut i nöd för att tillämpa, hwad de lärt. Ty förrän de funna tillämpa det, är det intet bewändt med deras wetande. Dersöre när Herren wedergwicker din själ grundligt, så laga dina saker i ordning, ät, drick och stärk dig med hans nåd, ty du skall långt ut på sjön eller in i någon torr öken eller någon mörk dal. Se på David: först smörjelsen till konung, sedan ut i öknen att fly för Saul. Se på Paulus: först uppryckning intill tredje himmelen, sedan en satans ängel i köttet. Se på de tre lärjungarna Petrus, Jacobus och Johannes: först skåda Herrens förherrligande på Thabor, sedan följa Honom till Gethsemane. Det är Herrens sätt.

5. Det heter, att Herren dref eller nödgade sina lärjungar att stiga i båten och fara före Honom, medan Han skilde folket ifrån sig. Sådant talesätt antyder, att lärjungarna icke gerna wille fara allena, estersom Han måste drifwa dem. Och wißt måste underliga tankar hafwa genomfarit deras hjertan. Förr hade Herren alltid farit med dem i båten, hwarföre skulle det nu wara annorlunda? Och hwarföre kunde de icke så wara med, när Han skilde folket ifrån sig? Det war ju allt idel gåtor för dem. Att något besynnerligt war i görningen, det kunde de wäl ana. Dock lyda de. Si, sålunda begynner det. Sedan hjertat blifwit wedergwickt, börjar derefter pröfningen så, att man känner det tomt och ensamt, såsom wore Herren icke med. I början går det wäl an, men småningom mörknar det ju mer och mer på natten. Derpå börjar det att storma samt blifwa ju wärre och wärre. Dersöre när och sådant wedersares dig, håll då denna historien för ditt hjerta och se, att du icke är den förste, som Herren drifwit allena ut på sjön, utan tänk: "Herren kommer snart efter". Du kan i alla fall intet uträtta dermed, att du stretar emot. Går du icke godwilligt ned i båten, så skall Han drifwa dig. Dersöre: ju lydigare, stillare och willigare, desto bättre.

6. Sedan lärjungarna sålunda gått ned i båten

och Herren hade skilt folket ifrån sig, gick Han allena upp på ett berg till att bedja. Att Herren sålunda behöfde bedja, det är för oss en fullkomlig gåta. Hvad behöfde Han bedja, som ingen synd hade? Hvad behöfde Han bedja, som hade all makt i himmelen och på jorden? Sådana frågor blifwa utan svar. Men vi se, att det står så skrifwet, att Han bad. Så fullständigt hade Han förnedrat sig och blifwit såsom en menniska, att Han också behöfde bedja. Vid detta tillfälle blef Han nästan hela natten i bön. Der war ett ihärdigt, ett enträget bedjande, såsom apostelen säger: Han har offrat bön med starkt rop och tårar. Dermed Han också låtit oss en efterdömelse, huru äfwen vi behöfwa draga oss undan menniskor, ja t. o. m. undan våra kärafte wänner, för att få tala med Herren allena. Ty hwarest sådant umgående med Herren upphör, der kan intet andligt lif ega bestånd. Dersöre ser man också öfwerallt i de heligas exempel såsom utmärkande det, att de hafwa varit bedjare. De hafwa behöft Herren, och detta behof har gifwit sig till känna deri, att de med bön och åkallan hållit sig intill Herren.

7. Men att Herren går afsidet för att bedja, just när Han gjort denna stora gerning, nemligen spiset fem tusen män, det gifwer oss också ett exempel, huru vi behöfwa bedja, icke allenast när någon nöd är på färde, eller när vi stå färdiga att företaga något, utan också då när Herren gifwit oss nåd att något i hans tjenst och till hans ära uträtta. Ja, då om någonsin behöfwa vi bedja. Ty med sådana gerningar följa för oss frestelser wida swårare än de, som följa med nöden. Kristus war utan synd och kunde endast frestas utifrån; en fristen, äfwen den frommaste, är icke desto bättre, än att hans eget hjerta wid sådana gerningar röres till högfärd, ehuru han wäl wet, att det är icke han utan Herren, som gjort den gerningen genom honom. Ja, han kan wäl frestas att lyfna och se efter, hvad menniskor mände tycka om honom för den gerningen, ja också att förundra sig och stöta sig derpå, att hans gerning icke blir mer aftad, än den blir. O, der är ingen botten på den afgrund af uselhet, som bor uti vår natur. Dersöre behöfwa vi wäl bedja mot sådant. Har Herren fått uträtta något genom dig, drag dig un-

dan och bed — bed om nåd att se, att du är onyttig, bed, att Han må förödmjuka dig och det i grund. Tillstånd och ingen att tala med dig om den saken. Men gör någon det, så vänd bort talet på något annat, på något som Gud gjort genom någon annan. "Men, säger du, om jag talar derom i ett rent sinne såsom om en Guds gerning?" Nuväl, gifwe Gud, att renheten icke må bestå deri allena, att du håller på att blifwa blind, så att du icke ser orenligheten! Det är fara värdt, att så är. Gud ransake ditt hjerta. Men hwar du redan har orenat dig, bekänn då din misgerning, tro nåden och börja på nytt igen.

8. Medan Herren sålunda bad, hade båten kommit långt ut på sjön i hårdt väder och motwind. Det är också en bild af den storm och motwind både i lefamlig och andlig måtto, hwari Guds barn ofta måste segla. Ty detta lifwet är ju såsom en segling öfver ett haf, der det den ena dagen kan wara lugnt, den andra dagen blåst, der windarna blåsa nu hit, nu dit. Det ser man också på de heligas exempel. Tag hwilken du vill af dem, hwilkas lif Skriften skildrar — alltid skall du se, att deras lif varit fullt af de besynnerligaste werlingar. Om som hafwa de varit i sådan nöd, att de tyckt, att Herren förgätit att wara nådelig, ömsom hafwa de varit uppryckta intill tredje himmelen. Aldrig hafwa de funnat beräkna, hurudana dagarna skulle blifwa — och aldrig hafwa de stormiga dagarna slutat sämre än de lugna och soliga. Alltid har Gud varit underlig, så att de icke förstått sig på Honom, men alltid har Han varit trofast. Hur det än gått genom storm och oväder, så har det ändå alltid gått, och när stormen lagt sig, hafwa de alltid varit närmare land än före stormens begynnelse.

9. Att wi icke hafwa annat att wänta, än att wi skola gå genom bedröfwelse, det har Gud i sitt ord sjelf uttryckligen sagt. Ja så bestämdt är detta, att det skall engång såsom tecken på den saliga skaran kunna sägas: "De äro komna ur stor bedröfwelse". Du må bete dig, huru du vill, bedröfwelse skall duli da, aga skall du hafwa, så sannt du är barn. Det skall icke wara ett wackert talesätt allena, nej full sanning skall det wara, att wägen är smal. Se wi också på dem, som äro Guds

folk, wist wisar det sig, att de äro ett plågadt folk. Här se wi en, som lider af fattigdom och brist, så att han i den delen alltjemt har det trångt — nuväl, han skall hafwa detta; der åter en annan, hwars hus är, så att säga, ett sjukhus — nuväl, han skall hafwa detta; der åter en annan, som genom onda menniskor, hwilka han icke kan blifwa qwitt, har otaliga lidanden — nuväl, han skall hafwa detta. Och så öfwer allt detta den grusliga syndauselheten och alla des yttringar i högfärd, girighet, säkerhet, ogudaktighet, afund och allehanda andra onda begärelser, ja och utbrott och fall genom dessa begärelser — det är en wäg genom storm och motwind. Är det lugnt och soligt en dag, så warar det icke länge, en annan dag är det storm, åter en annan dag lugn och dimma, man känner ingenting, hwarken frid eller ofrid, hwarken fröjd eller nöd, hwarken synd eller nåd, man wet icke, huru det är, det är, som droges man med strömmen utan att weta, hwart det bär, eller hafwa någon makt deremot.

10. Huru besynnerligt Herren kan handla med de sina, derom sjunger Jeremias i Klagowisornas tredje kapitel. Det heter det: "Jag är en eländig man, den Guds grymhets ris se måste. Han hafwer ledt mig och låtit mig gå i mörkret och icke i ljuset. Han hafwer wändt sin hand emot mig och handlar fast annorlunda med mig alltid. Han hafwer bygt emot mig, lagt mig uti mörkret lifasom de döda i werlden, Han hafwer innemurat mig, så att jag icke kan utkomma. Och om jag än ropade, så stoppar Han öronen till för min bön. Han hafwer igenmurat min wäg med huggen sten och mina stigar igentäppt. Han hafwer waftat efter mig lifasom en björn, lifasom ett lejon i lönligt rum. Han hafwer låtit mig fela om wägen, Han hafwer riswit mig i stycken sönder och till intet gjort. Han hafwer spänt sin båge och satt mig såsom ett mål för pilen" o. s. w. Tänk hwilket besynnerligt tal! Att säga om Gud, att Han lurar på ens lif lifasom en björn eller ett lejon, att Han låter en fela om wägen, att Han murat emot själen o. s. w. — wist är det ett tal som låter snarlikt en hädelse. Men just så der kännes det i motwärdet — alldeles såsom hade

man Gud emot sig. De som hafwa försökt det, de weta, huru det kännes.

11. Dersöre böra wi nu i dylikt nöd lära af de heligas exempel att rätteligen förhålla oss, så att wi icke följa känslan utan se på, hwad som står skrifwet. Ty de der böfstäfwerna, som stå der i den heliga Skrift, de se wäl obetydliga ut, men der är ett helt hälleberg under hwar och en af dem. Menniskors tankar och tycken se wäl grannare och större ut, men det är sämre slag uti dem. En stor fullersten kan wäl se större ut än en berghäll, hwaraf allenast ett litet hörn skjuter upp öfwer jordytan, men skall man bygga ett hus och börjar undersöka, då wältar man bort den der fullerstenen, ty han duger icke till grund, men berghällen den litar man på. Sammalunda hör du nu och göra med Guds ord och egna eller andras tycken och meningar. Tag dig före Skriftens ord och läs dem, såsom de stå, t. ex. "Tag skall icke öfwer gifwa dig eller förkasta dig". Det är wissa och sanna ord och allt hwad deremot säges, det är idel lögn och willfarelse, äfwen om det ser mycket rimligare ut, än hwad som står skrifwet. Håll dersöre fast de orden och säg: Så eller så tycker jag, så säger den eller den, numäl, Herren sjelf säger så här: Tag skall icke öfwer gifwa dig. Herren är allom god och förbarmar sig öfwer alla sina werf — och säkrast är alltid, hwad Han sjelf säger. Alla helgon och änglar tillsammans kunna icke åstadkomma något så säkert som ett Guds ord, utan wilja de säga något, som är riktigt wißt, så måste de säga något, som Gud har sagt förut. Guds barmhertighet och trohet, Guds ord och löfte, äro af den beskaffenhet, att de icke kunna swika. Swiker din fromhet och gudaktighet, så att hela din warelse synes såsom sammansatt af idel synd och orenlighet, wißt är det bedröfligt, men, Gud ware lof, Herrens barmhertighet är ännu något helt annat, och den kan icke rubbas. Swiker din tro, numäl, Herrens trohet är en annan sak, och när du ligger der till intet gjord, sönderbråkad och förlorad, då måste Herren ännu draga försorg derom, att hans sanning icke må fela.

12. Märk nu, huru det här går med lärjungarna.

Medan de intet annat se än stormen och vågorna samt tänka, att de äro alldeles allena deruti, märker dock Herren deras nöd samt afbryter fördensfull sin bön och skyndar dem till hjälp. Ty för Honom är ingenting så viktigt och heligt som det att hjälpa sina swaga, försagda lärjungar. Detsamma vill Han och ännu göra med alla de sina. Derföre skall du i all nöd weta, att Herren med sina ögon aftar på dig, alldeles såsom en moder, hwilken första gången släppt ut sitt barn på gården, sätter sig i ett fönster, för att kunna följa barnet med sina ögon och genast se, om det kommer i någon farlighet. War allenast icke ängslig. Ser du ingen utväg för Honom till att hjälpa, så kan du här märka, att det har synnts lärjungarna alldeles sammalunda. Du är wißt icke så märkwardig, att något alldeles nytt skulle begynna med dig, så att icke många före dig warit ute på samma watten och sett "Herrens under i hafwet". Eller har du wäl hört någon af alla dem, som, när stormen påstod, woro i förskräckelse — har du hört någon af dem ändtligen kunna säga: "Det war, såsom jag trodde, Herren hade werkligen öfswergifwit mig"? Nej, ingen enda. Men känner du ingen sådan, hwarpå stöder sig då din ängslan? Icke stöder den sig på något Guds ord, hwarpå du kunde peka och säga: Här står det — nej, allt Guds ord har du emot dig. Icke heller stöder sig din ängslan på erfarenheten, så att du kunde peka på någon och säga: Den och den är ett exempel, ty Herren öfswergaf honom, när han war i nöd. Nej, såsom allt Guds ord, så är och all erfarenhet emot dig — och nu skulle något alldeles nytt begynna med dig, något som aldrig förut från werldens begynnelse händt, och något som ingenstädes står skrifwet! Då borde man wißt med ditt födelseår börja en alldeles ny tideräkning. Men så viktig lär du icke wara.

13. Derföre kan man intet dåraktigare göra, än när man twertemot ordets och erfarenhetens förenade vittnesbörd beter sig så, som ämnade Herren fördrifwa ewinnerligen och ingen nåd mer bewisa. Ty är det dåraktigt att tro något utan tillräcklig grund, mycket dåraktigare är det då att twisla, der man har de allrämest pålitliga grunder för att tro. Deremot är ingenting klokare än

det att enfaldigt blifwa wid Herrens ord och i all farlighet säga: "Herre Gud, dig ware ära och pris, jag wet, hwad du tänker, fastän du synes besynnerlig i dina gerningar, jag wet, att du ser mig och aftar på mig, ehuru jag icke ser dig, jag wet och, att när himmel och jord förgås, skall icke en pridd af ditt ord wara förgången. Derföre befaller jag den förhandenwarande nöden åt dig. Här står jämmerligt till; ingen utväg synes vidare wara, ingen är, som kan eller will hjälpa; syndat har jag och så, att jag wäl är wärd, att icke heller du hjälper. Men ditt löfte, o Herre Gud, kan du icke gifwa till spillo, och allt, hwad du genom Sonen gjort till min frälsning, kan du ju icke låta blifwa till intet. Derföre lemnar jag mig åt dig, du är min fader och min förlossare. Amen."

14. Men se här vidare i texten. När Herren kommer till lärjungarna, så kommer Han på en sådan wäg, som de aldrig hade kunnat tänka, ja på en sådan wäg, att de aldrig kunde tänka, att det war Han, utan blefwo förfärade, såsom hade de sett ett spöke. Ja, de ropade och af förfäran. Sammalunda sker ännu idag. Herren kommer wäl till hjälp uti stormen, men icke på det sätt, wi wänta, utan ofta på ett sådant sätt, att wi icke förrän efteråt kunna tro, att det är Han, ja att wi och skria och ropa wid hans ankomst, såsom wore det icke Han. Alldeles såsom en läkare, hwilken man faller till hjälp för att bota en lefamlig skada, gifwer bittra läkemedel eller tager till knifwen och börjar skära, så att han synes förwärra det onda i stället för att bota det. Derföre ser man och, huru barnen, som icke hafwa ett rätt förstånd om saken utan döma, efter hwad som synes för ögonen, äro rädda för läkaren och börja gråta, när han kommer, tänkande att han gör dem illa, men de äldre, som hafwa förstånd, äro glada åt hans ankomst, låta honom och skära deras lemmar, taga och de allra bittraste läkemedel samt tacka och betala gerna derför. Hvilket är en bild af oss och huru wi böra förhålla oss, när Herren kommer oss till hjälp på ett sätt, som wi icke wäntat. Der går du t. ex. och flagar inför Herren öfwer din girighet, kärlek till werlden, din högfärd och andra lustar och orenligheter samt beder om hjälp deremot. Nu kommer Herren, ser,

att du lider plats i wägen och will hjälpa dig, bringar derföre öfwer dig allehanda förluster, motgångar, förödmjukelser, werldens fiendskap m. m. Då kanske du börjar ropa af förfäran och kan alldeles icke begripa, att Herren nu är i farten för att hjälpa dig. Men låt icke förwilla dig, så att du skulle göra, såsom barnen göra emot läkaren, utan rädf fram händer, hufwud, gods, ära, lif och allt och säg: Herre, kan det hjälpa, så tag! Hör här, huru Herren säger till sina lärjungar: **Waren icke förfärade; det är jag** — och låt de orden wara sagda till dig. Tycker du, att det är menniskor eller allehanda yttre omständigheter, som förorsaka dig dessa lidanden, så håll dig dock ensaldigt fast derwid, att det är Herren; ty utan hans befallning skall ingen menniska eller ängel kunna rubba ett hår på ditt hufwud.

15. Men att Herren tröstar och lugnar sina lärjungar med sådant tilltal, och att de deraf låta sig lugnas, det bewisar, att de midt i all sin förskräckelse dock äro hans rätta lärjungar. Ty endast för lärjungasinnet kan det wara trösteligt, att Herren Jesus är nära. Den ogudaktige söker icke den trösten, ty för honom är det ingen tröst. Guds barn deremot kunna wäl på tusende wis wara skröpliga, men det sinnet hafwa de, att de icke wilja wara ifrån Herren Jesus. Kunna de blott wist weta, att Herren Jesus är dem nära, så hafwa de nog och kunna wara lugna. Ja, all den nöd, hwari de här kunna komma, har sin egentliga bitterhet förnämligast deri, att den bringar dem i twiswel, huruwida Herren Jesus werkligen är när. Desså hwimlar de heligas historia af exempel på detta sinne. Ser du i Skriften en riktig klagowisa, så skall du nästan gifwet få se deruti uttryckt fruktan, att Herren wist hort, samt rop att Han måtte förbarma sig och skynda till undsättning. Ser du de heliga fröjdas och jubla, nog skall du se, att deras jubel rör sig omkring det, att Herren är dem nära. Om jag än wandrade i en mörk dal, säger David, fruktar jag dock intet ondt, ty du är när mig. Om än hafwet rasade och swellade, så att för des buller skull bergen omkullfölle, likwäl skall Guds stad lustig blifwa. Gud är när dem derinne o. s. w. Herre när jag dig haf-

wer, frågar jag efter himmel och jord intet. Korteligen: att så wara med Herren, det är Guds barns trygghet och ro. Och det sinnet bewisar om deras barnaskap mer än alla gerningar.

16. När nu lärjungarna hörde, att det war Herren, då war det slut med deras förfäran, ja då blef och Petrus så modig, att han sade: Herre, är det du, så bjud mig komma till dig på wattenet. Nu tyckte han, att han skulle hafwa mod till hwad som helst. Sådant war emedlertid öfwerdåd af Petrus. Ty Guds ord lärar oss ingenstädes, att wi skola begära att komma uti farlighet, der hwarcken kärleken till Gud eller nästan kräfwer det. Men så är det med vårt hjerta: knappt äro wi komna ur förfäran, förrän wi falla i öfwermod. Der wi skulle wara oförfärade, der äro wi försagda, men der wi skulle hålla oss tillbaka, der fasta wi oss öfwerdådigt i faran. Emedlertid bjuder Herren Petrus komma till sig på wattenet, på det Han må krossa hans öfwermod. Petrus gifwer sig och åstad att wandra på wattenet. Men när han såg stormen och wågorna, blef han förfärad och begynte sjunka. Der fick han då se, att det icke war så mycket bewändt med hans tro, som han menade. Sådant nöd hade han emedlertid funnat spara sig. Ty Herren hade icke befallt honom det. Han wille det sjelf, och Herren tillstodde det till hans förödmjukelse.

17. Detta må nu och wara oss till lärdom, huru wi, när Herren hjälpt oss ur nöd, behöfwa bedja Honom bewara oss för öfwerdåd samt hålla oss uti en rätt ödmjukhet. Mycket af den nöd och många af de nederlag, som wi nu lida, skulle wi bespara oss, om wi allenast kunde hålla oss mer stilla och ödmjuka samt wandra i Herrens fruktan. Och se just på denne Petrus. Huru många bittra nederlag måste han icke lida just för sitt öfwermodss skull. Tänk den der gången; när han försäkrade, att han skulle gå i döden med Herren men aldrig förneka Honom — o huru fick icke djefwulen då makt att sälla honom! Se på David, när han lät räkna folket, hwad gruslig straffdom han drog öfwer sig! Dersöre må wi af sådant lära, att när Herren wedergwicker oss med sin nåd, wi wäl måga fröjdas och lofwa,

men fröjdas i Guds räddhåga. O huru gerna skulle icke Herren låta oss wandra i idel oafbruten fröjd, om wi blott kunde fröjdas med häfwande. Men nu hinner Han knappt låta oss se en skymt af glädjen, förrän wi äro öfvermodiga, så att Han måste åter neddoppa oss i nöd och mycket djupt watten.

18. När nu Petrus begynte sjunka, ropade han till Herren: Herre, hjälp mig. Och Herren svarade honom icke: Du kunde hafwa qwarblifwit i båten. Nej, genast skyndade Han honom till hjälp. Petrus skulle wäl doppas men icke förgöras. Sådan är Herren. När lärjungarna äro i nöd för stormen, då kommer Han och gör dem frimodiga; när då Petrus icke blott blir frimodig utan öfvermodig, då doppas han i djupt watten, och när han ropar utur djupen, straxt håller Herren honom wid handen och hjälper honom. Herren är en hjälpare icke blott då, när wi oskyldigt råkat i fara och nöd, utan äfwen då när wi genom egen dårskap och eget öfvermod bragt oss deri. Så säger också den 107:de psalmen: "De galna wordo plågade för sina misgjerningars skull, och de ropade till Herren i sin nöd, och Han halp dem utur deras ångest. De skola tacka Herren för hans godhet".

19. Derföre ehwad nöd du än må komma uti, ehwad du sjelf eller någon annan förwållat den, såsom dig tyckes, låt icke förwilla dig, så att du lägger dig och grubblar, huruwida du icke hade kunnat undgå denna nöd, huruwida du icke sjelf är skulden till densamma o. s. w. Nej, hade Petrus börjat grubbla på det, så hade han wäl drucknat under tiden — dock nej! Herren hade wäl hjälpt honom ändå hans bön förutan — men nu har han icke tid att tänka på något annat, än att han behöfwer hjälp, emedan han håller på att förgås. Derföre ropar han genast. Så må du också sammalunda göra. Låt wara, att du genom egen dårskap, sömnaktighet, otrohet mot nåden, ja t. o. m. något swårare syndafall har bragt dig i din nöd — det är bedröfligt, om så är — emedlertid är du i nöd och behöfwer hjälp. Derföre bör du också ropa till Herren genast. Tänk dig ett barn, som blifwit förbjudet att leka med tändstickor, men öfwerträdde detta bud och bragte det genom sin olydnad derhän, att

fadrens hus toge eld. Komme så fadren hem och såge sitt hus brinna och wiste, att barnet wore derinne och hade wållat branden, war wiß: hans första räddningsåtgärd skulle dock gälla detta samma barn. Och medan han lupe ut med detsamma i sina armar, skulle han icke jämra sig deröfwer, att han såge sina dyrbaraste möbler brinna. Nej, när allt wore nedbrunnet, skulle han säga: Gud ware lof, att jag dock kom hem i tid, så att jag hann rädda mitt barn! Att barnet hade warit olydigt — det skulle han ju icke nu komma ihåg, fördensfull att det ändå wore barn. Ty så beskaffad är en fader, att han icke ens will blifwa af med ett olydigt barn; nej, ser han det i fara, så sätter han wäl sitt eget lif på spel för att rädda det. Och när du detta ser hos en jordiff fader, så wet, att det ännu är en så dunkel bild af den himmelske Fadrens hjerta, att du icke ens med swart färg kunde åstadkomma en dunflare bild af solen.

20. O det är en oändlig konst att lära på, när man skall få det in i sitt hjerta, att Gud icke är en sådan Gud, som handlar med oss efter vår wärdighet. Ty efter naturen wilja wi hafwa det så, att vår synd skall rubba Guds hjertelag emot oss. Och ehuru Skriften vittnar, att det war så långt ifrån, att vårt syndafall skulle hafwa kunnat åstadkomma något sådant, att twertom vårt fall förorsakade, att Fadrens kärlek upplagade till en sådan grad som aldrig förr, så att Han och utgaf ende Sonen för att rädda oss — så wilja wi dock nödvändigt hafwa det annorlunda, ja kunna rent af betrakta det såsom en fränkning af Guds rättfärdighet, om Han skulle kunna göra efter, hwad en jordiff fader förmår att göra. Men låt du sådana tankar fara och öfwa dig uti det, att den himmelske Fadren är en sådan fader, att wi, som äro menskliga fäder, borde sjunka tillsammans af blygsel, hwar gång våra barn falla oss med det namnet fader. Det är ju alldeles för stort, att wi skulle så bära samma titel som vår Herre Gud sjelf. Och dock tänka wi ofta om hans hjerta icke bättre än så, att om våra tankar wore sanna, så skulle det wara Gud, som icke wore wärd att bära det dyra fadersnamnet. Gud för-låte vår otro!

21. Derpå steg Herren in i båten och förvandlade genom sin allmakt stormen i lugnt och stilla wäder. För Honom är ingenting omöjligt, ty Honom är gifwen all makt i himmelen och på jorden. Derföre skall ingenting kunna öfwerwinna Honom. Ser det aldrig än så mörkt ut, segren skall dock Han behålla. Djefwulen, werlden och alla onda makter må uppbjuda all sin förmåga, Herren skall dock behålla segren. Hans lärjungar må wara aldrig än så sfröpliga, må genom sitt oförstånd ställa aldrig än så illa till, Herren skall dock behålla segren. står man ser å ena sidan djefwulens och werldens makt, flokhet, list o. s. w., samt å andra sidan Guds barns swagheth, dårskap, synd och uselhet, då kan man förstå, att det är Herren, som regerar. Ty annars wore det längesedan söndergånet hans rike.

22. Derföre måste alla stormar lägga sig, när Herren stiger in och uppenbarar sin makt. Ehwad nöd du må wara uti — war wiß: den skall förwandlas i ro och glädje. Vänta allenast en liten tid, tills hans stund kommer. Under tiden går Han bakester skeppet i mörkret på wattenet för att se till, att wågen icke må uppsluka det. Och ändtligen skall du lägga till wid landet, dit du far; och der skall du icke tala om storm vidare. Der skall wara ewig ro och fröjd hos Herren. Och hwem wet, om du icke är närmare den stranden, än du menar.

23. Men när stormen hade stillat sig, blefwo de, som woro i båten, öfwermåttan häpna, berättar Marcus. Och han tillägger: "Ty de hade icke fått förstånd af bröden, utan deras hjerta war förblindadt". Likasom wille han säga: Hade de allenast rätt gifwit aft på det under, som skedde, när Herren spisade de fem tusen, så skulle de ju icke nu hafwa blifwit häpna utan sagt: nuwål, det är Honom list, ty Han är den mästaren, som gör under. Dermed gifwer han oss den lärdomen, huru oss wi icke böra häpna öfwer Herrens gerningar. Ty när man häpnar öfwer det, att någon håller, hwad han lofwat, då är det, som sade man: det är icke att wänta af honom, att han skall hålla ord. Och sådant tal är Herren icke wärd. Utan när Han gör, hwad Han sagt, så säg du:

Tack, käre Herre, att du hafwer hört mig, dock wet jag, att du hörer mig alltid, eftersom du har lofwat.

24. Men att lärjungarna icke hade sådant förstånd, det berodde derpå, att hjertat war försöfadt, ty allt förståndets mörker i andliga ting kommer ifrån hjertats mörker. Kunna wi blott i hjertat riktigt tro, då är äfwen för förståndet allting ljust och klart, men är hjertat rubbadt från fridsgrunden, då blir ock genast för förståndet Guds ord en olöslig gåta. De tydligaste ord och tecken hjälpa då ingenting. Och detta gäller icke blott dem, som ännu äro oomvända, såsom Paulus säger om Judarna, att så länge de icke i hjertat omvände sig till Herren, så hängde ett täckelse för deras ögon (2 Cor. 5), utan det gäller äfwen de trogna. Kan jag t. ex. tro min egen frälsning i Jesus, o huru klart ser jag icke då hela Guds frälsningsråd, men är denna tro rubbad, då fattar jag ock i förståndet ingenting af hela detta frälsningsråd, utan det upplöser sig i idel motsägelser — icke derföre att det sjelf innebär några motsägelser, nej, men min förwända syn gör, att jag tycker mig i Guds frälsningsråd se de motsägelser, som sitta blott i mitt eget hjerta. Alldeles såsom, när man sätter färgade glas för sina ögon, man tycker, att färgen sitter på tingen, på hwilka man ser.

25. Fördensfull är nu det det allra nödwändigaste wilkoret för ett rätt förstånd i Guds ord, att hjertat lefwer i ordet med enfaldig tro. Med studier, skarpsinnighet och annat sådant kan man komma långt i insigt uti allehanda saker, som höra Guds rike till, men i sjelfwa hufwudstycket blifwer man alltid borta. Derföre äro ock de allra lärda theologer, när de wakna till besinning och börja fråga efter vägen, lika ofunniga och bortkomna i de allra första elementerna som någonsin den mest olärde, ja kanske ännu mer. För all den lärdom de besitta, weta de intet, hwad en rätt bättring eller tro är, weta icke att skilja mellan lagen och evangelium o. s. w. Skulle man säga dem det, medan de sofwa, så skulle de afha det för smådelse, skulle ock kunna förete wackra betyg och annat dylikt. Men får Gud allenast komma åt deras samweten och wäcka upp dem rätteligen, då komma de ingen wäg

med sin lärdom. Der hjertat är förmörkadt, der hjälpa inga studier.

26. Emedlertid öppnade detta förnyade under deras hjertan, så att de åter förstodo, att denne mannen Jesus war Guds Son, såsom Mattheus berättar, att de tillbådo Honom sägande: Sannerligen, Guds Son är du. Derhän syftade och alla Herrens gerningar, att de skulle bewisa, att Han war Kristus, Guds Son. Såsom Johannes slutar sitt evangelium dermed, att han säger: "Gjorde och Jesus många andra tecken, som icke äro skrifna i denna bok, men dessa äro skrifna, på det I skolen tro, att Jesus är Kristus, Guds Son, och på det att I genom tron skolen hafwa lif i hans namn". Det är hufwudändamålet: genom tron hafwa lif i Jesu namn. Hafwa därför Herrens ord och gerningar på dig hast den werkan, att du fått lif genom tron i Honom, salig är du då. Guds ändamål är då wunnet på dig. Men har du icke fått genom dem lära känna Jesus så, att du funnit lif i hans namn, då är allt annat ditt wetande om Jesus gagnlöft. O tänk, huru förfärligt! Att mycket weta, kunna predika och skrifa om Jesus och ändå icke känna Honom rätteligen, ändock sakna lifwet, ja rent af wara skugg och rädd för den frågan: "Beswer du och i Jesus?" Gud hjelpe oss att wakna upp till en rätt besinning!

27. När nu Herren och hans lärjungar kommo i land, så kände folket igen Honom och sände bud till hela trakten deromkring och buro till Honom alla dem, som hade ondt, och bådo Honom, att de allenast måtte få taga på hans klädesfäll, och så många, som togo på den, blefwo helbregda. Dessa männen kände alltså, hwad kraft som war i Jesus, och nu när Han war nära, kommo de att tänka på dem, som woro franka, samt bragte dem tillsammans till Jesus. Der ser du alltså en bild af den rätta kärleken, hwilken hos dem, som lärt känna Herren, yttrar sig deri, att de och wilja hafwa andra menniskor till Honom. Detta visar sig och såwäl i allmänhet som isynnerhet wid sådana tillfällen, då Herren sänder sitt evangelium till en stad eller trakt. Det är icke litet göra med budskifningar wid ett sådant tillfälle. Kunde man blott, så wille man ju gerna draga ihop hela werlden för

att höra det goda budskapet till lif och salighet. Och isynnerhet om man wet några, som hafwa ondt d. ä. som äro i bekymmer öfwer sina synder — isynnerhet är man angelägen om dem. Werlden förundrar sig öfwer sådant och fallar det sekterism m. m. Men tänk! Må man icke prisa Gud derföre, att det finnes på jorden en sådan sekterism, som will draga de döda syndare till Jesus, på det de måtte få lif! Tänk en sådan sekterism, som will rädda dem, som man ser hålla på att dö — är icke det en sekterism af Gud sjelf? Gud öppne den blinda werldens ögon.

28. Men ännu en lärdom hafwa wi här af att hemta, nemligen en lärdom om nödwändigheten att passa på, medan Herren är nära. Söken Herren, medan man kan finna Honom, heter det derföre. Herren är icke alltid lika nära, nej både Skriften och erfarenheten vittna, att hwarje menniska, hwarje ort har sina serskilda besökelse-tider af Herren. Och det är af wigt, att man känner den tid, uti hwilken man är sökt. Våter du den tiden gå dig förbi — o we, hwad skada du dermed gör dig sjelf! Tänk, det kan ju wara din sista besökelse-tid! Så gäller det också för Guds barn att passa på att under sådana besökelse-tider bereda själarne så rika tillfällen som möjligt att höra Guds ord. När Herren på ett mer serskildt sätt rör sinnen, då gäller det att passa på med den stora noten för att fånga dem åt Gud.

29. Men att alla, som togo på Herrens klädesfäll, blefwo helbregda, det må göra oss mycket frimodiga, så att wi icke om någon uppgifwa hoppet, såsom wore han kommen derhän, att Herren icke kunde rädda honom. Från Honom utgick kraft, som botade alla, heter det. Märk: alla. Derföre må wi dristeligen gå på, wara fasta och owikliga i Herrens werk. Der du minst tror, skall du kanske först få se. Och du som synes dig sjelf så obotlig, att du icke anser det wärdt att försöka, kom och tag på denne Herrens kläder. Du har försökt allt annat utan gagn, du har försökt ångra, gråta, bedja, waka emot synden o. s. w., men intet har hjälpt; nuwäl försök nu också taga på Herrens kläder d. ä. hans heliga evangelium, eller på någon fäll deraf d. ä. på något serskildt språk.

Det behöfves blott en fall. Hittills har du kanske stått och sett på fallarna samt längtat efter den tid, då dina händer i ångrens tårar blifwit så rena twagna, att du kunde få taga på dessa fallar. Men färe, tag med orena händer! Tro ordet, såsom det låter. Ty der du ligger wid Jesu klädefall för att låta se dina synder, der har du i alla fall syndernas förlåtelse, äfwen om du icke töres tro det ännu. Tag detsföre dristigt uti och pröfwa på Herrens kraft. Han duger att försöka.

30. Men i grundspråket står ett ord, hwilket wi icke böra förbigå. Der heter det, att de, som togo på hans kläder, blefwo **genombotade** d. ä. alltigenom hela sin warelse grundligt helbregda gjorda. De blefwo icke förbättrade, nej utan grundligt botade. Sådant kan endast denne läkaren göra. Menniskor duga intet. De kunna göra det litet bättre till en tid, men riktigt bota kunna de icke. Tsynnerhet gäller detta den andliga frankheten. Menniskolärer kunna döfwa och söfwa men icke bota. Men ett ord af Herren, det gör saken grundligt. Märkligt är ju ock, att när själar äro riktigt i nöd, då hjälpa icke ens de anderikaste Guds mäns ord. Nej, der lönar det sig icke att komma, om man icke har ett bestämdt Guds ord att komma med. Men der ett sådant får fäste i hjertat, der botar det grundligt. Förjök blott. Herren skall icke swika. Från Honom utgår kraft, som botar alla.

Sa, Herre Jesu, du är wärd att hafwa lof och ära, du, som owäder stillar och sjukdom botar och hjälper de öfwerdådiga upp, när de hålla på att drunkna. Amen.

N:o 15.

Femte Söndagen efter Trettondedagen.

Text: Marc. 4: 26—29.

Jesus sade: Så är Guds rike, som när en man kastar säd i jorden och sofwer och står upp natt och dag, och säden går upp och werer, så att han der intet af wet o. s. w.

1. Det gamla evangeliet på denna dag innehåller lifnelsen om ogräset och hwetet. Herren framställer uti densamma, huru det tillgår i denna werlden med hans rike. Uti detta rike kan icke allt tillgå så rent och wäl, som det borde, utan der insmyga sig genom djefwulens list allehanda ogräsfrön, lidelser och menniskofunder, hwaraf uppwexa allehanda onda och skadliga örter, hwilka göra det rätta hwetet hinder och skada. Det måste man se och kan dock icke hjälpa det utan måste hafwa tålmod dermed intill den yttersta dagen. Den som icke wille tillåta ett ogrässtrå, wera på sin åker, han skulle aldrig få ett korn i skörd. Ty medan han hölle på rensa, skulle han trampa ned eller upprycka hwetet. Derföre säger Herren, att man måste låta begge wera till skördetiden.

2. Af lifnande innehåll är den text, wi här hafwa, endast med den skilnad, att den icke talar om ogräset utan blott om säden. I Skriften är också det en wanlig bild, att Guds rike lifnas wid säd. Så lifnar Herren Kristus sig sjelf wid ett sädeskorn, hwilket nedlägges i jorden, dör och multnar men bär under tiden mångfaldig frukt. Sammalunda lifnar Han det wid en man, som sår sin säd, hwarwid somt faller på wägen, somt bland stenören, somt bland törnen, somt uti god jord. I berättelsen om den samaritiska qwinnan lifnar han också de till honom kommande Samariterna wid ett sädesfält, som börjar hwitna

till skörd o. s. w. Korteligen, det är en wanlig bild detta och mycket lärorik, såsom wi snart skola se.

3. Nu heter det här i texten: Så är Guds rike, som när en man kastar säd i jorden d. ä.: Med Guds rike förhåller det sig så eller går det så till, som när man sår. Men säden som sås är Guds ord. Det säger också Herren, när Han uttolkar liknelsen om de syrahanda sädesåkrarna. Att utkasta denna säd i jorden, det är att genom predikan och bekännelse så i ord som gerning bringa Guds ord ut ibland menniskorna, så att de må så höra det. Ty Gud vill hafwa sitt ord ut öfwer hela åkren, såsom ju också den, hwilken eger en jordegendom, är angelägen att beså alla stycken, som kunna besås. Att icke göra det, wore en riktig förlust. Och såsom den, som skall beså en åker, icke får ställa sig i ett hörn affides och wänta, att åkren skall komma till honom, utan han måste wandra ut öfwer åkren och kasta säden omkring, alltså måste också Guds tjenare icke wänta, att åkrarna skola komma till dem, utan de måste gå ut ibland menniskorna, såsom Herren sjelf gjorde, för att bland allt folk utkasta säden.

4. Men att Guds rikets fortplantning och tillwert liknas wid ett sående, det utmärker först, att Guds rike icke kommer genom lag och påbud eller genom wäld. Med denna werldens riken eger ett annat förhållande rum. De komma med lagar och twång. Men Guds rike kan icke komma så. Ty Guds rike ser icke efter den utwertes menniskan utan efter hjertat, och hjertat låter icke böja sig genom något twång. Nej twertom: att använda utwertes twång och köttsliga wapen för att dermed befordra Guds rike, det är ett säkert sätt att göra menniskohjertat upproriskt emot detta rike. Menniskan kan twingas till wisja utwertes åthäfwor, till en wiß munnens bekännelse och annat sådant — men då är sådant allenast ett genom yttre bud och wäld framkalladt skrymteri, och på den wägen kommer icke något Guds rike. Nej will man hafwa en åker att bära hwete, då måste man komma med annat än bud och twång — man måste nedlägga hwete deri. Annars lærer man wäl förgäfwes wänta på skörd.

5. Fördensfull äro de wisserligen blinda, hwilka

wilja med Mose lag och hot göra menniskor gudfruktiga samt upprätta Guds rike. Med sitt hotande och trugande skola de wäl kunna åstadkomma, att själar känna sig dömda och olyckliga, ja att de också antaga ett wißt gudaktigt skick och sken i utwertes mätto, så också att de gripa sig an med allehanda gerningar och föresatser, men längre skall det icke komma. På den wägen födas antingen lagbundna, fridlösa trälar eller sjelfbelåtna fariseer, de der finna ro i sitt eget arbete. Men i sådant består icke Guds rike. Ja, börjar man betrakta detta såsom Guds rike och den rätta gudaktigheten, så att det att wara en lagbunden träl anses såsom ett helsosamt tillstånd af ödmjukt sökande, och det att wara belåten med sin gudaktighet anses wara detsamma som att hafwa kommit till frid och stadga, då är en riktigt förfärlig förwillelse å färde. Aldrig är man mer aflägsen från Guds rike än då.

6. Detta kunna wi se uti fariseernas exempel i nya testamentet. Sjelfwa woro de mycket belåtna med sin fromhet och folket höllo de nedtryckt under tunga och odrägliga bördor af bud och stadgar. Sådant menade de också wara ett rätt och godt tillstånd i Guds rike. Men när Herren Kristus kom, hade Han annat att förmäla om den saken. Ja Han förklarade dessa fariseer öppet, att det war så långt ifrån, att de woro rätta lärare, att de också för folket tillflöto Guds rike samt förhindrade själar att der ingå. Och den saken war icke hjälpt dermed, att de hade nit. Ty nit är godt, der man nitälskar för sanningen, men icke der man strider emot sanningen. Ja, när Paulus såg sina förra bröders nit om rättfärdigheten men strid emot den sanna Guds rättfärdighet, då såg han deri något så förfärligt, att han hade en idkelig pina i sitt hjerta deröfwer.

7. Deras skola också isynnerhet sådana taga lärdom, hwilka äro bundna under lagens of samt arbeta och sträfwa, att Guds rike må komma till stånd uti dem. Det är såfängst allt edert arbete, estersom I utläggen edra penningar, der intet bröd är. Guds rike kommer icke genom utwertes werk och åthäswor eller genom edert eget fäktande och löpande. I ären såsom de, hwilka alltjemt hacka och gräfwa i sin åker men glömma bort att beså

den samma. De tänka, att de skola först utrensa allt ogräs och alla ogräsfrön, men huru de än hacla och gräswa, så hacla de till sist intet af allt sitt sträfwande. Medan de hacla på ett ställe, werer ogräset på ett annat, och när de tröttna med sitt arbete, är snart hela åkren grön igen. Swete blifwer der icke, ty der är intet sådt. Låt dig derföre icke bedragas af dem, som bedja dig bida och hacla tålmod, tilldes det blir bättre på den vägen. Det blir icke bättre, utan du går förlorad på den vägen, huru mycket du än arbetar.

8. Annorledes kommer Guds rike, såsom Kristi och hans apostlars exempel wisar. De hacla och wisserligen brukat lagen men icke för att dermed upprätta Guds rike i själarne utan för att genom syndens uppväckande i grund nedslå alla tankar och förhoppningar på eget werk och egen kraft samt derigenom lära själarne att taga nåd för nåd. Ty Guds rike kommer icke, såsom det der fordrar, utan såsom det der gifwer, will och kan derföre icke hacla med sådana att skaffa, hwilka uti sitt eget werk och sin egen gudaktighet hacla nog för sin frid, utan allenast med fattiga, utblottade syndare, de der intet kunna åstadkomma utan måste få till skänks af Guds blotta nåd allt, hwad de skola hacla. Derföre skjuter det wäl framför sig lagen men icke för att genom honom göra menniskan wärdig utan för att göra henne riktigt owärdig, riktigt utan all berömmelse samt rispa upp och i ljuset framdraga syndaeländet, sådant det är. Såsom Paulus säger, att lagen war med inkommen, på det synden skulle öfwerflöda och derigenom rum blifwa beredt för den ännu mer öfwerflödande nåden.

9. Alltså skjuter wäl Guds rike lagen framför sig men kommer dock icke sjelft genom honom utan genom en annan predikan nemligen evangelium, hwilket icke fordrar och hotar utan gifwer och får utan penningar och för intet. Ty evangelium är icke annat än en predikan om, hwad Gud har gjort till vår frälsning, ett ljusligt, stilla och gladt budskap, huru Han af idel förbarmande kärlekt sett till oss uti vårt elände, så att Han sändt sin ende Son, på honom lagt och i hans blod utplånat alla våra synder. Och detta med den kraft, att hwar och en, som

tror på denne Sonen, skall utan sin egen gerning eller förtjenst hafwa syndernas förlåtelse, rättfärdighet, lif och salighet.

10. Hwar nu denna predikan är, der är hon ett lefwande och kraftigt frö eller sädeskorn, hwarur uppwxer Guds rike i själarna. Ty der hon går fram, meddelar och utströr hon syndernas förlåtelse bland syndare. Der hon ser dem ligga i sitt blod, fattar hon uti dem, upplyfter dem, renar dem i Jesu dyra blod samt ställer dem rättfärdiga fram för lefwande Gud. Hon kommer der såsom Jesus till den sjuke i Bethesda, frågar: "Will du blifwa helbregda?" talar vänligt med dem, låter dem weta, att Gud icke ämnar handla med dem efter deras synder, att hans hjerta brister af förbarmande med dem o. s. w. Medan Mose kommer med budskap sådana som detta: Förbannad ware hwar och en, som icke håller hela lagen utan syndar på ett o. s. w., så kommer evangelium med sådana budskap som detta: Jag utstryker din misgerning för min skull och kommer dina synder intet ihåg. Der Mose kommer och säger: Den själ, som syndar, skall döden dö, der kommer evangelium och budar: Wi hafwa förlossning i Jesu blod, nemligen syndernas förlåtelse.

11. Af denna predikan följer frid. Ty först der menniskan har syndernas förlåtelse samt wet sig stå rättfärdig för Gud, först der är en sann frid möjlig. Såsom också profeten säger: Rättfärdighetens frukt är frid. Deßförinnan är endast en skenbar frid möjlig. Werlden menar sig också hafwa frid. Men hurudan den friden är, kan man lätt döma af deß grund. Ty hennes frid beror antingen derpå, att hon aflägsnar Gud från alla sina tankar, eller derpå att hon gör sig en egen Gud så beskaffad, att Han icke stör henne uti hennes synder. På den rätta Guden hwilar aldrig hennes frid. Nej, kommer Han henne för nära, så är det slut med hela friden. Deremot hwarest den frid är, som evangelium werkar genom syndernas förlåtelse, der är alltid den fridens grund, Jesus. Hwad Gud i Honom har gjort, det är alltid den wisja och säkra klippa, hwarpå hon hwilar. Sa när

själen riktigt kan i tron hålla fast Guds gerningar, då är der icke allenast frid utan och fröjd i den Helige Ande.

12. Det är och enligt apostelens ord Guds rikes rätta beskaffenhet: rättfärdighet, frid och fröjd i den Helige Ande. Alltid är det och omkring dessa ting Guds barns hjertan röra sig. Att wara rättfärdiga, hafwa frid och fröjd — märk! icke att weta något om rättfärdigheten och friden, nej utan wara rättfärdiga och hafwa frid, det är deras hjertesak. Förr war det dem nog att studera, att weta andliga ting. Deras orättfärdighet war då icke uppenbar för deras ögon. Det war ett dödslugn, som de öfverskylde dermed, att de ju hade ett slags andlig kunskap, andligt nit och intresse o. s. w. Nu deremot har deras orättfärdighet blifwit uppenbar, det har förwandlat deras lugn i ångest, och nu behöfwa de rättfärdighet för att kunna få frid. O det är ett Guds underverk, att sådant blir uppenbart för en menniska. Ty der är den sorg efter Guds sinne, som verkar bättring till salighet, den man icke ångrar.

13. Men hwarest sådant sker inwertes i själen, der gifwer det sig och utwertes till känna, ja så tydligt att äfwen werlden ser det. Ty om hon än icke erkänner det för Guds rike utan ser deruti endast bedrägeri, så ser hon dock, att det är något annat än hennes eget wäsende. Och eftersom hon wet, att om hon sjelf skulle utwertes bete sig sammalunda, så wore det blott skrymteri, förden skull fallar hon det äfwen hos Guds barn för skrymteri, ty hon ser icke det hemliga Guds verk, som inwertes stett och som skapat det yttre wäsende, hwilket för henne sjelf wore idel skrymteri, om hon påtog sig det. Dersöre är det en dom öfwer sig sjelf, som werlden med sådan anklagelse fäller, ty dermed bewisar hon blott, att hennes eget sinne är sådant, att hon skulle skrymta, om hon började lefwa såsom Guds barn. Men Gud ware lof! Han känner de sina, Han wet, hwad Andens sinne är, ty Han har födt det, Han har och skapat det utwertes wäsende, som af detta sinne kommer.

14. Men icke blott det. Äfwen så uppenbarar sig Guds rike, att det drager själar tillsammans. Ty der samma nöd, samma behof, samma frid o. s. w. inwertes

är rådande, der följer också, att dessa själar känna sig dragna till hwarandra. De se i hwarandra bröder och systrar, med hvilka de hafwa en Gud, en Frälsare, en tro, ett dop, ja tillsammans med hvilka de under ett hufvud utgöra en enda lekamen. Deras uppkommer sålunda en utwertes församling, ett utwertes Guds rike, hvilket är Guds stad här på jorden, uti hvilket Han bor såsom en konung. Gud bor i Zion, Gud är när dem derinne, säger Skriften. Sa därför kallas också församlingen Guds hus eller boning, Guds tempel, uppbyggt af lefwande stenar o. s. w. Det är för werlden ett obetydligt rike, ett swagt, oädel och föraktadt rike, men för Gud är det stort och herrligt och mäktigt. Det visar också historien, att medan denna werldens riken ramlat, det ena efter och öfwer det andra, har alltid Guds rike bestått, ofta syns vara nära undergång men aldrig gått under. Nej, det är ett ewigt rike. På hans herradöme skall ingen ände vara, säger Skriften. Det är ett rike, som icke kan bäfwa, och om det än här befinner sig i förnedring, är det dock stadt på väg till herrlighet.

15. Till detta rikets upprättande eller bibehållande kan menniskan ingenting uträtta annat än utså ordet. Alldeles såsom här står om sädesmannen. Han utkastar säden i jorden, der måste han lemna densamma, åter och öfwer och står upp igen, skådar på åkren och uppåt himmelen: kommer det regn, så kommer det, skiner solen, så skiner hon, groer det, så groer det. Det allt får han se, om och när det sker, men kan intet deråt göra utan måste lemna det åt Gud, hvilken allena gifwer werten. Hvilka korn som skola gro och komma upp, wet han icke heller; äfwen det ser allena Gud.

16. Detta är ju en skön och träffande bild, hvilken alla kristna i gemen och predikanter i synnerhet böra djupt inpregla i sina hjertan. Den är egnad att lära oss en rätt omsorg och ihärdighet, en rätt ödmjukhet och en rätt frimodighet i deras verk och embete.

17. Först och främst lärer denna bild den rätta omsorgen och ihärdigheten. Ty såsom sädesmannen ser dertill, att det är godt grobart korn han nedkastar i jorden och icke slösd, alltså måste också predikanter se dertill,

att det icke är mencklig wisdom och funder utan Guds rena ord de utkasta i den dyra åkerjorden, själarna. Ty menniskofunder gro wäl äfwen, men så att deraf upp-
wexer allenast ogräs, hwaras själarna blifwa blott desto mer otillgängliga för den rena evangelii säd. Det ser man ock i erfarenheten. Af sådan predikan blifwa wäl ock menniskor på wißt sätt andliga, kunna resonnera i andliga ting o. s. w., men fattiga syndare, saliga i Jesus blifwa de icke. Ja, börja några blifwa det, så räknas det för förwillelse. Wi äro ju andliga äfwen wi, heter det, hwad är då detta för nyheter? Så gör då sådan predikan evangelium hinder och skada, alldeles såsom ogräset gör skada på hweteåfren.

18. Derföre är nu det en wigtig förmaning, som Paulus gifwer alla predikanter, när han säger: Den som talar, han tale såsom Guds ord, så att han har Guds ord till stöd samt kan med detta styrka och bekräfta sin predikan. Ju närmare det kommer dertill, att predikan blir blott en utveckling eller ett framläggande af det, som Gud har talat, desto bättre är det. Att lägga något derin — det är alltid till skada. En predikant skall wara en skaffare, hwars gerning det är att framtaga, hwad Gud inlagt i förrådsammaren, det och ingenting vidare. Att så mycken predikan synes falla till jorden, det beror wäl i många fall derpå, att i densamma är så mycket, som icke Gud har sagt. D göra Gud den saken rätt wigtig för alla dem, som predika. Det är icke alltid på åhörarens hjertans hårdhet det beror, att predikan bär liten frukt, utan ofta beror det derpå, att hon icke utkastar ren och frisk säd, eller att med den rena säden kommer inblandadt så mycket slag af mencklig wisdom, begär att synas förträfflig och annat sådant, korteligen så mycket kött.

19. Men icke blott det. Till det att tala såsom Guds ord hörer vidare, att talet icke blott innehåller det-samma, som Guds ord innehåller, utan äfwen att det framgår ur samma sinne och hjerta, hwarur Gud talat i sitt ord, så att det werkligen är kärlek till själarna, som drifwer det talet. — Ty hwarest icke Herrens Jesu sinne är, der är ingen rätt predikant. Så är ock wigtigt, att predikan sker på det sätt, hwarpå Kristus och hans apost-

Iar hafwa talat, att man besinnar, att det är med en helig och wigtig sak man umgås, när man skall predika Kristi evangelium, så att man icke må predika efter som det kliar i öronen på menniskor, icke på ett lätt sinnigt utan på ett heligt sätt. Du mer lift Herren Jesus i allt — i innehåll, i sinne, i sätt — desto bättre. Här är en dyrköpt åker, en helig säd och ett öfwer all måtto wigtigt sående. Det är fråga om att skaffa en skörd för inbergande i Guds lada. Gud gifwe oss nåd att besinna det!

20. Men hwad sålunda gäller den egentliga predikan, det gäller äfwen det enskilda wittnandet, hwilket ju också är ett sående, och ett sående lika wigtigt som den offentliga predikan. Kom ihåg, att Gud har satt dig till att så den dyra säden i ditt eget hus bland de dina. Du är kanske fader eller moder, som skall utså de första sädesfröen i dina barns hjertan — o betänk hwad makt derpå ligger, att det är ren säd du sår, att det är i Jesu sinne och på hans sätt du sår. War wiß, djefwulen skall icke försumma att så ogräs i den åkren. Medan du sofwer, när du intet deraf wet, skall han kasta ogräsfrön in bland den säd, som du å Herrens Jesu wägnar sår. Och sår han icke in något ogräs genom de ord, som du säger ditt barn, så skall han försöka så in sina frön i dina barns hjertan genom ditt sätt, din umgängelse, o. s. w. När du sagt dina barn heliga sanningar, skall han fresta dig att på ett eller annat sätt bete dig bittert, lätt sinnigt, korteligen så, att barnen skola förlora den himmelska sanningen ur sina hjertan.

21. Så lärer oss denna bild äfwen en rätt ihärdighet. Se hwilket arbete en landtman har med sin åker, huru han plöjer och sträfwar, ja huru allt hans arbete är riktadt på hans åker, att han måtte göra den riktigt fruktbärande. Slår skörden fel ett år, så sträfwar han på nytt, plöjer åter och sår ännu engång. Sammalunda bör det också nu wara wid ordets utsäende. Tröttna icke. Att du en eller annan gång, wi hade så när sagt, i förbigående utkastar ett Guds ord, det är, som late säningsmannen sig nöja med det, att han en eller annan gång toge en hand full säd och kastade ut här eller der. Nej, se

derpå, att du såsom fristen, och isynnerhet om du är predikant, är till det embetet satt, att du skall utså den goda säden, att Herren Gud har lemnat dig qwar i denna werlden och satt dig på den plats, der du nu befinner dig, just för det ändamålet att du genom din predikan och din bekännelse skulle kasta ut hans dyra säd i själarna. Att du ingen frukt ser, att du möter motstånd, hån och begabberi — låt det icke förtryta dig, ty du står i Herrens Jesu tjenst. Men i den tjensten har du endast på hans wilja att se. För öfrigt är ock den tjensten af den beskaffenhet, att hon måste stöta emot. Ty det naturliga sinnet är en fiendskap mot Gud. Dersöre heter det ock: Så din säd om morgonen och håll icke upp om aftonen, ty du wet icke, hwilket som bäst lyckas kan.

22. Det är i sanning en gruslig naturens tröghet äfwen uti Guds barn, hwilken tröghet gör, att wi i detta stycke äro alltför försumlige, ja nästan försoffade. Der kan man ju se en predikant, hwilken ock tror på Jesus, men som under tiden kan låta det wara nog dermed, att han predikar sina bestämda turer samt gör de förrättningar, till hwilka han blir kallad — der man dock skulle se honom såsom en Herrens Jesu tjenare ute på åkren i tid och otid, kallad eller okallad, såsom den der besinnade, att han är dertill satt att samla skörd åt Herren Jesus till ewigt lif. Man kan höra honom klaga öfwer den i hans församling rådande döden, men att han skulle känna någon hjertlig smärta deröfwer, hwilken skulle drifwa honom att offentligt och enskildt på gator och gränder truga och nödga till Jesus — o hwar finner man sådana! Då äro de wäl flere, som kunna låta församlingsmedlemmar komma till dem i allehanda angelägenheter samt gå ifrån dem, utan att de utkastat något sädeskorn i deras hjertan. Sammalunda ser man ock öfwerallt fristna, Guds barn, Jesu lärjungar, hwilka i det enskilda lifwet tyckas hafwa glömt, hwad de äro och i hwad ändamål de gå här på jorden; hwilka mer rätta sig efter werlden, än de äro ett salt i werlden, hwilka klaga på werlden men sedan icke kunna göra sig en klädning utan att först se efter, huru werlden kläder sig. Kära wänner, wi behöfwa bedja Gud om nåd till bättring.

23. Utterligare är denna bild egnad att lära oss den rätta ödmjukheten. Såsom äfwen Paulus säger: "Så är nu han intet, som plantar, icke heller han, som wattenar, utan Gud som werten gifwer" (1 Cor. 3: 7). När säningsmannen har fått säden, kan han ingenting vidare uträtta. Derföre säger också Luther, att den ena människan icke kan göra mer än hjälpa ordet in i öronen på den andra, Gud allena kan göra det lefwande i hjertat. Men sådant besinnar man icke, när man högmödas och tycker sig något vara för det, att Gud gör sitt ord lefwande och fruktbärande. Då betar man sig så, som hade man själf gjort det. Och dock — hurudant är icke hjertat! Se bara, om man blifwit medel till en människas omvändelse, eller till en allmännare wäckelse — ett Guds under skall det vara, om man icke skall blifwa stor och börja tycka, att man är något. Men hwad själasfada deraf kommer, det känner ensam Gud. Deraf kommer fis, afund, wrede, misstankar, förtal och många dylika frukter. Genom hwilket allt själar warda förspidda till att löpa efter människor, när de i stället skulle samman dragas till Herren Jesus.

24. Derföre må wi wäl flitigt bedja Herren om nåd till en rätt ödmjukhet, så att wi också blifwa rädda för egen ära, såsom David i sådan räddhåga ropar: "Icke oss, Herre, icke oss utan ditt namn gif äran för din nåds och sanningens skull". Men hwad wigt derpå ligger, det wisade Herren, när lärjungarna kommo till Honom och gladdes öfwer frukterna af sin werksamhet. Ty då sade Han: "Si jag såg satan nederfalla från himmelen såsom en ljungeld". Så länge der är en rätt ödmjukhet och Herrens fruktan, så länge skall allt gå wäl, men der Herrens fruktan är borta, der är allt förloradt. Du må då vara den kunnigaste, den mest begåfwade — der hjälper intet. Herren står emot de högfärdiga, och du skall falla, Herren skall nedstörta dig. I hans tjänst duga allenast sådana, som i sanning känna, att de äro onyttiga tjenare, de der af nåd allena få tjena samt i sin tjänst hafwa en all uselhet öfwerflylande nåd, hwilkas tjänst icke upplyfter utan nedtrycker dem inför Herren Jesus.

25. När man skådar ut öfwer den lifliga och rika

werkfjamhet för Guds rike, som i denna tid pågår, då har man wisserligen all anledning att glädjas, ty af ett sådant sående skall owilkorligen frukt uppwexa. Men det är något annat derjemte, hwilket icke är glädjande, nemligen att det bland dem, som så, ofta synes, som gällde det att uttränga den ene den andre. Der man skulle oförtröttadt och endrägtigt ösa ur Guds rika förråd samt utan uppehåll med fulla händer bland folket utströ ordet om den korsfäste Jesus, syndares frälsare, till bättring tro och lif, der är man ofta upptagen med menniskomeningar och funder icke till gagn utan till skada för själarna. Der nu sådana menniskomeningar råda, der wilja de genast taga herrawäldet och blifwa wigtigare än Guds ord, så att man rent af tycker, att man är i fara att förlora hela Guds ord och rike, om man icke behåller dem. Deras följer, att medan man skulle endrägtigt så, sysselsätter man sig med att med menniskofunder förstöra såden för hwarandra. Sa, sådant blir ofta prisadt, såsom wore det fasthet och trohet i beännelsen. Men hwad Han, som eger åkren, Han, som köpt själarna med sitt blod, tänker om sådant — ho besinnar det?

26. Fördensfull är det wisserligen af nöden, att wi ju mer och mer lära att i Herrens fruktan bedja om en rätt enfald till att blifwa wid Guds wisja och fasta ord samt låta fara alla egna tankar. Wi äro dock idel mörker af naturen; allt det wifaste och förträffligaste, wi kunna uttänka i andliga ting, är blott såsom blomster på marken, hwilket förwisnar, såsnart Herrens Ande blåser derin. Och synas oss våra funder aldrig än så klara och förträffliga, så är dock det endast förwillelse. Guds ord allena är wifst och gör de enfaldiga wisa, det allena upplyser, fröjdar, pånyttföder och omskapar syndares hjertan. Hwillet oss erfarenheten på det tydligaste bekräftar. Men alla menniskors tankar äro såfängliga, säger Gud.

27. Så wore då det det rätta sättet att besordra Guds rike, att man allenast framlade, hwad Gud har sagt, samt låte hela werlden weta, huru Gud talar. Alldeles såsom såningsmannen enfaldigt utkastar sådeskornen, sådana som de äro, och försöker icke förbättra dem, inlindar dem icke heller i papper utan utkastar dem helt

nafna samt anbefaller sedan åt Gud, om der skall blifwa någon frukt utaf. Likasom han derwid känner, att han intet förmår, utan måste taga sädskornen, sådana Gud har skapat dem, samt utkasta dem utan att sedan förmå något öfwer den jord eller den wäderlek, som skall göra dem fruktbärande, alltså skulle också de, som fringbära evangelii utsäde, wara så sinnade, att de i allt såge Gud i händerna både efter ord att utså och efter wälsignelse öfwer det sådda, wetande att de sjelfwa äro intet annat än verktyg för sädens fringbärande. Och hwadan kommer det väl, att ofta mycket större frukt följer efter små gåswor än efter stora, om icke deraf, att de små gåsworna måste taga allt ur Guds satabur och ord, medan de stora gåsworna hafwa så mycket i sin egen satabur, hwilket de hålla för säd och är dock endast sand. Hwaraf följer, att ofta mer Guds ord blir utsådt, der de små gåsworna fara fram, ehuru det icke lyser så mycket. Ty Guds ord är enfaldigt och utan prål, men der det i trohet blir sådt, der bär det frukt, medan de wackra korn, som tagas ur egen satabur, ofta mer lysa och bullra, men falla utan frukt till jorden, ty de äro sten.

28. Men är denna liknelse egnad att lära oss en rätt ödmjukhet, så är den också egnad att lära oss en rätt frimodighet. Såsom ju också alltid förhållandet är, att en riktig frimodighet endast bor i sällskap med en riktig ödmjukhet. Der ödmjukheten är borta, der kan wara trots och förmåtenhet, men icke frimodighet. Werlden vill icke fördraga Guds ord, emedan det straffar hennes wäsende för synd. Dersöre reser hon sig upp deremot, så att det ofta ser ut, som hade hon öfwerhanden. Der gäller det då frimodighet hos dem, som skola utså ordet. Att blifwa anfallen på alla sidor och det af sådana, som äro mycket wisare, frommare och lärhare, men ändå hålla ut i enfald, det är frimodighet. Att gälla såsom en däre inför menniskor, ja, såsom en förförare, men ändå hålla ut i renhet inför Gud, det är frimodighet. Sådan frimodighet se wi hos Herren och hans apostlar. För allt hwad de blefwo hänade, förföljda, slagna, beljugna o. s. w., höllo de dock ut, vittnande utan återwändo om menniskors synd och om Guds nåd. Der war icke trots eller

förmåtenhet utan Herrens fruktan och en sann ödmjukhet, men i denna Herrens fruktan woro de starka och fulla af mod. Ty ju mindre en fristen har i sig sjelf att stå uppå, ju mer helt han står på Herren, desto ringare är han wäl i egna ögon, men desto wissare på Gud.

29. Så är nu denna bild egnad att lära oss en rätt frimodighet, i det den wisar, att Guds rike icke är vårt werk utan Guds. Berodde det på oss, då skulle wi ingen ro kunna hafwa, om wi annars wore wafna. Men nu, Gud ware lof, beror det icke på oss utan på Herren. Dersöre kunna wi med säningsmannen i vår text både gå till hwila och stå upp, äta, dricka och sofwa, lemnande åt Gud, hwad frukt sjäden må bära. Werlden må då göra, hwad hon will — det hon gör, gör hon icke emot oss utan emot Gud, ty saken är icke vår utan hans. Djeswulen må rasa, huru han will, more saken vår, så more det snart ute med oss, men nu är saken Guds, dersöre skall han intet winna. Fariseerna må bullra huru mycket som heldst, berodde det på oss, så more det snart förloradt, men saken är Herrens och makten är hans. Lösaktiga skrymtare må genom sitt skrymteri aldrig än så mycket tillstålla elände — partier, kis och nit, må aldrig än så mycket sönderflita Guds hjord — vårt hjerta må blöda deröfwer, men wi kunna icke hjelpa det, ty saken är icke vår, Guds rike skall dock bestå, ty saken är Guds, och derom kunna wi wara wissa, att Han skall sköta sin sak.

30. Fördensfull må man rätt frimodigt gå på och göra, hwad man får nåd till. Bliw deras frukt, som man får se, då må wi säga: Herre Gud, dig ware lof, det är ditt werk, lär mig wandra i din fruktan. Så wi deremot ingen frukt se, utan allt tyckes gå emot, då må wi åter säga: Käre Herre Gud, det är din sak och icke vår, ditt ord och icke vårt, ditt rike och icke vårt. Du har besallt, att man skall utså ditt ord, du har lofwat, att det icke skall wara utan frukt. Sköt då derom, att det må blifwa så, som du har sagt. Så wi se ogräs bland sjäden, då må wi åter säga: Herre Gud, skåda dock och se, hwad owännen har gjort, och sköt derom, att icke den goda sjäden förqwaswes. Afren är din, wi kunna intet göra.

31. Si det wore i sanning ett rätt bruk af denna

liknelse, att man sålunda besinnade, att hela saken med all den ära och all den wedermöda, som dermed sammanhänger, tillhör Herren Zebaoth. O, hwad det skulle uppfylla vår själ med himmelsk fröjd, om wi riktigt hölle det fast. Wi skulle ju då under alla förhållanden kunna wara fullkomligt lugna och wissa. Ehwad än hände, skulle wi kunna säga: det tillhör Herren att sköta om den saken. Och hwad vittnar väl vår egen erfarenhet? Hafwa wi någonsin något uträttat med vår oro, vår otålighet, vårt öfwermod eller vårt klenmod? Nej, aldrig något. Alltid hafwa wi efteråt fått se, att saken hade aflupit lifa väl, om wi hade förhållit oss stilla. Men hafwa wi en sådan erfarenhet, så låtom oss deraf hemta någon lärdom! Hwad heldst framdeles må komma, låtom oss minnas, att samme Gud lefwer ännu, att Han icke är owan att reda ut swårigheter, som gå öfwer våra krafter, att Han i den saken hwarken väntar eller behöfwer hjelp af oss utan allenast will, att wi förhålla oss lugna, göra, som Han säger, och sedan äta och dricka, sofwa och stå upp, alldeles såsom wore ingenting å färde.

32. Nu kan det väl synas besynnerligt ett sådant förhållande, men wi fråga: är det icke wida mer besynnerligt, att wi bekymras i en sak, som icke tillhör oss utan en annan och det en sådan man, som har all makt i himmelen och på jorden, och som hittills under årtusenden dagligen bewisat, att Han oss förutan reder sig emot hela werlden och all helwetets makt? Will derföre någon oroa oss, så borde wi fast heldre swara: Wiste jag blott, att saken wore förlorad, derest jag icke oroade mig, eller att jag med min oro kunde göra Herren wisare eller starkare att sköta sin sak, så wille jag gerna wara orolig. Men nu förhåller det sig helt annorlunda. Är saken oro wärd, så må Herren oroas, ty det är hans sak och icke min. Skulle jag oroas, så wore det, som sade jag: Det är owist, huruwida Herren i denna sak kan reda sig, derest jag icke tager i och hjälper Honom. Men tänk, hwilken bekännelse sådant wore! Derföre will jag heldre göra Herren en rätt ära, wara lugn och glad och låta Honom sköta både sitt och mitt. Såsom Han och

sjelf befaller och säger: Varen stilla och besinnen, att jag är Gud. (Ps. 46: 11.)

33. Men att här står, att jorden bär af sig sjelf brodd, ar och frukt, dermed betecknar Herren, att hwarest hans ord, utsås, der slår icke felt, att det också blir wert. Det kan wäl ofta se ut, som wore säden bortkastad, men det är icke så, ty här spirar ett korn upp, der åter ett annat. Derom aflägger äfwen erfarenheten de tydligaste vittnesbörd. Dersöre besallde också i fristendomens äldsta tider en hednisk kejsare, att alla biblar skulle uppbrännas. I vårt land hafwa också långt in i den närwarande tiden lagar funnits, hwilka förbjudit menniskor att samlas omkring Guds ord. Deri ligger uttryckt det medwetandet, att släpper man blott Guds ord löst, så är sedan icke möjligt förhindra, att det griper omkring sig och bär frukt. När Johannes Döparen, Kristus och hans apostlar började förkunna evangelium om Guds rike bland judarna, då grep det talet omkring sig såsom en eld. De behöfde inga menckliga lagar till hjälp för att befordra det, nej, det talet bröt igenom alla hinder. När också apostlarna började göra kunnigt för hedningarna, att äfwen dem erbjöds syndernas förlåtelse i Jesu namn, då hjälpte inga förbud af kejsare eller andra, nej, asgudarna föllo för det talet, och ingen förmådde hjälpa dem. När Luther midt i påswedömet's mörker utkastade det Guds ordet, att rättfärdigheten war af tron utan lagens gerningar, då war det talet såsom en skogseld. Påswe, kejsare, furstar, biskopar, teologer och satans hela här sammangadade sig deremot, men det halp intet. Sammalunda när för åtskilliga årtionden tillbaka i vårt land efter långvarigt mörker det började genom en och annan Guds man spörjas, att Jesus undfår syndare, verkliga syndare, då halp intet allt rop om nyheter, om falsk lära o. s. w. Det war korn från Guds loge, som hade kommit ned i jorden, och hwad frukt det burit, dertill äro wi alla vittnen. Korteligen, hwarest Guds ord kommer ut, der tager det själarne med sig utan menniskors hjälp och trots menniskors motstånd. Blir det blott kunnigt: "så har Gud sagt", då hjälper ingen strid deremot, genom allt motstånd, alla swårigheter och alla förwillelser tränger

det sig fram till seger, ty Gud är med. Såsom Luther i en predikan säger: "Jag har allenast drifwit, predikat och skrifwit Guds ord; för öfrigt har jag ingenting gjort. Och medan jag sofwit eller druckit öl med mina wänner, har ordet gjort så mycket, att påswedömet blifwit så swagt, att ännu aldrig någon furste eller fejsare tillfogat det sådant afbräck. Jag har ingenting gjort, jag har låtit ordet handla".

34. Slutligen säger Herren: När nu frukten mogen är, straxt brukar han lien, ty skördetiden är för handen. Dermed syftar Han på allas deras saliga slut, hos hwilka hans ord fått blifwa lefwande. Egentligen lyda orden så: "När nu frukten medgifwer, straxt sänder han lien". Dermed will Herren hafwa sagt, att när hans werk är fullbordadt i den menniskan, så hemtar Han henne hem. Och straxt, heter det. Han låter icke de sina qwarstå här på åkren en enda dag längre, än nödigt är. Wi förstå oss icke på dag eller stund, men det står här, att Herren förstår det och gör det straxt. Se wi på werfligheten, då uppstå wäl tusen frågor, hwarföre den blef tagen hädan så snart, den åter blef qwarlemnad så länge; men sådana funderingar äro onyttiga, derest de gå längre än så, att de lära oss, att Guds tankar äro högre än våra tankar. Derföre må wi stadna derwid, att wi låta Herren bruka lien, när och hwar Han will, samt erkänna, att Han gör allting rätt och wäl, äfwen om Han icke gör det så, som wi skulle hafwa gjort, om wi haft makten i våra händer.

35. Så må wi också i dessa ord lära, huru wi rätteligen böra anse den lefamliga döden, nemligen icke såsom något förskräckligt utan såsom en nåd och wälgering af Gud. För de ogudaktiga är han förskräcklig, ty de skola icke bestå i domen utan skola wara såsom agnar, som bortföras af wädret, som fastas i ugnen och brinna. Ty efter de icke wilja hylla Sonen, så skall den dag, då lien utsändes, för dem wara en Guds rättwisa wredes och doms uppenbarelses dag. O, att de i tid wille besinna det. Men för Herrens folk skall döden wara såsom en skörd, då Herren i sina lador inbergar sitt hwete. Märk: det står icke, att lien kommer, såsom

berodde Guds barns död på en tillfällighet. Det kan väl ofta för ögonen se så ut, och man wore färdig att då och då säga: "Hade icke det och det inträffat, så lefde han ännu." Men det är icke så. Lien föll icke af en olyckshändelse ned på honom, nej, Gud sände densamma. Det är alldeles wißt, ty det står så skrifwet i Guds ord.

36. Dersöre böra Guds barn wända sina ögon bort från sådana bilder, hwilka afbilda döden såsom ett fasawäckande benrangel med en lie. Den bilden är icke kommen ur Guds ord utan ur vårt eget hjerta, som är förmörkadt. Döden är väl en lie, som biter skarpt och gör smärta, men det är Gud och icke något benrangel, som förer honom i sin hand. För dem, som icke känna honom, är Han en förtärande eld, och hans lie dersöre ett förfärligt redskap, hwilket affär dem för att ewigt bortkasta dem, såsom wi nyss sagt. Men för Guds barn ställer det sig annorlunda. De skola betrakta saken så, som när de se en mächtig herre gå i sin trädgård samt här och der affära blommor för att dermed pryda sitt förmaf, ja, ännu mer såsom när en brudgum spanner för sin wagn och far för att hemta sin brud. Det är dock en lefwande werklighet, att de äro köpta från jorden åt Gud med Lammets blod, och Gud will hafwa hem, hwad Han har köpt. Man köper ju icke en sak för att lemna den qwar der, hwarest den förut war, och blir den qwar, så sker det endast till en tid, medan den wäntar på egaren.

Ja, Herre Jesu, dig ware lof, att du utsär din goda säd och sköter om ditt rike! Led oss i din sanning och sköt oss, såsom wi det behöfwa. Hjelp oss till en sann tro, en brinnande kärlek och frimodig bekännelse. Och när du sänder lien, så annamma oss i din herrlighet. Amen.

N:o 16.

Söndagen Septuagesima.

Text: Luc. 17: 7—10.

Jesus sade till sina lärjungar: Swilken af eder hafwer en tjenare, som går wid plogen eller waktar bostap o. s. w.

1. Herren will med denna text hos sina lärjungar inpregla den wigtiga lärdom, att saligheten icke är af gerningarna. I det gamla evangeliet på denna dag, liknelsen om wingårdsarbetarna, sysselsätter Han sig också med detsamma. Ja, derhän syftar allt Guds ord: att afläda menniskan all berömmelse inför Gud, på det hon måtte låta sig frälsas af nåd. Den gerning, som Gud i Jesus gjort till vår frälsning, är neml. så beskaffad, att den icke kan komma någon till godo, dereft icke hans egen rättfärdighets orenlighet blifwit uppenbar och han blifwit öfvermåttan brottslig inför Gud.

2. När ormen i paradiset beswef Eva, då war det med detta han lockade henne till fall: I skolen blifwa såsom Gud. Då ingöt han i hela vår warelse detta förfärliga gift: begäret att något wara, att wara hög och förträfflig, att genom egen wisdom, kraft, gerning något gälla och betyda inför Gud. Af detta gift berusade gå dyrköpta själar dag efter dag, år efter år under djefwulens herrawälde en säker död till möte. Ty detta är det rätta hindret för Guds nåd, hwilket gör, att denna nåd blifwer på de flesta förspild. Att någon har syndat och är brottslig, det skulle aldrig uteslänga honom från Guds rike, om han blott wille erkänna det, söka nåd och rening i Jesu blod. Men will han nu twertom med sina synder wara hög och stor och from, då är allt genast förloradt. Då är ingen hjälp möjlig.

3. Sådant visar och erfarenheten. Det är ingen, som icke vet, att det hör till saken att bekänna: "Sag fattig, syndig menniska". Men att säga så med munnen, det är ännu något helt annat än att i hjertat vara en fattig, eländig syndare. Ja, själfva denna munnens syndabekännelse är för de flesta icke ett uttryck af hjertats fattigdom och bedröfwelse utan twertom en gudaktighetsgerning till föröfande af den egna fromheten och rättfärdigheten. Se på hela världens wäsende! Försök straffa henne för synd — nuväl, den och den gerningen skall hon kanske erkänna såsom "icke bra", ja kanske och såsom syndig, men säger du henne, att hon icke älskar Gud utan är hans fiende, att alla hennes gerningar äro för Gud en styggelse, att hon är fördömd, då skall du få höra annat än syndabekännelse. Då heter det genast: Jag är väl icke värre jag än andra, som kunna blifwa saliga, då vet hon genast med sig många goda gerningar, ett godt hjerta, ett redligt uppsåt och annat sådant. Och långt ifrån att blifwa slagen af en sådan dom, blir hon twertom bitter och trotsig deremot. Men nästa söndag skall du få se henne i kyrkan böja sig ned och säga: Jag fattig, syndig menniska. Så kan djefwulen be-
draga själar.

4. Deras kommer således hela världens trots och säkerhet. Hon vill icke gifwa sig skyldig till synd och brott inför Gud. "Swag", "skröplig", "ofullkomlig" kan hon väl erkänna sig vara, men att hon skulle vara brottslig, det vill hon icke höra. Och så jagar hon i wäg efter den fursten, som mått hafwer i wärdet. O den arma själen! Hon tycker, att det är någonting dugtigt och förträffligt hon gör, när hon så kan trotsa Herren och hans ord. We, we, det kommer en dag, då hon är framme wid målet. Pharao tyckte sig och något vara, när han sade: "Ho är Herren, hwilkens röst jag höra skall?" (2 Mos. 5: 2), men hwad är han nu? Det är wißt: de grusligaste syndafall hafwa blifwit botade, de swåraste brottslingar hafwa blifwit upprättade, när de blott gifwit sig skyldiga inför Gud, men hwarheldst någon förblifwit i sitt trots, der har han blifwit "förstörtad i grund". Gud står emot de högsfärdiga.

5. Dersöre är ock hela werldens olycka, icke det att hon är syndig och brottslig — ty det kan hjälpas — utan det att hon icke vill erkänna sig brottslig. Det är domen, säger Herren, att ljuset är kommet i werlden och menniskorna älskade mer mörkret än ljuset, ty deras gerningar woro onda. Se der: att deras gerningar woro onda, det war icke domen, nej! men att de icke wille fram i ljuset med sina onda gerningar, det war deras dom och död. "We dem, som fördolda wilja wara för Herren till att förskyla sina uppsåt och hålla sina gerningar i mörkret, säger Herren" (Ef. 29: 15).

6. I enlighet dermed ropar Herren genom profeten: "Allenast känn din misgerning, att du emot Herren din Gud syndat hafwer" (Jer. 3: 13). Att du mödar dig med goda gerningar, det skall icke hjälpa dig till nåd. Nej, gjorde du ock större gerningar, än någon före dig gjort, det skall icke hjälpa dig. Men känn dina misgerningar — det skall wara begynnelsen till salighet. Se på den förlorade sonen! Han sade icke: Jag will wisa min fader, att jag ej är värre än andra; icke heller: jag will stå upp och börja lefwa annorlunda, nej utan: jag will stå upp och bekänna mina synder. Det war början till hans salighet. Emot denna bekännelse war hans broders berömmelse intet, när han sade: "Si jag tjänar dig i så många år och har aldrig gått från dina bud." Att fari-seen i templet kunde berömma sig af många goda gerningar, det hjälpte honom icke till rättfärdighet, men att publikanen bekände sina misgerningar, det lände honom till rättfärdiggörelse.

7. Det är rent obegripligt, huru den arma menniskan kan likasom jaga efter sitt eget förderf samt upp-bjuda all sin förmåga för att wärja sig emot sin frälsning. Se nu, i samma stund hon med sina synder ginge fram till Jesu kors, wore hon salig, men det ord, som är giswet för att göra henne brottslig och drifwa henne till Jesus, det strider hon emot så, som gällde det att behålla lif-wet. Men du, som sålunda strider, hwad menar du dig winna derpå? Dina synder skola ändock engång fram i ljuset, ehwad du will eller icke, ty du måste uppenbaras för Kristi domstol. Nu kunde du frivilligt träda fram

och uppgöra din rättegång så, att dina blodröda synder blefwe snöhwita — ja så att det också blefwe glädje i himmelen för din skull. Men att du det icke vill, dermed uträttar du två ting, neml. först det att du sjelfwiljande förblifwer i mörkret och under mörkrets furstes wälde, för det andra det, att när domen engång kommer, den blifwer dig till fördömmelse. Men förhindra domen eller fördröja densamma, det skall du icke kunna. Bedraga dig sjelf, det skall du kunna, men bedraga Gud, det skall aldrig blifwa dig möjligt. Och hwad du winner med att bedraga dig sjelf, det är en tillfällig ro i synden, en frid för några år och sedan ewig gråt och tandagnisplan. Syndens lön är döden.

8. Nu weta wi wäl, att många, som höra detta, skola resa sig deremot och tycka, att det är alltför obarmhertigt dömdt, och att Gud wisserligen skall döma annorlunda och mildare. Men sådana wille wi bedja engång stadna för den frågan: Hwadän weten I då, att Gud skall döma annorlunda, än Han i sitt ord sagt? Tänk hwilket dödsteden! Att hafwa de allra tydligaste och mest bestämda ord af Gud men ändå låta egna tankar och förmodanden mer gälla, att wandra med en bestämd Guds dom öfwer sig men ändå hafwa frid, ändå wara trygg — blott på den grund att man tänker, att Gud dock i werkligheten skall annorlunda döma, än Han talar — tänk hwilket grusligt dödsteden! Men att du trotsar och triumferar i din säkerhet, det gör din gång till döden blott desto wisfare. Trotsa du men wet: Gud låter icke gäcka sig; hwad du får i dag, det skall du en annan dag uppsfära.

9. Men den fråga, hwarmed wi nu sysselsätta oss, är ännu mycket mer närgående. Der gifwas sådana, som på allwar wilja wara fristna, hwilka dock alltid sela om wägen just i denna punkt, att de aldrig wilja gifwa sig brottsliga. De hafwa ju wafnat upp till en slags besinning och sett, att werldens allmänna väg icke leder till himmelen. Dersöre hafwa de öfwergifwit den wägen. De hafwa nu i stället börjat öfwa gudaktighet; de läsa Guds ord, bedja, göra allwarliga föresatser med mera sådant — men se nu: under allt detta blifwa de gud-

fruktiga men aldrig brottsliga. De tala väl om syndakännedom och förkrosselse, men ser man närmare på den förkrosselsen, så befinnes den vara ingenting annat än en fromhetskänsla, som gifwer dem tillförsigt till Guds nåd. Deras förkrosselse är då icke det, att synden tagit öfwerhand med dem, att deras kamp emot henne har slutat med nederlag och fångenskap, så att de såsom brottsliga måst annamma nåd, nej utan, såsom sagdt är, en slags fromhet, ett trappsteg upp till rättighet att få Guds nåd, således ett bedrägeri, raka motsatsen till den syndakännedom, hwarom Paulus i Rom. 7 talar och säger: "Synden tog tillfälle af budordet och beswet mig och drap mig dermed, och jag blef död." Sådana äro de, öfwer hwilka Paulus hade gråt och idkelig pina i sitt hjerta. Ty de gå wilse om vägen, midt under det de fara efter rättfärdigheten; de söka ingå genom porten, ja de tro sig vara på vägen, men djefwulen har förfört dem. De hafwa nit, bjuda till att göra, såsom Gud har befallt, att komma till Honom i en rätt nådens ordning, men de blifwa aldrig brottsliga och blifwa därför aldrig heller inför Guds dom rättfärdigade, blifwa aldrig aflädda sin egen rättfärdighet och aldrig iflädda helgonens rättfärdighet.

10. Gud gifwe oss nåd till en rätt besinning! Ty här är ett så närgående förhållande, att blott på denna punkt tusende själars gudaktighet och hopp skall lida skeppsbrott — Gud gifwe, att det må ske, medan det ännu är tid till bättring! Tänk dig själar, som på allwar brutit upp ur syndasäkerhetens läger, hwilka hafwa fullt allwar med sin salighetssak, men gå wilse väg och komma aldrig fram och aldrig in! Det är ju en förfärlig tanke! Tänk dig menniskor, som i Jesu namn utdrifwit djeflar, i samma namn profeterat och många mäktiga gerningar gjort, men med allt detta dock aldrig stått i ett rätt förhållande till Herren Jesus utan skola utwisas med den tillsägelsen: "Sag kände eder aldrig" (Matth. 7), wist är det gräseligt, men just så har Herren målat saken. Och se, huru fint det går! De höra, att man måste göra bättring, och de börja aflägga och kämpa mot synden, de höra, att man måste ångra, bedja o. s. w.

och de göra det allt med fullt allwar. Är nu detta icke rätt? heter det, skall man icke sådant göra? Eller kan man wäl få nåd utan ånger, bättring, bön och tro? Det ser ju tydligt ut, som hade de Guds ord på sin sida. Och nu när de känna, att Gud i dem werkat dessa stycken, skola de då icke få tro syndernas förlåtelse? Swem skulle nu med naturliga ögon kunna se, att någon förförelse är å färde? Talar man derom, då heter det: Är det förförelse att lyda Guds ord, att göra bättring, ångra sina synder och söka nåd? Ja, hwad skall man swara dem? Hwad är felet? Swar: de hafwa aldrig blifwit brottsliga, aldrig såsom förtappade blifwit nödgade att med öfswergifwande af alla gerningar tro på Honom, som rättfärdigar den ogudaktige, de hafwa icke genom synd och nederlag blifwit drifna till Jesu blod utan hafwa funnit en annan frälsare, neml. deras egen bättring, ånger och kamp. Ty om de än säga, att Jesus är deras frids grund, så hwilar dock i werkligheten deras frid derpå, att det gått rätt till med deras bättring och omvändelse, att de icke tagit saken för lätt utan trott i en rätt nådens ordning med mera sådant. Dersöre är det också synnerligen twenne frågor, som mycket beswara dem, neml. dessa: Är du också född — född ofwanester? Är du också blifwen döb för lagen? Gud öppne deras ögon!

11. Se nu, der äro tjenstgönnans söner, wälmenande, allwarliga men genom djefwulens list bedragna, hwilka icke skola blifwa i huset ewinnerligen. Kommer man nu i Herrens namn och will nedrifwa deras falska gudaktighet, då måste man heta en hård domare, då frågas det: Skola icke några kunna wara fristna, om de icke äro af samma åsigt och riktning som du? Skall du då wara mer än den och den lärofadren? Eller menar du, att så många fäder farit wilse och gått förlorade? Alldeles såsom wore här fråga om åsikter och riktningar, eller som kunde man hjälpa sig till himmelen genom att omgärda sig med en mur af menniskors anseende. Nej, lefwer du? har du funnit lif i Jesus och blifwit döb för lagen? — det är frågan, och den frågan låter sig icke afwisas genom tal om åsikter, riktningar, lärofäder eller

annat. Nej, kan du än bewisa, att den eller den har en falsk åsigt, att han "slår öfwer", och annat sådant, då är du ännu långt ifrån att hafwa gifwit swar på den frågan: Beswer du — du sjelf i Jesus? Du swarar kanske, att du söker, men wi fråga: har du funnit Jesus? Ty har du icke funnit Honom, så är du andligen död trots all din gudsaktighet, och är du tröstad dermed, att du wet dig wara sökande, då är du af själastienden grymt bedragen, då har du funnit din frälsning i ditt eget sökande. Tänk, att weta med sig, att man icke har funnit, och likwäl wara lugn i medwetande derom, att man söker — det är dock ett ohjuggligt tillstånd. Men sådant är nu själastiendens bedrägeri, att dylikt kan blifwa betraktadt såsom en rätt och hellosam gudsaktighet, och det ända till den grad, att om någon finner Jesus, det blir uppståndelse och buller om nyheter, förförelse, lösaaktig och antinomist fristendom, som tager saken för lätt och icke går i en rätt nådens ordning o. s. w.

12. Nuwäl, du som leswer i sådan egenrättfärdighet, stadna dock engång och besinna din verkliga ställning, ty den är förfärlig. Det gör Herren ondt om din själ, och o huru skulle Han icke glädjas, om du med den för-lorade sonen komme brottslig och sade: "Fader, jag har syndat". Åh, att du ändå släppte — släppte dig hel och hållen på Jesus! Ty i himmelen och på jorden finnes ingen ömfligare syn än den att se en syndare på allwar sträfwa efter att ingå i Guds rike och hålla Guds bud, men sist efter mycket arbete, bön och läsande hamna i den ewiga döden. När Paulus såg på sådana, då gjorde det honom så ondt, att han öf önskade sig sjelf bortkastad från Kristus, om han dermed hade kunnat hjälpa dem. Och sannerligen, betänkte wi allenast rätt, i hwad ställning sådana lagens trälar äro, då skulle wi aldrig ett ögonblick kunna tala om dem på ett gyllande, bitande eller hänfullt sätt — och dock huru ofta sker icke sådant nu? Ja, stundom kan det ju Gudi klagadt så gälla såsom tecken på evangeliskhet — nej, betänkte wi det rätt, då skulle wi wißt aldrig utan tårar kunna tala derom, ja då skulle det blifwa oss angeläget att gå efter dem för att winna dem åt Kristus. Såsom Paulus säger: "Dem

som under lagen äro, är jag worden, såsom om jag och under lagen wore, på det jag skall vinna dem, som under lagen äro, jag är för hwar man worden allehanda, på det jag skall ju några saliga göra" (1 Cor. 9: 20, 22). Stiga ned till dem, "såsom wore man sjelf under lagen", och så warligen taga uti dem med Kristi evangelium, såsom gällde det att rycka bränder ur elden, det wore wißt bäst öfwerensstämmande med Herrens Jesu sinne. Gud förbarme sig öfwer oss för allt, hwad wi i detta stycke syndat, Gud hjälpe oss till bättring!

13. Så wille wi då ropa till dessa själar: Hwarföre läggen I ut edra penningar, der intet bröd är, och edert arbete, deraf I intet mätta warden? Det är dömdt i himmelen, att de, som umgås med lagens gerningar, äro under förbannelse. Att det är med goda gerningar du umgås, det hjälper dig icke — nej, du må funna på tusen ställen i Guds ord wisa, att de gerningar, med hwilka du umgås, äro af Gud befallda, och du är dock under förbannelse. Ty af gerningar skall du aldrig blifwa rättfärdigad. Hwad du gör, skall alltid öfwer dig hwila den domen, att du icke har gjort allt. Men den domen lyder på förbannelse. Endast der rättfärdighet är, endast der är salighet, men rättfärdighet är endast i Jesus. När du har ångrat och bedit och arbetat dig till döds, då skall du ännu wara långt ifrån att hafwa hållit lagen fullt, och lika långt skall du wara från Guds rike. Men i samma stund du, förlorad i dig sjelf, kommer till Jesus, i samma stund skall du genom hans blod wara rättfärdigad och ren och salig. Ty sådan är Guds dom: Släpp gerningarna, hwad namn de hafwa, och tro på Honom, som rättfärdigar den ogudaktige — det skall wara vägen till rättfärdighet.

14. Men utgör detta en dom öfwer all gerningarnas rättfärdighet och en dom, som om intet gör allas deras hopp, hwilka hafwa sin rättfärdighet på den vägen, så utgör det äfwen och i samma mån en frisägelse öfwer alla dem, som hafwa lidit skeppsbrott på alla sina försök att göra gerningar, att rätteligen begråta, ångra och öfwerwinna sina synder. Ty är den fördömd, som håller sig wid gerningar, då will det uppenbarligen säga, att

de, som inga gerningar hafwa att hålla sig wid, äro det rätta folket. Det är syndare, det är det förlorade folket, som Herren will hafwa. Så länge du ännu kan i dina egna ögon riktigt ångra dina synder, är du icke riktigt förlorad; så länge du ännu kan bedja riktigt allvarligt o. s. w., så länge är det ju icke alldeles ute med dig. Men när all din fromhet hafwer en ände, när du tycker, att Herren måste hafwa öfvergifwit dig i ett wrängt sinne, när du är afklädd, ja icke blott afklädd utan riktigt död, så att det måste wara nåd för de förlorade, som skall kunna hjälpa dig — då må du weta, att det är Guds werk, att du kommit derhän, ja att det är Guds werk till din frälsning. Ty nu är du beqwäm att ingå i Guds rike, nu der du ligger i ditt blod, långt, långt ifrån och wille gerna, att Herren förbarmade sig öfwer dig utan gerningar eller wilkor, alldeles för intet. Nu är det glädje i himmelen, och dina synder äro från dig tagna. Det är Guds ewiga råd, att de, som äro utan gerningar, skola hafwa nåd — en ewig nåd, en fri nåd, en full nåd öfwer alla sina synder.

15. Här må djefwulen inwända, hwad han will, här må ditt eget förnuft tycka, att det är alldeles för orimligt, här må, hwem som will, säga nej — Guds ord blifwer dock ewinnerligen. Wäga dig allenast deran! Låt se, hwad som håller: Guds ord eller menniskors funder! Står det icke med klara och rediga bokstäfwer skrifwet, att Herren är kommen för att uppsöka det förlorade och igenhemta det förwillade, att Han skall wara den usle och fattige nådelig, att de elända skola äta så, att de mätta warda? Jo, det står så, och stryke det ut den, som kan! Då skulle man säga till de elända: "tag farväl af Gud och dö" — då men icke förr. Men nej, bergen skola wäl wika och högarna falla, himmelens krafter skola bafwa, elementen skola försmälta af hetta, men af Guds ord skall icke en bokstaf wika. Ehwad nu kan wara möjligt eller kan komma att ske, en sak är det dock, som aldrig skall kunna hända, nemligen det att Gud skulle kunna blifwa en ljugare, så att de elända, som bekänna sina synder, icke skulle hafwa en daglig och stundlig nåd, syndernas förlåtelse och rättfärdighet.

16. Här är vårt rätta hufvudstycke, der wi icke må en enda härsmån gifwa med oss, utan stå alldeles omifeliga. Komme, hwad som komma kan, du må hafwa syndat så, att din lifs deri icke finnes på jorden, det må stå till med dig så uselt, att det aldrig förr stått så uselt till med någon — nåd skall du hafwa, syndernas förlåtelse skall du hafwa — det kunna wi säga dig så wißt, att ingen i himmelen eller på jorden skall kunna säga någonting, som är wißare. Du klagar, att du är hård, kall, död, wi svara: Och ändå är du mycket wärre, än du tror, men det är alltsammans utstruget; Gud har utstruget det, med Jesu blod har Han utstruget det. Men hwad Gud har rent gjort, det skall du icke falla orent. Utan om någon frågar dig, huru du har det, så svara: Jo, Gud ware lof, jag är ren, ty allt hwad jag syndat, det har min Herre Gud i Jesu blod afplanat.

17. Men har du nu kommit till frid på den wägen, så wet, att din frids bestånd skall bero deraf, att du blifwer qwar på samma wäg. Det är wigtigt, att du besinnar detta. Ty äfwen sedan du kommit till tron, skall djefwulen försöka tjusa dig med gerningarna. Nu skall han försöka underwisa dig så här: "Den första nåden och syndaförlåtelsen skall du hafwa utan penningar och för intet, men i fortsättningen, sedan du redan funnit lif, skall det bero på din helgelse, huruvida denna nåd skall ega bestånd." Det låter mycket rimligt och naturligt. Men akta dig! Här är försörelse å färde; här är sjelfwa branten till bråddjupet.

18. Af alla förwillelser, som genom fallet kommit in i vår natur, är det ingen, som sitter så djupt rotad som den, att det är genom eget werk och egen fromhet, wi skola bestå inför Gud. Till och med den allra mest ogudaktige söker sin frid uti någon sin gerning, eller sitt goda hjerta, eller deri att han icke är den wärste, eller deri att han framdeles skall börja lefwa annorlunda. När själen nu fått ögonen upp deröfwer, att naturens gerningar icke hjälpa till rättfärdighet, då står hennes hopp till lagens gerningar, till ånger, till bön och annat sådant. När ändtligen det hoppet faller, då heter det:

"Ja, nog ser jag, att det icke är min bättring, mina tårar och gerningar eller föresatser, som skola göra det, men tron måste jag dock hafwa". Och nu är det trons gerning, som skall hjälpa. Faller så äfwen det hoppet, och hon får se, att tron ingen gerning eller egenskap är, som hon skulle hafwa för att få annamma nåd, utan att tron är sjelfwa det ensaldiga annammandet af nåden, då är hon salig, fröjdad och jublar öfwer en fri nåd. Men det dröjer icke länge, förrän samma elände åter dyker upp, fastän i annan dräkt, så som nyss sagdt är, och det heter: icke lagens gerningar, icke egen bön, bättring, kamp, nej allenast fri nåd kan göra en syndare rättfärdig och fri, men sedan han fått syndernas förlåtelse, då måste han wandra i helgelse, om nåden skall fortsara.

19. Der synes allt icke allenast wara naturligt utan äfwen taladt i öfwerensstämmelse med Guds ord. Det står ju tydligt, att utan helgelse får ingen se Herren, och många andra dylika ord. Men se nu, hwari förwillelsen ligger. Medan Skriften framställer helgelsen såsom frukt af tron på nåden, så förwänder det naturliga förståndet saken så, att helgelsen blir ett wilkor för nådens bestånd. Men det är ett återfall under lagens gerningar och icke den helgelse, som evangelium förkunnar. Likwäl kan djefwulens förförelse gå ända derhän, att sådant återfall under lagens gerningar betraktas såsom en andlig tillwert. Ty de som sålunda falla, de anse sig wißt icke hafwa fallit ur nåden utan twertom hafwa kommit till ett mer stadgadt och allwarligt andligt lif, såsom wi snart skola se.

20. Fördensfull må wi i denna punkt med all flit bedja om den Helige Ande, att Han må leda oss i all sanning. Ty om man än efter kunskapen wet saken, är det dock det allra swåraste att icke i erfarenheten här komma på willospår. Man tycker i begynnelsen af nådelifwet, att det skall blifwa lätt att fortsarande hafwa sin rättfärdighet i Kristi gerning, död och uppståndelse. Ty när man först får ögonen på den förlofning, som är skedd i Jesus, synes allt så klart och kännes allt så saligt, att man icke rätt förstår sig på, att den frestelsen skall blifwa farlig, att man skulle återwända till trälbo-

mens hus igen och börja söka rättfärdigheten af gerningarna. Nej, ware det långt ifrån! tänker man. Men det kommer så småningom. Synden börjar röra sig, här och der drages man med och faller. Nu börjar det se mörkt ut; det kan ju icke vara möjligt, att man nu skulle få tro en lika fri nåd; sådant wore att draga nåden till lösaktighet och synda på nåden. Så börjar det nu på att ljuda. Åren gå, man skulle ju blifwa bättre, men alltid är man lika eländig. Man börjar undra, om man icke är inne på en oriktig väg, om man icke tager nåden för lätt o. s. w. Nu komma andliga fäder. "Just så är det, säga de, du tager saken för lätt, det är felet". Så lofwa de större fromhet, om man blott will följa dem. Och nu — nu skall det vara Guds nåd allena, om n.an icke skall dragas med utan blifwa beståndande. Blott ett litet steg i sender, och det skall snart vara färdigt! Gud beware oss i nåd! Gud hjelpe dem upp, som här lidit skeppsbrott.

21. Se derföre till, huru du med Guds nåd och hjelp må hålla denna punkt klar, att såsom nåden icke beror på den första bättringen, så beror den icke heller på den dagliga bättringen. Nej, det will wäl Herren hafwa af dig, att du tjänar Honom med all flit uti all lydsaktighet samt flitigt bättrar ditt lefwerne, men nåden och barnskapet, det skall stå på annan grund. Ty wore nåden af din tjänst, då wore densamma icke vidare nåd. Det som skall vara nåd, det måste hafwa denna öfverfkrift: "för intet". Så snart någon din gerning deri inblandas, så är allt genast skämbt. Nåden är en sak för sig och måste noga skiljas ifrån allt, som tilldrager sig på jorden, det ware goda eller onda gerningar. Ty hon är kommen af himmelen genom Kristi gerning och icke din.

22. Men, säger du, står det icke, att den gren, som icke bär frukt, skall afhuggas? Der är ju klart, att nådens fortsarande bestånd beror på frukten. Men är det verkligen så klart? Nej, att grenen icke bär frukt, det bewisar, att han icke lefwer i trädet, och det är orsaken till hans afhuggande. Swarest du alltså ser en, som berömmar sig af Kristus, men som lefwer efter köttet, så wet: han är ingen fristen utan en skrymtare. Och frukten

bewisar det. Han skall också blifwa afhuggen och bortkastad. Hwarest deremot någon är en fristen, der han har sitt lif icke af frukten utan af trädet. Och att han lefwer, det bewisar frukten. Den betydelsen hafwa frukterna, icke att nåden kommer af dem, utan att de komma af nåden samt sålunda bewisa, hwilka grenar som lefwa och hwilka som icke lefwa i trädet.

23. Det är godt att weta detta i anfäktning. Annars skola wi snart mista hela evangelium. Ty när jag har syndat och nu som bäst behöfde öfwa ordet om den förlofning, som wi hafwa i Jesu blod, då fara genast mina tankar ut omkring på frukter och gerningar. Och det icke så, att jag nu ser, huru nödwändigt det är, att jag desto mer kommer in i nåden, nej utan tvärtom så, att jag nu för gerningarnas skull icke vågar wända mig till nåden. Och wänder jag mig dit, så heter det i mitt hjerta: "Ja, du skall just tro nåden! Nej vill du tro nåden, så måste du först aflägga och öfwerwinna synden." Der gäller det då att tränga igenom och säga: "Nuväl, Gud förbarme sig öfwer mig och hjelpe mig att öfwerwinna synden! Men nu har hon öfwerwunnit mig, så att jag fallit. Därför behöfwer jag nåd". Det är den rätta ordningen. Ty det som drifwer syndaren till nåden, det är den Helige Ande; det som vill afhålla honom derifrån, det är icke af den Anden.

24. Sådant kunna wi också se i de heligas exempel. När David hade fallit och syndat med Batseba, då sänder Gud Nathan till honom icke för att affsära honom från nåden utan för att drifwa honom dertill. Straff fick han genom hotelsen, att Batsebas son skulle dö, hwilket också skedde, men nåden, den skulle icke rubbas. Abraham hade fått löfte om en son med Sara. Det trodde han i början, men när det dröjde, ingick han till Agar. Detta war synd, och han blef näpst men ordet, nåden förblefwo orubbade. Petrus hade förfärligt förnekat Herren, men när Herren förutsåg förnekelser, bad Han för honom, att hans tro icke skulle blifwa om intet, och när förnekelsern war skedd, wände Han sig och såg på Petrus, icke för att affsära honom utan för att upprätta honom. På påskmorgonen fick han också brodershelsningen.

En nåden stod på annan grund än Petri gerning, och föll derföre icke heller, när han föll. I bestämda ord hafwa wi detta uttryckt i Ps. 89: "Om hans barn min lag öfvergifwa och i mina rätter icke wandra, så will jag hemsöka deras synd med ris och deras misgerning med plågor, men min nåd will jag icke wända från honom och icke låta min sanning fela; jag will icke ohelga mitt förbund och icke ogildt göra, hwad af min mun utgånet är." Våra gerningar äro ännu något helt annat än Guds sanning. Derföre först då när det börjar fela på Guds sanning, först då skall det börja fela på nåd. Men innan det börjar fela på Guds sanning, förr skall himmel och jord falla.

25. Men icke mindre nödigt är det att besinna detta, när wi fått nåd till mer trohet, nit, gudaftighet o. s. w. En samma sinne som, när jag har syndat, gör, att jag blir skygg för nåden, samma sinne gör, att jag tycker mig något wara, såsnart jag funnat wara mer from och gudaftig, eller fått nåd att någonting uträtta. Och det icke så allenast, att jag wet och besinnar, att Gud efter sitt ord har behag till ett rättfärdigt och godt lesverne i hans fruktan, utan rent af så att jag börjar tycka om mig sjelf, tycka, att jag är eller gör något. Detta visar sig och dels deri, att jag nu med asseende på min fromhet tror, att Guds nåd är fastare, så att jag nu icke så mycket behöfwer Guds ord till den trons uppehälle, dels deri att jag nu mindre behöfwer Guds nåd, dels deri att jag börjar stöta mig på de swaga. Der nu mitt samwete är wakert, der skall jag ännu alltid se, att detta är synd, samt ligga wid forjet dermed. Men o huru lätt är icke själen här fången? Först börjar det ljuda så här: kan det wara farligt, att jag nu kommit till mer stadga och kraft i min fristendom? Will icke Gud så hafwa det, och är det icke hans egen Andes verk? Nu börjar vidare den fria nådens predikan blifwa gammal, ja mistänkt; hon är nu icke så outhärlig som förr, nej twertom, hon börjar t. o. m. att blifwa motbjudande. Häraf följer ytterligare, att själen blir ju mer och mer fremmande för det folk, hwars lif den predikan är; hon känner det folket nu icke så som förr, hon drages mer till det hållet,

der man tiger med den korsfäste Kristus. Och när hon stöter sig på de swaga, synes henne detta wara ens med Guds ord, som ju will, att de fristna skola lesa fristligt, öfwerwinna synden och aflägga henne.

26. På detta sätt går det att helt affalla från Guds nåd, medan man sjelf tycker, att man werer till. Det är en ringa begynnelse samt sker så sakta och småningom. Men, säger du, är det då icke godt att tillwera i tro och helgelse? Swar: Gud beware oss, att wi skulle det förneka! Men hwad som icke är godt, det är att tillwera i blindhet. Och hwad som sker, när du werer ifrån nåden och det folk, som deraf lesa, det är icke tillwert i tro och helgelse utan tillwert i blindhet. Ty der verklig tillwert i nåden är, der är icke en astagande utan en tilltagande kännedom af den egna uselheten samt ett ju längre desto djupare behof af rening i Jesu blod.

27. Ja, säger du, på det sättet skulle de fristna, som lesa slarwigast, wara de, som verkligen mest tillwerte, ty de tillwera verkligen i behof af nåden? Men nej, de fristna, som lesa slarwigast, äro wißt icke de, som känna djupaste behofwet af nåden. Förhållandet är alldeles motsatt. Ju mer det är hjertats allwar att wandra i Jesu efterföljelse, desto mer kännning af synd och desto djupare behof af fri nåd. Deremot ju mindre allwar i Jesu efterföljelse, desto mindre kännning af synd och desto mindre behof af nåd. Deraf följer, att när en människa werer ifrån nåden, så är det alltid ett försallande uti lösaktigt wäsende, ehwad detta gifwer sig till känna uti det yttre eller utwertes skyer sig med ett sken af nit och allwar.

28. Här är alltså af nöden, att wi se oss flitigt före samt bedja Gud om en rätt ödmjukhet. Ty det är wißt, att djefwulen på detta håll har mesta biträde af vår egen natur. Till ingenting äro wi af naturen så benägna som att tycka om oss sjelfwa. Har någon gjort något godt, straxt will han, att Gud och hela werlden skall weta derom. Och stöter han icke utwertes i basun för sig, så gör det dock hans hjerta godt, om någon får weta det och prisar honom detsför. Har någon en gåfwa, straxt will han, att människor skola weta det, tycker och gerna

om, att man rosar honom derför och sätter honom öfwer alla eller åtminstone öfwer många andra. Och strider han än inför Gud deremot och bekänner det, så är dock hans hjertas art sådan. Ja, under tiden kan det rent af stida i honom, att någon icke tillfyllest värderar honom utan sätter en annan framför honom o. s. w.

29. Korteligen, der är ingen, som af naturen icke gerna vill blifwa aftad stor och förträfflig, hvarföre det wißerligen är det allra swåraste werk, den Helige Ande har att utföra i oss, när Han skall göra oss så sinnade, att wi hålla oss lika med dem, som ringa äro, ja ofta oss alldeles onyttiga och owärdiga. Ty om än någon utwertes och med munnen säger, att han är onyttig, så är det ännu långt ifrån, att hjertat skulle säga detsamma. Sålänge du får säga det sjelf, går det wäl an, men får du höra, att någon annan sagt det om dig, så skall det snart wisa sig, huru ditt hjerta är bestaffadt. Ty att en säger det sjelf, det blir ju räknadt såsom ödmjukhet, och det är en dygd, för hwilken du har ytterligare ära att få. Men blir det sagdt så, att folk börjar tro det och werkligen hålla dig för oduglig, då skall du så känna, att det swider.

30. Och dock hwad är det, wi hafwa att tycka om oss för? Om någon hade gjort allt, så wore han dock utan berömmelse, emedan han ännu icke gjort mer än sin pligt. Han war skyldig till att göra det. Men nu, om wi ställa oss inför lagen, skola wi wißerligen komma långt ifrån detta "allt". Ja, derhän skall det komma, att wi skola nödgas bekänna: Wi hafwa gjort allt, hwad lagen har förbjudit, och nästan intet af det, som han befallt. Och hafwa wi något gjort, så har det allt varit af Guds blotta nåd utan vår wärdighet. Men se nu: sådana wi af naturen äro, kunna wi intet annat göra än synd; der kommer då Gud, söder oss på nytt genom sitt ord och sin nåd; wi börja nu lesa ett annat och nytt lif, men ett lif fullt af denna bekännelse: "Det goda som jag vill, gör jag icke", ett lif deri jag dagligen måste klaga öfwer, huru illa jag far med Guds nåd. Men när det oaktadt Gud genom sin nåd i mig eller genom mig något godt werkar — då är jag genast framme och vill

deraf hafwa berömmelse inför Gud och menniskor! Och hembär jag än med munnen äran åt Gud, så hwissar dock föttet: Men det war genom dig, Han gjorde det.

31. Det är så grufligt detta naturliga högmöd, att det icke kan beskifwas. Ja, det utgör den gamle Adams hjerta och lif samt blandar sig i allt Guds verk för att förderfwa det. Och ehuru det icke finnes någonting, som wi så ofta så erfara som det, att wi äro fulla med orenlighet samt af oss sjelfwa i anseende till goda gerningar icke dugliga till annat än att förderfwa och orena, hwad Gud gör eller will göra med eller genom oss, så weta wi dock icke ordet af, förrän wi tycka om oss sjelfwa. Ja, det kan äfwen gå derhän, att wi tycka om oss sjelfwa för det, som af allt är mest uppenbart Guds verk, såsom t. ex. om någon genom sin predikan kan blifwa medel till en annans omvändelse eller annat sådant. Det är jannerligen så uselt med oss, att om wi icke wore öfvertäckta af en ewig nåd wid Jesu kors, så fore de största helgon till helwetet.

32. Fördensfull will Herren med denna text hafwa lärt oss att lesa på det sättet, wi som äro hans lärjungar, att wi låta nåden wara ren och fri, såsom den der går högt upp öfwer alla gerningar, sedan att wi använda all Guds nåd till ett heligt och fromt leswerne men låta detta wara för sig, så att wi icke deraf göra oss någon berömmelse inför Gud eller menniskor utan alltid besinna, huru det är alltsammans af Gud, samt hafwa öppna ögon för all den orenlighet, som genom oss kommit in i Guds verk. Ty hwarhelst du undersöker en god gerning eller ett godt verk på jorden, skall du alltid se, att Gud wäl hade welat hafwa det bättre och renare gjordt, men att den menniskan, som Han brukade till verktyg, war så beskaffad, att det icke gick. Och det är det enda, som wi hafwa att berömma oss af i anseende på Guds verk.

33. Men att för den tjenst, som wi göra Herren genom hans nåd, en serskild lön skall oss gifwas, det är en sak för sig. Sådant är sannt, ty det står så skrifwet. Men en lön af nåd blifwer det, och det i dubbel måtto, neml. dels så, att allt det goda, som genom oss kan ske,

är Guds verk, och således något hvarför Han allena förtjenar lön, dels och isynnerhet derföre, att wi såsom hans verktyg alltid i hans verk inblanda så mycken orenlighet och synd, att oss mer tillkomme straff än lön, så att wi äfwen i våra bästa gerningar behöfwa bedja Gennom att icke handla med oss efter våra gerningar. När Han derföre will icke allenast förlåta oss all den orenlighet, wi i hans verk inblanda, icke heller blott hålla vår eländiga lydnad till godo utan och dertill hafwa ett hjertligt wälbehag samt gifwa oss en rik lön, då tjenar det wisserligen till att bewisa, att Han i sin nåd är oändlig, men aldrig det, att wi äro något annat än onyttiga tjenare.

Så, käre himmelske Fader, dig ware tack och lof för all din nåd! Hjelp oss att besinna vår uselhet och synd, på det att din godhet må blifwa oss rätt wigtig och dyrbar och wi må börja wandra i ett heligt lefwerne. Gennom din Son vår Herre Jesus. Amen.

N:o 17.

Söndagen Sexagesima.

Text: Matth. 9: 36—10: 16.

När Jesus såg folket, ömkade Han sig öfwer dem, att de woro förlåtna och förskingrade som de får, som ingen herde hade o. s. w.

1. Denna text borde man hafwa begynt med v. 35, der evangelisten börjar en ny afdelning i berättelsen sålunda: Och Jesus gick omkring i alla städer och byar, lärde i deras synagogor och predikade evangelium om riket och helade allehanda sjuka och allehanda framfhet ibland folket. En med dessa ord inleder evangelisten den berättelse, som vår text innehåller. Der gifwer han oss också en öfvermåttan skön, ja den rätta bilden af vår Herre Jesus, huru Han låter det vara sig angeläget att enligt Fadrens wilja uppsöka de förtappade. En Han låter det icke vara nog, att Han bosätter sig i en stad och sedan tillkännagifwer, att Han emottager syndare, som komma till Honom, utan Han går också ut ibland folket för att uppsöka, truga och nödga dem in i Guds rike, frågar icke heller efter, att Han mångenstädes röner motstånd och fiendskap, utan ser allenast på detta ena stora, att det nu en gång är hans Faders wilja och bud, att Han skall hjälpa och frälsa syndare. Dersöre går Han icke heller omkring med lagen utan predikar evangelium, och det icke allenast i enskilda hus för några wissa, icke heller i de byar allenast, der Han finner folket vara allwarligt salighetsjökande, utan i alla städer och byar och synagogor. Alldeles såsom Han efter första artikeln låter regna öfwer fromma och ogudaktiga, öfwer åkrar, berg, bäckar och sjöar utan åtskilnad, så gör Han också här med

fitt evangelium, hwilket Han låter ljuda för alla, som hafwa öron. Will man icke tro det, så skall man dock höra det, ty det är sanning och Guds ewiga ord till allas deras frälsning, som wilja annamma det.

2. Detta skall äfwen nu tjena oss till tröst samt till förwifning, huru oss wi böra göra och predika. Ty här har jag Herrens Jesu eget exempel, hwilket jag bör efterfölja utan afseende på, hwad människors wisdom derom kan döma. Ser jag, att Han har predikat evangelium för alla, i alla städer, byar och synagogor, då bör oss jag icke wara rädd att göra det samma efter. Wet jag och ser jag, att tusenden icke wilja annamma det utan draga det till lösaktighet och sålunda icke låta sig hjälpas, så är det icke evangeliets utan deras egen skuld, och säkert är alltid det, att jag icke hjälper någon genom att förtiga evangelium. Nej hwarhelst du ser människor, der ser du ett ställe, der man bör predika evangelium. Äro de förtrofsade och bekymrade öfwer sina synder — nuväl, så mycket bättre. Äro de det icke, så äro de dock människor, som behöfwa så weta, hwad Gud har gjort lika wäl för dem som för någon annan; och jag har icke allenast rättighet och lof, utan oss befällning att förfunna dem det.

3. När nu Herren sålunda gick omkring och såg folket, heter det, att Han ömtade sig öfwer dem. Här står i grundspråket samma ord som i Luc. 15: 20, der det omtalas, huru fadren ömtade sig eller warunnade sig öfwer den förlorade sonen, medan han ännu war långt ifrån. Det upprörde hans hjertas innersta till medlidande, när Han såg det arma folket. "Hans hjerta brast lifasom i hans lif, och människors elände gick honom genom merg och ben" (Büchner). Ja, så säger Herren hos profeten: "Mitt hjerta brister mig, så att jag måste förbarma mig" (Es. 31: 20). Såsom en människa, hwilken lider orätt, kan blifwa så full af hat och hämndbegär, att hennes hjerta lifasom brister, så att hon måste ut och hämnas, så har Herren vår Gud, emot hwilken wi hafwa syndat, blifwit så full icke af hat, att Han måste ut och hämnas, utan af barmhertighet, att Han måste ut och frälsa de förtappade. Det kan du oss se på Herren

Jesus här. Han finner ju icke, att folket är ett fromt och gudsaktigt folk, utan ser det twertom förfallet i synd och orättfärdighet, och då warfunnar Han sig öfwer det samma. Det kannes Honom icke, såsom wille Han med dunder och wrede förkrossa dessa brottölingar, utan det kannes Honom så, som wille Han gå i döden för att frälsa dem.

4. Men hwad du sålunda ser i Jesus, det skall du också weta om Fadren. Hwad annan bild eller föreställning du får om Fadren, det är en falsk bild eller föreställning. När derföre någon will gifwa dig en bild af Fadren, skall du genast pröfwa densamma så, att du ser efter, om den passar på Sonen. Passar den icke på Sonen, då är den falsk och strider uppenbart emot Herrens ord: "Den mig ser, han ser Fadren" (Joh. 14). Och kommer man med aldrig än så bländande bewisningar, så att du icke kan wederslägga dem, så blif dock ensaldigt wid ordet, såsom det står, och slå döförat till för all den predikan, som will uti Fadren wiisa dig någon annan rättfärdighet, något annat sinnelag eller majestät eller wrede eller tanke, än du ser uti Sonen. Han allena, den enfödde Sonen, är Guds wäsendes rätta beläte och hans herrlighets sken. Will du derföre weta, hurudan Gud är till sitt wäsende, så skall du se det allenast på denna afbilden Sonen; will du rätt lära känna Guds majestät, så se, huru det framträder och lyser i denne Sonen. Allt hwad annorlunda lyder om Fadren, än hwad du ser i Sonen, det är willfarelse.

5. Fördensfull kallas också Gud en förbarmare. Så säger Jacob: "Herren är barmhertig och en förbarmare", eller, såsom orden närmast lyda: Herren är storbarmhertig och en, som det gör i hjertat ondt om syndare. Han är icke en, som i hjertat är ond mot syndare, nej en som det gör i hjertat ondt om dem. 3 Es. 49: 10, 54: 10 kallas också Gud en förbarmare. Ja, så alldeles will Paulus, att wi skola weta detta om Gud, att han också säger, att Gud har beslutit allt under otro just i den affigten, att Han skulle förbarma sig öfwer alla (Rom. 11: 32). Allt Guds frälsningsråd är rent af anlagdt på det, att vår frälsning skall wara intet an-

nat än hans barmhertighet. Gud är rädd om den titeln förbarmare, emedan det är en af hans högsta och bästa titlar. Att Han är himmelens och jordens skapare, alla konungars konung o. s. w., det är höga titlar, men att Han är syndares förbarmare, publikaners och syndares wän, det är ännu så mycket mer, som solens ljus är mer än månens.

6. Fördensfull göra wi illa och förwända den rätta bilden af vår Herre Gud, när wi tänka på Kristus, såsom den der af sin barmhertighet är kommen för att hjälpa oss emot Fadrens rättfärdighet eller "freda oss för Guds wredes glöd". Ty der får du genast en annan bild af Fadren än af Sonen, en annan rättfärdighet i Fadren än i Sonen, så att Sonen hade måst säga: Den mig ser, Han ser icke Fadren; och det bleswe då icke sannt, hwad apostelen säger: att Jesus är Guds wäsendes rätta afbild. Nej, så sjunger Herren Jesus om, hwad Han sett: "Så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin Son." Hans hjerta brast — brast icke af wrede utan af barmhertighet öfwer de förlorade och fallna barnen. "Rädda, rädda barnen!" — det war det bud, som Sonen fick.

7. Alltså skall du enfaldigt blifwa wid den bilden, som du här får, när du ser, huru Herren warfunnar sig öfwer folket. Den bilden skall du också tillämpa på Fadren, så att du wet, att det är Fadrens sinne, som du här ser i Sonen, ja att du uti Sonen icke ser annat än den frälsare, som Fadren sjelf har sändt och gifwit, icke för att hjälpa dig mot Honom och hans rättfärdighet, utan för att frälja dig från dina synder samt återgifwa dig den rättfärdighet, genom hwilken du skall kunna ingå i det ewiga lifwet, ja göra dig till Guds rättfärdighet, såsom Paulus kallar det. Och såsom om du såge en fader offra sitt yttersta, ja sitt lif för en brottslig och förlorad sons räddning — såsom du då skulle säga, att det wore en rättfärdig fader, så skall du också weta att se Guds högsta rättfärdighet deri, att Han just är en sådan fader — en fader som ända till den grad warfunnar sig öfwer sina fallna och brottsliga barn, att Han icke skonar sin ende Son, när det gäller att frälja

dem. Ty någon högre rättfärdighet än det, att Guds enfödde Son går i döden för syndare — någon högre rättfärdighet än detta gifves icke i himmelen eller på jorden. Att hata synden och bortstöta syndaren — det är den högsta rättfärdighet som menniskor kunna uttänka. Att hata synden och gå i döden för syndarens räddning — det är Guds majestät och rättfärdighet. Dersöre kallas och Kristus Guds herrlighets sken, ty just så ser Guds herrliga majestät ut. Åra ware Gud i himmelen!

8. Men nu heter det, att Herren warfunnade sig öfwer folket, emedan Han såg dem förlåtna och förskingrade som de får, som ingen herde hade. Det ord, som här är öfversatt med "förlåtna", kommer af ett grekiskt ord, hwilket egentligen betyder "flå". Han såg dem lifasom "flådda" d. ä. plågade och försmäktande. Dertill passar nu och det andra ordet, som egentligen betyder "bortkastade" eller "nederslagna", "kastade till marken". Dermed beskriwes deras andliga elände. Tänk dig en skara får utan herde midt i ödemarken, utan bete, utan watten, sönderrisna och försmäktande kastade till marken — det är en swag bild af den naturliga menniskans andliga elände. Så se wi ännu i dag oräkneliga skaror af dyrköpta menniskosjälur gå, och det icke blott i hednawerlden utan och i fristenheten.

9. Skåda wi ut öfwer hednawerlden, då se wi millioner själar gå till stumma asgudar, ett rof för döden och djefwulen. Tänk dig många hundra millioner menniskor, som ännu icke hört ett ord om Jesus, af hwilka hwarje timme fyra tusen eller deröfwer gå in i ewigheten, af hwilka somliga äro alldeles lifgiltiga, andra åter plåga sig med otaliga marter för att blidka sina gudar, men hwilka alla äro lika deri, att de gå wilse och känna icke fridens wäg — der ser du får, sönderrisna och till marken kastade, utan herde, utan hjelp, utan bete eller watten.

10. Se wi åter ut öfwer fristenheten, då möter oss och en förfärlig anblick; då se wi själar på samma sätt förskingrade såsom får utan herde. Se dessa skaror, hwilka wandra efter köttet, efter ögonens begärelse, i otuft, dryckenskap, swordom och allehanda synd, alldeles

lifgiltiga för sina själar! Se och dessa, som hafwa nit om rättfärdigheten, men fara wilse och arbeta på att upprätta sin egen rättfärdighet! Se det är ju som en skara får, som äro förskingrade samt löpa hit och dit på alla höga backar. Tänk dig och vidare, att oräkneliga af dem, som dock woro satta till deras herdar, icke allenast gå med dem utan och leda dem wilse genom en falsk predikan! Sannerligen det är en ömkelig syn. Wid en sådan syn skola wi bättre förstå dessa orden: "Han ömkade sig öfwer folket". Och när wi se, huru Herren satte sig ned på oljoberget och grät öfwer Jerusalem, som föraktade sin frälsning, när wi vidare se honom på korset stilla lida som ett lam, det till slagtning ledes, samt öppna sin mun endast för att bedja: "Fader, förlåt dem det", eller för att säga röfwaren: "I dag skall du wara med mig i paradiset", eller för att förkunna inför hela werlden, att hans werk är fullbordadt — då se wi en lefwande förklaring öfwer hans hjertelag mot de arma syndare, hwilkas frälsning Han för deras Faders räkning hade åtagit sig.

11. Sådant bör nu wara oß till tvåfaldig lärdom, nemligen först så att wi deri se, huru wisja wi kunna wara, att Herren icke ämnar förkasta oß för våra synder. Nej, den man ämnar förkasta — öfwer den warfunnar man sig icke så, att man gråter öfwer hans otro och förhårdelse, för den beder man icke, för den går man icke i döden stilla såsom ett lam, det till slagtning ledes. Nej, mot en sådan beter man sig helt annorlunda. Därföre är det säkert: wore du än den mest förtappade, som någonsin funnits på jorden, den längst bortkomne, så hör du dock till det folk, öfwer hwilket dessa ord äro skrifna: Han warfunnade sig öfwer folket. På alla dina frågor, huru Herren må wara sinnad emot dig, skall detta wara swaret: Han warfunnar sig öfwer dig. Ja, när du börjat så fråga, då skall det icke blott heta, att Han warfunnar sig; nej Han glädes, att du nu börjat fråga efter honom. Den första stund du under dina synders tyngd föll ned och wid hans kors ropade: Gud misfunda dig öfwer mig syndare — den samma stunden war allt förlåtet, allting rent och godt gjordt i hans blod,

äfwen om du icke trodde det utan ännu grät. Ja i din Faders hus war stor fröjd. Och sålänge du ännu har ditt bo och hem wid hans kors, ja så länge du ännu tar efter Honom, efter hans kors och nåds ord — om du för nöds skull icke kan hålla det riktigt fast — sålänge du dock tar derefter eller utur djupen ser derefter, sålänge skall du wara wäl bewarad. Ty Han har af sin Fader fått ett så beskaffadt bud, att Han skall frälsa syndare och bewara allt det, som Fadren gifwit Honom. Och huru djupt du än har fallit, så ligger dock det ordet djupare: Jag warfunnar mig öfwer folket. Aldrig skall Han träda fram för sin Fader och säga: "Helige Fader, den syndaren måtte jag wäl slippa; han ligger så djupt, har fallit så ofta; får jag icke lemna honom nu?" Nej, wille Han det än, så kunde Han dock för Fadrens buds och befallnings skull icke bedja så. Och huru skulle Han wilja det?

12. Den andra lärdomen, wi här hafwa att hemta, är den, att wi se, huru och wi böra wara sinnade emot de arma själar, hwilka wandra i mörkret; nemligen att wi icke förarga eller förakta dem, äfwen om de begabba och stå of emot, utan att wi des mer warfunna of öfwer dem i Herrens Jesu sinne, desto ifrigare bjuda, truga och nödga dem till Herren Jesus. Och det desto mer som wi weta, huru och wi i vår otros tid hafwa warit lika blinda och stått evangelium emot. När du derföre ser menniskor, som wandra efter köttet, äro fiendtliga och bittra, ja förfallna i all ogudaktighet, så tänk allenast på det, att de äro själar, som behöfwa räddas, själar, som kostat Jesu blod, själar, som Fadren i himmelen will hafwa räddade, och till hwilkas räddning Han will hafwa din hjälp.

13. Nu heter det vidare: Då sade Han till sina lärjungar: Säden är mycken, och arbetarena äro få. Dessa och de följande orden upprepade Han och, när Han sände de sjutio lärjungarna ut att predika (Luc. 10: 2). Af dem kunna wi se, med hwilka ögon Han betraktade de arma fåren, nemligen såsom en skörd för Guds rike. Ty det ordet "säd" betyder här egentligen "skörd". Sammalunda framställer Han saken i Joh. 4 efter mötet med den samaritiska qwinnan, sägande: "Sägen I icke: fyra

månader äro ännu, och skördetimmen kommer? Si jag säger eder: Iusten upp edra ögon och besen marken, ty hon börjar hwitna till skörd. Och den der uppskr, han tager lön och församlar frukt till ewinnerligt lif" o. s. w. (Joh. 4: 35 f.).

14. Såsom en skörd och en frukt för det ewiga lifwet betraktar alltså Herren dessa själar, och nu will Han hafwa arbetare till att inberga dem. De äro med hans eget blod köpta från werlden åt Gud, och det gäller nu att sätta evangelii lie i gång för att affskära dem af deras rot, på hwilken de wera i werlden, samt föra dem in i Guds lada. Gud gifwe oss de rätta ögonen och det rätta sinnet! När wi wandra ibland de ogudaktiga, wandra wi midt uppe i Guds stora sadesåker, der djefwulen också går fram för att skörda åt den ewiga elden. Här will nu Herren Jesus hafwa oss till hjälp, lifasom sade Han: "Käre, hjälpen mig! Detta fältet är mitt. Bergen, bergen allt, hwad I kunnen! Låten det icke komma i elden!" Det är så att säga ett nödrop från himmelen, från vår käre Herre Jesus. Och hwad skola wi swara derpå? Skola wi swara: "Herre, skall jag taga wara på min broder?" Nej, låtom hans rop gå oss till hjertat!

15. Hwad Han säger: "Arbetarena äro få", det är något, som wi med våra egna ögon kunna se. O huru få äro icke de, som wilja församla med Jesus! Ja, när man jemför deras antal med antalet af dem, som wandra fremmande för Jesus, som rent af förskingra och uppbjuda allt för att draga själar från Jesus, när man vidare ser, huru de, som dock woro satta i det embetet att församla till Jesus, twertom ofta genom falsk predikan och förföriskt exempel i bitter fiendskap göra allt för att förhindra själar från att tro på Jesus samt föra dem wilse — sannerligen då will hjertat brista. När man dertill ser, huru de, som tro på Jesus, och som borde wara desto ifrigare ju färre de äro, twertom äro tröga, försumliga, ja sömnaktiga uti det werket att församla med Jesus, så är det wisserligen sannt, hwad här står: Arbetarena äro få.

16. Men Herren will hafwa, ja Han måste hafwa arbetare i den myckna skörden. Tänk dig en, som har

en stor jordegendom med sädesfält, fulla af en växande gröda, hwilken håller på att förstöras derigenom, att han icke har arbetare för skörden. Han går ut, han söker, han skrifer åt alla håll, han bjuder, han betalar, blott han får arbetare, så att icke säden förstöres. Der har du en swag bild af saken. Herren måste hafwa arbetare, hwilka genom att vittna om Honom samla frukt till ewinnerligt lif. Därföre fallar Han, ja Han fallar dig, ehö du är, som tror på Jesus. Har du icke gåfwa att predika, så är du dock aldrig så usel, att du icke åtminstone kan taga efter något strå och rycka derpå, om du tilläfwentyras kunde blifwa ett medel att slita det löst från werlden och inberga det i Guds rike. Kom ihåg, hwad det gäller! Själars inbergande i Guds rike genom din tjänst, ditt vittnande om Jesus i ord och gerning — kan du tänka något wigtigare och mer måktpåliggande fall eller werk? Säg: will du wara med? Gud skall och löna dig därför, såsom Herren säger: Den som uppskär, han tager lön.

17. Så anwisar och Herren widare sina lärjungar, huru de böra i sina böner innesluta denna wigtiga sak, sägande: **Bedjen fördenstull sädens Herre, att Han sänder arbetare i sin säd.** Den förmaningen behöfwa wi äfwen mycket wäl. Ty det är ibland oß stor försummelse i detta afseende. Wi kunna enskildt bedja, wi kunna komma tillsammans och bedja om många goda och angelägna ting, men huru sällan förekommer icke derwid den bönen: "Herre, sänd arbetare i den myckna säden!" Wi kunna hjertligt beklaga, att arbetarena äro få, wi kunna och fröjdas öfwer hwarje ny arbetare, Herren winner, och dock bedja wi så litet derom, att det ser ut, som låge det oß intet om hjertat. Sådant böra wi ändra, när wi här höra, huru Herren om denna sak serskildt förmanar oß att bedja.

18. Nu kan wäl vårt förnuft här inwända: Men hwad skall det tjena till? Är då icke Gud om sin sädesåker så angelägen, att Han vår bön förutan sänder arbetare i sin säd? Men wisa du en sådan fråga tillbaka och se derpå, att Herren här uppmanar dig att bedja. Ty när Han så gör, bewisar Han, att det

icke skall blifwa utan frukt, äfwen om du icke begriper saken. Det är en stygg smitta i vår natur detta, att wi icke genast wilja lyda och göra Guds ord, utan först wilja begripa, hwad det skall tjena till. Men ehwad du begriper det eller icke, säg sålunda: "Stog wet jag, att icke jag behöfwer med min bön påminna Herren eller göra Honom bättre sinnad eller mer angelägen om människors själar; dock emedan Han will, att jag skall bedja, emedan jag också ser, att nöden är stor, will jag icke försumma det. Herren må sköta derom, att hans ord och löfte icke kommer på skam. Jag will också se efter, huru Han håller det".

19. Synnerligen må Guds barn, när det gäller dem, som äro i predikoembetet, icke försumma denna bön. Ty det är lätt gjordt, att man tycker, att det ser så mörkt ut, att det icke lönar sig att bedja. Deras kommer då, att man alldeles försummar det. Der dock Guds barn i en församling icke borde låta någon dag gå förbi utan rop, att Herren måtte gifwa rätta herdar efter sitt sinne. Hafwen I en otrogen herde i eder församling, trötnen icke att bedja, att Herren måtte omvända honom eller gifwa eder en annan, och hafwen I en trogen herde, så bedjen för honom! Tänken också på andra församlingar, som hafwa otrogna herdar, och upphören icke med denna bönen, sålänge I lefwen. Låten denna Guds rikangelägenhet äfwen wara eder angelägenhet. Si det är ofta, man hör fristna klaga på en lärare, och framdraga den ene ett den andre ett annat. Men det förekommer icke lika ofta, att de säga: Låtom oss bedja för honom och icke upphöra, tills Herren skaffar oss en rätt herde i honom. Swem wet, om icke mången legoherde skulle winnas, derest han hörde, att sådan bön låge på de fristnas hjertan och läppar — ja mången legoherde, som nu blott mer förbittras derigenom, att han hör de fristna alltjemt knota och tala illa om honom. Tänk något litet på den saken! Eller kan du säga, att du icke genom försummelse i bönen har någon skuld deri, att det med dem, som sitta i predikoembetet uti din församling, står så illa till, som det tilläfwentyrs står? Du måste kanske swara nej. Numäl: tror du då icke, att det wore lika

gudsfruktigt och Gud behagligt, om du reswe ditt eget hjerta inför Herren samt både såsom i nöd för den arme legoherden — tror du icke, att det wore gudsfruktigare och kunde göra mer gagn än det, att du nu lastar honom, ja kanske under skratt och gyckel framdrager hans dårskaper?

20. Vi bedja dig: tag denna sak på allvar till hjertat. I denna del förefommer mångenstädes så mycken synd och så mycket lättsinne bland de fristna, att det är tid att wakna upp. Blygs icke att erkänna din uselhet, om du är skyldig, blygs icke heller att göra bättring! Och framförallt låt icke djefwulen förleda dig att skyla din öfwerträdelse under allehanda falska ursäkter. Nej, har du syndat, så stå upp. Att blifwa liggande deri, det leder till döden. Herren hjälpe oss nådeligen.

21. Så är nu det det rätta sättet: will man hafwa troende lärare, må man bedja derom flitigt och ihärdigt, såsom apostelen om all bön säger: "Waren i bönen beständiga". Derwid må man också återropa sig på Guds ord och befallning. Ty det är ju omöjligt, att Han icke skulle wara sinnad att gifwa det, som Han sjelf befallt oss bedja om. Hwarförutom sjelfwa saken är af den beskaffenhet, att Herren för sin egen skull måste wara angelägen derom. Låtom oss då bedja.

22. Men det war icke nog dermed, att Herren uppmanade sina lärjungar att bedja om arbetare. Nej, Han sände dem också ut att sjelfwa arbeta. Det heter, att Han kallade till sig de tolf, hwilka förut woro walda till apostlar, samt gaf dem makt öfwer de orena andar, att de skulle drifwa dem ut, och bota allehanda sjukdom och allehanda framhet. Med sådan makt utrustade Han dem, på det att de genom dylika gerningar skulle winna gehör åt det ord, som de förkunnade, samt bewisa, att de woro sända af Gud. Dessa gerningar åsyftade således också människors frälsning, alldestund deras yttersta mål war att draga människor till tron på ordet. Herren Jesus war ju så fullkomligt syndares frälsare, att allt, hwad Han gjorde eller befallde sina lärjungar att göra, war anlagdt på syndares frälsning. Han war icke

för något annat ändamål jänd i werlden än det, att werlden skulle blifwa salig genom Honom.

23. Det böra också wi nu ihågkomma dels till tröst i all sådan nöd, der det förefommer oss, som umginges Herren med helt andra tankar än att frälsta oss, dels på det wi måtte weta, huru wi böra umgås med hans ord, nemligen så, att wi deri se ett ord, som åsyftar vår salighet. Deras skola wi då genast förstå, att när något ord förefommer oss så, som skulle wi genom det ordet tillbakastötas eller afstängas, så betyder det blott, att ett täckelse ligger öfwer våra ögon. I hela Skriften finnes icke ett enda ord, som åsyftar att afstänga syndare från Jesus, utan allt — allt är det anlagdt derpå, att de måtte drifwas till Honom samt genom tron bekomma lif i hans namn. De allra allwarjammaste domar och de allra mest nådefulla förkunnelser hafwa ett och samma mål, nemligen det, att du må komma till Jesus. När du derföre wafnar upp och ser, att du lesver uti ett sådant tillstånd, öfwer hwilket Guds dom och wrede hwilar, så kom då genast ihåg, att domens ändamål icke är, att du skall falla under honom, utan att du skall gå till Jesus med din synd, på det hon må blifwa i hans blod afswagen.

24. Sammalunda böra wi öfwen lära, huru wi skola använda alla de gåfwor, som Gud gifwit oss hwar och en på sin plats, nemligen att wi dermed förnämligast afse hans rike och själars frälsning. Du behöfwer alls icke tänka, att din gåfwa och fallelse är så ringa, att den för själars frälsning icke kan hafwa någon betydelse. Nej, är du en Kristen, så war wiß, att det i din fallelse, om än så ringa, dock intet gifwes, deri du icke kan aflägga ett vittnesbörd om Jesus. Börja blott att i din tjänst och ditt werk se på Jesus, huru du må kunna göra allt så, att det kommer hans namn och evangelium till prydnad. En trogen piga eller dräng kan, genom att tjena såsom inför Gud, aflägga ett vittnesbörd, som är wida kraftigare än många predikningar till att öfwerbewisa de otrogna om kraften af Jesu blod. Deremot weta wi, huru kraften af de wäldigaste predikningar kan göras om intet för många derigenom, att de i sina hus hafwa tjenare, som berömma sig af tron men

under tiden wandra oflidligt i sin tjenst, så och derigenom att de blifwit mindre redligt behandlade af en fristen handtwerkare eller köpman eller sett nu det, nu det i deras lefwerne, som bekänt sig till Kristus.

25. Nu uppräknar vidare evangelisten Mattheus de tolf apostlars namn. Derwid icke allenast nämner han Petrus först, såsom alltid sker, hwarheldst apostlarna uppräknas, utan han kallar honom och uttryckligen för den förste. Och det icke derföre att Petrus varit den, som Herren först kallat till lärjunge — ty det war Johannes och Andreas (Joh. 1: 41) — utan derföre att Petrus bland apostlarna gällt såsom den förnämste. Så nämnes och här såsom alltid Judas Iskariot sist, emedan han varit den, som förrådt Herren.

26. De öfriga apostlarna uppräknar evangelisten, utan att wid deras namn göra någon anmärkning undantagandes wid sitt eget, der han säger: "Mattheus publiskanen." Detta kan väl i början synas obetydligt, men det är ju ganska lärorikt, isynnerhet när man ser, att hwarfen Marcus eller Lucas wid hans namn göra detta tillägg, der de uppräknar apostlarna. Dermed vill Mattheus framhålla sin egen owärdighet och Herrens stora nåd, som kallat honom till apostel, ehuru han varit en publiskan. Såsom och Paulus i 1 Cor. 15, när han berättar, huru Herren efter sin uppståndelse syns för honom, tillägger: "Såsom den der otidig född är", samt pekar derpå, att han varit en förföljare.

27. Derföre vill evangelisten utan twiswel, att wi skola gifwa aft på detta lilla tillägg dels till vår egen tröst, när wi se, hwilken öfwerflödande nåd der är i Herren Jesus, dels och så, att wi icke misträsta om möjligheten af den eller den syndarens frälsning utan alltid ännu tänka: "Hwarföre skulle jag uppgifwa att bedja för honom, eller att vittna om Herren för honom, medan han ännu är i nådetiden; har icke Mattheus varit en publiskan och dock blifwit en apostel? Har icke Paulus varit en förföljare och wäldswerkare och dock blifwit en apostel?" Så hafwa wi och här ett exempel af en rätt ödmjukhet. Ty här ser du, huru evangelisten icke är angelägen om sin egen ära utan alldeles twertom,

så att när han uppräknar sig bland apostlarnas antal, tillägger han denna titeln, såsom wille han säga: Dock skolen I weta, att denne Mattheus intet annat i sig war än en publikan. Han förnekar icke, att Herren gjort honom till apostel, ty det hade warit en falsk ödmjukhet, men på det att äran derför icke må tillfalla honom utan Herrens nåd allena, framhåller han i denna titel sin egen owärdighet.

28. Gud gifwe oss nåd att öfwa oss i sådan ödmjukhet. Ty såsnart en har fått någon gåfwa af Herren, straxt skall djefwulen fresta honom, så att han börjar tycka, att han är något, och icke allenast det utan och så, att han skall wilja blifwa ansedd af andra för att wara något. Lemnar han der djefwulen rum, så skall han föras allt vidare och vidare, så att han skall blifwa olustig emot hwar och en, som blir mer ansedd än han sjelf, eller så att han icke skall kunna glädjas deröfwer, att en annan har större gåfwa än han. Då skall han och snart börja trifwas bäst bland sådana fristna, som anse honom för den bäste, skall och, om han är predikant, heldst wilja resa och predika på sådana trakter. Korteligen, ju längre desto mer skall det blifwa honom angeläget om hans egen ära, och dem, som äro hans anhängare och beundrare, skall han anse för att wara de bästa fristna. Der är då döden i annalkande, derest han icke snarligen bryter upp och besinnar sig af djefwulens snara samt betänker, huru han allenast är en publikan och usel syndare, som icke är wärd att så taga ett Guds ord i sin mun. Gud allena wet, huru många synnerligen predikanter de äro, som på denna klippa lidit skeppsbrott. Räre, stätt upp och se efter, huru det är med dig! Att du med munnen bekänner, att du är usel, det är en sak för sig. Frågan är denna: är du och i hjertat usel, så att du gerna låter sätta dig affides samt trifwes bäst bland dem, som icke tycka, att du är något så serdeles.

29. Dessa tolf sände Jesus ut två och två (Marc. 6: 7) och böd dem och sade: Gån icke på hedningarnas wäg och gån icke i de Samariters städer utan gån heldre till de borttappade får af Israels hus. Med denna befallning will Herren icke säga, att icke och evangelium

skulle predikas för hedningar och Samariter. Sjelf predikade Han ju också i Samarien (Joh. 4). Men att Han förbjuder sina lärjungar att utgå bland hedningar och Samariter, det gör Han förnämligast af två orsaker. Först wille Han dermed hos lärjungarna inskräpa, att frälsningen i första hand skulle erbjudas Judarna. Gud hade icke förgätit sitt förbund med Abraham. Detta folk war dock hans eget (Joh. 1: 11). Annammade de Honom icke — det war deras ensak. Gud kunde likwäl icke annat än wara trofast. Huru skulle folkets ondskan kunna komma Honom att förgäta det förbund, som Han hade gjort med Abraham? Bort det. Abraham skulle icke på den yttersta dagen kunna komma och anklaga Herren, att Han hade bortkastat sitt folk. Nej, det war folket, som bortkastade Honom. Gud är oswiflig i sina ord.

30. För det andra berodde detta förbud derpå, att lärjungarna icke ännu woro dugliga att utgå såsom apostlar i hela werlden. Ty ehuru de woro hans rätta lärjungar, woro de dock ännu behäftade med allehanda oriktiga föreställningar, hwilka icke kunde upphäwas, förrän de fått se slutet och den Helige Ande blifwit utgjuten öfwer dem. Men när Herrens verk war fullbordadt och Han stod färdig att uppfara till himmelen, då gaf Han dem befallning att, sedan de först i Jerusalem inwäntat fullbordan af löftet om den Helige Ande (Luc. 24: 49), gå ut i hela werlden med evangelii predikan (Matth. 28: 19), dock så att de äfwen då begynte med Jerusalem och Judeen (Luc. 24: 47, Apg. 1: 8). Huru apostlarna hafwa iakttagit detta, synes också af apostlagerningarna. Ty ehuru Paulus egentligen war hedningarnas apostel, gick han dock alltid, när han kom till ett ställe, först in till Judarna i deras synagogor med evangelium. Utan twifwel borde också den fristna hednamsionen följa detta exempel. Herren har en ferskild åhåga om sitt förbundsfolk, och Han har utspridt det i hela werlden icke för att af de fristna försummas utan för att genom dem uppväckas till nit samt återföras till den frälsare, som det engång förkastat. Wi behöfwa icke resa långa vägar för att få fatt i det folket.

31. Men hwad lärjungarna skulle predika, det till-

lägger Herren, sägande: Gån och prediken och sägen: Himmelriket är kommet hardt nära. Judarna gingo ju och wäntade, att det rike, som Gud lofwat bland dem upprätta, skulle komma. Nu skulle apostlarna ut och förkunna, att det war nära. Ty detta rike kom just med Herren Jesus samt war grundadt på hans död och uppståndelse. Denna predikan borde derföre hafwa warit kär för allt folk. Men när de icke kunde se det med sina köttsliga ögon, föraktade de det. Ty de hade wäntat ett utwertes rike med all den makt och ståt, som dertill hörer. Nu när de hörde, att det war ett himmelskt rike, och att Jesus af Nazareth war dess konung, så läto de det fara, undantagandes några, som trodde och läto sig frälsas.

32. Sådant se wi ännu idag för våra ögon. Komme Guds rike med utwertes makt och rikedom, skulle det wäl blifwa annammadt. Men nu när det kommer med syndernas förlåtelse, nåd, rättfärdighet, frid och fröjd i den Helige Ande, då blir det föraktadt, ja många sätta och en ära deri, att de kunna förakta det. Dock måste det predikas. Ty här är Guds befallning, som will, att alla skola höra det. Werlden är full af sådana menniskor, som gå och wänta, att de skola blifwa saliga. Till dem skall man nu komma med denna predikan: "Si, i Jesus är salighet dig gifwen. I Honom har du rättfärdighet, ty i Honom äro alla dina synder borttagna och utplånade. Will du derföre blifwa salig, så anamma Honom. Annorledes skall du aldrig få se lifwet, utan Guds wrede skall drabba dig". Der nu några äro, som känna sina synder, der skall denna predikan blifwa annammad; de andra skola alltid hata henne.

33. Märk och här, huru Herren befäller lärjungarna predika, att Guds rike redan är nära, utan att de hafwa gjort något derför. Han befäller dem icke att säga: Om I gören det eller det, så skall Guds rike komma. Ty detta rike skulle icke komma af någon menniskas gerning, bättring eller tro, utan af Guds nåd alena. Så behöfwa icke heller wi nu annorlunda predika utan kunna säga fritt ut öfwer hela werlden, att ehwad någon har gjort bättring eller icke, ehwad någon ämnar göra bättring eller icke, så är dock Guds rike kommet.

Will man icke omvända sig, skall man wäl blifwa borta från detta rike, men kommet är det riket ändå. Ty här är kommen Guds ende Son, vår Herre Jesus, på hwilken Gud lagt alla våra synder och i hwilkens blod Han gifwit oss en ewig förlofning. Will man nu tro, så skall man wara rättfärdig och hafwa ewigt lif, will man icke tro, skall man wäl förgås, men Guds gerningar skola ändock icke rubbas. Det skall ändock alltid förblifwa sannt, att Jesus är utgifwen för våra synders skull och uppwäckt för vår rättfärdiggörelses skull. Det skall ändock alltid blifwa sannt, att Guds Lam borttagit werldens synd, så att hwar och en, som tror, icke skall förgås utan hafwa ewinnerligt lif.

34. Dersöre är det öfvermåttan dåraktigt, att själar, som äro i nöd för sina synder, gå och wänta och weta icke, hwad de skola taga sig till för att blifwa saliga. Der de dock skulle wända sig tillbaka och se på, hwad Gud har tagit sig till för den sakens skull. Ty här hör du ju, huru Guds rike är kommet till dig utan all din gerning, så att Gud i denna personen Jesus skänkt dig syndernas förlåtelse, rättfärdighet och ewigt lif. Nu låter Han oss genom evangelium bud derom utgå till dig, såsom wille Han säga: "Se, der är den personen, som jag sändt dig till en frälsare; wänd dig blott till Honom; Han har min fullmakt att förlåta dina synder och min befallning att frälsa dig". Tag dersöre saken på det allra enfaldigaste, så att du går till Honom med alla dina synder och all din nöd, säger Honom, huru illa du har lefwat, och huru ogudaktig du är, samt låter det för ditt hjerta wara wißt, att dina synder äro ifrån dig tagna. Ty Guds ord kan icke fela. Så säger David: Jag sade: Jag will bekänna för Herren min öfwerträdelse, då förlåt du mig min synds misgerning. Annu har aldrig någon med sina synder varit wid Jesu kors och behöft taga dem med sig derifrån. Har han än trott, att de legat qwar på honom, så har det blott varit willfarelse. Och det är wißt en dåraktig willfarelse att gå och ängslas i den tron, att man ännu bär en börda, som Guds Son på sin Faders befallning fastat i hafwets djup.

35. Så böra också de, hwilka lesa i detta rike genom tron på Herren Jesus, weta, att de uti detta rike äga en ewig rättfärdighet, hwilken är wäldig öfwer alla deras synder, så att det är alldeles wißt, att de alla dagar och stunder äro inför Gud genom Jesu Kristi kropps offer rena från alla sina synder. Man wet i himmelen alls icke af, att de äro några syndare vidare. Ty huru skulle de wara syndare, när Gud, mot hwilken de hafwa syndat, har borttagit deras synder och rättfärdigat dem? Att de uti sig sjelfwa ännu dagligen känna all orenlighet, det skall icke kunna rubba deras rättfärdighet inför Gud. Ty denna rättfärdighet beror på Guds egen gerning, och det icke en gerning i dem utan den gerning, som Han gjorde på Golgatha, när Han i sin Söns blod utplånade deras synder. Och den gerningen skall alla deras synder till trots förblifwa orubbade. När de stå der hardt när förtwißlade öfwer all sin uselhet, då skall ännu den gerningen wara qwar, i hwilken de hafwa förlofning och en ewig rättfärdighet. Hafwa de syndat bort all sin egen fromhet, så hafwa de dock icke dermed syndat bort den gerningen. Nej, himmel och jord skola förgås och allt, hwad Gud gjort efter den första artikeln, skall förwandlas, men det werk, som Han gjort efter den andra artikeln, det är ewigt. Gud kan med sin gerning göra dina ogerningar om intet, men aldrig i ewighet skola dina ogerningar förmå förwandla hans gerning.

36. Dersöre wore det nu det rätta sättet, att du, som tror på Jesus, prisade Gud, så att du ensaldigt blesse wid denna hans gerning och låte den för ditt samwete betyda mer än alla dina synder, samt hölle så wißt före, att dina synder äro så långt ifrån dig som öster är ifrån wester. Ty att du tidtals går der och ängslas, som wore du ännu i dina synder, dermed gör du hwarken dig sjelf någon tjenst icke heller Gud någon ära. Nej, dermed qwäljer du dig allenast sjelf och det alldeles onödigt. Ty det är ändå wißt, att du i Jesus är rättfärdig och ren. Det är alldeles omöjligt, att den, som är i Jesus, ännu skulle wara i sina synder. Ty då wore Kristus en syndatjenare. Det bewisar Paulus

klart i Gal. 2. Vill du derföre icke så illa wanära din Herre Kristus, att du håller Honom för en syndatjenare, så håll det fast, att du i Honom är rättfärdig. Och synes det dig än wara förmätet att tro, att du är rättfärdig, så se till, om det icke är mer förmätet att hålla Kristus för en syndatjenare. So det är förmäthenhet. Men att någon trodde, hwad Gud sade, det dömde Gud aldrig såsom förmäthenhet; men dömde någon annan så, då dömde han orätt, och derefter bör du icke rätta dig, ty det wore förmätet.

37. Så befaller Herren sina lärjungar att fritt och rent ut predika Guds rike, på det hwar man må weta, huru han skall blifwa rättfärdig samt få frid med Gud. Och på det att mer estertryck må gifwas åt deras predikan, lemnar Han dem makt att göra de sjuka helbregda, de spetälska rena, uppväcka de döda, utdrifwa orena andar o. s. w. Derwid fogar Han ock detta bud: **J** hafwen fått för intet, **J** skolen ock gifwa för intet d. ä. såsom **J** af mig utan penningar och för intet hafwen fått allt, nåd, syndernas förlåtelse, himmel och salighet, så ock detta embetet att predika samt denna makten att göra under, så skolen **J** ock dermed icke söka egen ära eller winning, utan gifwa det alltsammans, ja ock eder sjelfwa ut för intet andra till gagn och salighet.

38. Det är den rätta regeln för all fristlig werksamhet, nemligen att man börjar från det, huru man sjelf utan all sin wärdighet fått allt för intet. Du har ju icke betalat Gud något för allt, hwad Han gifwit dig. Syndernas förlåtelse har du icke behöft betala, hans ord och sakrament har du icke behöft betala, de gåswor, du har, har du ock fått för intet. Nuwäl, se då till, att när det gäller att använda hans gåswor, du icke börjar söka ditt, utan huru du med dessa gåswor ester hans wilja må stå din nästa till tjenst lika fritt, som du har allt af Herren för intet. Börjar du söka din egen ära och winning, då är allt genast skämdt. Då är satans själamord å färde. O Herre Gud, hjälp nådeligen! Tänk, när girighet och egen ära börjar drifwa sitt spel i werksamheten för Guds rike!

39. Derföre är här af nöden, att Guds barn fli-

tigt öfwa sig i evangelium, på det de ju mer och mer må se, huru de hafwa fått allt för intet. Ty endast på den vägen kommer den rätta willigheten och kraften att gifwa för intet. Men är nu anden genom detta willig, men köttet sträfwär deremot, såsom dess natur är, då gäller att icke låta köttet råda utan strida deremot och kufwa det. Ty vill du wänta, att och köttet skall gifwa med sig och blifwa fromt, då skall du så wänta förgäwes. Paulus wiste aldrig af, att köttet hos de fristna hade upphört att hafwa begärelse emot Anden. Dersöre förmanade han dem icke så: Förwandlens i edert kött, utan så: Korsfästen edert kött. O war wiß derpå! Skall du lefwa och wandra efter Guds wilja, då skall du så kamp med köttet. Men je då till, att du icke låter den kampen fara och börjar wandra efter köttet, utan att du i stället beder Gud om nåd att ju mer och mer kunna öfwerwinna och döda det. Alltså när det kommer dertill, att din nästa behöfwer dina gåfwor, andliga eller lefamliga, behöfwer att du förlåter, förmanar, tröstar, bewisar tålmod, ödmjukhet eller lefamlig hjelp, så låt icke köttet råda, så att du drager dig undan och tänker: Skall jag taga wara på min broder? utan tillämpa då dessa orden, så att du ställer dig fritt fram din broder till tjenst och säger: Har jag någon gåfwa, så skall han wara dig till hjelp. Der kommer då köttet och säger: Håll, den riksdalern behöfwer du allt sjelf, gif den icke för snart ut, eller: den personen har syndat emot dig så mycket, och du har länge nog haft tålmod med honom o. s. w. Så skall du då känna dig retad till girighet eller frestad att icke vidare ödmjuka dig, bewisa tålmod, förlåta och upprätta din broder. Nuwäl, då gäller, att du här icke följer köttet, så att det får råda, utan ropar till Herran och besinnar, huru du sjelf fått allt af Gud för intet, samt huru du dagligen af Gud och dina bröder behöfwer något annat eller detsamma, som nu din broder behöfwer af dig. Det skall hjelpa dig att öfwerwinna, och Gud skall löna dig. Ja, Han skall löna dig. Ty när han af dig will hafwa det sinnet, att du gör det för intet, då är icke hans mening, att Han will låta dig

hafwa gjort det för intet. Nej, lön skall du få, och det till fyllest.

40. Sedan befaller Herren sina lärjungar, att de skulle åt Honom öfwerlemna omsorgen om deras bergning och icke utrusta sig med gods och penningar, som kunde göra dem hinder. **Arbetaren är värd sin mat.** Såsom wille Han säga: Wären wisja, jag är icke sämre arbetsgifware jag än andra; hafwa de, som arbeta åt menskliga husbönder, sin mat hos dessa, så skall icke heller den, som arbetar åt mig, blifwa den förutan. Sådant borde nu med rätta wara oss en wiß och säker mur emot alla näringsbefymmer, när wi gå Herrens ärender. Eller skulle wäl Herren icke sjelf wilja göra det, som Han befäller menniskor att göra? Han uttalar de allvarsammaste domar öfwer alla dem, som förhålla arbetaren hans lön (Zac. 5), och nu fruktar du, att Han sjelf skulle föregå dem med exempel! Bort det! Gud hjälpe oss emot den leda otron, som aldrig will tillåta oss att wara riktigt wisja på Honom och hans ord. Lärjungarna öfwergåfwo allt och följde Herren, och när Han sedan frågade dem, om något hade fattats dem, måste de svara: Nej, Herre, intet. Wi kunna oss wara wisja, att hans arm icke nu är kortare, än han då war. Det är alldeles omöjligt, att ett Guds ord skulle kunna komma på skam. Förr måste Han skicka korpar med mat, såsom Han gjorde till Elias. Men att Gud ofta håller sina arbetare knappt, det gör Han för deras själs wälfärds skull, när Han ser, att sådant är nödwändigt. Dock tager Han icke ifrån dem det, som Han sålunda förhåller, utan sätter det allenast in på deras räkning i hans egen sparbank. Och derifrån skall det sannerligen engång komma igen med ränta. Får icke du se det, så skola dina barn få ärfwa din sparbanksbok. Annars skall du wäl hafwa det igen, när du kommer hem. Sköt du blott, hwad Herren dig befallt.

41. Derester underwisar Herren lärjungarna, huru de skola bete sig, när de komma till en stad eller by, nemligen att de **spörja om der någon inne är, som dess wärdig är**, d. w. s. om i den byn eller staden någon finnes, som frågar efter Guds ord. Svar de nu träf-

fåde en sådan, skulle de till honom ingå för att bo hos honom, tills de lemnade den staden, såsom Herren tillägger: **Blifwen der, tills dess I dragen bädan.** Hvilket och wi böra efterfölja, så att när någon kommer med evangelium till ett ställe, han då icke tager in hwar som heldst utan söker ett hus, der man frågar efter Herren, att han må bo der, medan han är i den byn eller staden. Såsom det ju äfwen tillgår i verkligheten bland oss.

42. Men, tillägger Han, när I gå in i huset, d. ä. i hans hus, om hwilken I hafwen hört, att han lärer fråga efter Guds ord, så hellsen det och sägen: **Frid ware detta hus** (Luc. 10: 5). Och är det huset värdigt, så kommer eder frid öfwer det, är det och icke värdigt, så kommer eder frid till eder igen. Herren gifwer icke lärjungarna befällning om en sådan försigtighet, att de må hålla inne med fridens budskap och hälsning, tills de hafwa pröfwat, om menniskorna i det huset äro i ett sådant tillstånd, att evangelium hörer dem till. Nej, evangelium är hela världens tillhörighet. Hwarest derföre Kristi lärjungar komma, skola de komma med Kristi evangelium. "Är någon dess värdig", d. ä. finnes der någon öfwer synden ängslig syndare, som suckar efter nåd, så skall han hafwa all den frälsning, som evangelium förkunnar. Är deremot någon, som icke frågar derest, så skall ingen skada hafwa skett dermed, att evangelium är för honom förkunnadt. Gud ware lof, wi behöfwa då aldrig wara ovissa, hwad wi lämpligast skola predika, när wi komma till en ort. Predika frid af Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus — det är alltid lämpligt. Säg syndarena, i hwad tillstånd de än befinna sig, att Gud har älskat dem till den grad, att Han utgifwit sin enda Son till deras frälsning — det är alltid lämpligt. Säg dem, att Jesus borttagit alla deras synder — det är alltid lämpligt. Säg dem, att Gud will, att de nu skola omvända sig till Honom och göra sig till godo den frälsning de fått — det är alltid lämpligt. Och der någon är, som lesver i tron, säg honom, att Gud will, att han och skall leswa heligt — det är alltid lämpligt. Korteligen, hwarheldst du far fram, så hellsa menniskorna från Gud, att Han har fri-

dens tankar om dem, och att Han icke vill någon syndares död, utan att hwar och en omvänder sig och lefwer. Det är en god hälsning och alltid en riktig hälsning. Vill man icke höra den, så ware det dock sagdt.

43. Men hwar någon är, ware sig person eller ort, som icke annammar den predikan, we den personen eller orten! Föraktar du Guds frälsningsråd — we dig då den dagen, om hwilken Herren här säger: Sannerligen säger jag eder: för Sodoms och Gomorrhas land warder drägligare på domedag än för den staden. Du ler åt den domen, men si han kommer. We dig på den dagen, då ditt löje tager en ände med förskräckelse, och ditt trots förbytes i gråt och tårdagnisplan! Han kommer den dagen. Annu en liten tid och nåd bjudes dig. Sedan är ingen tid mer. Han är då ewigt inne den förfärliga dagen. Vill du här icke lyfna till det ord, som bådardig frälsning, så skall du en gång nödgas lyfna till den dom, som lyder: Gå bort i ewig eld. Och we dig den dagen! Det är allwar med den lefwande Gudens ord. Den som med sina synder kommer till Jesus och annammar nåd, han skall hafwa nåd samt genom nåden wara rättfärdig och salig, ty det är Guds ord. Den som trotsar nåden, han skall wara qwar i sina synder, han skall dö i sina synder; ty det är Guds ord. Må du le åt det ordet. Den är icke långt borta den dagen, då du skall klappa på himmelens port, och Herren skall svara: Jag kände dig aldrig. Nu är salighetens dag, då är Guds rättwisa doms uppenbarelsees dag. Ty Gud låter icke gäcka sig. Men we dig på den dagen.

44. Det låter sig icke beskifwas, hwad den ogudaktiges död är. Men att wara bortkastad från Guds ansigte i det rummet, der deras mask icke dör och elden aldrig slöfnar, i den sjön, som brinner af eld och swafwel, i den elden, som war beredd åt djefwulen och hans änglar — så talar Herren derom. Sannerligen det är död, ewig död. Här skola makar skiljas åt, här skola föräldrar och barn skiljas åt, här skola syskon stå på olika sidor i domen — ja der skola makar, föräldrar och barn och syskon följask åt bort — bort i den ewiga pinan, der de förgäfwes skola begära en droppe watten på det yttersta

af ett finger till att swalka sin tunga. O hwem kan fatta tusendedelen deraf? Men det kommer. Ja det kommer såsom en tjuf öfwer dem, som bo på jorden. Medan de äta och dricka, bygga och plantera, sofwa eller leka, skall det allt komma öfwer dem. Och de skola ropa till bergen: fallen öfwer oss! och till högarna: skylen oss för hans wrede — men förgäfwes! Si det kommer allt efter Guds ord. De som lefwat i brott och laster, de som warit naturligen redbara och förträffliga, de som arbetat i lagens gerningar — si det kommer öfwer dem alla lika. We, we, det kommer. Ehwen du är, så wet: alla de som icke hyllat Sonen, som icke twagit sina kläder och gjort dem hwita i Lammets blod, de skola dö i sina synder. Den som icke tror Sonen, han skall aldrig få se lifwet. Ty i Sonen allena är rening för synderna. Men den der icke tror på Honom, han förblifwer i sina synder, såsom Herren säger: Den Helige Ande skall öfwerbewisa werlden om synd, ty de tro icke på mig. Men att förblifwa i synden, det är att förblifwa i döden. Ja, det är wißt: der skall wara gråt och tandagnisplan utan ändring, från ewighet till ewighet.

45. Sådant allwar tillägger Herren det ord, som Han nu med sina lärjungar utsänder. Derpå tillägger Han: Si, jag sänder eder såsom får ibland ulfwar. Det ligger tonwigt på det ordet jag, såsom wille Han säga: det är jag, som sänder eder. Det är nödigt för dem, som skola gå ut med Guds ord, att weta och besinna, att det är Herren, som sändt dem. Det skall göra dem frimodiga, på samma gång det skall lära dem wandra i hans fruktan samt göra det för dem wigtigt att icke komma med menniskosunder utan med Guds ord. Och såsom får bland ulfwar sänder Han sina tjenare. Dermed betecknar Han, huru hans lärjungar i sig sjelfwa äro swaga och hjälplösa, medan deremot fienderna äro mäktiga och många. Det är, som sände man ett får midt in i en hop af ulfwar. Har det ingen, som skyddar det, så är det på stunden ohjelpligt förloradt. Så wore och lärjungarna ohjelpligt förlorade. Men det är deras trygghet, att Herren har sändt dem. Han skall och förja för dem. Därför säger Han: "Frukta dig icke, ty jag är

med dig! Si jag är när eder alla dagar intill werldens ända!" Är du sänd af Honom, så gå oförskräckt. Djefwulen skall förgäfwes försöka uppsluka dig.

46. Men att Herren säger: Wären listiga (kloka) som ormar och ensaldiga (rena) som dustwor, dermed will Han å ena sidan, att de skola wara på sin wakt mot de snaror, som fienden utlägger för dem, å andra sidan att de, såsom Paulus säger, skola wandra i ensald och Guds renhet inför alla menniskor, så att ingen må kunna straffa dem för dubbelhet, orena affigter eller ett orent leswerne. Ty hwarest de icke äro på wakt mot faran, skola de snart wara fångna deri, såsom och erfarenheten wisar, huru här en der en annan blir snärjd i girighet, willfarelse, egen ära, parti och andra snaror. O här är wißt af nöden att wandra i Herrens fruktan, synnerligen för dem, som skola predika Guds ord. Swar de åter göra sig skyldiga till dubbelhet, orena affigter eller orent leswerne, der draga de försmädelse öfwer Kristi evangelium. O tänk, när de, som komma för att å Herrens wägnar förkunna lifwets ord, i stället blifwa Guds werk till hinder genom sådant!

47. Se derföre, huru nödig denna förmaning är för hwar och en fristen i allmänhet och för evangelii predikanter isynnerhet. War wiß: werlden lurar på dig, för att finna någon fläck på dig. Finner hon någon, skall hon genast använda den samma för att stärka både sig och andra i deras ogudaktighet. Och tänk då, om du genom ditt leswerne bereder dyrköpta men i mörkret wandrande själar wapen till att wärja sig med emot din bekännelse, ja icke allenast din bekännelse utan hela evangelii predikan! Käre, tänk efter, huru gör du?

O Herre Gud, förbarma dig öfwer oss. Säden är din. Warfunna dig öfwer folket och sänd arbetare i din säd samt bewara dem du sändt i ensaldighet och renhet, genom din Son vår Herre Jesus. Amen.

N:o 18.

Fastlags-Söndag.

(Första predikan.)

Text: Marc. 10: 32—45.

Och de woro på wägen gående upp till Jerusalem. Och Jesus gick före dem, och de woro försträckt och gingo efter honom, fruktande sig o. s. w.

1. Den händelsen, som wi här höra Marcus berätta, omtalas äfwen af Mattheus (20: 17—28) samt till en del äfwen af Lucas (18: 31—34). Herren war nu på wäg till Jerusalem, der Han skulle fullborda sitt werk till werldens frälsning. Hittills hade Han gått omkring och predikat evangelium om Guds rike. Nu skulle Han utföra den stora frälsningsgerning, på hwilken alla hans predikningar hade syftat. Det war i hans blod, wi skulle hafwa den förlofsning, som Gud ämnade åt oss, när Han sände Sonen. Och nu war stunden kommen.

2. Hwad wi derföre af denna text först kunna lära, det är, att Herren Jesus gått frivilligt till sitt lidande. Detta weta wi wäl, men wi besinna det icke lika wäl. Ty tänk, huru här allting sker. När Herren går till Jerusalem, wet Han, hwad det är, som förestår honom, ja Han går dit just i den affigt, att det nu må gå i fullbordan. Det är så långt ifrån, att Han skulle undandraga sig detta lidande, att Han ock med fullt uppsåt går derester. Och detta icke derföre, att någon af hans lärjungar beder honom derom. Nej, hade lärjungarna kunnat förhindra det, så hade de wäl gifwit

hwad som heldst dertör. Hwad som här leder och drif-
wer Honom, det är, att Han fått befallning af sin Fa-
att frälja werlden, och det werket måste ske, ehwad
menniskor wilja det eller icke.

3. Deras skall du nu lära, att du alls icke behöf-
wer nödga och truga Honom dertill, att Han måtte
åtaga sig din sak och frälja dig, så och att du alls icke
behöfwer wänta på den dagen, då Han skall göra det.
Ty det är allt redan gjordt af Honom sjelf alldeles fri-
willigt utan din bön, kamp eller tårar. Innan du be-
gynte wilja det, hade Han redan welat det, ja och gjort
det. Dertöre, när sådana tankar uppstiga i ditt hjerta, att
Han wäl torde låta sig bewefas, om du blott kunde
bedja rätt allwarligt och ihärdigt, så wet, att det är
willfarande tankar, ja rent af hedniska tankar. Eller
hwad synes dig? För mer än aderton hundra år sedan
gick Han i döden för din frälsning, stilla som ett lam,
det till slagtning ledes; när du föddes, mötte Han dig
och twädde dig ren i wattenets bad genom ordet; sedan du
gått bort i synd och öfwerträdelse från Honom, har Han
gått efter dig med utsträckt armar — och nu när du
waknat till besinning och gerna wille blifwa hans, nu
skulle det wara de rätta tankarna om Honom, att Han
skulle genom dina tårar och din allwarliga bön bewefas!

4. Låt dertöre sådana tankar fara till djefwulen,
från hwilken de äro komna, och blif du ensaldigt wid
det, att du här ser, huru Herren går till Jerusalem för
att lida döden, derwid tänkande på dig, huru du be-
höfwer frälsas, men kan icke göra det sjelf utan måste
gå ewinnerligen förlorad, dertest icke Han tager din synd
på sig samt plånar den ut i sitt eget blod. Der skall
du få den rätta bilden af Honom, så att du ser, att det
icke är du, som skall gå efter Honom, såsom ginge Han
undan, utan att det är Han, som redan länge gått efter
dig och det ända in i döden.

5. Nu heter det här, att Jesus war med sina lär-
jungar på wägen till Jerusalem, och att Jesus gick före
dem, och de woro försträckt och gingo efter Honom fruk-
tande. Denna försträckelse kom utan twiswel deras, att
de anade något förfärligt slut på denna resa. Herren

hade wid några föregående tillfällen förkunnat, huru Han skulle lida och dö i Jerusalem (Matth. 16: 21; 17: 22), och ehuru lärjungarna icke rätt förstodo ett sådant tal, öfwerföllos de dock af bedröfwelse och fruktan. Sådant gör nu deras kärlek till Herren, att de icke wilja släppa Honom. Men tillika är der uti deras fruktan ett grusligt oförstånd. Ty om de hade fått råda, så hade de med sin kärlek gjort om intet werldens frälsning. Emellertid har Herren fördrag med deras oförstånd, försöker än vidare undervisa dem, och när det icke hjälper, låter Han saken hafwa sin gång, så att de af sjelfwa händelserna få lära det, som orden icke förmådde lära dem.

6. Sådant är också ett exempel till belysning af det, som Herren än i dag gör med de sina. Ty när de icke förstå, hwad Han gör, så undervisar Han dem medelst sitt ord, men när icke heller det hjälper, så far Han dock fort i sin gerning, frågar hwarken efter deras förstånd eller oförstånd utan ser allenast på Fadrens befallning, som är, att Han icke skall borttappa någon. Dersöre sköter Han dem så, som de behöfwa det. Att de frukta och bäfwa och äro i mycken nöd, det ser Han väl, det går Honom också till hjertat, så att Han gerna skonade dem detsför. Men hwad gäller? Han har dock Guds bud att föra dem till ewigt lif. Om de nu icke tycka om wägen, så måste dock Han lyda budet samt utan afseende på deras nöd eller rop släpa dem med sig, tills Han kan säga: "Fader, här äro de, som du mig gifwit hafwer; de woro dina, och jag har ingen borttappat." När alltsammans är färdigt, skola de också af sjelfwa händelserna förstå, hwad de icke wille låta sig med ord läras. Men nog skola de utbrista: "O hwad mycken nöd wi skulle hafwa sparat oss, om wi hade bättre åttat på ordet!" Ja, det hade äfwen Herren unnat dem; men när de icke wille åtta på hans ord, måste de dock frälsas, och då gick det igenom mycken onödig nöd. Men gick — gjorde det, förstås, ty det war Fadrens bud, i hwars uppfyllande Sonen icke fick fela.

7. Vidare heter det, att Han tog till sig de tolf enskildt (Matth. 20: 17) d. ä. affides från de andra, som följde Honom, och begynte säga dem, hwad Honom

öfvergå skulle. Si der, huru Han åter gör ett försök att undervisa dem! Si, wi gå upp till Jerusalem, och menniskans Son skall öfwerantwardas åt öfverstepresterna och de skriftlärda. Lifsom wille Han säga: Käre, wä- ren wid godt mod! Det kan nu icke hjälpas. Wi måste nu upp till Jerusalem, på det allt måtte fullbordas, som är genom profeterna skrifwet om menniskans Son (Luc. 18: 31). Wärens wisja: här är intet annat å färde, än det som står skrifwet, fastän I aldrig hafwen rätt sett eller aftat det ordet. Profeterna hafwa länge- sedan förkunnat det. Sen blott upp med ögonen!

8. Der se wi nu, huru Herren hänwisar oss till den heliga Skrift, att wi icke efter våra egna tycken utan efter hennes ord måga döma om Herrens gernin- gar. Sådant böra wi också lägga på hjertat och låta det komma till öfning, så att wi, ehwad hända må, slå upp den heliga Skrift och se, hwad hon säger om saken. Hon skulle då i all nöd kunna undervisa oss, att det aldrig är fråga om att låta nåden fela eller fridsförbundet falla utan allenast om en liten aga för behofwets skull till själens uppfostran för himmelen samt Gud till ära. Ju mer wi bleswe öfwade i allt sådant Skriftens bruk, des- mer skulle wi också få öppnade sinnen till att i hennes ljus skåda allt det, som oss wedersfäres. Och tänk, hwad frid och trygghet som skulle ligga deri, att wi kunde på hwarje händelse tillämpa ett Guds ord och säga: Stuwäl, det har intet annat händt, än hwad som der och der står skrifwet!

9. Men att Herren skulle öfwerantwardas åt öf- werstepresterna och de skriftlärda, dermed will Han hafwa sagt, att Han uti dessa, som dock skulle wara folkets ledare och lärare, hade sina argaste fiender. Såsom wi också se, att dessa isynnerhet foro efter hans lif. Det wisar också erfarenheten. Ju mer någon umgås med Guds ord och heliga ting, utan att gifwa sitt hjerta åt Her- ren, och ju mer någon far efter att upprätta sin egen rättfärdighet, desto argare fiende är han till Kristus. Ja, der werer också blindheten till den grad, att de tycka sig hafwa Guds ord alldeles klart och tydligt på sin sida. Såsom också öfverstepresterna sade inför Pilatus: "Wi

hafwa lag och efter vår lag skall han dö". Sådan är Guds allvarliga dom: der man icke vill lyda sanningen, der skall man allt mer och mer förstodas i lögnen. Kristi rike skall alltid hafwa sina argaste fiender bland de öfwersteprester, skriftlärda och fariseer. Hvilket och erfarenheten allt hittills bewisat.

10. Men när det heter, att Herren skall öfwerantwardas åt fienderna, så frågas hwem det är, som öfwerantwardar Honom åt dem. Derpå kunde wäl swaras, att det är Judas, den fallne lärjungen, hwilken förrådde Honom i deras händer. Dock är icke omöjligt, att Herren här syftar på ett mycket högre förhållande, nemligen att det är den himmelske Fadren som öfwerlemnar Honom i deras wäld till att utföra, hwad Han af ewighet beslutit. Wi skola nemligen aldrig glömma, att det är från den himmelske Fadren, detta verk har utgått. Det är hans gerning, att Sonen kommit i werlden, lidit och dött, samt i sin död borttagit werldens synder. När Herren ligger på sitt ansigte i Getsemane och beder, att, om möjligt, lidandets kalk må gå ifrån Honom, då se wi allra tydligast, att det är Fadren, som öfwerantwardar Honom åt lidandet och döden. Ty så brinner hans hjerta af åtrå efter werldens frälsning, att Han icke skonar sin ende Son. Det finnes intet, som kan afwända hans ewiga råd, att werlden skall frälsas. Nej, werldens synder skola plånas ut, det är ewige Fadrens råd. Och när det icke kan ske utan genom ensfödde Sönnens blod, så måste det blodet utgjutas. Det war icke möjligt, att den kalken kunde gå ifrån Sonen. Fadrens ewiga beslut om syndares frälsning stod den bönen i wägen.

11. Sådant är godt och nödigt att betrakta, på det wi måtte wißt och säkert lära, hurudant Fadrens hjertelag war och är emot syndare. Att du i ditt samwete känner dig brottslig samt wärd, att Herren bortkastar dig för dina synders skull, det är allt rätt, ty du är intet annat wärd. Men om du och ur denna känsla gör dig en bild af Gud och tänker: Sådan är Han, att Han för sin rättfärdighets skull icke kan annat än bort-

stöta syndare i den ewiga döden, då törna alla dina tankar twert emot allt, hwad Gud har gjort och talat. Ty i Skriften skall du icke finna Honom såsom den, som bortstöter syndare, nej utan såsom den der går efter syndare och det så, att Han och till deras räddning offrar den enfödde Sonen. Om du hade ett förloradt barn, och du för dess räddning offrade allt, hwad du egde, men ditt barn efter sin egen brottslighet gjorde sig den bilden af dig, att du wore wred och ämnade förderfwa det, då skulle du säkert swara: Bära wäl mina gerningar wittne om ett sådant sinne? Nej sannerligen icke. Men när du detta wet, så döm och sammalunda om den himmelske Fadren. Ty utan twiswel lærer Han wara lika god som någon jordisk fader. Se på hans gerningar, deraf skall du känna Honom rätt. Den som för din frälsnings skull icke skonar sin enfödde Son, Han måste dock med rätta heta din fader.

12. Se derföre, huru förwändt det är, när wi icke besinna, att hwad Sonen gör, intet annat är än Fadrens werk till vår frälsning, utan att Sonen gör det för att blidka Fadren samt göra Honom nådig eller göra det för Honom möjligt att förbarma sig öfwer syndare. Det war icke hans wrede, som skulle släckas i Sonens blod, på det Han åter skulle förbarma sig och blifwa nådig. Nej, det war hans ewiga nåd, som i detta blod skulle gjuta sig ut till syndares frälsning genom deras synders utplånande. Och det skedde derföre, att hans hjerta brast af barmhertighet, när Han såg oss ligga i våra synder. I det blodet gaf Han werlden en källa, som renar från alla synder. Och i den källan war det icke Han, som skulle göras nådig mot syndare, utan syndare, som skulle rättfärdiggöras inför Honom. Korteligen: det war icke hans wrede, utan werldens synd, som i den källan skulle afswås. Ty derpå hängde syndares salighet: icke att Gud blef blidkad, utan att de blefwo renade från synderna.

13. Men Herren beskriswer ännu närmare, huru det wid hans lidande skulle tillgå, på det lärjungarna, när de singo se det, skulle weta, att det icke war något oberäknadt, att öfwerstepresterna skulle fördöma Honom till döds och öfwerantwarda Honom åt hedningarna. Och att

dessas skulle begabba, hudflänga, bespotta och döda honom, det beskriver Han med stor fullständighet. Ja, enligt Matth. 20: 19 har Han rent ut sagt dem, att hans död skulle ske genom försästäelse. Tänk nu, om lärjungarna hade bewarat dessas ord, hwad de skulle hafwa varit oförskrädda de dagarna. Wid allt, som skedde, hade de då kunnat säga: Det är intet annat, än hwad Han förutsagt. Men nu läto de ordet fara, och Lucas säger, att det war dem så förböldt, att de icke förstodo, hwad som sades. Dels af bedröfwelse, dels till följd af egna meningar om Kristus war deras hjerta så för-mörkad, att de klaraste ord för dem blefwo ett obegrip-ligt tal. Såsom och än i dag troende själar dels af be-dröfwelse dels till följd af falska tankar om Kristi rike kunna råka i sådant mörker, att de trots de klaraste och mest bestämda Guds ord icke se annat, än att allt är förloradt, och att Gud har öfwergefwit dem. Dermed kunna de wisserligen icke bringa det derhän, att Gud skulle handla med dem annorlunda än efter sitt ord, men nöd samka de öfwer sig, gruslig nöd.

14. Men huru litet lärjungarna åttade Herrens ord, det visar den följande händelsen, när Jacobus och Johannes stego fram och begärde så sitta honom närmast uti hans herrlighet. Huru mycket Han än talar om lidande, tänka de dock icke annat, än att här skulle blifwa ett stort och herrligt Kristi rike af, i hwilket de derföre wilja göra sig försäkrade om de förnämsta hedersplatserna. Ja, enligt Mattheus berättelse hafwa de och härwid icke gått riktigt öppet och ärligt till wäga utan hafwa skjutit sin moder framför sig och låtit henne bedja i eget namn, som wore det från henne och icke från dem denna bön utginge. Så har och hon, lifwad af moderlig fåfänga, dristigt framställt saken för Herren och menat, att hennes bön wäl skulle betyda något, när hon war hans moders syster. Dock för att göra sig desto säkrare, säger hon icke genast, hwad hon will, utan beder först, att Herren måtte lofwa göra något, som hon nu ämnade bedja. Dermed will hon snärja och binda honom i ett allmänt löfte, på det att, när hon sedan framställde sjelfwa bönen, Herren icke måtte kunna undkomma.

15. Här ser du nu, huru menniskohjertat är beskaffadt. Ty här hafwa wi framför oss dem, som äro Herrens Jesu verkliga wänner och lärjungar, ja t. o. m. Johannes. Här håller oss Herren Jesus på att förkunna dem sin förestående smädesfulla död, och under tiden äro dessa hans lärjungar sysselsatta med fåfänga tankar på egen ära och herrlighet samt företräde framför sina medlärjungar, ja uttänka äfwen en listig plan för att vinna sitt syfte. Om Herren derwid hade suckat af bedröfwelse samt wisat dessa lärjungar ifrån sig, så hade man måst säga: Det war rätt gjordt. Men nej, Han kände ju redan förut deras hjertan, innan Han tog dem till lärjungar. Han war beredd på, att de skulle wara just sådana. Dersöre ser Han nu icke efter annat, än huru Han måtte föra dem till rätta, underwisar dem äfwen på det allra saftmodigaste, på det Han måtte hjälpa dem upp. Ty här äro twenne saker, som gå Honom till hjertat, nemligen å ena sidan det, att Han ser dem nära deran att fångas i djefwulens snara, å andra sidan Fadrens bud och befallning, att Han icke får borttappa dem. Öfwergifwa dem eller drifwa dem bort, det får Han alltså icke, ty då bryter Han Fadrens bud; hwarföre intet annat återstår än att hjälpa dem.

16. Sådant är äfwen oss till lärdom skrifwet. Ty är du en Kristi lärjunge, skall det wisserligen icke slå felt, att Guds Ande här och der skall ertappa dig i en sådan ohörsamhet, att du icke skall begripa, huru det må gå an för dig att tro dig wara en Kristi lärjunge. Under det att du oupphörligt skall få erfara, huru du är den onyttigaste tjenare, skall du dock gång efter annan få känna, huru det rör sig inom dig det oändliga begäret att något wara, att synas bättre och förnämligare än din broder, och det ända till den grad, att du icke blott skall känna afund, om du för din broder blir efterfatt, utan t. o. m. känna dig stucken, om du ser, att Gud gifwit honom större gåfwor än dig eller brukat honom till större frukt för sitt rike än dig o. s. w. Se der rör sig då inom dig detsamma, som du här finner hos Jacobus och Johannes, så att du gerna wille wara den förste i Kristi rike. Är du der ännu waken och i

samwetet åtkomlig för Herrens Ande, o hwad du skall få känna dig usel och förnedrad! Ja, du skall wäl få se dig om, hwar du kunde finna en broder, för hwilken du tordest bekänna, att det werkligen är så uselt med dig. Det skall förefomma dig omöjligt, att någon annan fristen kan wara sådan som du, och det skall mer än en gång blifwa i ditt samwete på allwar fråga om, huruwida du kan wara en fristen. Då skall du behöfwa denna text för att se, huru Herren ännu detta allt oaktadt will erkänna dig för sin, ja och hjälpa dig till rätta, på det du icke må förgås i ditt elände.

17. Nu swarar Herren de två lärjungarna: **J**weten icke, hwad **J** bedjen d. ä. **J** weten icke, hwad der ligger i eder bön; **J** tänken allenast på herrlighet och weten icke, att wägen till den högsta herrlighet går genom det djupaste lidande. **Kunnen **J** dricka den kalken, som jag dricker, och döpas med den döpseln, der jag med döpes?** d. ä. **kunnen **J** och gå detsamma lidande igenom, som jag lider?** Derpå swarade lärjungarna: **Ja, kunna wi ja.** Ty de tänkte icke, att det skulle blifwa så farligt med det lidandet. Därföre äro de nu modiga. Men sedan, när det kom till stycket, flydde de. Alldeles såsom Guds barn ännu alltid i begynnelsen äro modiga, när de höra ordet om korset, samt mena, att det nu skall blifwa lätt att bära hwad kors som heldst, men sedan, när det kommer, äro färdiga att förtwisla och gifwa allt förloradt.

18. Att lidandet här betecknas med en kalk, det är en wanlig bild, derwid saken föreställes så, som räddes enom en bägare full af galla och malört, den man måste tömma. Densamma bilden brukar Herren, när Han i örtagården beder: Om möjligt är, gånge denna kalken ifrån mig. Så säger och David med samma bild: Jag will taga den helsosamma kalken och förkunna Herrens namn (Ps. 116: 13). Att lidande lifnas wid en döpselse, det är en bild, som kommer deraf, att den, som lider swårt, lifasom är neddoppad i lidande och elände, såsom David säger: Watten går allt intill min själ; jag är kommen uti djupa watten, och floden will fördränka mig (Ps. 69: 2, 3).

19. Nu säger Herren, att lärjungarna skulle dricka hans kalk och döpas med hans dop. Dermed uttalar Han den stora och wigtiga sanning, att alla de, som der i himmelen skola wara delaktiga i hans herrlighet, måste här taga del i hans lidande. Det will Han också, att hans lärjungar skola bereda sig på. Så wittnar äfwen Paulus: Genom mycken bedröfwelse skola wi ingå i Guds rike. Gör dig aldrig räkning på, att du skall blifwa något undantag. Nej, lida skall du, dels utwertes af menniskors fiendskap och förföljelse eller allehanda motgångar och förluster, som Gud skall sända öfwer dig, dels inwertes, genom frestelser, twiswel, ansäktningar och alla djefwulens glöblande skott. Ja lida skall du och det så, att du stundom skall känna dig alldeles neddoppad, och som hölle du på att drunkna i ditt elände. Det är aldrig wärddt, att du sträfwär deremot, ty det måste ske. Sæ derföre, som skulle Herren hafwa lust att bedröfwa och plåga dig. Nej skälet är detta: eftersom du är så dyrt ättad i hans ögon, måste Han också göra dig utkorad i bedröfwelsens ugn. Det går icke annars. Du är såsom Jesu lärjunge dömd att ega samma herrlighet som Han, och derföre måste det med dig gå samma wäg som med Honom. War blott icke rädd. Du sitter på hans skuldror, och om det under wägen stänker på dig något litet af de wattusfloder, som hafwa gått Honom öfwer hufwudet, så tag det till godo. Det kan icke anorlunda ske.

20. Om denna sak talar Skriften ofta och sätter ständigt den ewiga herrligheten i sammanhang dermed. Hon kallar det en delaktighet i Kristi lidande, ja Paulus kallar det också rent ut Kristi lidande (2 Cor. 1: 5), hwilket leder till delaktighet i hans herradöme. Det är ett fast ord: lida wi med, så skola wi med regera (2 Tim. 2: 12). Det ena är lika wißt som det andra. Är du en Jesu lärjunge, så skall ingendera delen kunna slå felt, hwarken det att du skall lida med Honom, icke heller det att du skall förherrligas med Honom. Det förre eller lidandet, det erfar du redan här, det sednare, eller förherrligandet, det kommer; och att det alldeles

säkert kommer, derpå är det för handen wärande lidandet ett bewis och en borgen. Eller hwar skulle du derpå hafwa en bättre pant än det, att Herren redan fört dig in på den väg, som bär till herrlighet? Wänj dig blott att betrakta saken med riktiga ögon.

21. Således war det wäl wist, att dessa lärjungarna skulle lida med Jesus samt med Honom förherrligas, men de ferskilda platserna i hans rike, de berodde på Fadrens bestämmande och hörde icke Sonen till att gifwa, såsom Han här säger. Och käre, hwad skulle du mer behöfwa? När du har wisshet att få sitta med Jesus till bords i hans rike, då må du wäl lemna åt Gud att närmare bestämma platsen. Skall du också wara den ytterste, så tänk: du får ju ändå wara med.

22. Nu blefwo emellertid de andra lärjungarna mislynta på Jacob och Johannes. Men i denna förbittring yttrade sig hos dem samma sinne, som de förbittrades öfwer, när de sågo det framträda hos Jacob och Johannes. De tyckte nemligen, att hwar och en bland dem kunde wara lika mycket wärd hedersplatsen i Kristi rike som någonsin Zebedei söner. Dersöre hafwa wi här uti dem ett exempel på det, som ännu dagligen sker, att den ene gör sig skyldig till samma synd, för hwilkens skull han ondgöres på den andre. Ja, det är också djefwulens list, att han försöker föra de fristnas uppmärksamhet bort från deras egna synder derigenom, att han wänder dem till att se på och förbittras öfwer sina bröders synder. Deras följer då lätt, att emellan de fristna insmyger sig ett sqwaller och tadel, som är ganska förfärligt, emedan det gör, att kärleken mångenstädes alldeles förkolnar och själar dö. Så är också detta ett mäktigt medel, hwarmed djefwulen uppehåller alla fariseers och skrymtares falska andlighet, att han gifwer dem så mycket att göra med, huru orätt den och den har det, huru girig, eller lösaktig, eller egenrättfärdig den och den är, att de icke hafwa tid att stadna för den frågan: hwem är du? hwad säger du om dig sjelf? Ja, det ser ut, som hölle de det för afgjordt, att de måste hafwa det rätt, just dersöre att de se så mycket orätt hos andra. Alldeles såsom här de tio lärjungarna aldrig funna tro annat, än att det är rätt, att de förtörnas öfwer de

två andras äregirighet, och märka icke alls, att de sjelfwa sitta fast i samma synd.

23. Detta är en gruslig djefwulens snara, hwar med han mördar själar och behåller skrymtare i döden. Ad, de äro utan twiswel många, hwilkas hela andliga lif och evangeliskhet består i intet annat än det, att de kunna wist och bestämdt döma, att den eller den är en farise, en fiende, en lösaktig o. s. w., eller att de kunna prisa och hålla med den eller den. Hwilka icke weta så mycket att säga om Kristus som om Kristi fiender, om falska lärare m. m., icke heller hafwa så mycket bekymmer och oro öfwer sina egna synder, som de äro snara att lasta och tala om andras synder, icke heller äro så angelägna att se efter, hwar de sjelfwa hålla till, som huru det kan wara med andra, icke heller så angelägna om Andens vittnesbörd som om den och den menniskans vittnesbörd. Hwarest detta får fortgå, der blifwa de desto wissare och wissare, och att döma efter den regeln: "deras hjertat fullt är, deras talar munnen", synes det, som behöfde de för sitt lif ingen annan själaspis än det att tala och höra talas om skrymtare, som taga saken för lätt, eller om fariseer och fiender o. s. w. När de höra predikan, är det ingenting, som gör dem så godt som det, hwilket synes dem wara taladt emot deras motståndare. Gud hälle oss wakande och beware oss i sin fruktan! Det är lätt gjordt, att en själ drages med i döden antingen åt högra eller wenstra sidan.

24. När Herren ser sådan mislynthet hos de tio, så håller Han icke med dem utan näpser äfwen dem. Det hade de wisserligen icke wäntat. Ty när Herren sjelf näpste Jacob och Johannis, och de tio nu blandade sig deri och hjälpte honom, skulle Han wäl efter deras mening hafwa prisat dem detsför. Men nej. Ty dels rörde sig hos de tio samma sinne som hos de två, dels kunde Jacobs och Johannis synd aldrig göra det rätt, att de tio syndade, ware sig på samma eller på ett annat sätt. På den enes skuldregister står aldrig någon ursäkt att så för den andre, som syndar. Detsför wänder Herren sig nu mot de tio och säger: I weten, att de, som erkännas regera öfwer hedningarna, herrska öfwer dem, och

deras store hafwa wälde öfwer dem. Så går det till bland hedningarna och i denna werldens riken, att de, som erkännas såsom deras regenter, utöfwa ett öfwer alla rådande herrawälde. Men så skall det icke wara bland eder — ty mitt rike är icke sammalunda beskaffadt — utan den som will wara stor ibland eder, han skall wara eder tjenare, och den som will wara den främste ibland eder, han skall wara allas träl. Likasom will Han säga: Den som i hedningarnas rike will wara stor, han måste se sig om, huru han måtte komma upp till att råda öfwer andra; den som i mitt rike will wara stor, han måste se sig om, huru han måtte komma ned till att tjena andra. Den som i werldens riken will wara den förnämste, han måste komma upp till att råda öfwer alla andra; den som i mitt rike will wara den förnämste, han måste komma ned till att tjena alla de andra.

25. Tänk, hwilken förkrossande predikan för den gamla adamitiska naturen! Will du blifwa stor — nåväl det har Herren ingenting emot — wet blott! att wägen till den storheten bär nedåt. Att du sträfwar uppåt, will blifwa förträfflig och komma till wälde i Guds rike — nuväl, när du har kommit dertill och kanske fröjdar dig deröfwer, då har du i verkligheten blifwit den ytterste. Sådan är Guds orubbliga dom: de främsta skola blifwa de yttersta. De största och främsta i Guds rike skall man icke söka bland sådant folk. Nej, har någon än de allra största och mest framstående gäswor samt synes utöfwa det wäldigaste inflytande i Guds rike, ja gjorde han ock underverk i Jesu namn och i hans namn utdrefwe djeflar, men du ser, att han will något wara, will, att man skall räkna honom för något och hålla honom för en fader, eller will utöfwa något andligt herrawälde eller dylikt, så skall du med full wißhet döma, att han hör till de yttersta i Guds rike. Will du finna de största, så skall du se efter, om der någon är, som will wara ringa, som är rädd för att blifwa prisad, någon som blott will tjena, som glädes öfwer att blifwa satt i skuggan, som gerna låter trampa på sig samt twär deras fötter, som trampa honom. Finner du någon sådan, så wet, att han hör till de största, äfwen om du finner ho-

nom på fattighuset. Men du lärer visserligen icke många finna, som på den vägen trängas om den främsta platsen i Guds rike.

26. Herren anförer här vidare sig sjelf såsom ett exempel och säger: Ty oss människans Son är icke kommen, på det Han skulle låta tjena sig, utan på det att Han vill tjena och gifwa sitt lif till återlösning för många. Der ser du den rätta storheten. Nu är uppenbart: högst uti ett rike kommer den, som kommer närmast konungen. Här är Kristus konungen, och näst Honom störst i hans rike är då den, som näst Honom tjänar. Se på Honom. Han är till wäsendet jemlikt Gud. Men det aktar Han icke för rof utan förnedrar sig och blir en människa, ja födes af en fattig jungfru i ett stall. Sedan går Han omkring, fattig och eländig, begär ingen tjenst utan ser allenast derefter, huru Han må göra wäl och hjälpa alla. När hans lärjungar wilja nedfalla eld af himlen öfwer en stad, som wägrar mottaga Honom, så svarar Han: I weten icke, hwilken Andes barn I ären, ty människans Son är icke kommen till att förderfwa människornas själar utan till att frälja dem. När Han får hjälpa någon syndare, så räknar Han det för sin mat, ja, utsätter sig gerna för förtal och wanrykte för det, att Han umgås med publikaner, ja ingår till dem och äter med dem. När Jerusalem icke vill låta sig frälsas, så gråter Han. Omkring sig har Han en skara lärjungar, som synda nu på ett, nu på ett annat sätt, men aldrig blir Han otålig, aldrig flagar Han på dem ware sig för sin Fader eller för någon människa, utan genast är Han färdig att hjälpa dem till rätta och alltid med samma saktmod. Den sista aftonen twär Han sina lärjungars fötter samt håller till dem ett affskedstal så, som ännu aldrig något blifwit hållet på jorden. Och detta medan Han wet, att de skola alla öfwergifwa Honom och lemna Honom allena. Ja, det säger Han dem oss, och tröstar dem på förhand dermed, att Han ändå icke skall blifwa allena, utan att Fadren skall wara med Honom, samt att Han åter skall komma till dem och taga dem till sig. Till förrädaren Judas säger Han det ena wäckande ordet efter det andra, och det ända in i det sista. Ännu i Getsemane skall

Judas höra det tilltalet: Min vän. När Han förutser Petri fall, beder Han för honom, att hans tro icke må blifwa om intet. När Petrus faller, vänder Han sig om och ser på honom, sänder honom och på påskmorgonen en ferskild hälsning om broderskap. I sitt lidande är Han stilla som ett lam, det till slagtning ledes, och när Han kommer på korset, är hans hjerta hos fienderna och hans första bön: Fader, förlåt dem! Den arme röfwaren tager Han med sig till paradiset. När Han står färdig att fara till himmelen, befäller Han sina lärjungar att med evangelium gå ut i hela werlden, och icke allenast det, utan och att de skola begynna i Jerusalem, den stad som fördömt Honom.

27. Så ser denne konungens storhet ut, och den ställer Han oss här för ögonen till ett exempel, om vi annars äro hans lärjungar. Semför nu härmed din storhet och se efter, huru den rimmar sig med Kristi. Du är intet annat än en arm syndare, wärd den ewiga döden, och likwäl will du icke blifwa förnedrad eller lemna något af ditt, utan du will det allt behålla. Din nästa kan du wäl hjälpa, men att försaka dig sjelf, affäga dig din beqwämlighet, ja blifwa fattig och lida brist för att hjälpa dina fiender, det will du icke. Ditt dagliga fikande är icke heller, huru du må kunna tjena och hjälpa, utan twertom, huru du må förtjena, och ett tillfälle att förtjena är dig alltid färare än ett tillfälle att tjena; ja ett tillfälle att tjena är kanske ofta så långt ifrån att wara din mat, att det twertom kan göra dig olustig, medan alltid tillfällen att förtjena äro glada tillfällen. Är det någon, som icke will tillfyllest hedra dig, så blir du mislynt; ser du dina bröder synda och isynnerhet om de förbryta sig emot dig, så lærer du snart wara otålig, snart säga ett argt ord eller wisa onda åtbörder, och det kännes alldeles icke, som wille du taga dem affides för att få falla ned och två deras fötter. Märker du och ibland dina närmaste wänner en förrädare, så skall du snart känna föraft för honom, och i den stunden han förräder dig, skall du icke mottaga en kyss af honom och säga: min vän. Skall du något lida, så lærer du snart jämra dig, och ser du någon, som går efter ditt argaste, ware sig med onda ord eller oförrätter, så skall du icke

känna det, som wille du gå i döden, om du dermed kunde hjälpa den samme fienden.

28. Sådant må du wäl flitigt betrakta och synnerligen då, när du börjar tycka om dig sjelf samt gerna se, att man håller dig för den bäste. Då skall denna spegel lära dig annat, och du skall kanske snart börja se dig om efter någon plats wid dörren eller i wrån af Guds hus. Det är icke ett wackert talesätt allenast utan full sanning, att de främsta warda de yttersta, ty den sig upphöjer, han skall förnedras. Sätter du dig högt wid bordet, skall snart husbonden komma och säga: Sitt ned bättre! Dersöre är det en öfvermåttan wiktig förmaning, som Petrus gifwer, när han säger: Hållen eder hårdt wid ödmjukheten.

29. Men bruka nu också detta icke allenast till en spegel, uti hwilken du kan se din uselhet, utan äfwen såsom en spegel, uti hwilken du ser, huru Herren will, att du skall bättra dig och blifwa annorlunda, så att du ju mer och mer blir Honom lik. Ty Herren Jesus är icke en ny Moses, som allenast will wisa oss våra synder, utan en frälsare, som går i döden för att utplåna våra synder, hwilken också will hjälpa oss till ett heligt och fromt lefwerne. Såsom du här ser, att Han ställer sitt exempel fram lärjungarna till en efterföljd, att de uti allting måtte lära att betänka, huru Han war sinnad och handlade, samt när de det weta, genast se dertill, huru de måtte wara sammalunda sinnade samt göra det efter, som de se Honom göra. Såsom också apostelen förmanar: Waren så till sinnes, som också Jesus Kristus war. Och åter: Så wäpnen eder I med detsamma sinnet! Gud göre detta rätt wigtigt för våra hjertan! Ty det är lätt gjordt, att man förgäter det samt börjar förfalla i ett sådant wäsende, som icke liknar Herren Jesus eller pryder hans evangelium.

30. Alltså när du är uti ditt hus, uti ditt yrke, din tjenst eller embete, der du har med menniskor att göra, se då till, att du håller denna bild för dina ögon och låter det wara dig angeläget att omkring dig sprida wällusten af Kristi evangelium. Det skall icke slå fel, att rika tillfällen till tjenst skola erbjuda sig åt dig. Här är

en som behöfwer, att du bispringer honom med råd och dåd i hans lekamliga angelägenheter, der en annan som behöfwer ett ord till wädfelse eller tröst eller förmaning. Så skall du och nu på ett, nu på ett annat sätt stöta ihop med din make, dina barn, tjenare eller andra. Ty det kan icke annorlunda ske, än att allehanda stötestenar skola komma dig i vägen. Si der gäller det då, att du icke ser på dig sjelf eller ditt eget utan tänker: "Nuwäl, jag är dertill satt, att jag skall wara alla till tjenst; kostar det än på för köttet, så will dock min Herre Kristus hafwa det af mig, Han har och sjelf sammalunda gjort. Gud gifwe mig nåd att ju mer och mer följa och lifna Honom."

31. Synnerligen må detta wara dig wigtigt, när det gäller dem, som äro dina bröder eller systrar i tron. Såsom apostelen säger: Genom kärleken tjenen den ene den andre (Gal. 5: 13). Och åter: Inbördes dragen hwarandras börd (Gal. 6: 2). Derföre hwarheldst du ser Guds barn, så wet, att Herren är midt ibland dem, såsom den der tjénar, och att Han will hafwa dig till hjelp deri. Och isynnerhet om du får se dem synda och fara wilse antingen i läran eller lefwernet, skynnda då deran, såsom gällde det ditt eget lif eller din egen lem, och se dertill, huru du må kunna öfverskylla, twå den syndandes fötter, hjelpa honom till rätta och trösta honom, på det att han icke må förderfwas i fallet. Djeswulen skall wäl i stället försöka uppwäcka dig till wrede och fresta dig till att börja squallra och tala illa om din broder eller undandraga dig honom, synnerligen om det är mot dig han har syndat. Men akta dig då att följa honom och blif i stället hos Kristus, der Han är, d. w. s. hos din broder, ty hwarheldst du ser en broder synda, der skall du weta, att Herren Jesus är tillstädes för att hjelpa honom, och att Han till dig ropar: "Käre, kom och tag här ett tag, att wi måtte hjelpa denne vår broder upp igen!" Tänk, hwad det skulle blifwa för ett paradys för Guds barn på jorden, om de alla hade det sinnet, att de blott begärde att få tjena! Och hwilket kosteligt skådespel skulle det icke wara för Gud och hans änglar! — Och hwad synes dig? Medan Herren Jesus ligger der och twär din broders fötter, står

du kanste på afstånd och ser surt eller snedt på samma broder? Gud förbarme sig öfwer oss och hjelpe oss i detta stycke. Ty här behöfwa wi sannerligen göra bättring.

32. Dersöre säger apostelen Paulus: Så kläden eder nu såsom Guds utkorade, helgon och älsfeliga uti hjertans barmhertighet, wänlighet, ödmjukhet, saktmodighet, långmodighet. Och unddragen hwarandra och förlåten hwarandra, om någon hafwer något flagomål emot den andre, såsom också Kristus eder förlåtit hafwer, så gören också I (Col. 3: 12 f.). Likasom wille han säga: Kommen ihåg, hwilka I ären, och kläden eder derefter. Dem som heta Guds älsfeliga, höfwes det ju icke att wara klädda uti obarmhertighet, owänlighet och annat sådant. Det passas ju icke en jordisk konung att kläda sig uti trasig och oren klädnad. Mycket mindre rimmar det sig då, att de, som äro kallade och utkorade att wara prester och konungar för Gud ewinnerligen, sticka sig så, som hörde de ännu werlden och hennes orenlighet till. Dersöre säger också apostelen i Rom 6: Likasom I förut hafwen gifwit edra lemmar åt orenligheten och orättfärdigheten till tjenst ifrån den ena orättfärdigheten till den andra, så gifwen också nu edra lemmar åt rättfärdigheten till tjenst, att de måga wara heliga. O låtom oss se på Jesus, att wi också må blifwa delaktiga af hans sinne, hwars mat det war att så tjena och det ända intill blods och det icke blott wänner utan också fiender, som trotsigt ropade: Hans blod komme öfwer oss och våra barn!

33. Detta är nu den mening, i hwilken Herren Jesus anför de orden, att Han icke är kommen att låta tjena sig utan att tjena samt gifwa sitt lif till en återlösen för många. Men hwad dessa ord för öfrigt innehålla beträffande vår frälsning genom Jesus, det wilja wi i en serskild predikan se. Gud gifwe oss för sitt namns skull genom Jesus nåd att rätt betänka, huru Han icke har skonat sin ende Son utan gifwit honom ut för oss alla, på det wi måtte hafwa en wiß och säker tröst emot alla våra synder äfwenksom ju mer och mer blifwa så sinnade, som Jesus war. Amen.

N:o 19.

Fastlags-Söndag.

(Andra predikan).

Text: Marc. 10: 45.

Människans Son är icke kommen, på det Han skulle låta tjena sig, utan att Han wille tjena och gifwa sitt lif till återlösning för många.

1. Vi sågo i förra predikan, i hwad syfte Herren närmast anförde dessa ord, neml. såsom ett exempel för lärjungarna till efterföljd. Emellertid innehålla de äfwen i ett annat afseende den allra wigtigaste lärdom, alldestund de framställa vår frälsning genom Kristus. Vi hafwa här i korta ord uttryckt hela den stora sak, hwarpå vår salighet hänger.

2. Att Herren kallar sig människans Son, dermed will Han utan twiswel framhålla sin sanna mandom, på det att wi måtte weta, att Han sannerligen är vår broder. Såsom apostelen säger: Efter barnen hafwa kött och blod, är ock Han deraf delaktig worden. Så säger ock Johannes: Ordet wardt kött. Det war nemligen i gamla testamentet lofwadt, att vår frälsning skulle ske genom "qwinnsans säd" d. w. s. en sann och verklig människa. Så säger ock apostelen: Gud sände sin Son, född af qwinna. För att blifwa mensklighetens Frälsare skulle Guds enfödde Son gå in i menskligheten, blifwa kött af vårt kött. Detta är en hemlighet för allt förnuft och en stötesten, emot hwilken otron i alla tider lupit till storm. Men det står så skrifwet. Guds Son är worden såsom en af oss. Ehwad jag förstår mer eller mindre deraf, är det dock redan skedd. Gjordt är gjort — Gud ware lof.

3. Vidare heter det, att Han är kommen. Fråga wi hwarifrån, så svaras från himmelen. Han war i begynnelsen hos Gud och war Gud. Ja, genom Honom är werlden skapad. Han war den medelpersonen, genom hwilken Gud hade skapat werlden; nu skulle Han också wara den medelperson, genom hwilken Gud frälste den fallna werlden. Dersöre kom Han. Andock Han war i Guds skapelse, räknade Han icke för rof att wara Gud jemlik, utan förnedrade sig. Derom säger Han sjelf: Jag gick ut af Fadren och kom i werlden. Det war nu hos oss ingen möjlighet att frälsa oss sjelfwa. Hela vår warelse war af synden genomträngd. Skulle wi frälsas, måste frälsningen komma annorstädes ifrån. Och den kom och det ifrån Honom, mot hwilken wi hade syndat.

4. Deras skall man nu se, hurudan Gud är. I våra samweten låter det så, att när wi hafwa syndat emot Gud, så är Han förtörnad och måste blidkas, om Han åter skall kunna wara oss nådig. Ja detta sitter så inbitet i vårt naturliga medwetaude, att wi rent af tycka, att det ligger i sakens natur och måste wara Skriftens ande, äfwen om det ingenstädes står skrifwet. Men låt du sakens natur fara och blif wid Skriftens ord. Der skall du få lära, att wi hafwa en annan fader, nemligen en sådan, som ännu älskade de arma, fallna barnen så, att Han icke skonade ende Sonen utan gaf Honom ut till vår frälsning. Af Guds gerningar är det du skall lära känna Guds hjertelag. Skedde det genom vårt fall någon förändring i Guds hjerta, så war det den förändringen, att hans hjerta brast af barmhertighet. Det war icke af wrede öfwer vårt fall utan af förbarmande öfwer vårt elände, som Han sände Sonen. Gud kände det icke så, som wille Han hafwa någon, öfwer hwilken Han kunde låta sin wrede gå, nej utan så som wille Han offra allt för de fallnas räddning. Ty äfwen när wi woro fallna, war dock Han vår Fader.

5. Dersöre skall du lära att betrakta Herren Jesus, såsom den der kommer från Fadren för att frälsa dig ifrån alla dina synder, från döden och djefwulens wäld, och det utan all din förskyllan eller wärdighet, icke med silfwer eller guld utan med sitt eget heliga och dyra

blod. Och detta allt blott derföre, att din Fader älskar dig, fastän du har syndat, och will icke, att du skall dö och förgås utan hafwa ewinnerligt lif. Då skall du också i syndanöd icke behöfwa wara rädd för Gud och fly för Honom, såsom Adam och Ewa, ej heller behöfwa se dig om efter någon, som kunde hjälpa dig emot Honom och hans wrede, utan du skall då skåda, huru Han långt förut af idel faderlig barmhertighet sett till ditt elände och sändt dig en Frälsare, hwilken borttagit alla dina synder. När du derföre ropar: Herre, förbarma dig öfwer mig, så kan Han svara: Se på mina gerningar, om jag annat gjort. När du ropar: Gud, fräls min själ, så kan Han svara: Det har jag redan gjort. När du ropar: Huru skall jag blifwa salig, så svarar Han: Derom har jag dragit försorg; ser du icke, att jag sändt min ende Son till din frälsning; håll dig till Honom, der har du rättfärdighet, lif och allt.

6. Fördensfull lägger också Herren synnerlig wigt derpå, att det är Fadren, som har sändt Honom i werlden, och att när Han frälsar oss, så är det Fadrens verk Han gör. Derföre säger Han också sjelf, att Han genom detta verk förherrligat Fadren, samt lärar oss sålunda att se Fadrens rätta majestät och herrlighet uti det, att Han sändt sin Son i werlden och genom hans blod tagit alla våra synder af wägen. Ty Fadrens ära skall du först då skåda i detta verk, när du ser, att det är Han, som gjort det verket genom Sonen. Ty är det icke Han, som gjort det, så kan Han icke hafwa äran deraf. Men när du ser, huru Han så förbarmar sig, att Han griper till det allra yttersta, Han eger, för att rädda oss, då skall du rätteligen kunna sjunga: Åra ware Gud i höjden, Gud vår Fader! Så blifwer då Gud genom detta verk ärad enligt Herrens Jesu ord. Och i det lofwet skola alla änglar instämma.

7. Detta är nu ett för allt förnuft galet tal, hwaraf den naturliga menniskan menar skall följa, att Guds majestät neddrages, och icke allenast det utan också att synden och Kristi verk förringas. Men hwad först beträffar Guds majestät, så wet Skriften icke af något högre majestät i himlen eller på jorden än det att älska

syndare utan penningar och för intet, ja, gå i döden för syndare. Wet någon annan af något högre Guds majestät än detta, så wilja wi dock blifwa wid Skriftens ord, som lärar oss se Guds herrlighet och majestät i Sonen. När du ser, huru Gud på Sinai uppenbarar sig i eld samt uttalar förbannelsens ord öfwer syndare, då ser du wäl en uppenbarelse af hans majestät. Men när du ser Honom sända den enfödde Sonen ut för att frälssa syndare, då är det en uppenbarelse af hans majestät så mycket högre och bättre, som himmelen är hög öfwer jorden. Ty i den förra ser du, hurudan hans wrede är öfwer synden, i den sednare ser du, hurudant hans hjertelag är emot syndare.

8. Men hwad angår det, att synden genom detta skulle förringas, så är wisserligen sannt, att någon kunde tänka: "Du gör det detsamma, huru jag lesver eller syndar; der är dock i Guds hjerta en brinnande, oföränderlig kärlek till mig". Men hör du någon så tala, så wet, att han är en skrymtare, och det rår icke Fadrens kärlek för. Eller om du säge en fader för sin förlorade sons räddning offra allt, hwad han egde, men sonen tänkte: "det gör detsamma, huru jag lesver, fadren älskar mig ändå" — månne det wore fadrens skuld? Nej, sådant wore ju att förakta fadrens kärlek. Och ser du någon, som börjar älska och följa synden derigenom, att han får weta, huru Gud, trots all hans synd, dock brinner af kärlek och förbarmande, då har intet annat skett, än att den redan förut warande döden blifwit uppenbar. Ty med sådant wäsende bewisar han, att hans förra afhållande från synden endast berott på fruktan för Guds wrede. Men att sådant blifwit uppenbart, det är ingen skada. Deremot är intet, som för en syndare kan göra synden så förfärlig som det, att han får sina ögon öppna öfwer den Guds kärlek, som offrat ende Sonen till hans räddning ur synden. När Paulus wille lära de fristna att samla glödande kol öfwer sina fienders hufwud, sade han: Om din owän hungrar, så gif honom mat o. s. w. Och så gifwes wisserligen ingenting, som kan göra synden så förfrossande som det, att Gud så älskade werlden, att Han utgaf sin ende Son. När jag i lagen hör

Guds wrede öfwer synden, då kan detta göra mig förskräckt för synden, emedan jag hör, att hon leder till helwetet. Men döda min kärlek till synden, det förmå inga lagens domar. I samma stund jag wiste, att ingen fördömelse funnes, skulle jag wandra lika ledigt i synden igen. Ty hwad syndaren under lagen fruktar, det är fördömmelsen, men icke synden, ty henne älskar han. Får han deremot syn uppå det, att Fadren så älskat honom, att Han i Kristi död utplånat alla hans synder, då bryter detta sjelfwa hans kärlek till synden, så att han omöjligt skulle kunna lesa i henne, äfwen om ingen fördömelse funnes. Ty detta förskräcker honom icke, utan det föder honom på nytt samt skapar i honom ett rent hjerta, hwilket älskar Gud och därför icke kan följa synden.

9. Deras skall man alltså finna, att det är så långt ifrån att predikan om Guds fria, i Kristus öfwer oss utgjutna nåd, skulle verka syndens ringaktande, att hon twertom är det enda, som förmår omskapa menniskan så, att hon verkligan hatar synden. Men hwad angår det, att Kristi verk skulle genom denna predikan förringas, såsom om någon sade: hwad behöfdes Kristi verk, om Gud älskade oss ändå? — så är detta swaret: Kristi verk behöfdes aldrig, för att Gud skulle kunna älska oss. Twertom vittnar Skriften, att Kristi verk war en frukt af Guds kärlek. Men dertill skulle Kristi verk vara, att det skulle återställa oss rättfärdiga och rena åt Gud. Och om du rätt känner, hwad det är att vara en syndare, då skall du också genast känna, att det är just detta du behöfwer: nemligen blifwa rättfärdigad från synden. Den som är en farise, han behöfwer icke mer än en frälsare, som farit af med syndens förbannelse, ty är han blott qwitt förbannelsen, så oroar honom synden ingenting. Den som är en Kristen, han behöfwer en frälsare, som tager sjelfwa hans synd bort, och det wet han är mer, oändligt mycket mer. Och får han nu tillika weta, att Gud af sin barmhertighet sändt honom just en sådan frälsare, då tjenar det förwisso icke till att göra den frälsaren och hans verk mindre — nej twertom, då — först då — blir det verket riktigt stort.

10. Fördensfull må man väl förundra sig öfver den naturens blindhet, enligt hwilken wi äro färdiga att tycka, att om icke Kristus hade det ärendet att blidka Guds wrede, så war det intet bewändt med hans werk. Alldeles såsom wore det ingenting, att Han borttagit våra synder och gjort oss rättfärdiga i sitt blod. Eller hwad synes dig? Att alla dina synder äro utstrufna — menar du det är ingenting? Att du inför Guds ögon är rättfärdigad, ren och täck, såsom den der ingen fläck eller skrynfla har — menar du det är ingenting? Att du är Guds barn och ditt namn inskrifwet i lifwets bok — menar du det är ingenting? Att du är Guds arfwinge, hwilken ewinnerligen skall stå inför hans thron helig, ren och salig, såsom Han sjelf är — menar du det är ingenting? Nuväl, och du skulle tycka, att det werk, genom hwilket du allt detta har, är ingenting! Är det icke besynnerligt? Och så skulle du tycka blott därför, att du får höra, att det icke war Gud, som behöfde det werket, utan att det war Han, som gjorde det — och det emedan Han älskade werlden? Käre, hwar äro dina andliga sinnen? Känner du icke, att det är just genom detta, som det werket blir stort och saligt? Sannerligen: den frälsare, som af Guds nåd är kommen för att frälja oss från våra synder samt göra oss rättfärdiga inför Gud och sålunda återlösa oss åt Honom, från hwilken wi woro fallna, det är den frälsare, som Skriften predikar, och Han allena är stor. Apostelen säger, att Kristus genom Guds nåd skulle smaka döden för alla (Ebr. 2: 9). Det är tydligt och afgörande taladt. Märk, det står icke: för att göra Gud nådig skulle Kristus smaka döden. Nej twertom — genom Guds nåd skedde det. Kristi lidande och hela werk war således icke en orsak dertill, att Gud blef nådig mot syndare. Nej det war en frukt och en följd af Guds nåd. Ja, den förlofning, som är skedd i Jesus Kristus, är nådens allra högsta werk, genom hwilket nåden icke blifwit till utan kommit oss till hjälp, d. ä. till rättfärdighet och frälsning. Och det är stort, guddomligt stort.

11. Vidare säger Herren, att Han icke är kommen att låta tjena sig. Dermed förkastar Han med ens all

sådan gudaktighet, hwilken will genom egna gerningar vinna Guds nåd. På det ordet äro derföre alla de fördömda, hwilka fara efter att upprätta sin egen rättfärdighet. Det kan synas hårdt, men det är Guds wisja ord, att de, som umgås med lagens gerningar, äro under förbannelse. Icke blott de, som förakta och fräckt trotsa Guds wilja, utan ock de, som nu med allt allwar bemöda sig om att göra Guds wilja för att blifwa rättfärdiga — äro alla lika under förbannelse. Ja, om ock dina gerningar äro sådana, till hwilka evangelium förmanar, såsom ånger, bön, bättring, helgelse o. s. w., men din frid hwilar på dessa gerningar, så att du gör dem Herren till tjenst, att Han för den skull må blifwa dig nådig eller låta sin nåd bestå, så har du dock alldeles felat om Kristus och evangelium. Ty du menar då, att Han är en ny Moses, som är kommen att låta tjena sig och med alla dina evangeliska gerningar går du miste om wägen och lifwet. Gud gifwe, att du i tid låte öfwertyga dig derom.

12. Men ligger i dessa ord en dom öfwer all de fariseers rättfärdighet, så äro de deremot egnade att gifwa lif och helsa åt alla wäckta, under lagen försmäktande själar. Ty här hör du nu bestämdt, att din frälsning icke skall ske derigenom, att du tjenar Kristus. Du ligger der eländig och wet icke, huru du skall få den ånger, bättring och tro, som behöfwes, för att Herren skall förlåta dig dina synder och frälsa din själ. Nuwäl, du ligger i en willfarelse. Du besinnar icke, att Kristus icke är kommen för att låta tjena sig. Derföre se till, huru du genast må sluta med den tjensten, så att du går till Honom, just som du är, med alla dina synder, och betraktar Honom, såsom den der är kommen för att tjena dig. Det är grusligt att skåda, huru wäckta själar kunna gå och hålla sig qwar under lagens ock blott derigenom, att de icke rätt afka ordet om Herrens Jesu sändning. När de derföre höra, huru Gud ropar, att wi måtte wända oss till Jesus, i hwilken Han gifwit oss rättfärdighet, då heter det genast: ja, se der: en rätt omvändelse fordras dock, och någon sådan har icke jag. När Guds ord säger: Tro på Jesus, då heter det straxt

i hjertat: ja, se der, en rätt tro fordras dock, och den har icke jag. Det är själasjändens allra finaste list, hwarigenom han behåller själar i fångenskap. Ty sålunda synes han stå på Guds ord, medan han intet annat gör, än förwänder det. Det, som är en fri inbjudning, att taga nåd för nåd, det förwänder han för deras ögon till lagbud och wilkor.

13. När nu sådant kommer dig före, antingen inifrån eller utifrån, så akta icke det, att det ser rimligt ut samt låter allwarligt, utan tag du saken på det allra enfaldigaste, så att, när du hör det ordet: "vänd om!" du också gör derefter samt med dina synder vänder dig ifrån alla dina gerningar till Jesus. Ty att wända sig till Jesus, det är att omvända sig. Sammalunda, när det heter: Tro på Jesus! så tag det så enfaldigt du kan och tro, som orden lyda. Ty med sådana ord will icke Gud låta dig weta köpeffillingen för sin nåd, utan gifwer dig twertom frihet, ja uttalar sin wilja, att du, som är en syndare, skall hålla dig till Jesus samt wara wiss, att du i Honom har rättfärdighet, lif och allt. Se, huru det gick, när apostlarna kommo ut och predikade bland hedningarna! Der war icke långa funderingar, om hwad tron war, och hwad egenskaper den hade. Nej, hwad det war att tro, det wiste hedningarna förr, ty det war ju mycket, som de förr hade trott, och hwad apostlarna predikade, det war icke en ny tro, utan en ny sak att tro på. Så ser du också, när Herren frågar den blinde mannen, som blifwit seende: Tror du på Guds Son? då svarar han icke: Hwad är det att tro? utan: Hwem är Han, att jag må tro på Honom? När han då fick höra, att det war Jesus, trodde han straxt och war glad (Joh. 9). Sammalunda när Philippus predikade i wagnen för den etiopiske kamreraren (Apg. 8) om Jesus efter Ef. 53:dje kapitel, så trodde han straxt och bad att blifwa döpt, for sedan sin väg och war glad. Aldrig tyckte heller Herren eller hans apostlar, att någon trodde för snart. Hwar någon lefwer i tron på Jesus, der tycker han aldrig illa wara, att någon kommer till tron hastigare, än det gick för honom sjelf. Twertom, när han ser sådant, kan han wäl säga: "Gud ware lof, så enkelt

är det, si, du gjorde rätt, att du tog det ensfaldigt, jag, arma dåre, gif och trälade länge i onöd och mente, det war icke att taga så, som det stod". Fariseerna åter, om de så se någon snart och hastigt komma till tron, säga de: "Så lätt skall det icke gå; wi weta det af egen erfarenhet, huru mycken möda och kamp det kostat oss att komma dertill". Gud öppne deras ögon, att de må se, att de aldrig äro komna dertill.

14. Se dertill, att du aftar på Skriftens exempel. Der skall du se, huru Herren Jesus går omkring, gör wäl och hjälper alla samt låter det wara sin mat, att Han tjänar syndare och gör sin Faders wilja. Så skall du dertill lägga, att Han är densamme i går och i dag och i all ewighet. Tänk dig och vidare före, huru du skulle göra, om du finge höra, att Herren lefamligen wistades der eller der. Nu wäl, det tycker du är naturligt: du skulle gå till Honom, säga Honom din nöd och ropa på hjälp. Och om Han då sade till dig: War wid godt mod, dina synder äro dig förlätta, huru skulle du då göra? Naturligtwis tro, tacka Gud och wara glad! Ja, se der! Gå nu till wäga alldeles på samma sätt: bär din nöd till Jesus, och när du i ordet ser, huru Han har fullkomnat allt och aftwagit din missgerning, tro då, tacka Gud och war glad. Ty det är i alla händelser så, som det står skrifwet. Komma och tusende röster inifrån eller utifrån och säga: du bedrager dig, så wet: den bedrog sig aldrig, som satte sin lit till Jesus. Men de, som gingo långa vägar och ändtligen trodde, att det war rätt dertill, att det war långt och beswärligt, de bedrogo sig. O, det är besynnerligt! Om en ensfaldig Jesu lärjunge får höra en lång omvändelsehistoria, der syndaren länge gått och trälats under lagen och kämpat och wändats o. s. w., då skär det ofta i honom, synnerligen om han nyss är kommen till tron, och der far en båsman igenom honom, så att han tänker: Gud wet, huru det är med mig; aldrig har det gått så grundligt till för mig. Och så förefommer det honom, som wore det Andens werk, ja, ett grundligt Andens werk, att en syndare i det längsta strider emot nåden! Är det icke förfärligt? Ja, är det icke ännu förfärligare,

att dylikt af många lärare predikas såsom rätt? Skulle icke fastmer de, som hafwa långa omvändelshistorier, gråta och jämlra sig, att de så länge stodo emot nåden, samt hjertligen afråda andra från att sammalunda göra?

15. Korteligen: vill du göra Herren Jesus till wiljes, så håll Honom icke för en sådan man, som sitter der på en thron uti ett förskräckligt majestät och wäntar, att du skall komma med en riktig ånger och bättring m. m. att nedlägga för hans fötter, om Han skall blifwa dig nådig. Nej, utan se Honom an, såsom den der utan din ånger eller bättring, af Fadrens nåd allena är kommen, full med nåd och sanning, för att tjena dig, att Han och länge gått efter dig, och att det är hans högsta glädje, att du nu vill låta hjälpa dig utan penningar och för intet. Det är ju en glad stund för herden, när han finner sitt får, som war borta. Men tänk om fåret, just när herden skulle taga det för att lägga det på sina arlar — tänk om det då öfwerfölls af förskräckelse och sade: "så lätt skall det icke gå!" samt fördensfull gåfwe sig af i fullt språng undan herden för att med sitt löpande bewisa, att det hade en allwarlig sorg öfwer sin bortkommenhet — det wore ju alltför mycket dåraktigt. Men om du det förstår, såakta dig att handla så, äfwen om många, som synas heliga, råda dig dertill.

16. Deras skall du nu och förstå, hwadan det kommer, att Kristus och hans apostlar aldrig någonstädes med dem, som kommo och begärde nåd, anställde någon examen och undersökning, om de kommo med en tillfyllest grundlig ånger och en riktig tro. De wiste ju, att ångern icke skulle wara för Herren, Honom till tjenst, att hans hjerta måtte röras till nåd, utan för syndaren, på det han måtte drifwas till Herren; så och att tron icke skulle wara för Herren såsom ett wilkor för hans nåd, utan för syndaren såsom det sätt, hwarpå han hade att anamma nåd. Och emedan de detta wiste, derföre woro de glada öfwer hwarje själ, som kom och begärde nåd, samt underwisade dem, huru de nu och på det allra enfaldigaste borde med full wifhet weta, att alla deras synder woro ifrån dem tagna. Swar då någon litade

derpå, der sade apostlarna, att densamme trodde. Ty sådant kallade de för tro. Men hade någon kommit till dem, redogörande för huru han nu så och så länge varit under lagen och gjort bättring, genomgått en rätt upplösning med alla deß egenskaper, äntligen och kommit i en rätt omvändelses ordning till en riktig tro, hvarföre han nu väntade Guds nåd, då hade väl apostlarna svarat: "Si, wi äro allenast simpla fiskare, hafwa aldrig studerat teologie och förstå oss derföre icke på så höga saker. Wi förstå allenast ett, nemligen att Jesus är korsfäst och uppstånden, och att hwar och en, som ensaldigt detta tror, är rättfärdig och salig."

17. Men när Herren säger, att Han är kommen att tjena, kunna visserligen hans ord användas om hela hans verksamhet. Dock tänker Han serskildt på den saken, att Han skall gifwa sitt lif till en återlösning för många, såsom Han genast tillägger. Denna gerning war en tjenst i dubbelt afseende. Först war det en tjenst åt Fadren, sedan och en tjenst åt oss. Att Fadren war det en tjenst, emedan Han såsom Fadrens tjenare utförde det werket åt Honom, på hans uppdrag och för hans räkning, hvarföre det och heter, att wi blefwo köpta åt Gud genom Jesu blod. Så säger Herrens ord derom: Det är en ringa ting, att du är min tjenare till att upprätta Jacobs släkter, utan jag hafwer och gjort dig till hedningarnas ljus, att du skall wara min salighet intill werldens ände (Ef. 49: 6). Genom sin funskap skall Han, min tjenare, många rättfärdiga göra, ty Han bär deras synder (Ef. 53: 11). Si jag will låta komma min tjenare Zemah (Sach. 3: 8). Till sitt wäsende war Han Guds Son, Gud af Gud, men i detta verk war Han Guds tjenare, och att Han dugde till den tjensten, det berodde derpå, att Han war Gud.

18. Att oss war detta verk en tjenst, emedan det skedde till vår salighet. Om en fader hade en förlorad son och någon räddade den sonen åt honom, så skulle han dermed tjena både fadren och sonen. Sammalunda är och förhållandet här: Sonen tjénar Fadren så, att Han för Fadrens räkning frälsar de fallna barnen. Å andra sidan tjénar Han oss — icke så att Han åt oss

återförwärfwar Guds hjerta och nåd, ty det hjertat war aldrig bortwifet från barnen — nej, oß tjenar Han så, att Han gör oß rättfärdiga genom sitt blod samt återställer oß till den fulla Guds likhet och salighet, hwartill wi woro ämnade, men hwarifrån wi woro fallna. Ty allt, hwad wi förlorade i fallet, skulle wi hafwa igen i Kristus. Han åtog sig icke att till en del upprätta oß — nej fullt skulle det ske, full skulle vår frälsning wara. Det är ju ock, hwad alla Guds barn i Honom hafwa: här en daglig rättfärdighet genom syndernas förlåtelse samt en daglig hjälp till syndens öfwerwinnande, der en fullkomlig återställelse till Guds likhet, en fullkomlig renhet från all synd samt en fullkomlig och ewig salighet med Honom.

19. Denna tjenst liknas här wid en återlösning eller ett köp, hwari något för ett wißt pris utlöses. Derwid frågas då först, hwilka som här äro föremål för köpet, och Skriften swarar: hela werlden. Så älskade Gud werlden. Si, Guds Lam, som borttager werldens synd. Wet du intet annat om dig, så kan du åtminstone weta, att du war med i det köpet. Om du ock fallit djupare än någon annan — köpt är du ändå; om du ock kunde bewisa, att på jorden aldrig din life gått i ogudaktighet — köpt är du ändå. Om du icke gjort bättring — köpt är du ändå; om du icke tror, utan ännu wandrar i otro, ja trotsar i otro — köpt är du ändå; är du en affälling — köpt är du ändå. Intill den yttersta dagen skall icke på jorden uppträda den menniska, om hwilken man skall kunna säga: hon är icke köpt. Fördensfull bör man weta, att alla twiswel, som i den wägen kunna uppstå, äro af djefwulen, och att det är en rätt och god gudstjenst att förakta dem, såsom man föraktar andra lögner.

20. Att här emellertid står: "för många", dermed will Herren icke säga, att hans lifes utgifwande endast gällde en del af menniskorna, utan dermed will Han antyda, att ehuru Han är utgifwen för alla, dock icke alla genom hans utgifwande blifwa saliga utan allenast de, som tro. Derom uttrycker sig apostelen Johannes så: Kristus är alla menniskors frälsare, men synnerligen

deras, som tro. De, som icke trodde på hans namn, hade ingen nytta af hans verk, ehuru Han och war deras frälsare. På liknande sätt talar Skriften ofta.

21. Men hwarifrån äro wi köpta? Derpå swara wi: från alla synder, från döden och djefwulens wäld. Synden är nemligen såsom ett fängelse, uti hwilket hela werlden ligger innesluten. Ty synden har så genomträngt och bemäktigat sig Adams slägte, att ingen är, som kan göra sig lös derifrån, utan wi sitta der alla såsom innemurade. Det tror man icke, så länge samwetet ännu sofwer, men det är dock så. Guds ord säger det, och allas deras erfarenhet, som försökt göra sig lösa, bekräftar det. En lefamlig fånge wet, medan han sofwer, alls icke derom, att han är fången, ja han kan under sömnen drömma om den bästa frihet, kan wäl och drömma, att han är konung eller kejsare, men under alla dessa drömmar är han dock fånge. Hans dröm kan aldrig förändra saksförhållandet. I samma stund han wakenade och försökte göra sig lös, skulle han så erfara det.

22. Genom denna synd äro wi komna i döden. Syndens lön är döden. Därföre säger och apostelen, att döden har genom synden kommit öfwer alla menniskor. Hwarhelst synden går fram, der har hon döden med sig, enligt Guds ord: På hwad dag du deraf äter, skall du döden dö; den själ, som syndar, skall döden dö o. s. w. Denna död är en andlig död, hwilken ändtligen wid utgåendet ur nådetiden öfwergår i ewig död, ewig skilsmessa från Gud. Att wara ewigt bortkastad från Gud, det är ewig död. Ty i Gud allena är ewigt lif. Därföre säger Herren till sitt folk: Israel, du förer dig i olycka, ty din hellsa står allena när mig. Att wara i synd, det är ett tillstånd, som gör all förening med Gud omöjlig, och ett tillstånd i hwilket Gud för menniskan blir en förtärande eld. Det känner och menniskan till en del redan här, ty af denna känsla kommer det, att den ogudaktige bäsvar för Gud. Denna känsla war det, och, som framträdde hos Petrus, när han ropade: Herre, gack ut ifrån mig, ty jag är en syndig menniska. Det är hemskt att höra den ogudaktige förneka den ewiga döden, medan han sjelf går der såsom ett lefwande wittne

på des werflighet. Ty att han förnekar den, beror derpå, att han wet, att om den finnes, så kommer han deri.

23. Denna död kallas och lagens förbannelse, emedan det är lagen, som uttalar domen till död öfwer hwarje själ, som syndar. Denna förbannelse är wiß och trotsar alla menniskors funder och all förnekelse. Medan den ogudaktige triumferar i sitt hån, hwilar den förbannelsen hemlighetsfullt men hemskt öfwer honom, och genom sitt hån befäster han den desto mer. Ewigheten skall bewisa det. Ty från ewighet till ewighet skola de, som woro i sina synder, de som lefde och dogo i sina synder, tryckas af denna förbannelse, hwars förfärlighet lifnas wid en eld, som aldrig slöcknar. Tänk: en eld, som aldrig slöcknar — we dem som ligga deri — we! we! Herrens ord blifwer ewinnerligen.

24. Genom denna synd äro wi vidare komna i djefwulens wäld d. w. s. han regerar öfwer dem, som äro i synden; såsom apostelen derföre kallar honom denna werldens gud, hwilken har makt i wäldet och werkar i otrons barn. Icke så till förståendes, som skulle Gud hafwa öfwerantwardat den fallna werlden åt djefwulen såsom åt en bödel eller fångwaktare eller skarprättare, hwilken hade att på syndare utföra Guds wrededomar. Sådant ser man på gamla taflor, hwilka framställa de onda andarna i helwetet, såsom de der pina de fördömda menniskorna samt göra det med fröjd och skratt. Men Skriften wet icke om något sådant. Hon säger, att de onda andarna äro fördömda med de fördömda menniskorna, eller rättare, att de fördömda menniskorna äro fördömda med de fördömda andarna, men aldrig att de onda andarna äro Guds bödlar, åt hwilka Han öfwerantwardat de ogudaktiga till att af dem pinas. De otrognas fördömelse kommer icke från djefwulen ej heller genom djefwulen, utan är Guds öfwer synden oföränderligt hwilande wrede, hwilken ewinnerligen skall förtära dem, som intill nådatidens slut föraktat den rättfärdiggörelse och rening från synden, som war dem gifwen i Jesu blod. Derföre heter det icke: Gån bort i ewinnerlig eld, som af djefwulen beredd är, nej utan: som åt djefwulen be-

redd är. Djefwulen, som dem bedragit hade, wardt och fastad i den brinnande sjön (Uppb. 20: 10.) Således: att Gud skulle såsom till ett straff hafwa öfwerlemnadt de ogudaktiga i djefwulens wäld, såsom en konung åt en bödel eller skarprättare öfwerantwardar en brottsling, det står ingenstädes i Guds ord, utan är menniskors lärdom. Deremot är det djefwulens herrawälde, att han genom förförelse (Uppb. 12: 9) regerar i de otrogna (Eph. 2: 2), drifwer dem att tjena synden och efterfölja hans begär (Joh. 8: 44) samt sålunda ju mer och mer befästas i synden, tills ingen återgång mer är möjlig, utan de dö i sina synder (Joh. 8: 24).

25. I sådant elände woro wi nu ewinnerligen förlorade, derest icke Herren Gud sjelf hade förbarmat sig öfwer oss och sändt sin ende Son ut, på Honom lagt och i Honom utplånat alla våra synder. Men så älskade Gud werlden, att Han utgaf sin ende Son, gjorde Honom till synd för oss samt borttog dermed werldens synd. Derom vittnar nu profeten: Herren fastade allas våra synder uppå Honom. Och Johannes: Si Guds Lam, som borttager werldens synder. Och hwad Skriften säger, det menar hon. Det är en salig werklighet, att våra synder äro i Jesu blod utplånade och wi sålunda med det blodet förlossade och liksom utköpta ur synden åt Gud, från hwilken wi genom synden woro bortkomna. Och alldenstund den förlossningen skedde genom Jesu blod, så liknas detta blod wid en penning, genom hwilken köpet skedde. Alldeles såsom och Herren liknar Guds rike wid en skatt, som en man fann i en åker och gick bort, sålde allt det han egde och köpte den åkren. Dermed will Herren wisserligen icke säga, att Guds rike är till salu, utan emedan det, att någon annammade Guds rike, kunde kosta honom uppoffring af alla hans egodelar, derföre liknas Guds rikets winnande wid ett köp och uppoffringen af alla egodelar wid en köpesfilling. Sammalunda är det och här. Gud sänder sin Son ut för att åt sig frälssa det förlorade barnet, den frälsningen kostar ende Sonens lif och blod, och så blifwer det blodet liksom en köpesfilling, genom hwilken werlden köptes åt Gud.

26. I detta Jesu blod hafwa wi alltså rening från

synden. Så säger Johannes, att Jesu blod renar af alla synder. Så heter det om försoningsoffret, att bocken skulle bortbära alla folkets misgärningar på sig, och sedan förflaras det hela sålunda: På den dagen sker eder försoning, så att I warden rena gjorda ifrån alla edra synder inför Herren. Derom heter det i Ap. G. 10 uti Petri syn med syftning på hednawerlden: Swad Gud har rent gjort, det skall du icke hålla orent. Petrus förstår och saken så: Gud har underwisat mig, att jag ingen menniska skall räkna ohelig eller oren (v. 28.) Det war Kristi kropps offers frukt: icke Guds försoning utan werldens försoning, icke Guds blidkande utan werldens rening från synden. Dersöre säger och Gud i gamla testamentet om offren: Lifwet är i blodet, dersöre har jag gifwit eder blodet till försoning för edra själar. Märk, det heter icke: "dersöre will jag hafwa blod till min wredes blidkande" nej utan: dersöre har jag gifwit blodet till edra själares försoning. Den försoning och förlofning, som behöfdes, det war en försoning, som renade oss från synden och ställde oss rättfärdiga igen för Gud, och den försoningen gaf Gud, ty Han tänkte dock derpå, att Han war vår Fader. O, wälsignade Fader! Han krafde icke blod, såsom hedningarnas gudar göra, nej, Han gaf blod — enfödde Sonens blod. Ingenting war Honom för mycket eller för stort, när det gällde att upprätta det fallna barnet ur synden. Han skonade icke den enfödde Sonen.

27. Men hafwa wi i detta blod rening från synden, då hafwa wi deri och frälsning från döden och förbannelsen. Förbannelsen är till endast för syndare, förblifwer och öfwer dem ewinnerligen. Men är någon rättfärdig och ren från synden, då finnes för honom ingen fördömmelse. Dersöre brukar och Skriften icke sådana talesätt som det, att wreden är släckt eller förbannelsen borttagen, utan så säger hon: wi äro utköpta från förbannelsen, wi äro frälsta från döden. Wreden och förbannelsen äro wäl qwar, nemligen för dem, som äro syndare, men har någon blifwit rättfärdigad från synden, då är han och dermed uttagen ur förbannelsen, så att denna icke vidare angår honom, eftersom han nu icke

vidare är syndare utan rättfärdig. Se här en bild! Om jag är borgerligen rättfärdig, så upphäfwer det wißt icke en enda paragraf i strafflagen. Nej, de gälla ändå alla dessa bestämmelser om böter, fängelse och död. De gälla, säga wi, men de gälla icke mig, som är rättfärdig, utan dem som äro syndare. Sammalunda här! Hwar någon genom Jesu blod är rättfärdigad från synden, der upphäfwer sådant wißt icke lagens förbannelse; nej den förbannelsen är qwar och gäller, men den gäller icke de rättfärdiga, ty lagen har aldrig förbannat de rättfärdiga, utan den gäller syndare, och öfwer dem skall den hwila ewinnerligen. Alltså: hwar någon är i Jesus genom tron, der är han rättfärdig, och om honom har lagen intet annat att säga, än att han skall lefwa; hwarest åter någon icke tror på Jesus, der förblifwer han qwar i sina synder och är i dessa synder under Guds wrede fördömd. Sådant är lagens dom: syndare skola dö, men de rättfärdiga skola lefwa. Och så är vår frälsning ställd på fullt laglig grund.

28. Se derföre till, att du håller denna sak rätt och wet, att du i Jesu blod är uttagen från all förbannelse, död och dom. Sê så som skulle detta blodet hafwa blidkat Gud, utan så att det twagit dig ren från alla dina synder. Det skall wäl förefalla dig besynnerligt, att du skall heta ren, när du dock känner, att du är en syndare, men låt icke förwilla dig, utan hör, hwad ordet säger, neml. att Gud tagit dina synder bort. Och Gud måtte wäl sjelf bäst weta, hwad det är, som Han i Kristi död uträttat. Men det wet du: den som är rättfärdig, honom angår det icke, hwad lagen har att säga om dem, som äro orättfärdiga. Och wet du än med dig, att du syndat emot alla Guds bud, så hör evangelium, att Herren tagit dessa synderna på sig och det så wißt och werkligt, att Han od derwid drabbades af all den förbannelse, som öfwer synden låg. Men har Han tagit dina synder ifrån dig, då är du ju af med dem lika wißt, som hade du aldrig haft dem. Det finns intet, som man kan så fullständigt förlora som sina synder. Tappar du en penning i sjön, så kan en fisk sluka den, sedan kan fisken komma på en krok och penningen sålunda gå igen. Men

synderna de äro borta, i Jesu blod dränkta, utplånade och till intet gjorda. Men der synden icke vidare är, dit kan förbannelsen icke nå. Nej, der är lif. Kroppen är wäl ännu död för syndens skull; men anden är lifwet för rättfärdighetens skull. (Rom. 8.)

29. Så förstå wi oss, huru genom den samma frälsningen i Jesu blod äfwen är frihet från djefwulens wäld. Djefwulen kan ännu så ansäkt, fresta och fölla mig; men rycka mig ur Herrens hand under sitt wälde ned i den eld, som är honom sjelf beredd — det skall han icke kunna. Nej, när synden, genom hwilken han haft makt med oss, är borta, då har han icke vidare någonting att taga i, ty uti rättfärdigheten förs han icke taga. — Ja, Gud ware lof, här är en fullständig förlofning: synden är borta, själarne äro lösköpta ur förbannelsen, ormens hufwud är krossadt, och Gud har fått åter de förlorade barnen. Saliga äro alla de, som det enfaldigt tro. O Herre Gud vår Fader, dig ware ära för allt! Hjelp oss att enfaldigt tro, hwad du har sagt och gjort. O Jesu, du, som är af Guds nåd sänd att wara vår Frälsare, hjelp oss, såsom wi det behöfwa, för din Faders skull. Amen!

N:o 20.

Första Söndagen i Fastan.

Text: Luc. 10: 17—20.

Men de sjutio kommo igen med glädje och sade: Herre, djeflarna äro oss och underdåniga i ditt namn o. s. w.

1. Herren hade utsändt sina lärjungar två och två framför sig i alla städer och rum, dit Han wille komma. Nu hade de varit ute samt kommo tillbaka till Herren igen från sin resa. I detta deras återkommande ligger för oss en ganska vigtig och behöflig lärdom, nemligen huru wi från all werksamhet böra återvända till Herren. Mången köpman, handtwerkare eller landtbrukare, hwilken känner, huru lätt hans hjerta snärjes af det, som tillhör hans yrke, kan tycka, att de, som äro sysselsatta med en mer andlig werksamhet, såsom att predika Guds ord, måste wara lydliga i det, att de icke äro utsatta för den faran. Men de taga mycket miste i den inbillningen. Den andliga werksamheten har alldeles samma fara med sig, och det så mycket mer, som det i densamma ligger så nära till hands att ingenting frukta. Det är ju andliga ting, tycker man, sådant som Gud sjelf har befallt. Och hwad skulle man då frukta?

2. Der är nu snaran ganska fin. Man predikar, man blir öfswad i att predika, så att det börjar gå af gammal wana; man winner förtroende och bifall ibland Guds barn, är ifrig och nitist, kallas nu hit nu dit, anses såsom en andlig fader, wet äfwen af sådana, som genom ens predikan kommit till bekymmer öfwer sina synder och frid med Gud. Men under tiden börjar hjertat så småningom blifwa fremmande för Herren

sjelf. Det der för nådelifwet så utmärkande fattig-
syndare-behofwet att leswa wid Jesu kors blir mindre
och mindre, behofwet af Guds ord lifaså. Man läser
wål Guds ord, men det gör man såsom en annan
gerning, hwilken hör till det att leswa som en fristen,
eller ock gör man det för sin predikans skull; men man
går icke dertill, såsom när en hungrig sätter sig till
bords. Ty man wet ju alltsammans förr, och der är
intet nytt. Hörer man predikan, så hörer man icke för
att lära eller leswa deraf utan för att döma deröfwer.
Under tiden talar och predikar man om alla de stycken,
som höra till ett fristligt leswerne, så att man blandar
bort saken för sig sjelf och ser icke, att man nu mindre
och mindre leswer i inre erfarenhet deraf. Ja, ser man
det någon stund, så kan man wäl för ögonblicket för-
skräckas deröfwer, men låter snart nog sin försöffning gå
under namn af Herrens fördöljande samt sin försumlighet
under den allmänna uselhet, som Guds barn måste ju
mer och mer få känna.

3. Sådant kan nu lätteligen leda till fullständig
död, om icke själen i tid besinnar sig, står upp, åter-
kommer till Herren, tager domen öfwer sig och bekänner
sin misgerning samt börjar åter wandra i Herrens
fruktan. Derföre om du predikar eller öfwar annan
andlig werksamhet, war här på waft! Har du predikat
illa, återvänd till Herren Jesus. Han will beskräma
dig och tala vänligt med dig. Har du predikat bra —
skrynda dig des mer till Herren Jesus, att Han må be-
täcka dig med sina sjädrar. Ty för en predikant är
aldrig så stor fara å färde, när han predikat illa, som
när han predikat bra.

4. Men att lärjungarna med glädje återwände till
Herren, det angifwer, att de under sin resa haft upp-
muntrande erfarenheter. Såsom det ock wanligen går
för dem, som predika, att det i början synes gladt och
uppmuntrande, så att det är dem en hjertans lust att
predika. Sedermera warder det wäl ofta annorlunda.
Det är icke alltid roligt att predika utan ofta tungt och
swårt. Och detta dels för den egna naturens tröghets-
skull samt de många frestelser och synder, som äro med

predikandet förenade, så att rätta predikanter mer än en gång wille bortkasta sig sjelfwa, dels od för deras otros skull, som höra, dels od ändtligen för Herrens undandragandes skull, hwilket är nödwändigt för deras behållande i ödmjukheten. Ty desförutan är det snart slut med både deras lif och deras werk, så att de ifrån att wara ringa Herrens Jesu tjenare, hwilka gerna låta sätta sig i skuggan, twertom blifwa stora, myndiga och förträffliga, de der framförallt äro angelägna om egen ära och eget anseende, så att de icke lida, att någon sättes jemlikt eller framför dem.

5. Men när lärjungarna fröjdades, war det isynnerhet en sak, som gjorde dem glädje, nemligen detta, som de säga: **Äfwen djeflarna äro oss underdåniga i ditt namn.** Ty detta war mer, än de hade wäntat, alldestund Herren wid deras utsändande intet hade nämnt derom. I ditt namn, säga de, och dermed uttrycka de hela hemligheten af deras predikans och embetes kraft. Alla granna föredrag och predikningar, der Jesu namn fattas, kunna wäl lysa och låta stort, men förlossa själar från djefwulen, det kunna de icke. Werlden har i alla tider warit full af wisa och lärda, som lemnat efter sig stora böcker, men af werldens begynnelse är aldrig hört, att genom dem själar blifwit förlossade ur synden eller döden eller djefwulens wäld. Aldrig har genom dem någon kommit i nöd öfwer sina synder, aldrig någon med den förlorade sonen stått upp för att bekänna sina misgärningar, aldrig någon börjat fröjdas och sjunga Guds lof för syndernas förlåtelse, aldrig någon blifwit himmelskt sinnad o. s. w. Nej, menniskors wisdom wet ingen hjälp mot synden.

6. Sammalunda se wi od ännu alltjemt, huru otaliga skriftlärda hålla lärda och förträffliga föreläsningar och skrifwa böcker om andliga ting; allting sker så fullständigt och grundligt, tycka de, men der spörjes aldrig, att djefwulen är deras lärdom underdånig. Nog hör man sägas, att det är utmärkt, helt och renlärigt, hwad de föredraga, men aldrig att det gör lif bland syndare, så att de börja fröjdas i Honom, som dödad är och igenlöft oss åt Gud med sitt blod. Nej, Jesu namn

fattas i deras lärdom, och finnes det der, så är det på samma sätt, som när Scevas söner togo sig för att utdrifwa djeflar i Jesu namn, som Paulus predikade (Ap.=G. 19: 13). Djeflarna woko icke utan bleswo dem öfvermåttiga. D att alla sådana skriftlärda besinnade sig öfwer ett så elakt tecken. Och du som tycker, att du predikar så rent och fullständigt, samt har så mycket att säga mot det fria evangelium och ser så mycken skräplighet i dess verk — stadna en gång och se efter: spørjer du wäl, att Gud "beseglar din predikan med efterföljande tecken" (Marc. 16), så att det någonstädes blir lif efter densamma? War wiß: på den frågan ligger mer makt, än du tror. Ty om det än är sannt, att ordets kraft icke beror af den person, som predikar, så må du dock betänka, hwad det om ditt eget lif och din predikan vittnar, att hon saknar besegling af Herren.

7. Deremot hwarest Jesu namn blir förkunnadt, der behöfves icke mycken lärdom, icke mycken konst, nej, der uträttar den ensaldigaste predikan mer än alla lärda föredrag. Det ser man ock i erfarenheten. Hwad mycken skräplighet, ja, uselhet der ofta är uti densamma för redskapens dålighets skull och till följd af djefwulens list, det wilja wi icke tala om, det är allom uppenbart, och det erkänna de sjelfwa, men der blir ändå lif, så att man ser syndare komma i nöd öfwer sina synder samt börja fröjdas i Jesu blod. Ty Jesu namn är ändå der midt under all denna skräplighet, och det namnet är det, som verkar. Ett godt läkemedel i en dålig och skroflig lerkrufa är bättre än ett dåligt läkemedel i en flaska af slipadt glas. Så hade nu dessa simpla ensaldiga lärjungar, de der inför werlden saknade allt anseende, warit ute och med Jesu namn till både andras och sin egen förundran slagit djefwulen, hwilket hwarken Kaiphas eller hela rådet eller kejsaren hade funnat göra efter.

8. När lärjungarna nu kommo med glädje och förkunnade, huru djeflarna måst wika för Herrens namn, swarade Herren: Jag såg satan falla af himmelen såsom en ljungeld. Hwad Herrens mening med dessa ord warit, derom hafwa upplysta bibeltolkare haft olika tankar. Som-

liga hafwa ansett, att Herren med dessa ord welat wara lärjungarna för andligt högmöd, såsom hade Han welat säga: "Wakten eder! Jag såg satan en gång falla af himmelen, der han war en ren ängel; wakten eder, att icke I mågen sammalunda falla genom att börja se på, hwad I gören". I sådant fall innehålla dessa ord en mycket vigtig lärdom, nemligen huru en Kristi lärjunge kan stupa och falla öfwer det, som dock är en herrlig Guds Andes gåfwa, så att just de herrligaste andliga krafter kunna blifwa en anledning dertill, att man sjelf gör ett sådant fall, som djefwulen en gång gjort. Och tänk huru förfärligt! Tänkt dig en, som från början varit en Jesu lärjunge, den der wandrat i Guds fruktan och varit många själar till salighet. Tänkt dig en sådan nu börja blifwa ju mer och mer belåten med sig sjelf, så att han nu icke kan frukta för sin egen ande utan fordrar att så gälla såsom en myndighet, för hwilken alla måste böja sig, ja kan och, om någon gör honom någon anmärkning eller erinran eller warning, blifwa olustig och misstänksam mot honom, såsom stode det nu icke rätt till med hans förhållande till evangelium o. s. w. Si, der sådan ande råder, der är ett grusligt fall i djefwulens dom stedd, huru klar och bestämd beännelsen än må hafwa förblifwit.

9. Dock, huru vigtig och sann den lärdom än är, som wi nu ounnämnt, så synes den dock icke ligga i Herrens ord på detta ställe. Dersöre hafwa andra bibeltolkare, stödda på sammanhanget, i dessa ord sett en annan mening, såsom hade Herren welat säga: "Att andarna äro eder underdåniga i mitt namn, det wiste jag förut. När jag utsände eder, såg jag i anden satan falla såsom en blix från himmelen". Herren wille då med dessa ord säga, huru genom lärjungarnas utsändande satan blifwit störtad från höjden af sin makt, så att nu hans rikes förstöring med all kraft begynt, hwarpå lärjungarna hade ett klart bewis i det, att de orena andarna måste wika, när de i Jesu namn befallde dem utgå.

10. Dessa ord innebära således en lärdom egnad att uppmuntra oss till den största frimodighet. Det kan

icke lida något twifwel widare, att ju evangelium skall vinna seger. Reser sig än satan deremot, så är han dock störtad och hans rike till spillo gifwet. Ehwad de äro få eller många, som föra evangelii baner, ehwad de äro starke eller swaga, herrliga eller ringa — segren är dock wiß, ty mörkrets furste är redan satt af sätet och nederstött i grund genom Kristi werk, och vårt werk är nu endast att plundra hans läger. Och plundra — det är något, som äfwen de kunna göra, hwilka icke dugde att wara med i striden. Dersöre säger Herren, att äfwen de halta skola röfwa. (Ef. 33: 23). Han strider och segrar och lemnar åt de halta att röfwa och plundra fiendens hus. Dersöre är det dåraktigt, att wi ännu kunna wara owisja och undrande, huru det mände gå. I himmelen och på jorden är ingenting wißare än det, att segren är Herrens, och att den dag skall komma, då Han lagt alla sina fiender sig till en fotapall. Och är du blott med i den segrande konungens här, så är din seger icke twifwelsaktig. "Wi wunno en herrlig seger", kan äfwen den soldat säga, som aldrig war i tillfälle att skjuta ett enda skott, men som dock war med i den hären, som vann. Ja, bles han än wid fiendens första skott sårad och invalid, så war dock wid bataljens slut segren hans lika wäl som någon annans.

11. För att ytterligare bekräfta detta, tillägger Herren: Si jag hafwer gifwit eder makt att trampa på ormar och skorpioner och öfwer all fiendens kraft, och eder skall den ingenting skada. Detta är en upprepning af ett gammalt löfte. I Ps. 91 står nemligen: "På lejon och huggormar skall du gå och trampa på det unga lejonet och draken." Djefwulen må komma, huru han will, såsom en orm, en skorpion, en drake eller ett lejon — på en orm eller ett lejon, hwars hufwud är krossadt, må äfwen ett barn wäga trampa. Det kan ingen skada göra. Sådan trygghet hafwa nu Guds barn genom och i Jesus. Dersöre säger Herren: "Frukta dig icke, du flena hjord, ty eder Faders goda wilja är så, att Han skall gifwa eder riket." Och åter: "Helwetets portar skola icke wara min församling öfwermåftiga." De, som äro Jesu lärjungar, måste fram, och allt, hwad som lägger sig i wägen, wore

det och all fiendens kraft, det måste wika undan. Synden är wäldig, kan och här eller der slå dem omkull, men förderfwa dem skall han icke kunna; werlden kan häna, locka, förfölja, men stänga wägen för Guds barn, det blir icke af; döden är wäl gruslig, men undan måste han, ur wägen der Guds barn tåga fram. Ty Herren har gifwit sina lärjungar makt öfwer all fiendens kraft.

12. Serfildt är dock detta löfte sagdt om evangeliembete, att hwarheldst det går fram, der skall det förtrampa alla ormar, skorpioner och lejon, som resa sig deremot. Swilket ju alltid erfarenheten bekrästat. Huru många hafwa icke de fejsare, wisa och mäktiga varit, som rest sig upp emot Kristi evangelium? Och hwar äro de nu? Har icke evangelium förtrampat all deras makt och wisdom? Äro de ej, såsom David säger, tyftade i helwetet? Och se wi icke äfwen nu en skara af denna werldens wisa, fromma och wäldiga stå der fulla af raseri, men handsallna och wanmäktiga? Kunde de blott, skulle de wäl riswa det sönder, men de weta icke, huru de skola bära sig åt derwid. Herren i himmelen begabbar dem.

13. Dersöre säger och Paulus, att våra wapen äro mäktiga att nederslå fästen. Ja, Gud ware lof, huru wäldiga fästen och förskansningar djefwulen än bygger omkring sitt rike för att bewara dem, som han har i sitt wäld, så bryter dock evangelium igenom alla dessa fästen och rydder själar ut ur fängelsset, så att han nu icke förmår behålla andra än sådana, som sjelfswiljande trotsa och förakta frälsningen. Och då kan man i sanning säga, att hans wälde är riktigt krossadt, när han icke förmår behålla en enda själ, som ej sjelf will blifwa qwar i fängelsset.

14. Slutligen tillägger Herren: Dock fröjden eder icke deraf, att andarna äro eder underdåniga, utan fröjden eder, att edra namn äro skrifna i himmelen. Med dessa ord warnar Herren lärjungarna att med sitt hjertas fröjd hwila wid de dem förlänade andliga gåfwortha. Han förnekar icke dessa gåfwor utan erkänner dem uttryckligt, men det warnar Han för: att förhäfwa sig öfwer dessa gåfwor. Deraf lära wi då först, att det icke är sättet att blifwa bewarad i ödmjukheten, att man sjelf eller att andra förneka de andliga gåfwor, som man werkligen

har. Det se wi och af Pauli exempel, att han hos de fristna, till hwilka han skref, willigt erkände allt, hwad godt han såg i dem eller genom dem wara af Gud och hans Ande uträttadt. Sjelf behölls han och icke i ödmjukheten på det sättet, att han sade: Guds nåd har warit fåfång i mig. Nej, hwad godt Gud i och genom honom hade werkat, det wiste han, erkände det och till Guds pris, kunde och, om det gällde, berömma sig deraf emot sådana, som, för att sjelfwa komma upp, woro angelägna att nedsätta hans apostoliska anseende. Det är och en ringa tack och ära man gifwer Gud, när man förnekar det. Tänk om du hade gifwit någon något, och han förnekade, att han fått den gåfwan! Hwad skulle du wäl säga derom?

15. Nej, den rätta ödmjukheten kommer på en annan wäg, nemligen derigenom, att man får ögonen ju mer och mer öppna öfwer såwäl den grusliga synda- uselheten som den öfwerflödande Guds nåds rikedom. Der syndens kännedom icke är leswande, der hjälper intet förnekande af gåfwor; der blir twertom sådant förnekande endast skrymteri och ett högfärdigt begär att synas ödmjuk. Är deremot syndens kännedom leswande, så att själen dagligen får erfara sin uselhet, död, ogudaktighet tillika med alla de orena begär, som ur hjertat uppstiga, då kan hon bewaras i ödmjukheten. Det ser man på Paulus. O hwilka gåfwor, hwilken Andens kraft, hwilken framgång! Men hwad som under allt behöll honom i ödmjukheten, det läsa wi i Rom. 7 i den bekännelsen: "Sag ser en lag i mina lemmar, hwilken strider emot den lag, som är i min håg, samt griper mig fången i syndens lag, som är i mina lemmar. Sag arma menniska, hwem skall lösa mig från denna dödens kropp"? Wäl kunde han gent emot de falska apostlarna berömma sig, men då gjorde han det icke med nöje utan förefom sig sjelf derwid såsom en wanwettig. Hwad han helst berömde sig af, det war sin swaghet, icke för swaghetens skull, utan för Kristi krafts skull, hwilken derigenom kunde få rum i honom. Gud gifwe oss nåd att besinna sådant. Ty det är förwisso en skön, ja herrlig syn, när någon trots alla Andens gåfwor dock såsom en fattig syndare

fitter wid Jesu kors och till sin berömmelse icke will weta af annat, än att Jesus är död och uppstånden. Deremot är det en förfärlig syn, när en med stora gåfwor så småningom dött bort från fattigsyndarelifwet i Jesu blod, nu wäl wet att tala om syndanöd men lider sjelf icke af någon sådan nöd. Gud ransake våra hjertan!

16. Deras kommer det, att Herren är så angelägen om sina lärjungars fortsarande syndakännedom, ja så angelägen, att Han för den skull icke blott låter allehanda kors komma öfwer dem utan och kan låta satan grusligt fälla dem. O huru gerna skonade Han dem icke för alla de förödmjukelser och nederlag, som de nu måste lida. Men Han kan icke, ty Han är mer angelägen om deras lif än om deras werk. Ja, skulle än genom deras nederlag fläck sättas på hans eget namn, så låter Han det likwäl hafwa sin gång, när det gäller deras lif. Sedan tager Han wäl sin ära igen derigenom, att Han frälsar och hjälper dem upp utur deras fall samt sålunda framställer dem andra till exempel, hwaraf de kunna se, hurudan Frälsare Han är. Sålunda satte wäl Petrus genom sin förnekelse en fläck på Kristi dyra namn. Men när Herren upprättade honom, så tog Han sin ära igen, ja förwandlade den fläcken till en riktig helsobrunn för förlorade syndare. Ja, den historien har icke dragit liten ära öfwer Jesu namn, fast det i början såg bedröfligt ut.

17. Men Herren stadnar icke derwid, att Han warnar sina lärjungar för den orena fröjden öfwer deras gåfwor, utan Han förhåller dem äfwen ett större och herrligare glädjeämne, öfwer hwilket de måtte med all kraft fröjda sig, nemligen att deras namn woro skrifna i himmelen. Detta är och ett glädjeämne, som är lika för alla Guds barn. Gåfwortha, krafterna, kallelserna äro olika, men medborgarskapet och arfsrätten till himmelen är gemenfam för alla dem, som tro på Jesus. Der är ingen åtskilnad: de heligaste och herrligaste apostlar och profeter, de swagaste och eländigaste syndare, alla stå de der med sina namn i samma bok blott genom det ena, att de såsom syndare lefwat af Jesu blod. Och tycker du än, att ditt namn då måste stå åtminstone på den sista sidan i den boken, så står det ju der i alla

fall, och det är hufwudsaken. Herren wet ock, hwar det står. Han är denna församlingens herde, som känner sina får, kallar dem wid namn och har reda på sin bok.

18. Men att ditt namn är skrifwet i lifwets bok i himmelen, det betyder först, att du är i himmelen känd såsom ett lefwande Guds barn. Medan du går der och slår dig för ditt bröst full af synd och jämmer och ofta full af owisshet om ditt barnaskap, så är det i himmelen ingen owisshet alls, om hwem du är. Ditt namn är i Guds bok noggrannt infördt under din Faders namn. Att du är syndig och oren, det kan aldrig förändra det förhållandet. Ty af dem, som stå skrifna i den boken, har ingen under jordelifwet varit ren, ingen för sin orenhets skull blifwit utstruken — alla hafwa de varit syndare, men om deras synder har icke ett ord stått skrifwet i den boken. Swad de hafwa syndat, det har blifwit näpft och förlåtet och har sedan aldrig kommit i åminnelse inför Gud. Såsom Herren säger: "Jag utstryker dina misgärningar för min skull och kommer dina synder intet ihåg." Är du swag, oduglig, ja tycker du dig ock wara mer till hinder än till gagn i Guds hus här på jorden, nuwål det må du allt klaga för Herren samt icke tröttna att bedja om nåd till bättring, men hwar står det skrifwet, att de odugliga och eländiga icke hafwa någon sida i Guds bok för sina namn? Käre, har du icke hört, att Guds bok är full blott af namn på de eländiga, de werkligen eländiga? Står det icke skrifwet: "De elända skola besitta landet?" Eller har du hört, att föräldrar, när de uppgifwit namnen på sina barn, gått förbi de barns namn, hwilka varit mer odugliga och eländiga än de andra? Nej, de måste ju ändå kännas wid dem, tänka icke heller på, huru de må blifwa af med dem, utan äro twertom dag och natt fulla af omsorg, huru de måtte hjelpa dem så, att det må blifwa något af dem.

19. Men hwad det är att wara den lefwande Gudens barn, derom kunna wi här endast hafwa en aflägsen aning. "Wi äro nu Guds barn", säger Johannes, "och det är ännu icke uppenbart, hwad wi warda skola" (1 Joh. 3). "Jag skall wara eder Gud, och I skolen

wara mina söner och döttrar, säger allsmäldig Herren," heter det hos profeten. "Han hafwer tagit oss sig sjelf till barn efter sin wiljas goda behag genom Jesus Kristus", säger Paulus (Eph. 1: 5). "Alla dem, som Honom annammade, gaf Han makt till att blifwa Guds barn, dem som tro på hans namn" (Joh. 1: 12). Och åter: "Jag far upp till min Fader och eder Fader, till min Gud och eder Gud" (Joh. 20). Sådana ord utsäga det högsta och herrligaste förhållande, som kan tänkas. Tänk ändå: att vara himmelens och jordens konungs barn och det så verkligt, som någon någonsin kan vara en annans barn. Den, som är en jordisk konungs barn, är genom detta förhållande allena utan någon sin egen gerning, utan egna förtjenster, studier eller annat i wärdighet långt mer än de mest förtjenta, bepröfwade och utmärfta statsmän, som stå omkring konungens thron. Alla deras titlar och wärdigheter sammanlagda nå aldrig upp till denna enda titeln: Konungens son. Han ensam skall ärfwa thronen. De andra kunna aldrig ens tänka en tanke åt det hållet för sin egen del, ehuru deras förtjenster om landet kunna vara oändligt större.

20. För det andra innebär det, att vara skrifwen i lifwets bok, en full wißhet om det ewiga lifwet. Ty i och med det, att de stå der inskrifna såsom Guds barn, stå de der också såsom arfwingar till ewinnerligt lif. Det är derföre i himmelen alldeles wißt, att alla de, som stå i lifwets bok, skola till himmelen. De äro såsom ute wandrande barn, hwilka wäntas hem, och för de heliga, som redan äro i himmelen, är wäl de andras hemkomst-dag obestämmd, men saken är wiß. Att de skola hem, det är intet twifwel underkastadt. Wäl går deras wäg icke jern och rak, men den går hem. Der ligga otaliga snaror i wägen, djefwulen och werlden ansätta själen på tusen wis, men genom allt, genom nöd och lust, genom synd och död bär det ändå hem. Herren leder dem med sina ögon, ja Han bär dem, och om de än falla, så warda de dock icke bortkastade, ty Herren håller dem wid handen. Han upprättar dem, som falla, och upphjelper dem, som nederslagna äro. Han har fått det budet af sin Fader att ingen borttappa af alla dem, som

Fadren gifwit Honom, utan att Han skall gifwa dem ewinnerligt lif. Och huru skulle Han wäl kunna fela i det budet?

21. Derföre böra nu Guds barn flitigt begagna sig af detta, så att de i all nöd och fara låta det komma sig till tröst och hjelp. Går det dem emot uti det lefamliga, så att de måste lida fattigdom, sjukdom eller annat elände, så hafwa de nu här något, som öfwergår allt annat, och kunna säga: "Gud ware lof, mitt namn står i lifwets bok, mitt borgerfkap är der, och mitt arf i godt förwar." Om en, som är arstagare till stora rikedomar, förlorar en mindre summa, så säger man: "Ingen nöd är det för honom, han har en rik fader att ärfwa och det inom kort." Sämrrar han sig för mycket, så tycker man, att det är onödigt, samt förhåller honom, hwad han har att wänta. Si, sammalunda borde nu Guds barn wid alla motgångar i detta lifwet uppmuntra sig sjelfwa och hwarandra, sägande: "Käre broder, hwad är det, att wi upptaga tiden med att gråta och jämra oss; denna boning, i hwilken wi äro, skall ändå förr eller sednare falla sönder, nu har hon fått en skada; nuwäl, hwad är att göra deråt; skadan är måttlig, hade funnat wara värre, hade också funnat komma förr; gäller också allenast en gammal lada på en fremmande tomt. Mitt namn och mitt hem, mitt stora ewiga palats — det är i himmelen."

22. Sammalunda när det gäller att bära werldens försmädelse, bör också detta wara oss ett wapen, att wi weta, att våra namn äro i himmelen. Hwad namn wi hafwa på jorden, derpå kommer litet eller intet an. Vår Herre Kristus har warit den allramest föraktade och wanwördade, så att Han måst heta Beelzebub. Men tänk, huru herrligt att, när wi intet namn hafwa på jorden, utan gälla här såsom swärmare och bedragare, då weta, att wi i himmelen hafwa ett namn, kärt och dyrbart för Gud och hans änglar att höra! Om t. ex. en konungs son reste genom ett fremmande land samt wore för des innewanare ofämd, så skulle wisserligen många gifningar uppstå, hwad han wore för en. Sade han sig wara prins, skulle kanske många begabba honom. Men hwad

skulle det bekomma honom? Skulle han icke wid alla olika omdömen ändå tänka: Jag är i alla fall, den jag är, en konungs son och arfwinge, äfwen om ingen i detta land håller mig därför, ja om jag och i detta land icke eger en enda gård. Därföre tröstar och Herren sina lärjungar emot världens försmädelse dermed, att Han hänvisar dem till den ewiga ära, som de hafwa i himmelen, samt hjälper dem dermed att bära, förakta, ja för en heder räkna världens begabberi. Ty i detta begabberi hafwa de ett tecken och insegel derpå, att deras namn icke tillhöra denna världen. O det är en wälsignad sak, att världen sjelf bortkastar Guds barns namn, ty dermed hjälper hon Gud att bewara dem emot den benägenhet, som annars ligger så djupt i deras natur, nemligen begäret att älska och söka det, som tillhör världen.

23. Så kunde då en fristen i alla wäder wara glad och wid godt mod, om han blott rätt aftade derpå, att hans namn är skrifwet i himmelen. Wederfores honom åter medgång på denna jorden, så skulle detta samma wara honom en mur och ett wärn, att hans hjerta icke fastnade deri, så att han bleswe tillbaka, utan hölle fort och tänkte: "Mitt namn och mitt borgerkap är dock icke här. Gud beware mig, att jag här skulle söka min ro." Alldeles såsom en resenär, hwilken wore på wäg hem, icke skulle låta sinna sig derigenom, att han här eller der påträffade en gästgifwaregård, som wore treflig och fin. Han skulle wäl se derpå, tycka att det wore bra, men lust att stadna der skulle han icke få. Han wiste ju, att han wore wäntad i hemmet, och därför måste han skynda dag efter dag.

24. Tänk och ytterligare, hwilken hjälp emot synden det wore, att en fristen sålunda flitigt besinnade, att hans namn är skrifwet i himmelen. Ty förutom det, att det skulle göra honom glad i Herren samt derigenom stark, såsom Skriften säger: "Fröjd i Herren skall wara eder starkhet", så skulle det ju wid hwarje frestelse och fall wara honom en wälsignad hjälp till motstånd eller upprättelse. När synden komme och wille draga honom med sig, skulle han då genast kunna swara: "Nej, jag

hastar till wägs, mitt namn är skrifwet i himmelen, hindra mig icke." Swar han åter stupade för frestelsen, skulle ju det, att hans namn wore skrifwet i himmelen, wara en tröst, så att han icke förtwiflade eller blefwe liggande i sin synd utan skyndade upp igen samt gjorde åter sina kläder hwhita i Lammets blod.

25. Förden skull lifnar och Paulus detta wissa salighetens hopp wid en hjälm, emedan det wore egnadt att hålla våra hufwuden uppe, ehwad än wedersores of. Sa wid talet om den yttersta dagen och des förskräckelse säger och Herren till sina lärjungar: "När detta begynner ske, lyften edra hufwuden upp, ty då nalkas eder förlofning." Likasom wille Han säga: "Eder skall det dock icke alls skada; I kunnen wara wid godt mod, edra namn äro ju skrifna i himmelen; sker det än med owanliga tecken, såsom wore något förfärligt å färde, så skall det dock intet drabba på eder. Tron mig, det är intet annat i fråga än uppfyllelsen af det löftet, att I skolen ärfwa landet." Med sådana ord för ögonen borde Guds barn wara förståndiga, så att de icke blott emot all werldens och syndens förskräckelse eller lockelse, utan och emot all dödens och domens fasa wiste att sätta detta: "Våra namn äro dock skrifna i himmelen och vår salighet wiß. Det är vår konung, som kommer, det gäller vår frihet och ära." Med sådant sinne skulle de och icke förfäras utan twertom börja lyfna efter, om icke snart något ljud af trumpeten kunde höras.

Sa, käre Herre Gud, förlåt of vår tröghet, otro, vår kärlek till werlden! Herre Gud, war of nådig och förbarma dig öfwer of! Gif of en ensaldig tro, bewara of för allt djefwulens bedrägeri, håll of i din fruktan och förhjälp of till ett saligt och wißt hopp efter ditt löfte. Genom vår Herre Jesus. Amen.

N:o 21.

Andra Söndagen i Fastan.

Text: Marc. 9: 14—32.

Och när Jesus kom till sina lärjungar, såg Han mycket folk omkring dem och de skriftlärda disputerande med dem o. s. w.

1. Hvad denna berättelse innehåller, tilldrog sig omedelbart efter sedan Herren hade blifwit förklarad på berget för de tre lärjungarna Petrus, Jacobus och Johannes. När Han nemligen kom ned från berget, fann han de skriftlärda disputerande med de andra lärjungarna. Dessa skriftlärda passade nemligen alltid på tillfälle att kunna bringa Herren eller hans lärjungar i trångmål. Nu hade de också ett synnerligen godt tillfälle. Lärjungarna woro ensamma, hade också försökt att göra en sådan gerning, som de annars i hans namn hade förmått göra. Men nu hade de misslyckats. Det var för de skriftlärda en förgäflig syn. Ty att den arme ynglingen förblef ohulpen, det gick dem icke så mycket till hjertat, som det nu fröjdade dem, att lärjungarna fingo afgå med skam. Därföre angrepo de dem också med hurtigt mod. Der ser du då, att evangelium icke har värre fiender än de skriftlärda och fariseer, huru mycket de än berömma sig af nit om Guds ord och Guds fruktan. Sällan händer det också, att någon sådan blir omvänd.

2. När nu folket såg Herren Jesus komma ned af berget, blefwo de häpnad och lupo till och helsade honom. Denna häpnad kan hafwa berott derpå, att ännu någon glans syntes kvar på honom af den herrlighet, som nyss på berget uppenbarats öfwer honom. Lärjungarna hade ju också häpnat wid denna herrlighets uppenbarelse på

berget. Så se wi och i Skriften, huru alltid uppenbarelsen af en himmelsk herrlighet verkade häpnad. Zacharias, jungfru Maria, herdarna vid Bethlehem, qvinnorna vid grafven, lärjungarna på första påskastonen — alla blefwo de häpnade vid uppenbarelsen af himmelska änglar eller af den uppståndne Kristus. Det funna och många Guds barn vittna, huru de vid någon synnerlig uppenbarelse af Herrens mäktiga arm antingen till de ogudaktigas straff eller till deras egen hjälp verkade det, att de riktigt darrade af häpnad.

3. Detta är dock en fruktan helt olif de ogudaktigas förskräckelse för Herren. Ty medan de ogudaktiga i sin fruktan fly för Herren, så är Guds barns fruktan af den beskaffenhet, att den drifwer dem närmare Herren. Och tänk, hwilken himmelswid skilnad det är mellan den fruktan, som tränger mig tätare intill Jesus, och den fruktan, som gör mig desto mer fremmande för Honom — den fruktan som i mitt hjerta uppväcker sådant rop som detta: "Käre Herre Jesu, pröfwa mig och förnim, huru jag menar det! Herre Jesu, låt mig icke gå och bedraga mig sjelf" o. s. w. — samt den fruktan, hwilken jag söker slå bort för att få blifwa i ro uti mina synder! Den förre fruktan vittnar om lif samt wändes detsamma snart i frid och fröjd, i en ousäglig trygghet och jubel, den sednare fruktan vittnar om död samt wändes snart i förförfning igen. Om uti en samling menniskor Herren Jesus lefamligen uppenbarade sig, wist skulle de alla blifwa häpnade, både trogna och otrogna. Men medan de otrogna i sin förskräckelse rusade ut genom fönster och dörrar för att komma undan, skulle de trogna i sin häpnad rusas fram till Herren, ja trängas omkring Honom, och när de blott hunnit hemta sig något litet, skulle snart hjerta och tunga wara fulla af hans lof.

4. När Herren kom fram till de skriftlärdas, hwilka icke hade varit med bland dem, som lupo emot Honom för att tillbedja Honom, frågade Han: Hwad disputeren I med dem? Då svarade en af folket: Mästare, jag hafwer haft min son hit till dig, den der hafwer en stum ande. Och då han tager honom fatt, far han illa med honom, och han fradgas och gwislar med sina tänder och

förtwinar. Jag talade med dina lärjungar, att de skulle drifwa honom ut, och de kunde icke. När Herren Jesus hörde dessa den nödställde fadrens ord, utbrast Han: O I otrogna slägte, huru länge skall jag wara när eder? Huru länge skall jag lida eder? Dermed straffar Han lärjungarnas otro, såsom man kan se af Matth. 17: 20. Och märk nu här något af Herrens sätt emot de sina. Han hade wäl gerna sett, att det hade gått bättre för dem med tron och krafterna, kunde och utbrista i bedröfwelse öfwer deras otro; ja det låter så, som kände Han det tungt och swårt att ännu uthärda med deras uselhet. Och dock midt under allt detta är Han ännu färdig att taga deras förswar emot de skriftlärda. Si, det låter wäl hårdt, att Han fallar dem ett otroget och förwändt slägte, men Han talar likwäl efter sanna förhållandet. Det war ju deras otro och sinnes förwändning, som gjorde, att de intet hade förmått emot den orene anden. Och huru ofta hör man icke ännu Guds barn sjelfwa klaga deröfwer, att de äro fulla af otro, och att deras hjerta är förwändt? Det är ju då samma klagan. Dock handlar Herren icke med lärjungarna efter deras förtjenst utan beter sig såsom en fader, hwilken och kan utbrista mot sina barn och säga: "Huru länge skall jag uthärda med edra oarter; jag wet mig intet råd med eder" o. s. w. Men kommer någon af husets fiender, såsom här de skriftlärda, och will hjälpa honom, när Han håller på att näpfa sina barn, då är genast allt förändradt, då är Han genast färdig att taga barnens parti och tilltala fienderna så, att de skulle önska, att de aldrig hade blandat sig i hans husliga angelägenheter.

5. Detta är äfwen oß skrifwet till en outsäglig tröst. Ty först se wi, att när Herren näpser oß i samwetet för vår otro och förwändhet samt ställer sig så, som wille Han icke mer se på oß eller hafwa oß till sina lärjungar, så är hans mening endast den, att wi måtte taga domen öfwer oß samt bekänna våra synder, på det Han åter må få hela oß och göra oß godt. För det andra lära wi, huru och wi inbördes kunna och böra bestraffa hwarandra, medan wi dock äro färdiga att mot dem, som äro husets fiender, warna våra bröder, såsom

de der dock äro Guds älskliga barn och himmelrikets arfwingar. Wäl må de skriftlärdade och fariseer och alla fiender så höra och se, huru wi, som tro, icke wilja, att orätt och synd skall råda ibland oss, utan äro färdiga både att straffa och låta oss straffas. Men att wi skulle ställa oss så, som wille wi göra ett med dem emot någon, som är Guds barn, wore han och aldrig än så felaktig, det må wi bedja Gud bewara oss ifrån. Nej, då må wi säga: "Att vår broder felat i det eller det, det se wi wisseligen, nuwäl, det är allt redan gjordt, och wi wilja icke förswara det, behöfwa det icke heller, emedan Herren redan strukit hans synd ut; en annan gång fela wi sammalunda eller ännu värre, wilja och med Guds hjälp låta straffa oss detsför både af vän och fiende, men att wi mot denne vår broder skulle ställa oss på eder sida, derifrån beware oss Gud: han är dock en Kristi lem, lefwer i Guds nåd, medan I med all eder lärdom och helighet intet annat ären än fiender."

6. När Herren befällde, att man skulle hafwa den sjuke ynglingen fram för Honom, så ref och flet honom den orene anden och fastade honom till marken, så att han fradgades. Ty djefwulen kan icke lida, att själar ryckas ifrån honom. Så länge han får ostörd regera, så låter han menniskorna lefwa temmeligen lugnt. Men kommer evangelium, då börjar han genast rasa. Deras kommer, att de ogudaktiga klaga, det evangelium stör friden i husen och församlingarna. Ty de se icke, att det icke är evangelium, som gör det, utan deras egen furste djefwulen. Aldrig hade det i Judalandet varit sådant wäsen i det andliga, som det blef genom Kristus och hans evangelium. De fariseer och skriftlärdade hade i tiotal af år ordentligt i synagogorna föreläsit den heliga Skrift samt predikat, och allt hade under tiden varit lugnt och godt. Ty när den starke får wara allena, så blifwer det i frid, som han eger. Men så kom der en timmermansson från Nazareth och blandade sig i deras embete, störde friden och ställde till allehanda oreda i kyrkan. Att det war djefwulen, som rasade, det kunde de ju icke förstå, ty huru skulle de tro, att det war djefwulen, som dittills hade regerat i deras kyrka? Skulle

nu de, som woro ett fromt och nitiskt folk samt länge hade predikat Guds ord — skulle nu de kanske hafwa stått i djefwulens tjenst? Bort det! Derföre måste den der timmermanssonen från Nazareth wara Beelzebub sjelf. Sammalunda har det i alla tider gått och lärers wäl aldrig blifwa annorlunda.

7. Derpå frågade Herren den unge mannens fader, huru länge ynglingen lidit af denne orene anden, hwar-till fadren swarade: Utas barndomen; och anden har ofta kastat honom i elden och i watten, att han måtte förgöra honom. Derpå tillade han: Men förmår du något, så warinna dig öfwer oss och hjelp oss. Dessa ord äro först och främst ett uttryck af den arme mannens nöd och hjälplöshet. Han hade försökt allt samt ändt-ligen kommit till Jesu lärjungar, men allt förgäwes. Derföre förelägger han Herren hela sin nöd och ropar blott på barmhertighet. Men tillika ligger der uti hans ord ett uttryck af twifwel, alldenstund han tyckte, att allt såg så mörkt ut, att der wäl icke mer war något hopp.

8. Detta är en lärarisk bild af det, som tusen själar ännu i dag andligen måste erfara. Der lagen fått rätt uppväcka synden, der är nöd och arbete och försök med allt, som de tänka skulle kunna hjelpa. De bedja, läsa, föresätta sig, tills de ändtligen stadna i hjälplöshet och rådlöshet. De känna hjertat så kallt, orent och dödt. Desutom hafwa de så ofta försökt att gå till Herren Jesus, ofta wändt sig till hans lärjungar men aldrig blifwit hulpna. Nu frukta de, att Han kanske öfwergifwit dem i ett wrängt sinne och förhärkelse. Och dock skulle de ju icke hafwa något deremot, att Herren ännu förbarmade sig öfwer dem, sloge deras synder ned och kastade deras misgärningar i hafwets djup. De weta icke rätt, om det hjälper vidare att se efter Jesus, men de kunna dock icke låta bli; der är dock i deras hjertan ett förqwasadt rop: "O att Han dock wille se på oss!" Och om de än känna sig alldeles döda och förstodade, så kunna de dock icke med sanning neka, att de ju gerna wille gråta blod, om det kunde hjelpa, ja att de wille hoppa af fröjd, om Herren wore dem nådig och förläte dem deras synder.

9. När Herren hör sådana den klagande fadrens ord, svarar Han: Om du kan (säger du). Allt är möjligt för den, som tror. Såsom wille Han säga: Derpå twiflar du, om jag kan, nuwäl, tro allenast! Ty allt är möjligt för den, som tror*). Komme det blott derpå an, huruwida jag kan eller icke, så wore snart saken hjälpt. Men deri sitter det: om du tror, ty för den, som tror, är allting möjligt. Wi hafwa då här detsamma, som wi läsa wid nästan alla berättelser om Herrens underverk, nemligen att Herren tillskref tron de gerningar, som Han gjorde. Gå i frid, din tro har frälst dig — säger Han ofta, sedan Han hulpit någon. Ja, om hans wistelse i Nazareth heter det, att Han för folkets otros skull icke kunde göra många tecken der. Dermed är icke sagdt, att det war från deras tro, som Han fick kraft, utan det will Han hafwa sagt, att det war genom tron, som de erforo verkningarna af hans kraft. Detsamma gällde och gäller äfwen i det andliga, såsom Herren säger till synderskan i Simons hus: Din tro har frälst dig; gå i frid (Luc. 7: 50). Det war icke genom hennes tro, som Herren fick ware sig makt eller lust att förlåta synder, men att hon på sig sjelf till frälsning fick erfara hans makt att förlåta synder, det war, hwad som skedde genom tron. Samma talesätt bruka wi också ofta i det lefamliga. Ty om någon warit sjuk men blifwit genom något läkemedel frisk, och man frågar honom, huru han blifwit botad, så svarar han: Derigenom att jag tog in det och det läkemedlet. Dermed menar han wisseligen icke, att det är sjelfwa intagandet, utan att det är läkemedlets egen kraft, som återgifwit honom helsan, men att det är genom intagandet, som han erfarit denna dess helsobringande kraft till sin egen helbregdagörelse.

10. När nu den bedröfwade fadren sådant hörde, sade han, ropande och med gråtande tårar: Herre: jag tror, hjälp min otro. Det heter, att han ropade. Det war icke möjligt för honom att tala stilla. Nöd föder rop, och brister det ropet icke ut öfwer läpparna,

*) Enligt de bästa handskrifternas vittnesbörd samt de läraste bibeltollares utläggningar är detta den rätta öfversättningen och meningen af Frälsarens ord.

så är det dock inwertes ett outhärligt ropande. Med gråtande tårar ropade han, ty han såg sig här alldeles hjälplös, så att han måste gå hem igen med sin son, sin ende son, lifa hårdt bunden i djefwulens wäld, om icke Herren nu af idel barmhertighet wille se till hans elände. Ty här ser du, att han har intet att åberopa sig på, hwarken på några gerningar, som han gjort, så att han kunde säga: "Herre, du wet dock, att jag varit en from och gudfruktig man, så att du icke behöfwer frukta, att du hjälper någon owärdig" — icke heller har han några löften att gifwa om framtida fromhet eller ersättning. Nej, han är en eländig man, hwars enda hopp står till barmhertighet. Deri är han också en bild af alla sådana själar, som genom lagen blifwit redlösa, så att deras enda hopp står till barmhertighet, ren barmhertighet, ja så ren, att de slippa förbinda sig till någonting.

11. Sådant låter för det naturliga förnuftet alldeles widunderligt. De skriftlärda lära ju i alla sina böcker, att om en syndare skall få tillförse sig Guds nåd, så måste han hafwa en sådan bättring, i hwilken han har en allwarlig affsky och hat till synden, samt ett redligt uppsåt till bättring, så att han flitigt och af hjertat beder åfwenksom öfwerwinner och aflägger alla grofwa synder. Sådant är också alldeles öfwerens med det naturliga förnuftet, så att åfwen hedningarna förstå, att det måste wara den rätta vägen. Dersöre ser man också, att så snart andligen döda lärare skola predika om bättringen, så blir det alltid efter den regeln. Och derpå äro de så wisja, att om de också icke weta, hwar det står skrifwet, så tycka de dock, att det ligger så klart i sakens natur, att det också måste wara rena Guds ord. Men så snart lagen griper en själ i samwetet och hon ser, huru synden nu tager makt med henne genom lagen, så att hon faller djupare och förfärligare än någonsin, ja synes blifwa ju mer och mer försöffad, mer och mer oförmögen att bedja, då duga de skriftlärdas regler endast till att martera och i trældom binda de arma själarna. Nåd för de förlorade, för dem som icke kunna bedja, för dem som känna hjertat fullt af skrymteri och kärlek till synden, nåd för dem, som äro riktigt sålda såsom trålar under

synden — det är det enda, som kan hjälpa dem. Men om en sådan nåd weta de skriftlärda intet.

12. Men hör vidare, hwad det är den arme mannen ropar: Herre, jag tror, hjälp min otro. Der bekänner han två saker: det ena, att han tror, det andra, att han icke tror. Ty saken är honom för stor, att han skulle få den in i hjertat. Dersöre ropar han: Hjälp min otro, d. ä.: Herre Jesu hjälp mig ändå, fastän jag icke tror.*)

13. Detta innehåller dyrbara lärdomar. Ty att en själ ser efter Jesus, ser efter barmhertighet i Honom, det är ju redan en gnista af tro. Om de otrogna spørjer man alls icke, att de se efter Jesus. Men der en själ kommit i syndanöd, der börjar hon se efter Jesus, och der är då redan i sanning en tillit till Honom fastän ännu lifasom på långt håll. Der är icke den tilliten, att hon nu kan tro, att hon i hans blod verkligen är rättfärdig och ren, nej, men den tillit, att hon ändock icke håller det omöjligt, att Herren kan förbarma sig öfwer henne och se till hennes nöd, såsom David säger: "Se till min jämmer och eländhet och förlåt mig alla mina synder". Den arma synderskan i Simons hus hade ju icke den tilliten, att Herren skulle öppet inför alla tillsäga henne syndernas förlåtelse. Nej, sådant war ju allt för stort. Men den tilliten, att Herren icke skulle drifwa henne bort, derest hon lade sig bakför hans fötter — den tilliten hade hon. Och redan det fallar Herren för tro.

14. Sådant är nu en swag och eländig tro, hwilken icke dristar öppet gå fram och taga åt sig alla de försäkringar om nåd, som evangelium innehåller, utan blifwer på afstånd och ser allenast efter Jesus eller kommer i smyg bakom Honom, såsom den i blodgång sjuka qwin-

*) Gemenligen hafwa dessa ord blifwit uppfattade så, som både mannen, att Herren måtte upphjelpa och stärka hans swaga och eländiga tro. Men så står det icke skrifwet. Han säger icke: "Upphjelp min swaga tro", icke heller: "Hjälp mig ifrån min otro", utan: "Hjälp min otro", hwilket enligt det hebreiska och grekiska språkbruket icke kan betyda annat än: Hjälp mig otrogna. Såsom och Maria i Luc. 1: 48 säger: Herren har sett till sin tjenarinns ringhet d. ä.: Herren har sett till mig, ehuru jag är ringa.

man, samt tager på hans klädafäll, såsom wore det en så usel syndare icke tillstادت att nalkas Herren eller taga riktigt uti Honom. Dersöre förskräcker det och sådana själar, när de höra om tron, så att de säga: "Ja, nog wet jag det: om jag blott hade tron, så wore jag snart hulpen, men huru skall jag få tron? Nej, det är icke med mig såsom med de lyckliga menniskor, hwilka tro; nej, jag, jag behöfde en frälsare, som hjälpte dem, som icke tro. Men en sådan finnes ju icke".

15. Det är då på pricken samma bön som hos denne mannen, hwilken wäl icke kan neka, att ju hans hjerta ser efter Herren Jesus, men likwäl, när han betänker, hwad här är fråga om, måste förtwifla om sin tro, såsom hade han alldeles ingen, samt bedja om hjälp såsom otrogen. Detta är en sak, som för enfalldiga själar är af allra högsta wigt att rätt förstå. Nu är wäl sannt, att en fristen och kan wara stark, frimodig och wiß uti sin tro, så att han kan trotsa synden, döden och allt ondt och säga till Herren: "Ställer du dig och besynnerlig, så blifwer jag likwäl wid ditt ord, som du icke kan neka eller låta fela, nej, drag mig genom lif eller död, genom eld eller watten, så skall du likwäl icke slippa mig, will du icke förlåta mig mina synder och hjälpa och bära mig, så skall det och wara förloradt med din sanning och trohet och rättfärdighet". Sådant är en hög och herrlig tro, synnerligen om den står bi icke i den ljusa dagen allena utan och i de mörkaste dalar, der allt ser ut, som hade Gud förgätit att wara nådig och tilltydt sin barmhertighet för wredes skull. Der kan då själen säga: "Herre, du wet, att jag har satt min lit till ditt ord, och att du har lofwat, att sådan tro icke skall warda till skam. Se dertill, huru du må hålla ditt löfte".

16. Den som alltid hade en sådan tro, han skulle aldrig wara förskräckt för något ondt utan alltid lika glad, om än hafwet rasade och swellade, så att för des bullers skull bergen omkullfölle. Men det går icke ofta så riktigt med tron, som det skulle gå. Kristi apostlar hafwa och många gånger felat om tron och gifwit allt förloradt. Så hafwa wäl äfwen alla kristna då eller då sådana tider, att de icke weta, huruwida det någonsin

blifwit något rätt Guds werk i dem, utan det synes dem, såsom hade de genom en falsk bättring kommit till en falsk tro; ja, så att de t. o. m. kunna önska sig tillbaka i det gamla döda tillståndet för att så börja om igen ifrån början och det riktigt. Ty derigenom, att de en gång börjat wara med samt en tid warit det, har saken blifwit så inträflad för dem, att det synes dem swårare att nu komma på den rätta vägen, än om de allt härtill hade warit alldeles döda och lifgiltiga. Ty som det nu är, kunna de icke tänka, att de tro, och icke heller att de äro otrogna. Om de än bemöda sig, ja försätta sig det sednare, så går det ändock icke, ehuru alla tecken synas tyda derpå. I sådant mörker är det också naturligt, att de icke kunna föra en frimodig bekännelse eller wara hurtiga till mods utan fastmer ängsliga så, att det kan skära i dem och förskräcka dem, om någon tilltalar dem såsom Guds barn.

17. Sammalunda är också naturligt, att när en fristen på något gröfre sätt försyndat sig, han då icke kan med full frimodighet nalkas Herren. Han borde wäl efter sitt bättre förstånd afstå alla synder lika, de inre begärelserna lika brottsliga, som de utwertes handlingarna; så borde han också wid de gröfsta fall kunna, efter hwad han ur evangelium wet, lika ensaldigt som wid de till utseendet ringare förseelserna komma till det blodet, som renar från alla synder och all orenlighet. Men det är lång väg mellan, hwad som är och hwad som borde wara, och de bästa fristna äro ännu fulla af kött. Därföre se de med alltför köttsliga ögon på synderna. Deras följer, att om synden bryter ut och slår dem omkull, så blifwa de icke allenast bedröfwade, hwilket wäl är godt och billigt, utan blifwa äfwen skygga för nåden, så att det ser ut, som hade nåden dittills stått på deras fromhet och nu med denna gått omkull. Dertill komma också de fariseer och skriftlärda med sina böcker och indelningar af synderna, hwarmed de skrämma själen så, att den Helige Ande wisserligen har allt arbete för att hålla henne uppe, att hon icke blir uppslukad af för stor bedröfwelse.

18. Men kan det wara så med dem, som äro

fristna, ja många år hafwa lefwat i Kristus, då är det ju icke underligt, att de, som nyss wafnat till besinning öfwer sina synder, äro rädda att gå fram, alldeles som wore det farligt att gå fram till nådestolen. D der är ett undandragande och en försigtighet, som ibland är nästan alldeles öfwerwinnelig. Denna räddhåga kommer dels deraf, att för naturen ingenting är orimligare än det, att man, medan man ännu går der, såsom syndens träl, skulle få tro nåd — ren och full nåd — dels och af de fariseers surdeg d. ä. deras lära, hwarmed de under war otros tid så wäl pluggat i oss, att Guds nåd ingalunda står att få för intet, utan att man måste mycket frumbugta sig och löpa långa vägar undan nåden, om bättringen skall blifwa grundlig o. s. w. Si der man nu sådant lärt samt efter naturen är alldeles öfwerens dermed, dertill och rädes för att bedraga sig sjelf genom en sjelfstagen tro, der är icke underligt, att hjertat bäfwar och töres icke höra evangelium så, som det lyder, utan arbetar heldre efter fädernas stadgar för att icke bedraga sig.

19. Korteligen, huru man än wänder sig, blir det icke annat af, än att det med tron icke går så, som det skulle. Fördensfull måste man taga menniskorna, sådana som de äro, och icke sådana de borde wara. Ty så nu själar uti ett tillstånd af sådan wacklande och bäfswande tro ingen annan predikan höra än det, att Herren förbarmar sig och är dem nådig, som tro, då måste de förtwisla. Ty så snart de hos sig gräfwa efter tron, så stöta de på idel otro och måste säga: "Si der, jag är förlorad, mot mig kan Herren icke wara nådig, ty jag har ingen tro". Dertfore måste man här tåga om tron samt predika, icke att Herren hjälper de trogna, utan att Han hjälper syndare, ändock de intet tro, när de likwäl begära hjälp samt fördensfull wända sina ögon till Honom. Såsom man här ser, att Han förbarmar sig äfwen öfwer denne mannen, ehuru han bekänner sin otro samt begär hjälp icke såsom trogen utan såsom otrogen.

20. "Men, säger du, huru rimmar sig detta med Skriftens tydliga lära, att den, som icke tror, har icke

heller Guds nåd utan endast ogunst och wrede att wänta?"
 Swar: Man måste göra skilnad mellan otro och otro. Det är en slags otro, som består deri, att man icke vill tro, utan förhårdar sitt hjerta emot sanningen för att med ro få blifwa i synden eller sin egen rättfärdighet. Sådan otro finner man hos werlden och de fariseer, hwilka förakta och trotsa evangelium. Öfwer dem hwilar Guds wrede och ogunst (Joh. 3: 36). Ty ehurumål Herren i sin barmhertighet wille hjälpa äfwen dem, ja har ett sådant hjerta till dem, att Han också sätter sig ned och gråter öfwer Jerusalem, så blifwa de dock i döden, så länge de förakta och trotsa evangelium.

21. Deremot gifwes det också en slags otro sådan som den här omtalade mannens, hwilken icke kommer deraf, att själen icke vill tro, utan deraf att hon för sin öwärdighets skull icke wägar eller förmår tro. O huru gerna wille hon icke tro, om hon blott förmådde eller wiste, att hon finge! Såsom du wäl kan förstå, att denne mannen gerna hade welat hafwa en tro, som räckte ända upp till himmelen. Detsamma se wi också på lärjungarna wid Kristi död. De föllo wisseligen uti sådan otro, att de gåfwo allt förloradt och tänkte, att det nu war ute med Kristus och allt hans werk. Dock är mellan dem och fienderna en stor åtskilnad. Ty att lärjungarna falla i otro, det kommer icke deraf, att de äro fiendtliga mot Herren, utan deraf att de för båswnas skull icke förmå att tro. Hwilket också är förhållandet med alla dem, som i sin syndanöd stå der och se efter Jesus och förmå icke att tro. Gud wet, huru gerna de wille tro, om de allenast wägade och finge. Men deras samwete, som är förtyngdt af synden samt af de fariseers och skriftlärdas surdeg förskräckt, ligger dem i vägen, så att de icke förmå det. Sådant kan man också se deraf, att de prisa dem lyckliga, som tro, hwilket de ju icke skulle göra, om de icke gerna sjelfwa wille tro utan wore fiendtliga emot tron såsom de fariseer.

22. Fördensfull bör man flitigt märka, huru Herren Jesus förhåller sig, der Han ser sådan otro. När lärjungarna efter Kristi död woro församlade i sin otro, då skyndade Han efter sin uppståndelse till och uppsökte dem,

på det Han åter måtte hjälpa dem till tron. Och der gjorde Han allt för att öfwertyga dem, att Han ändå war uppstånden. När de nu sågo Honom, gladdes de öfvermåttan, hwilket visar, att de dock icke hade något emot att tro på Honom, om de än icke förmådde det. Detsamma ser man äfwen i hans förhållande till Thomas. Denne arme lärjunge hade fastnat så hårdt i otro, att han icke ens trodde alla de andras förenade vittnesbörd. Dock ser Herren, att Thomas i hjertat icke har något deremot, att det wore sannt, hwad lärjungarna säga, utan wille wäl gifwa sitt lif, om han kunde tro det. Men det går icke för honom. Då skyndar Herren honom till undsättning, visar honom sina sår och bringar hans otro på skam, så att han måste tro.

23. Detta är också ett exempel. Si der går någon full af bedröfwelse öfwer sina synder och wet icke, hwarest han skall finna hjälp. Han wet med sig grofwa och swåra synder, ett argt och otroget hjerta, trældom under synden, är kanske en affälling, en som länge gått och skrymtat, kanske wetande och wiljande under många år förhärdat sig emot tydliga nådefällelser, har kanske äfwen hädat Gud och kan nu icke tro annat, än att det är förloradt med honom. Nu wet han, att om han hade en riktig bättring eller ånger öfwer sina synder, så skulle han kunna hjälpas, men nu känner han sig försöffad, och det är det wärsta i hans elände. Dock hade han intet emot, att han kunde af hjertat gråta öfwer sin nöd. Nej, ser han, att någon gråter öfwer sina synder, så skär det i honom och han tänker: O den som wore så lycklig! Så hade han icke heller något deremot, att Herren förbarmade sig öfwer honom och förläte honom hans synder. Nuwäl, sådant är en swår belägenhet, en stum nöd, men en nöd, uti hwilken själen har syndernas förlåtelse. Såsom profeten säger: "Allenast känn dina misgärningar, att du emot Herren din Gud syndat hafwer". Det är ömt om sådana själar, ty medan de hafwa syndernas förlåtelse, gå de och weta der intet af, äro derföre olyckliga, fridlösa och maktlösa, der de dock kunde wara fulla af frid och salighet och kraft.

24. Fördensfull måste den, som sådant ser, för-

barma sig deröfwer och säga sådana själar icke så: "Tro syndernas förlåtelse!" Ty då svarar hjertat genast: "Ja, den som blott kunde tro!" utan så: "Dina synder äro dig förlätna". Ty der du ser, att någon icke vill wara förböld för Herren med sina misgärningar utan wille gerna bekänna allt, om han blott kunde det, der tager du aldrig miste, om du säger densamme: Dina synder äro dig förlätna. Ja, det kan du säga lika wist, som om du wore Kristus. Ty dels hafwa Guds barn makt och befallning att å Guds wägnar förlåta synder, dels är det tydligt af Guds ord, att om någon bekänner sina synder, så är Gud trofast och rättfärdig, så att Han förlåter synder. Swarföre det äfwen berättas om Luther, att han i syndanöd sände efter en broder, bekände för honom sina synder, samt lät honom tillsäga sig syndernas förlåtelse. Dersöre är det stor skada, att sådant icke mer öfwas, än det gör, och att Guds barn icke här hafwa full frimodighet till att förlåta synder utan äro skygga detsför, alldeles som wore de rädda att göra något förhastadt, om de dristade sig till att göra, hwad de hafwa rätt och befallning till. Deras följer, att själar få lida många onödiga marter. Ty när de sjelfwa icke wäga tro och ingen är, som å Guds wägnar förlåter dem deras synder, så få de gå och pinas, såsom bure de ännu sina synder, ehuru allt är rent och klart.

25. "Men, säger du, om jag dock ser, att själen icke tror, huru skall jag då wäga tillsäga honom syndernas förlåtelse?" Swar: det skall du wäga på grund af Kristi död och uppståndelse, hwari all werldens synd är utplånad och en ewig rättfärdighet framhafd, samt på grund af den heliga Skrift, som tydligt med ord och exempel visar, att detta Kristi werk länder alla dem till syndernas förlåtelse, som wilja bekänna sina misgärningar. Såsom David säger: "Jag sade: jag will bekänna för Herren min öfwerträdelse, då förlät du mig min synds misgärning". Dersöre skall du, som är en Kristen samt i dina händer fått Guds makt att förlåta synder, hjälpa den arma syndaren till tron derigenom, att du förlåter honom hans synder. Ty om han od icke ännu wägar tro det, så har han dock på grund af Kristi

verk och ord syndernas förlåtelse i den samma stunden, han såsom en syndare ser efter Jesus och suckar: Gud misskunda dig öfwer mig syndare. Och då är det stor skada, att han icke wet det, och att ingen är, som säger honom det samt derigenom hjälper honom till tron och ett godt samwete, utan låter honom onödigt gå och pinas.

26. Yttermera berättas i texten, huru Herren näpste den orene anden och dref honom ut, och det icke för tillfället allena utan så, att Han förbjöd honom vidare ingå. Derwid slet och ref anden den unge mannen så, att det såg ut, som hade han varit död. Men Herren fattade honom i handen och reste honom upp. Deri ligger också en lärdom, som wi ganska wäl behöfwa, all denstund det wid sjukbäddar, der hästig och swår sjukdom är å färde, kan förefomma en fristen så, som wore fara förhanden, att sjukdomen kunde förwärras och få en dödlig utgång, derest man nu också komme och oroade sinnet med talet om den dom, som förestår menniskan, derest hon dör i sitt naturliga tillstånd. Sådant är allenast af djefwulen, hwilken icke will släppa sitt rof. Guds ord har ännu aldrig dräpitt någon men gifwit tusen sinom tusen lif och helja. Derföre må man här dristigt slå djefwulen tillbaka samt ännu in i yttersta stunden å Herrens wagnar räcka den döende en hand till frälsning.

27. Derester frågade också lärjungarna, hwarföre de icke kunde drifwa den orene anden ut. Det frågade de också affides, sedan de kommit in i huset, ty de blygdes göra det öppet inför folket. Derpå swarade Herren: För eder otros skull. Sannerligen säger jag eder: om I hadn tron som ett senapskorn, då mågen I säga till detta berget: Gå hädan dit bort, och det skall gå, och eder warder intet omöjligt (Matth. 17: 20). Dermed förödmjukar Han dem rätt grundligt. Dock tillägger Han: Detta slaget af onda andar kan ej utdrifwas utan genom bön. *) Med dessa ord underwisar Han dem, att deras tros swaghet berodde derpå, att de icke hade bedit. Och gifwer det också den wiktiga lärdom, huru wi böra afstå oss för att gå till Guds verk utan att bedja. Ty der

*) Det i vår wanliga bibelöfversättning här förekommande tillägget: och fasta, finnes icke i de äldsta handskrifterna af grundtexten.

bönen försummas, der afmattas tron, och allt blir wanmäktigt, fastlöst och dödt, hwaraf icke heller wälsignelse är att wänta. Synnerligen må det blifwa predikanter wigtigt att afstå härpå, emedan djefwulen så lätt will bringa det derhän, att de, förlitande sig på sitt minne och sin wana att predika eller sina gåfwor eller sitt anseende, rusa åstad till sitt predikande utan beredelse och utan bön. Hwaraf följer, att deras predikan blir en torr och död utanlexa eller ett tomt ordflöde utan merg eller must, utan kraft ware sig att slå eller att hela. O här har djefwulen utan twifwel en farlig fallucka att fånga predikanter uti. Gud hjelpe oss nådeligen. Och du, som känner, att du här börjat somna, stå upp ur sömnen, att du icke må dö. Wet, här gäller det werkligen lifwet.

28. Nu följer den sednare delen af vår text. Och de gingo dädan och wandrade genom Galileen, och Han wille icke, att någon skulle weta det. Ty Han underwisade sina lärjungar och sade till dem: Menniskans son skall warda öfwerantwardad i menniskors händer, och de skola döda honom, och då Han är dödad, skall Han på tredje dagen uppstå. Denna underwisning hade Han förut begynt (Marc. 8: 31), men ju närmare det led, desto angelägnare war Han, att lärjungarna skulle få ett rätt förstånd om saken, på det de icke måtte förtwisla, när de finge se hans smädesfulla död. Ty det onda, som man wäntar, slår aldrig hälften så hårdt, som det som kommer owäntadt, isynnerhet om man på förhand wist och säkert wet, att det skall hafwa en herrlig öfwergång.

29. Men att Herren här omtalar sin förestående död, deri se wi framförallt frivilligheten af hans lidande. Det war i lydnad för sin Fader, som Han gick till sitt kors stilla som ett lam, det till slagtning ledes. Det war neml. Fadrens oryggliga beslut, att Sonen skulle lida och dö, rättfärdig för orättfärdiga, på det Han genom sitt blod skulle rena oss af alla våra synder. Detta Guds råd war äfwen genom hela gamla testamentet förkunnadt dels i tydliga ord, dels i herrliga förebilder. Och huru owilforligt det war samt oberoende af alla menniskors gerningar, det se wi deraf, att löftet om

den saken aldrig rubbades. Väl syndade folket grusligt, ja så att Gud den ena gången efter den andra måste sända öfwer dem hårda straffdomar, men aldrig blef det fråga om någon inskränkning, ännu mindre något återtagande af löftet om frälsningen. Nej, medan allehanda löften om lefamlig wälsignelse gjordes beroende af folkets lydnad och gudsfruktan, stod deremot löftet om frälsningen alltid allenast på Guds trofasthets grundwal. Det war Guds ewiga beslut, att werlden skulle frälsas, ehwad hon wille det eller icke, ja sjelfwa hennes ondskas skulle hjelpa till att bringa det igenom. Ty så älskade Gud werlden, medan hon hatade Honom.

30. Detta Guds beslut war och Sonen lydig. Såsom det derom heter: Din wilja, min Gud, gör jag gerna. Swad Fadren beslutit, det åtog sig Sonen att för hans räkning utföra. Dersöre går Han nu här till sitt lidande och låter intet hindra sig. Ty ehuru en förskräcklig död och helwetes nöd förestår Honom, gifwer Han sig dock med glädje deri, alldestund för Honom ingenting finnes så högt och herrligt som det att så lyda Fadren och frälsa syndare.

31. Deras skall man nu förstå, huru galet och förwändt det är, när wi föreställa oss, att Herren skulle för våra synders skull hafwa lust att lemna oss eller förderfwa oss. Ty här kan du märka, huru fastmer våra synder hafwa på Honom utöswat det inflytande, att Han icke ens funnat blifwa i himmelen uti sin herrlighet utan förnedrat sig sjelf samt blef lydig intill döden, ja intill korsets död, och detta allenast till den ändan, att Han skulle förlossa oss från alla synder, från döden och djefwulens wäld. Dersöre heter det och, att Gud bewisar icke sin wrede utan sin kärlek deri, att Kristus är död för oss, medan wi ännu woro owänner, d. ä. Han har dermed bewisat, icke huru Han för våra synders skull tänker fördöma oss, utan huru hans hjerta brister Honom af förbarmande, så att Han icke kan annat än hjelpa oss. Dersöre är det en ingifwelse rätt ifrån djefwulen, när wi ännu mistänka hans hjertelag samt undra, om icke ändå våra synder förändrat det. Nej, wore du än den djupast förfallne syndare, som någonsin funnits, hade du än för-

aktat och försmädat Kristus, wore du ock en affälling, forteligen: wore du ock belastad med alla brott, som kunna tänkas, ett är dock säkert: äfwen öfwer dig har fadershjertat brustit, äfwen dina synder woro med, när werldens synder lades på Guds Lam, och med en tanke allena umgås Herren med afseende på dig, neml. huru Han måtte frälja dig. Det är hans hjertas tanke: D att jag kunde hjälpa honom, den arma brottslingen, den fallna synderskan, den förlorade affällingen!

32. Men att lärjungarna icke förstodo något af, hwad Herren sade om sin död och uppståndelse, det berodde icke derpå, att icke orden woro klara, utan derpå, att lärjungarna hade sin egen teologi i hufwudet, neml. att Herren icke skulle wara en lidande Frälsare utan en herrlig konung. Emot denna teologi hjälpte ingen underwisning. Såsom ock ännu alltid sker. Ty der menniskors lärdom under sken af Guds ord bemäktigat sig hufwudet, der kan sådan lärdom sitta så fast, att allt Guds ord intet förslår deremot. Ja, der kan man ock wara rädd att se efter, huru det står skrifwet, såsom lärjungarna här icke wågade närmare spörja Herren, hwad det war Han menade. Dock hade Herren tålmod med dem, höll dem ännu för sina lärjungar och måste åt den bittra erfarenheten öfwerlemnna att lära dem, hwad hans ord icke förmådde. Hwilket är äfwen ock skrifwet dels till tröst, emedan det ju icke lider twiswel, att wi alla fela den ene i ett, den andre i annat, dels ock till lärdom, huru äfwen wi, när wi se bröder bundna i menniskors lärdom, icke böra låta det förtryta oss utan hålla dem för Guds barn, der wi dock se, att deras hjertan hänga wid Jesus. Herren Gud wille ock gerna, att de mer aktade hans ord och wore ensaldigare, men när Han icke kan bringa det derhän, så har Han tålmod och förlåter deras synder och tänker: "Nuwäl, när allt är färdigt engång och de äro i himmelen, då skola de förstå det bättre". Ja, käre, så lärer Han wäl så tänka om oss allesammans, darest det skall blifwa någon salighet af.

O Herre Gud, war oss nådig! Hjelp vår otro! Förlåt oss våra synder och wäck oss rätteligen upp, för ditt namns skull genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.